Akif, Mehmet
Safahat

Akif, Mehmet

صفحات

برنجی کتاب

Safahāt

محمد عاکف

ایکنجی طبعی

ناشری

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی صاحبی
ح . اشرف ادیب

نومرو : ۱۷

بکا صور سوکیلی قارء ، سکا بن سویلیه‌یم ؛
نه هویتده شو قارشیکده طوران اشعارم :
بر بیغین سوز که ، صمیمیق آنجق هنری ؛
نه تصنع بیلیرم، چونکه ، نه صنعتکارم .
شعر ایچون « کوز یاشی » دیرلر ؛ اونی بیلمم ، یالکز ،
عجزیمك کریه‌سیدر بنجه بوتون آثارم !
آغلارم ، آغلادمام ؛ حس ایدرم ، سویلیه‌مم ؛
دیلی یوق قلبمك ، اوندن نه‌قدر بیزارم !
اوقو ، شاید سکا برحسلی یورك لازمسه ؛
اوقو ، زیرا اونی یازدم ایکی سوز یازدمسه .

فاتح جامعی

یاتارکن پرده الحادیله حشر اولمش سفیل افکار ،
یاروب ادواری یوکسلمش بومدهش هیکل اقرار .
سپهرنك ضلالت بربولوط شکلنده ماضیلر ،
قاچار پیرامننددن بولمایوب برلحظه استقرار ؛
ضیاریز حقیقت برسحر طورنده مستقبل ،
کلیر فوقندن ایلر سرمدی بیکلرجه نور ایثار .
در آغوش ایتمك ایستر نازنین بزم لاهوتی :
قول آچمش هرمناری صانکه برامید جرأتکار !

اوروزنلر ، نظرلردن نهان دیداره مستغرق ،
برر کوزدرکه صیریلمش اوکندن پردهٔ اسرار .
بوقدسی معبدكاوستنده تابان فوج فوج ارواح ،
بوعلوی قبه‌نك آلتنده جوشان موج موج انوار .
تجسد ایله‌مش کویاکه صبحك روح مخموری ؛
سمادن یاخود ایمش خاکه، سینارنك اولوب،دیدار !
طبیعت پرده پوش ظلمت اولمش ، خوابه طالمشکن ،
او ، کویا قلب نورانیسیدر لیلك، طورور بیدار .
أوت برقلبدر ، برقلب جوشا جوش عاشقدر ،
که‌جوفندن دمادم یوکسلیر بیك نالهٔ اذکار .
نمایان جبهه‌سندن صدر اسلامك معالیسی :
اوصدرك فیض انفاسیله کویا بر‌ییغین احجار ،
قیام ایتمش ، علودینه برتمثال نور اولمش ؛
نصل تمثال نور اولماز؟ شویك ساكن طوران دیوار،
عصرلر کچدی حالا باطلك پیش هجومنده
کوکس کرمکده‌در برکره اولسون اولمه‌دن بیزار .
بوبر معبد دکل ، معبوده یوکسلمش عبادتدر ؛
بوبرمنظر دکل ، دیداره واصل موکب انظار .
سمادن اینمه‌مشدر ، شبهه‌سز،لکن سماویدر :

زمینی اولمیان برجلوهٔ فیاضی جاویدر .

بر انفلاق صفادرکه یارجانمدر ،
صباحی پك سوه‌رم ، اك کوزل زمانمدر .
ردای لیلی هنوز آچامشدی دست سما ،
صباده خواب سکوندن آییلمامشدی دها ،
فضای روحده عکس ایتدی ، الصلا پرداز
مؤذنك دم مخموری ، بر حزین آواز .
ایچمده جوشه کلوب لجه‌لجه استغراق ،
اذان اوقوندیمی بیلمم ، آچیلمه‌دن آفاق ،
ظلامی سینه‌یه چکمش یاتان سوقاقلردن
کمال وجد ایله کچدم ، اوکمده بر میدان
کوروندی ؛ فاتحه کلمشدم آکلادم ، آزیجق
کیدنجه جامعه باقدم‌که بکلیور اویانیق !
صوقولدم آرتق اونك سینهٔ منورینه ،
اوطوردم اوکده‌کی مقصوره‌جکلرك برینه .
فضای معبدك انجم نما مشاعلنی ،
او لمعه لمعه دیزیلمش ضیا قوافلنی
کورونجه کلدی چوجوقلق زمانلرم یاده ..
نه‌لر دوشوندم او ساعتده بیلسه‌کز اوراده !

سكز ياشنده قدردم . بابام كلير : « بو كيجه
سز كله جامعه كيتسه‌ك چوجوقلر ايركنجه .
كيدرسه‌كز كليك اما نمازده اوصلو طورك ؛
مرامكز يارامازلقسه ايشته أو ، اوطورك ! »
ديبوب آليردى برابر بنمله قارده‌شمى .
كيرنجه جامعه حاليله قو يو ير پشمى ،
نماز قيلاردى . بن آرتق قالنجه آزاده
نه عاشقانه قوشاردم حصيرلر اوستنده !
خيال اوتوز سنه اولكى حالى پيشمدن
كچيردى ، باشلادم آرتق يانمده كورمه‌يه بن :
بياض صاريقلى ، تميز ، ياشجه اللى بش آنجق ؛
وجودى زنده ، فقط صاچ ، صقال زياده‌جه آق ؛
مهيب يوزلو بر آدم: ادب كزين نماز ؛
يانده بر كوچوجك قيزجغزله پك يارامار
يشيل صاريقلى براوغلان كه: باشده پوسكول يوق .
امامه‌سنده فسك باغلى ساده بر بونجوق !
صاريق همان بوزولور ، صوكره شويله بر طولانير ؛
بر آز كچر ، ينه رايت مثالى طالغه‌لانير !
قوشار قوشار طوره‌ماز ، عاقبت دينير « آمين »

نماز بیتر . او زمان قالقەرق او پیر کزین ،
آلیر چوجوقلری ، اوغلان فنار چکر اوکده .
کاوب دوشر أوه یورغون ، دالار یك آسوده
درین بر اویقویه ...

دیرکن بو خاطرات لطیف
چکیلدی اصانه ، آرتق حقیقتك او کثیف
لقاسی باشلادی قارشیمده جلوه ایلەمەیه ؛
زمانده قالمادی ذاتاً خیالی دیکلەمەیه :
صاغم ، صولم ، اوکم ، آرقەم خشوعه مستغرق
ظلال آدم ایکن، بر صدا بلند اولەرق ،
سکونی دیکلەین آذان مستی چینلاتدی ؛
او کائنات خضوعی یرندن اویناتدی !
صفوف آیاقده مسلسل جبال ولولەدار
کبیدی . هر بریسندن طویولدی سینه فکار
برر انین تضرع ، برر نیاز حزین
که قلب رحمتی صیزلاتدی شبهەسز اوانین !
اکیلدی صوکره اوطاغلر حضور عزتده ؛
کوروندی صوکره او طاغلر زمین خشیتده !
عنایتله خدا قالدیرنجه هر برینی ،

سمایه طوغری اوطاغلرده آچدی اللرینی .
او آنده قوپدی یورکلردن اویله بر فریاد ،
که روحم ایلیه‌جك تا ابد او دهشتی یاد !
کسیلدی بر آرالق ایکله‌ین حزین آواز ...
نه اولدی عرشه قدر یوکسلن او سوز وگداز ؟
او جوش صفوت وجدان ؟
أوت ، خروشه گلوب بحر رحمت سبّوح ،
قلوبه ایندی سمادنده بر الهی روح :
روح اطمینان .

خسته

« وقعه حلقه‌لی زراعت مکتبنده کچمشدی »

— نجه ، دوقتور، اونی سز برصویه‌رق دیکلیکز ؛
خسته‌لق چونکه دکل اویله اهمیتسز .
ساده بر نزله‌ٔ صدریه‌می علت ؟ نرده !
چوجوغك حالی فنالاشدی شو صوك کونلرده .
اون کون أول عملیاته چیقارکن طلبه ،
اوده کلمشدی ؛ فقط یولده نوبتلر غلبه
ایدرك ویرمدی بیچاره‌یه بردم راحت .
دیدم : « اوغلم، نه‌یه کلدك؟ هادی کیت‌مکتبه، یات! »

او زماندن بریدر ضعفی تزاید ایدییور ؛
شبهه‌لر طوغروسی کیتدکجه تأید ایدییور .
اویقو یوقمش ؛ کیجه هیچ اوکسورییورمش ؛ آتشك
اولمیورمش آزیجق دیندیکی ...
— بن ذاتاً ایشك ،
برآی اول بیلیوردم نه وخیم اولدیغنی . .
بکا اخطاره نه حاجت ، آبکم ، شیمدی بونی ؟
مع مافیه یکیدن برباقالم دقتله :
حکمی قطعی ویره بیلمك ایچون اولماز عجله .
— چاغیرك خسته‌یی کلسین .

قاپینك پرده‌سنی

آچه‌رق کیردی اوانناده دوزلتوب فسنی ،
براوزون بویلو چوجوق .. لکن اوبرلوحه ایدی !
اویله برلوحهٔ رقتکه اونوتمام ایدی .
رنکی اوچمش یوزینك ، کوزلری چوکمش ایچری ؛
الماجقلر ایکی باشدن چیقیورمش ایلری .
اوشاقاقلر کوچه‌رك جبهه‌یی یاندن صیقمش ؛
فیرلامش آلنی ، طامارلرده برابر چیقمش !
بت بکز کول کبی اولمش اوچه‌رق نور شباب ؛

اویاناقلر ایکی صولغون کله دونمش، بی‌تاب !
او دوداقلر موراروب قاولامش آرتق دریسی ؛
اوزامش صاچ کبی کیرپیکلرینك هر بریسی !
قفا بر یوك کسیلوب بوینه ، چوکمش باغری ؛
ایکی دکنك کبی یوکسلمش اوموزلر یوقاری .
— اوطور اوغلم ، سنی دقتلیجه بردیکلیه‌لم . . .
صویون اولجه فقط . .

— سز صویکز ، یوق حالم !
صویدی بیچاره‌یی اوچ بش کیشی بردن ، او زمان
آلدی برهیکل عریان سفالت میدان !
بوکمیك کولجه‌سنك دیکلنه‌جك برجهتی
یوقدی . ظنمجه طبیبك جوشه‌رق مرحمتی ،
« باقماسه‌ق خسته‌یی نومید ایدرز بلکه . » دییه ،
چوجوغك کوکسنه یاقلاشدی براز دیکله‌مه‌یه :
— اوکسوراوغلم.. نفس آل.. آلمه‌نفس..اولدی، کیین؛
باقه‌یم نبضکه .. اعلا.. سکا یاوروم، قوده‌ئین
یازه‌یم ؛ اوکسوریورسك ، او ، کسر پك أییدر..
آرسینیق حبلری آل ، سویلرم اجزاجی ویرر .
هادی کیت کندیکه أیی باق ...

— نصل ایتدك دوقتور ؟

— ایده‌جك یوق، چوجوق آرتق یوله کیرمش، کیدیور!
صول طرفدن رئه‌نك ذروه‌سی تکمیل چورومش؛
خسته‌لق سیر طبیعیسنی آلمش یورومش.
دور ثالثده‌کی آثاری او ملعون مرضك
وار تماميله، دکل هیچ بری اکسیك عرضك.
بوتون اعراض، شهیقیله، زفیریله ...

— یتر!

خسته‌نك چهره‌سی میدانده‌یا! انسانده مکر
اولماسین حس ده‌نیلن شی.. اودکل، لکن بز
بونی «تبدیل هوا» دیرده نصل کونده‌ریرز؟
شورده‌اوچ بش کونی‌وار.. کوندره‌لم: یولده‌اولور..
«کیت!» دیمك، هم، دوشونورسه‌ك نه‌بویوك برذلدر!
هادی کوندرمیه‌لم.. وارمی فقط امکانی؟
کیمه درد آکلادیرز؟ بولسه‌ك آ درد آکلایانی!
— سوزیکنز طوغری مدیر بك؛ نه‌یاپوب یاپملی؛ تك
بو چوجوق کیتملیدر. چونکه یاشارسه بك بك.
دها برهفته یاشار، صوکره سرایتده اولور،

بويله برخسته‌يی كوندرمه‌ده مكتب معذور .
— بر مبصر چاغيرك .
— بويورك افندم .
— بكا باق :
خسته‌نك كيتمسی هرحالده موافق اوله‌جق .
« سكا تبديل هوا توصيه ايتمش دوقتور .
كزمش اولسه‌ك آچيليرسك ..» ديبه برفكرينی صور .
« ايسته‌مم ! » دير او، فقط ديكله‌مه ، اقناعه چاليش :
كيم بيلير، بلكه‌ده بيچاره چوجوق آكلامامش ؟

— شيمدی تبديل هوا وارمی بنم ايستديكم ؟
براقك حالمه آرتق بنی راحت أوله‌يم !
اوچ بوچوق ييل بكا قاتلاندی بو مكتب ، اوچ كون
دها قاتلانسه قيامتمی قوپار ؟ هم نه‌ايچون
بنی بيلمرجه بارينديرمش اولان بر يردن ،
«أوله‌جكسك !» ديبه قوغمق ؟ بوقوغولمقدر . بن
كيمسه‌سز بر چوجوغم ، نرده كيدر ير بولورم ؟
ايتمه‌يينك ، صوكره سوقاقلرده قالير محو اولورم !
آنام أولمش ، بابامك بيلميورم هيسچ يوزينی ؛

قاردهشم وار ، اوده لکن بکا دیکمش کوزینی :
صانکه آتیدهکی موهوم رفاهم کیدهرك ،
اونی چالقاندیغی خسرانلر ایچندن چکهجك !
قاردهشم ، قوردیغك آمالی دهویرمکده اُولوم ؛
نه کوم حفرۀ منسیته ، آتیکیده کوم !
هانکی بردردم ایچون آغلایهیم ، بیلمیورم .
دوکدیکم یاشلری معذور کورك : مغدورم !
او قدر سعی بلیغك بوسفالتمی صوکی ؟
بری اولجه اکر سویلمش اولسهیدی بونی ،
چالیشوب عمریمی چیلغینجه هبا ایتمزدم ،
بن بو مستقبله ماضیمی فدا ایتمزدم !
مرحمت بیلمهین انسانلره باق، یاربی ،
قوغیورلر بنی بر سائل آواره کبی !
— سنی برکره قوغان یوق ، بو سوزك پك حقسز .
« ایستهمم ،یوللامایك . » دیرسهڭ اکر،قال.یالکز...
خستهسك ...
— هم ورمم ! سویله، نهوار صاقلایهجق؟
— یوق جانم اویله دکل ...
— اویله ،یا هرکس احمق !

براقيرلرمى اكر كيتمه‌مش اولسه‌م عجبا !
طوغريدر ، كيتملى‌يم ... قوشديريكز بر عربه .

صوك صنفدن ايكى وجدانلى رفيقك قولنه
دايانوب چيقدى اوبيچاره سفالت يولنه .
آته‌رق آرقه‌يه بر لمحهٔ لبريز الم ،
اونى تبعيد ايده‌جك پايطونه ياقلاشدى « ورم ! »
طوتدى بينديردى چوجوقلر صاره‌رق هر يرينى ،
اوپديلر كريهٔ ماتم دوكه‌رك كوزلرينى :
، — چكيوير طوغريجه استاسيونه ...
— يوق يوق ، بنى تا ،
كوتور استانبوله بر يرده براق كه : غربا ،
— كيمسه‌نك اونلره آلديرمديغى بر صيره‌ده —
اوزانوب أولمه‌يه بر شيلته بولورلر اوراده !

توحید

یاخود

فریاد

ای نور الوهیتنك ظلّی عوالم ،
ظلك بیله اسرار ظهورك کبی مظلم !
کرسیٔ جلالك ـ که سمالرله زمینلر
برنقطه قدر صحن محیطنده طوتار یر ـ
ادراکك ایدر غایهٔ امّیدینی خیبت . .
یارب، او نه دهشتدر، الٓهی ، او نه هیبت !
جولاننه یتمز کبی پهنای عوالم ،
کاهی سنی بولمق ایچون آواره خیالم

برشوق ایله لاهوته قدر یوکسله‌یم دیر .
لکن نصل اولسون‌که بومعراجه مظفر ؟
ناسوت محیطنده هنوز چالقالانیرکن ،
بردست تجبّر دایانوب کوکسنه بردن ؛
مدهوش ومحقر سریلیر اسفل خاکه !
باشلار اورادن نادم اولوب باغرینی چاکه .
یالکز اومی ؟ بیك فکر سماوی بوزمیننده
بیتاب تحری قاله‌رق آه وانینده !
اشباحه‌می قربك اوله‌جقدر جولانکاه ؟
ارواح بوتون مندهش « ثم رددناه ! »
صنعکده‌کی اسراره تعالی بزه ممنوع
اولمازمی، ردا پوش طورورکن دها مصنوع ؟
خورشید ازلدن نصل ایسترکه خبردار
اولسون دها برذره‌یی درك ایتمه‌ین افکار ؟
ای نامتناهی سکا نسبت ایله محدود ،
محصور محیط قدرکدر نه‌که موجود .
دیباجهٔ اوصافکی آلماز بوتون ابعاد ،
اعداد ایده‌مز سلسلهٔ فیضکی تعداد .
عمان شئونك‌که برر موجیدراعصار ،

هر موجه‌سیدر بر یم بی‌ساحل آثار !
فرمانکه محکوم ازلیت ، ابدیت ؛
ای پادشه عرش کزین صمدیت .
ابداع بدیعك ـ که جهانلرله بدایع
میدانه کتیرمش ـ بزه ای‌خالق مبدع ،
مبهم نصل اولماز که ؟ عدمدن دکل اثبات ،
بر ذرهٔ موجودی یوق ایتمك بیله هیهات ،
قابل اوله‌ماز چیقسه‌ده بیك دست مخرّب .
یا رب، بو نصل عالم لبریز غرائب !
سر حد ازل بدأ حدود ملکوتك ،
پهنای ابد غایهٔ صحن جبروتك .
حکمك که تحکم ایده‌مز سیرینه بر شی ؛
بر آنده بوپایانسز اولان جوّی ایدر طی .
بر آن، دییه‌رك ایلمشم بیلمیه‌رك، باق ،
تقیید زمانله سنی ای فاطر مطلق !
باقی‌یی بشر هر نه قدر ایلسه تنزیه ،
فانیتی ایجابی ایدر کندینه تشبیه !
اطلاقه نصل یول بوله‌بیلسون که تفکر ؟
اشباحی کورور ایلر ایکن روحی تصور !

ای روح فضا کرد، کرانسیز حریمك ،
ای ناطقه، دمبستهٔ اسرار عظیمك ؛
مقصود بو خلقتدن اکر معرفتکسه ؛
وارمشمی او مدهش کورونن غایته کیمسه ؟
بر صحنه‌میدر یوقسه بو عالم نظر گده ؟
بر صحنه‌که ملیارله اویون وار اوزرنده !
بر صحنه که هر پرده‌سی ترتیب مشیت ؛
اشخاصی‌ده بازیچهٔ آوارهٔ قدرت !
جانیلری ، قاتللری میدانه سورن سن ؛
جانیده‌کی ، قاتلده‌کی جرأت ینه‌سندن !
سنسك یارادان، باشقه دکل، ظلمتی ، نوری ؛
سنسك ویرن الهام ایله تقوایی ، فجوری !
ظالمده تعدّی‌یه اولان میل نه‌دندر ؟
مظلوم نیچون اولمه‌ده اوندن متنفر ؟
عاقل نره‌دن کوردی بو جدّی حرکاتی ؟
احمق نه‌دن اوکرنمدی آداب حیاتی ؟
بر فاعلك اجباری بوتون کوردیکم آثار !
جبری دکلم . . اولسه‌م آلهی نه صوچم وار ؟

بر صحنه دیمك عالمه پك طوغریدر البت ؛
آنجق کورولن وقعه‌لرك هپسی حقیقت .
هم اویله وقایع که تماشاسی حزیندر ،
آهنك طربسازی بوتون آه وانیندر !
زیرا ایدرك بونجه سفالتزده فریاد ؛
واویل صداسیله طولار سینۀ ابعاد .
یارب، بو یورکلرده‌کی سس دینمیه‌جکمی ؟
سندن دها بر امر سکون ایتمیه‌جکمی ؟
هر آن ایدییورسك بزی مقهور جلالك ،
قربان اوله‌یم یوقمی تجلیٔ جمالك ؟
سندنسه اکر چکدیکمز بونجه دواهی ،
کیمدن کیمه فریاد ایده‌لم سویله الٓهی !
لایسئله بیکلرجه سؤال اولسه‌ده قربان .
انسان بو معماره دهشتله نکهبان .
بر شخصه اسیر اوله‌یی بر قوسقوجه ملت ،
مکر کله‌می یارب صانیور کندینه دولت ؟
دنیایی یاقوب ییقمایه برسیف تعدّی
امر کله‌می یارب ایدیور بویله تصدّی ؟
ظالملره قهرك او قدر ویردی‌که میدان :

« یوق عادل مطلق ! » دییه‌جك یأس ایله وجدان !
یردن چیقیور کوکلره بیك آه شرر بار ،
کوکلر ایدیور ساده چیقان ناله‌یی تکرار !
بر یانده یانار لانه‌سی بیلك خانه خرابك ،
بر یانده سونر لمعه‌سی ملیونله شبابك!
قالمش ألی بوکرنده فلاکتزده مادر ؛
أولادینی کومش قاره طوپراقلره ، ایکلر !
آغلار بریدن بر سورو آوارهٔ طالع ،
نانپاره ایچون ایلیه‌رك عرضنی ضایع .
بوکمش اورادن بوینی بیکلرجه یتیمان ،
مأوی آرییور عائله‌لر لانه پریشان!
مظلوم شکایتده ، ندامتده ستمکار ؛
خونابهٔ مقتوله غریق اولمه‌ده خونخوار !
بیماری ، فلاکتلی‌یی ، عریانی ، سفیلی ،
مفلوجی ، عملمانده‌یی ، مسکینی ، ذلیلی ،
غدّاری ، جفا دیده‌یی ، محکومی ، أسیری ،
هیهات ، شو پایانسز اولان جمّ غفیری
تشهیر ایله شهرت قازانان صحنهٔ دنیا
کلزمی الٓهی سکا بر قانلی تماشا ؟

لکن بو سفیلان بشردن کیمنك ، وار
قلبنده بر امید که انجم کبی پارلار :
ایماندر او جوهر که الهی نه بیوکدر . . .
ایمانسز اولان پاسلی یورهك سینه‌ده یوکدر !
مؤمن ـ که بیلیر کوردیکی یکروزه جهانك
فوقنده نه‌عالملری وار صبح بقانك ؛ ـ
بیك جان ایله البت چکه‌جك ایتسه‌ده بالفرض ،
هر آنی حیاتك اوکا بیکلرجه بلا عرض .
فردا‌ده‌کی اذواقی او ایتدکجه تأمل ،
ایلر بو کون آلامه نصل اولسه تحمل ..
بر ملحدی لکن کیم ایدر تسلیه هیهات ؟
صیغماز اونك آفاقنه فردای مکافات !
عندنده سماوات وزمین بر قوجه بوشلق ،
فریادینی کوش ایلیه‌جك کوش کرم یوق !
الجای تصادفله شو « بوش ! » عالمه دوشمش ؛
اطرافنه بیکلرجه شدائد کلوب اوشمش .
هر لحظه بوغوشمقله کچوب دورحیاتی ،
بر شی اوله‌جق غایهٔ خسرانی : مماتی !
وارلقدن اونك ایکلیه‌رك أولمه نصیبی !

بونلر بشرك ایشته الك آواره غریبی .
مؤمنلره امداده یتیش مرحمتکله ،
ملحدلره لکن دها چوق مرحمت ایله :
کمراهلرکدرکه عمی لیلنه طالمش ،
بر رهبر اولور نجم أمل یوقده بونالمش !
سنسك بوشبستانه سورناونلری ألبت ،
سندن طوغه‌جق طوغسه‌ده بر فجر هدایت .
ملحدده‌سنك ، قلب موحدده سنکدر ؛
الحاد ایله توحید نه‌در ؟ منشأی هپ بر .
اویله‌یسه نه‌دندر بو تفاوت آره‌یرده ؟
اسباب تخالف نه‌در افکار بشرده ؟
یارب، بو سرائر کون اولورده آچیلیرمی ؟
بر لیل مؤبّد اوله‌رق یوقسه قالیرمی ؟
هر ذره‌ده آهنك جلالك طویولورکن ،
هرنغمه‌ده بیکلرجه لسان ناطق اولورکن ،
جلوه‌کده‌کی اسرار نصل قالمه‌ده مظلم ؟
أی نور الوهیتنك ظلی عوالم !

کوفه

بش اون کون اولدی‌که، معتاده انقیاد ایله بن
صباحلین چیقیویرمشدم أودن ایرکندن .
بزم محله‌ده استانبولك کناری دیمك :
سوقاقلرنده کزلمز که یوزمه بیلمیه‌رك !
آدیم باشنده درین بر بحیره طالغه‌لانیر ،
صولر قاراردیمی ، آرتق کلن کلیر طایانیر !
بر ألده اوللی قندیل ، بر ألده اسقاندیل ،
سلامتك یولی انسان ایچون بو ، باشقه دکل !

أُلمده بر قوجه دكنك ، اونكله يوقلايه‌رق ،
اوكم آطه‌يسه باصوب ، يوق ، دكيزسه آتلايه‌رق ،
ـــ آياقده طورمايه أل برلكيله غيرت ايدن ،
لسان حال ايله اما ركوعه نيت ايدن ـــ
اوسالخورده ، خراب أولرك صاچاقلرينه
صيغينمش اويله كيدركن ، همان آياقلرينه
دليلمك قوجه بر شي طاقيلدى .. باقدم‌كه :
كنيشجه بر كوفه ياتمقده ، هم اپى أسكى .
بو برحمال كوفه‌سيمش .. عجب كيمك ؟ ديركن ؛
اون اوچ ياشنده قدر بر چوجوق كلوب اوته‌دن ،
كريلدى تكمه‌يى ايندردى اويله بر كوفه‌يه :
تكر مكر كوفه بيتاب دوشدى تا اوته‌يه .
ـــ بنم بابام سنك آلتكده أولدى ،سن حالا
قورومله يات سوقاغك اورته‌سنده بويله دها !
او آنده قارشيكى أودن بر اورته ياشلى قادين
كوروندى : ـ اوح بنم‌اوغلم ، كل‌ايتمه قيرمه صاقين!
نه ايسته‌دك كوفه‌دن‌ياوروم ؟ آغزى يوق،ديلى‌يوق،
باباك سكزسنه قوللاندى .. هم‌ده ديردى‌كه : «چوق
اوغورلى بر كوفه‌در ، قالمادم همان يوكسز .. »

باباڭ كيدنجه ديمك قالدى عادتا اوكسوز !
اونكله بسليه‌جكسك آنا كله قارده‌شكى.
بكميسك دها اوكره‌نمدكمى سن ايشكى ؟
ديدم كه بن‌ده : ـ آيول ديكله آنه‌كك سوزينى . .
فقط چوجوق بكا حايقيردى‌ا كشيدوب يوزينى :
— صقاللى، يوقمى ايشڭ؟ كيت، جهنم‌اول شورادن!
نه‌ديرلانوب طورويورسڭ صباحلين اورادن ؟
بنم ايچم يانيور : طاغ قدر بابام كيتدى . . .
— باباڭ يرنده آدامدن نه ايستدڭ شيمدى ؟
آدامجغز سكا باق حال ديلنجه سويلركن . . .
— براق خانم ، اوچوجوقدر ، قصوره باقمام‌بن . .
سنك آدڭ نه‌در اوغلم ؟

— حسن .

— حسن ديكله :
ضررلى سن چيقه‌جقسڭ بوتون بو حدتله .
بنم‌ده ياندى ايچم آكلاينجه درديكزى . . .
فقط ، باباڭ سكا اصمارليوب‌ده كيتدى سزى .
او ، بونجه ييل چاليشوب آلننك تريله سنى
نصل بويوتدى ؟ بوكون ، سن‌ده كندى قارده‌شكى،

يتيم براقايه‌رق بسليوب بويوتمليسك .
— كوفه‌يله اويله‌مى ؟
— های های ! نه‌دن بوسوزلكن ؟
قوزوم ، عيبمى چاليشمق ، كناهمى يوك طاشيمق ؟
عيب ديلنجيلك ايتمك ، طوتار ايكن أل آياق .
— نه‌طوغرى سويلدى ! اوپ اوغلم عمجه‌كك ألنى...
— اونوتدك اويله‌مى ؟ بايرامده قومشـونك كلينى :
« حسن ، دايم ياتى مكتبلرنده ضابطدر ؛
سنك‌ده ذهنك آچيق . . سويله‌مش اولايدق بر . .
قوياردى مكتبه . . طور سويله‌يم . » ديمشدى هانى ؟
اوقوتمه سن‌ده حمال ياپ بوياشده شيمدى نى !

سوز آكلادم‌كه اوزون ، هم‌ده پك اوزون سوره‌جك ؛
بمسه واردى او كون برچوق ايشلرم كوره‌جك ؛
براقدم اونلرى ، صاپدم يوقوشلى بر يولدن .
نه اولدى شيمدى عجب ، كيم بيلير ، زواللى حسن ؟

بزم چوجوق يارامار ، أوده ديكلنوب طورماز ؛
لچنده فاتحه چيقدق ايكندى اوستى براز .

کومورجیلر قاپیسندن کیرنجه بز ، دوەلر
قیزك مراقنی جلب ایتدی ، دائماده ایدر :
اویامری یومرو بدن ، اوپ اوزون بویون ، اوباجاق ،
او آرقەسندەکی پوسکول که قویروغی اولەجق !
حقیقةً کورەجك شی دکلمی‌یا ؟ دیرکن ،
دونجه آرقەمه ، باقدم: بش اون آدیم کریدن .
بلندە أکلیجه بر شال ، باشندە آبانی ،
بر اورتە بویلی ، کولر یوزلی پیر نورانی ؛
یانندە قوس قوجەمان برکوفەیله برچوجاق ،
یاواش یاواش کلیورلر . فقط تصادفه باق :
چوجوق ، بنم او صباح کوردیکم زواللی یتیم ..
نصل‌دە منظرە ، غایتله جانکداز وألیم !
جیلیز باجاقلرینك دیزدن آلتی چیر چیپلاق . .
بر اینجه مینتانك آلتندە ترەیور ، طونەجق !
آیاقدە قوندورە یوق ، باشدە وارمی فس؟ نه کزر !
دوکوملی آلننك اوستندە سادە بر چنبر .
نفس دکل او صولوقلر ، برر انین مدید !
نظر دکل او باقیشلر ، برر بکای شدید :
بوبر آیاقلی سفالت که یالن آیاق ، باش آچیق ؛

اون اوچ یاشنده بوروشمش جبین صافی ، یازیق !
او آنده مکتب رشدیه‌دن طابورله چیقان
بر الليدن متجاوز چوجوقکه ، منتظماً
کچرکن ایلدیلر اختیاری وقفه کزین . .
حسنله قاوشیلاشیرکن بو صحنه اولدی حزین :
أوت ، بو یاورولرك هپسی ، بر سرود شباب ،
ایدر طورووردی بر آشیان نوره شتاب .
بر آزدن اوینایه‌جق هپسی بونلرك ، نه أیی !
فقط حسن ، باباسندن قالان او پیس کوفه‌یی ،
— که أزملك ایستدی کورمکله رهکذارنده —
الی الأبد چکه‌جك دوش اضطرارنده !
او ، یوك دکل ، قدرك برجزاسی معصومه . .
یازیق ، کناهی نه‌در ، بیلمه‌ین شو محکومه !

طورمایه‌لم !

سعدی دییورکه : « بر کیجه بز کاربان ایله
آهسته سیر ایکن یولمز دوشدی برچوله .
سرعتله طی ایچون او بیابان وحشتی ،
هپ یولجیلر فدا ایده‌رك استراحتی ،
کیتمکده‌لردی . بر آرالق بنده مشیه‌تاب
هیچ قالمامشده دوشمشم آرتیق زبون خواب .
آواره بر پیاده‌یی بکلرمی قافله ؟
ناچارشدّ رحل ایده‌جك تابمرحله .

طورمش ، دیبوردی ، بردہ اویاندمکه ، ساربان :
« قالق ای زواللی یولجی ، اوزاقلاشدی کاربان !
اویقوم بنمده یوق دکل اما بو دشتزار
آرامکاه اولورمی که بیك دورلو قورقو وار ؟
سرمنزل مرامه وارير طورمایوب كيدن ؛
يوقدر نجات اميدی بوچوللر کچیلمه‌دن .
هیهات ، یولده بویله دوشن اویقو دردینه ،
هپ یولجیلر کیدرده قالیر کندی کندینه ! »

وقعه هیچ برشی دکلدر : حقاییسك . لکن دوشون ،
باشقه بر دستور حکمت وارمی ، انصاف ایت ، بوکون ؟
وارمق ایسترسه‌ك — دیبور سعدی — اگر برمقصده ؛
طوتدیغك یوللر توکنمکدن معرّی اولسه‌ده ؛
شد رحل ایت ، طورمایوب کیت ، یولده قالمقدن صاقین !
مردصاحب عزم ایچون نه‌یمش اوزاق ، نه‌یمش یاقین ؟
هانکی مشکلدرکه همت اولسون آسان اولماسون ؟
هانکی دهشتدرکه انساندن هراسان اولماسون ؟
عبرت آل ارباب اقدامك باقوب آثارینه :
طاغ دایانماز اونلرك طاغلر سوکن پیکارینه !
برمنوّم سس دکل بریر خروشان ولوله :

فوج فوج آقمقده انسانلر بوتون مستقبله .
نهر فیضا فیض انسانیتك آهنكنه
اویمادن قابل دکلدر دوشمه‌مك برانکینه !
منزل مقصوده وارمازسك اویامازسه‌ك اکر ..
وارمی باق یوللرده هیچ بیدار اولانلردن اثر ؟
ایشته آتیدر او سرمنزل دیدن آرامکاه ؛
کاربان اقوام ؛ چول ماضی ؛ عطالت سدّ راه .
طورمه ، ماضی برمغیلانزار دهشتناکدر ؛
کیتکه ، آتی قورقوسزدر ؛ هم نه‌قدسی خاکدر !
چوق شدائد اقتحام ایتمك کرکدر ، طوغرودر ..
وهلةً آواره برسیاحی یوللر قورقودور .
قورقو ، لکن ، عزمی تحکیم ایله‌مك ایجاب ایدر :
قورتولورسك شد رحل ایتمشده کیتمشسه‌ك اکر .
چونکه دوشمشسك حیاتك ـ از قضا ـ فیفاسنه ،
کیتمه‌ك ایجاب ایلیور تا منزل اقصاسنه .
دوشمه‌مك مادام الکدن کلمه‌مش اول سنك ،
أولمه‌دن اولسونمی ، ای مسکین ، بوچوللر مدفنك !
انتحار ایتمك دکلسه یولده طورمق ، کیتمه‌مك ،
آسماندن رفرف ایندیرسین دیمکدر برملك !

« ليس للانسان الا ماسعى » ديركن خدا ،
آكلامام هيچ مسكنتدن سن نه بكارسك دها ؟
طاوران آرتيق كاربانك آرقه‌سندن طورمه ، قوش !
محو اولورسك بردقيقه‌لك كچسه حتى بويله بوش .
منزل آلمشلرده يورغون ، بلكه سندن بی‌مجال !
بلكه يوق ، البته اويله ! سن نه‌ايتمشدك خيال ؟

شويله كوزدن كچسه برخلقت تماشا خانه‌سی :
چيقميور برذره فعاليتك بيكانه‌سی .
آسمانی ، خاكدانی جمله موجودات ايچون
قورتوليش يوق سعی دائمدن ، ترقيدن بوكون !
ير چاليشسون، كوك چاليشسون ، سن صيقلمازسه‌ك اوطور؟
بونلرك حقنده بيلمم بربهانه‌ك وارمی ؟ طور !
ماسوی ، برشيمی‌در ، بوش طورميور خالق بيله :
باق تجلی ايليور بيك شأن كوناكون ايله !
يوق ، اكر حالا صيقيلمق بيلميورسه‌ك خلقدن ؛
باری ، اللهك قولی ، اللهدن اولسون اوتان !

حصیر

چنده ، یایلا جوارنده بر اوفاق جولان
بهانه‌سیله ، بزم اسکی آشنالردن
برعطارك آزیجق کیتمك ایسته‌دم یاننه ،
که هرزمان بنی دعوت ایدردی دکاننه .
براز مصاحبه‌دن صوکره سوکندی مشتریلر :
— ویر اورادن اون پاره‌لق زنجفیل ، چورك اوتی ، بیبر .
چنکی بش پاره بورجمله اون بش ایتمدیمی ؟
— سیلیك بویکرمیلك آلمام . .

— اوزاتمه کورایشمی !

— اوغول ، چابوق . . بکا تیراق .. اوقونمش اولمالی‌ها !
بزم چوجوق ، آدی باتسین ، ییلانجق اولمش . .

— یا ؟

— سوبك قدر یوزی‌هوت‌طاغی کسیلدی !

— واه واه واه !

— خانم ، کچر ، نفس ایتدیر . .

— کچرمی ؟ انشاالله .

— بی یکرمیلك پاکت اما صباحکی توزدی بوتون . .

— آیول ، هپ ایچدیکمز توز . . بوزولدی اسکی توتون!

— افندی عمجه ، ساقیز ویر . . برازده بال مومی کس .

— قیزم ، پاره‌یله اولور ها ! پشینجی باق هرکس .

بشر اون پاره‌لر هپسی یاقلاشوب دلیکه ،
سوزولدیلر اورادن برکیلیدلی چکمجه‌یه .
ایچه‌فاصله‌دن صوکره کلدی باشقه بری :
— کنیشجه بر حصیرك وارمی ؟ نه‌یسه هم دکری ،
جنازه صارمق ایچوندر ، اذیت ایتمه‌صاقین !
محله‌مزده بش آیدر یاتان اوخسته قادین
بوکون صباحاین آرتق جهاندن ال چکمش . .

— نه چاره ! قسمتی بر بویله کونده اولمکمش .
— یاننده یمسه‌ده یوقمش . . آمان براق نه‌یسه . .
أجل کلنجه ها اولمش ، هااولمامش کیمسه !
— طوقوزغروش بوحصیر ، سز ، سکزویرك هایدی . .
بازارلق ایتمیه‌لم بر غروش ایچون شیمدی !

حصیر بوکولدی ، اوموزلاندی ، طالدی برسوقاغه ؛
صوقولدی کیم بیلیر اوردن‌ده هانکی بربوجاغه .
آچیلدی برأولو صاقلانمق اوزره سینه‌سنه ؛
قاپاندی کتم عدم هیبتیله صوکره ینه !
بش اون فقیره اولوب باردوش استقبال ،
حضور لالنی برنوحه ایتمه‌دن اخلال ،
سکون ایچنده اوزاقلاشدی آشیانندن .
کچنجه سوری شهرك ، اوزاندی سروستان
غریب یولجی‌یی توقیفه بیك بوکولمز قول !
اوموزدن ایندی حصیر ، یوقدی چونکه آرتیق یول !
مزارجینك اوکورك یوزلی دست لاقیدی
اعانه‌سیله نهایت مزاره یاصلاندی .
هجوم محنت پیدر پیله دنیانك ،

حیاتی بر ییغین آلام اولان زواللی قادین ،
حصیردن اورتوسی دوشنده حفره‌دن ایندی ..
انین روحی‌ده ایلك دفعه دینَدی ، هم ابدی !

بوتون بوخاطره‌لر بنده گریه خیز ملال
اولنجه طورمادم آرتق ، قیام ایدوب درحال ،
— یوزمده عالمه نفرین ، ایچمده شوق ممات ؛
گوزمده ایچ‌یوزی دهرك : ییغین ییغین ظلمات ! —
اوطوردیغم اومقسی محلدن آیریلدم .
بوپرده بیتدیمی ؟ هیهات ! آتمادم بر آدیم
که روحی ایله مسین بویله بیك فجیعه خراب !
حیات نامنه ، یارب ، نه‌در بودور عذاب ؟

چکینمه بلاسی

« عمر گرانمایه درین صرف شد :
تاچه خورم صیف ، چه پوشم شتا »

سعدی

طقسان سنه‌لك عمره‌ شو سوزلرله نهایت
ویرمکده .. نه‌ عالم بو جدلگاه معیشت !
قورقونج اولیور بویله حقیقتلری ، کوچك ،
سعدی کبی بر عصر فضیلتدن ایشتمك .
سعدی اوقدر فلسفه‌سیله ، هنریله ،
فکرنده‌کی حریت فوق‌البشریله ،
اسباب معیشت ده‌نیان قیده کیررسه ،

یاد ایتمسون آزادهلكك نامنی كیمسه .
انسانكه چیقار پردهٔ مكتوم عدمدن ،
تا صحنهٔ هستیده ظهور ایتدیكی دمدن ،
اكماله قدر فاجعهٔ دور حیاتی ،
آتلاتمهیه محكوم نه مهلك عقباتی !
ظن ایتمه أولوم شخصنه بر كره مهاجم ..
بیك كره اولور كونده اودشمنله مزاحم .
آواره بشر ساحهٔ غبرایه دوشونجه ،
اطرافنه بیكلرجه دواهی اوشوشونجه
میدانمی بولور راحتی اسبابنی جلبه ؟
باشلار اوجیلیز قوللری دنیا ایله حربه !
قاینار كونشك آتشی محراق سرنده
قارلر بوز اولور هپ بدن بی سپرنده .
مدهوش نكاهنده كوپوردكجه دكیزلر ؛
بیننده بوتون دالغهلر أوتدكجه مكرر ؛
ساحلدن اوزاقلاشمق ایچون طیّ مراحل
ایلر .. اونی بیلمزكه اوزاقلر دها صائل :
طاغلر اونهایتسز اولان سلسلهسیله ،
اورمانلر اودنیانی طوتان ولولهسیله ،

امواج سرابیله ، وحوشیله بوادی ،
هر خطوهٔ عزمنده اولور یأسنه بادی .
فوقنده سماواتك اواجرام مهیبی ؛
پیشنده زمینك او تماثیل عجیبی ؛
بیچاره‌یی مدهوش ایده‌رك هر نفسنده .
مضطر براقیر منعدم اولمق هوسنده .

لکن بو هوس بر هوس دیگره مغلوب :
انسان یاشامق حرص جبلیسنه مجلوب .
هر دوره‌سی بر دور عذاب اولسه حیاتك ،
راضیسی دکلدر ینه بردورلو مماتك ؟
عمر اولسه‌ده بیکارحه شدائد ایله مشحون ،
انسان یاشامقدن ینه ممنون ، ینه ممنون !
آرتق نه‌یه موقوف ایسه تأمین بقاسی ،
یالکز اوکا مصروف اولور آواره قواسی .
طورماز بوغوشور بونجه مهاجمله رغماً ،
دوشمز او مساعی ده‌نیلن سیفی الندن .
چیپلاقدر او ، ایسترکه صوغوقلرده ایصینسون ؛
بر طام چاته‌رق هر کیجه آلتنده بارینسون .

ایستر بیه‌جك شی ، کیه‌جك شی، یاقه‌جق شی ..
بیك دورلو حوائج دها وار بونلره دربی !
آواره بشر ایشته بوبارار جهانده
هر کون یکی برکار پشندن جولانده .
مقصد بو قدر دغدغه‌دن بریاشامقدر ..
لکن بونك آلتنده نه مقصد اوله‌جقدر ؟
هیهات، اونی ادراك ایچون اعمال خیاله
یوق وقتی : بوتون دملری موقوف جداله !
انسانکه اونك روح ایله انسانلغی قائم ،
دائم اولیور جسمنك آمالنه خادم ؛
کلسه‌یدی اکر روحنی اعلایه‌ده نوبت ،
آ کلاردی نه‌در ، بلکه ، حیاتنده‌کی غایت .
بر آ کلادیغم وارسه شودر : خالق عالم ،
خلقت قالیورسون ، دیه برعقدهٔ مبهم ،
طالدیرمه‌ده انسانلری حاجات حیاته ،
دوندرمه‌ده اذهانی بوتون باشقه جهاته .
عمرك اوته‌دن برق سوارانه شتابی ،
عیشك بریدن لازم بحد وحسابی ،
کوسترمه‌ده دنیایه ، نه‌در مقصد خالق ..
« کیمدن کیمه شکوی ایده‌م بزده شاشیردق ! »

میخانه

خروشان باد سفلیت درونندن ، کنارندن ؛
گریزان روح علویت حریمندن ، جوارندن .
چیقار بیك نالهٔ نومید خاك رعشه‌دارندن ؛
اینر بیك ظلمت مقبر فضای شب نثارندن .
کلیر فریادلر ابکم طوران هر سنك زارندن :
ییقیلمش خانمانلر صانکه چیقمش ده مزارندن .
دهان حسرت آچمش رخنه‌دار اولمش جدارندن ؛
چوکر بردود ماتم تیتره‌ین قندیل تارندن :

سونوب کیتمش اوجاقلر یوکسلیر کویا غبارندن !
کیرن برکره نادمدر حیات مستعارندن ؛
چیقان آوارەدر آرتق جهانڭ کاروبارندن .
دوکولمش آبرولر بادۀ پسمانده حالنده ..
أمل برمنکسر پیمانەدر صف نعالنده !
بوغولمش روح انسانی شرابڭ موج آلنده .
تمایان ملعنت ساقیسنڭ چیرکین جمالنده !
نەماضی وار ، نەآتی باق شوعیاشڭ خیالنده ..
طوتوب برزهر آتشناك دست بی مجالنده ،
زوال عمری بکار هم شبابڭ تا کمالنده !
مرارت انطباع ایتمش جبین انفعالنده ..
درین برالتوانڭ سینۀ زرد ملالنده
اودر آنجق هویدا سرنوشت بی مآلنده ،
مؤبد برده نسیانی نظرۀ سنکین لالنده .

جانم صیقیلدی دون اقشام ، سوقاق سوقاق کزدم ؛
صوکنده بریره صاپدم‌که اوکجه بیلمزدم .
بیتینجه برصیره أو ، صوکره برده ویرانه ،
دیکیلدی قارشیمه برخان قیلیقلی میخانه :
باصیق طاوانلی ، قارا کاق ، سفیل بر دکان ؛

ایچنده بر ماصه ، یاخود جوار تابوتلقدن
آتیلمه چوق أولو کورمش آجیقلی بر تنشیر !
یاننده خوردەسی چیقمش بر أسکی پوسکی سدیر .
سقط ، باجاقسز اون اون بش حصیرلی اسکمله :
قیریق دو کوك شیشەلر ، بر ده چنقو تپسیله
بش اون قدح ، ایکی اوچ دستی .. صوڭره تزکاهلق
ایدن یان اوستنه دوریله کیرلی بر صاندیق .
سونوك سونوك یانیور رافده ایسلی بر لامبا ..
او کنده بر کومه : فس ، تاکیه ، خرقه ، صالطه ، عبا
قیمیلدانوب طوریورکن ، سفیل بر صحبت ،
بو ایسلی ظلمته ویرمکده بوسبوتون وحشت :
— قوزوم دیمتری ، بو آقشام براز زیادەجه ویر ..
— زیاده ، آکلادق اما یا ایچدیکك شیشەلر ؟
— چیزەرسك ..
— اویلەمی ؟ لکن سیلمیور چتله !؟
باقلك تاوان تبشیردن کوروڭمز اولدی ...
— هله !
— بزم پشین پارەمز .. آلمادکمی دون غروشی ؟
— آیول ، تو کندی مزەڭ .. باری قوی براز تورشو .

آراتدی کندینی اوستەدن .. دینجە دیگلەسین :

— حسن بە ! سن دە نصل نازلی نازلی سویلرسین ؟

نەدر اوتورکو .. آمان باشقە یوقمی؟ هاە، شویلە !

— عمر ، نە نازلانیورسک ؟ برازدە سن سویلە .

— نوازن اولمشم احمد ، براق ، سسم یوق هیچ ..

— سسک می یوق ؟ آجیلیر شیمدی: برامام صونی ایچ !

— یارین نەایشدەسک عثمان ؟

— نە ایشدەیم .. بورادە !

— دیمتری چورباجی، طولدور! نە طورمشك اورادە؟

— او کیم کان ؟

— بابا عارف .

— صقاللی ، کل باقەلم ..

یاناش !

— سلام علیکم .

— اوطور براز چاقەلم ...

— دیمتری ، هی، پارەسز کلدی صانمە ، ایشتە پارە!

— ای آ کلادق آ قوزوم ...

— صار بە یولداشم جیغارە ..

— آمان بزم بابا عارف صوسز موسز ایچیور !

— اونك بی دالغه‌سی اولمق کرك : تونل مجبور .
— موروق ، قاچنجی قدح؟ شیمدیجك صیزارسكها !
— صیزارسه میس كبی یر ، یاتماش آدام دكل آ .

یاواش یاواش قفالر ، كله‌لر قیزیشمشدی ،
آغیز ، بورون ، هله سسلر بوتون قاریشمشدی ؛
دیكیلدی آغزینه ، باقدم ، آچیق طوران قاپینك ،
فنر النده بر آدم ، یاننده برده قادین .
بش اون دقیقه سورن بر دوشونجه‌دن صكره ،
قادین‌ده كیردی اوظلمتسرای منفوره .
كوزنده ابر تأثر ، یوزنده خون حجاب ،
وجودی رعشهٔ ناچار یأس ایچنده خراب ،
توجه ایلیه‌رك صوكره‌دن كان بابایه :

— دیمك ، طاشینمالی آرتیق چولوق چوجوق بورایه !
آیول ، نه‌در بوسنك یاپدیغك ؟ اوتان آزیجق ..
آناكده ، بن‌ده ، بومورجاقلرك‌ده آچ قالدق ؟
نه‌ایش ، نه كوج ، كیجه كوندوز ایچوب زیبار ساده ؛
صاقین دوشونمه چوجوقلر عجب نه بر أوده ؟

اوت ، سن ایل قایسنده سوروں ایشك یوقسه ؛
کتیر بو سرخوشه یوتسون ، کتیر پاره‌ك چوقسه !
زواللی بن .. چاماشیر ، تخته ، هر کون اوغراشده ،
صوکنده بر پاره‌لر یوق ، ال الده باش باشده !
او تخته‌لر ، چاماشیرلرده کچدی : یوق حالم . .
آیاقده صاللانیشم زورله‌در خدا عالم !
چالیشمادك ، نه هپ بونجه ییل چالیشدیردك ؛
او یاوروجقلری چیپلاق ، سفیل آلیشدیردك .
بیلیر محله‌لی کیم آلدیغك زمانده بنی ،
چهیز چیمنه دوناتمشدی بك بابام اویکنی .
نه اولدی شیمدی او اشیا ؟ صاتوب قمارده یدك ؛
اوت ، قمارده یدك ، هم‌ده قارشیلرده یدك !
قیزك یتشدی ، آلان یوق . نصل اولورکه؟ صوران
« شو سرخوشك قیزی عفت دکلمی ؟ واز کچ آمان ! »
دیین قادینلره . دیك طوغری ، بلك ...» دیوب کیدیور .
بو سوز زواللی‌یی بیلسه‌ك نه دولو انجیدیور !
بنم کوزل ملکم ، هیچده طالعك یوقمش :
آنانك بنم کبی سرسم ، بابا کسه بر سرخوش !
نجیب‌ده منده‌ری قولتوقده کلدی مکتبدن . .

دیمش که قالقه : « سکز آیدر آلمادم هله بن
نه هفته‌لق ، نه‌ده آیلق . . . سنك باباك اوله‌جق
قمارجی ، اوغلی ایچون آز یسونده طوتسون اوشاق ! »
قوغولدم آننه ! دییوب آغلیور زواللی چوجوق . .
نه یاپسون آننه‌سی ؟ دنیاده بر کوونديکی یوق !
او باری بر آدام اولسونده قالماسین جاهل ،
دیمشدم اولمادی . . لکن قباحت اونده دکل :
او هر صباح اوقویوردی کورول کورول جوزینی ؛
آییرمیوردی کتابدن نه اولسه هیچ کوزینی .

اوچ آقشام اولدی که یوقسك . نجیب : بابام نرده !
بن ایسترم اونی مطلق ، دیمزمی ؟ باق درده !
صولر قاراردی ؛ بو ساعتده هیچ کزرمی قادین ؟
او ، سرخوشك بری ؛ طوت کیم سوقاق سوقاق آرادك . .
نصل بولورسك آیاوروم ؟ یارین کلیر بلکه ،
دیدم . فقط چوجوغك طورمیوردی . باقدم که
آووتمه‌نك یولی یوق ؛ قومشونك حسین اغایی
آلوب دولاشمادیم یاتسو وقتی دنیایی .
آنام بنم کبی اولاد طوغورماز اولسه‌یدی ،

بو حالی کورمه‌دن اول کوزم یومولسه‌یدی !
حریف ، شو حالمه باق ، مرحمتلی اول آزیجق . . .
براق او زیقّیمی ، ایچدکلرك یتر آرتیق .
افندیلر ، اغالر سزده بر نصیحت ایدك ،
سزك‌ده بلکه وار اولادیکز . . .

— حسن ، نه دیدك ؟
— براق ، کویك اوغلی قادین اما چال چکه‌یمش‌ها !
— بنمکی چوق دها فضله‌یدی .
— ایتمه !
— البتیا !

اونك ایچون بوشادم . سن ایشیتمدکمی حلیم ؟
— قادین لاقیردیسی کیرمز قولاغمه ذاتی بنم .
سنك قادینك دیدیکك عادتا پابوج کبیدر :
بر آز وقت طاشینیر ، صوکره‌دن ده کیشدیریلیر .

قادین بو سوزلری دویماز ، تغلّم ایلردی ؛
حریف مزار طاشی طوریله ساده دیکلردی .
آچیلدی آغزی نهایت ، آچیلماز اولسه ایدی !
طاشوب دوکولدی ایچندن شو لعنت ابدی :

— جهنم اول سن خنزیر اوروسپو ، گیت : بوشسك !

— بن آ کلادم ایشی: سن قومشو ، ایجه سرخوشسك! ییلتیکمز شونی یاهو !

— ایلیشمیك !

— براقیك !

حریف آییلدیمی ، بیلمم ، دوشوب باییلدی قادین !

مزارلق

باقمه قبرستانك آنجق ساحهٔ مدهوشنه ،
طورده بر مدت قولاق وير نالهٔ خاموشنه !
قلبى هيچ بكنزرمى باق سيماى هيبت پوشنه ؟
كيم قاپيلمشسه حياتك سيل جوشا جوشنه ،
جان آتار ، بر كون كلير ، يورغون دوشوب آغوشنه !

اى مزارستان، نه عالمسك، نه علوى فطرتك !
سنده پنهان الك كزين اولادى انسانيتك ؛

سندن استمداد ایدر فریادی یأسك ، خیبتك .
بر ییغین کوز نوریسك ، یاخود مخمر طینتك
روح با کندن جوشان کوز یاشلرندن ملتك !

شانلی بر تاریخسك : ماضیٔ ملت سنده‌در .
وارسه عبرت سنده‌در ، حکمت ده البت سنده‌در .
دور استیلا طوروور یادکده ، دولت سنده‌در .
چونکه حریت ، حماست سنده ، غیرت سنده‌در ؛
زندکی ذلتدر آرتیق ، بنجه عزت سنده‌در !

ای عدمله وارلغك سرحدی ، اقلیم صلاح !
باشلرنده سرمدی بر سایه ، بر مشفق جناح
اولماسه‌ك بیوایه‌لر نردن بولورلر انشراح ؟
ظل ممدودکده وار آسوده بر رنك فلاح ؛
لیل دورا دوریکه اولسون فدا یوز بیك صباح !

جوهرك ، طوپراق دکل ، پك باشقه بر معدن سنك .
آه بیلمزلرکه اوستکدن بکرلرکن سنك ،
بیك دماغك لبیدر هر ذره خاککدن سنك !

اویله فیاض ای زمین معرفت مایه‌ك سنك :
سایه‌گاهگدن چیقارکن روح اولور هر تن سنك !

ای مزارستان ، نهان قعرکده یوز بیکلرجه ماه ؛
فیشقیران خاك رمیمکدن بوتون نور نگاه !
نازنینلر یال وبالندن نشان هر برکیاه ..
سرویلر مولایه یوکسلمش برر برجسته «آه »
حفره‌لر مولادن ایتمش اك امین برخوابگاه .

ای شبستان ، ای عدم ، ای پرده پرده کبریا ،
سنده‌در آمیدلر : سندن طوغار فجر بقا .
هرحجر پاره‌ك اوقور بیك شعر لاهوتی ادا ؛
هرنشیده‌ك روحی ایلر سرمدیت آشنا .
بندن ای خاك سماوی بیك سلام اولسون سکا .

*
* *

صیقنجه روحمی کاهی مطالبه حیات ،
اولور یگانه مسیرمم محلهٔ اموات .
محیط ولوله‌دارنده زندکانینك ،
فراغ دائمی یوقدر حیات ثانینك .
نه‌لوث حرص ومذلت زمین پاکنده ،

نه‌های و هوی معیشت حریم خا کنده .
بوکائنات حضورك فضای صامتی
کورونجه ، عمر پریشانمك مرارتی
ولو بر آن ایچون اولسون آتوب خیالمدن ،
اوزاقلاشیر کیدیم ماسوایه آرتیق بن .
شو ماسوی دەنیلن قید عقده بر عقده
قیریلمادن اوله‌ماز روح بردم آسوده .
فقط قیریلمق ایچون بویله برزمین ایستر ..
زمین دکل یالکز ، قلب آهنین ایستر !

کچن صباح ایدی ایوبه طوغری چیقمشدم .
آشوب‌ده سورینی شهرك آنجه برقاچ آدیم ،
افق ده کیشدی ، اوکمدن چکیلدی اسکی جهان ؛
کوروندی قارشیده فسحت‌سرای قبرستان .
فقط او برقوجه دریای سرمدیت ایدی ،
که هرحظیرهٔ سنکینی موج منجمدی !
کنارده طورمایه‌رق کیردم اك درین یرینه ؛
اوطوردم آرقه‌می ویردم‌ده طاشلرك برینه .
ردای صمته بورونمش بوتون یسار و یمین ،

حضور ایچنده آغاجلر ، سکون ایچنده زمین .
بوتون اویو کسلمن امواج ، اوبی نهایه دکیز ،
درین بر اویقویه طالمشدی ، هر طرف سس سز .
یاواش یاواش آچیلوب پردهٔ لقای محیط ؛
حریم روحمی طولدوردی کبریای محیط .
فقط بو بستهٔ لاهوت نردن عکس ایدیور ،
که « الذی خلق الموت والحیاة . . . » دییور ؟
نه‌در صمیم سکونتده بویله بر فریاد ؟
نشیده خالقك ، اما کیم ایلیور انشاد ؟
زمان زمان ایده‌رك یوكسلن ترانه خروش ،
انینه باشلادی ناکاه کائنات خموش !
اوسرویلر متهیج جماعت کبری
کسیلدی . . هر بریسندن طویولدی عینی صدا .
مقابر ایکله‌دی ، طاشلر برر لسان اولدی .
کتابه‌لرده او طاشلرله همزبان اولدی .
کورنجه زنده بوتون محشر هیولایی ،
هزاره روح ویرن نفخ پاك مولایی ،
خیاله طالدم ؛ او فسحتسرای دورادور
کوروندی دیدهٔ مدهوشه بر جهان نشور !

کفن بدوش بقا بی‌نهایه اجسادك ،
او ، دهری هیچه صایان ، کاروان اجدادك
آقین آقین کچه‌رك پیشگاه عزتده ،
— محیط خوف ورجادن مقام حیرتده —
قیام عجزی سیر ایلدم .. نه‌دهشتمش
سجود خلقتی کورمك حضور قدرتده !

بوهرج ومرج قیامت نمونه حاکم اولان
خطیب عالم هلوی نهایت اولدی عیان :
کوزم، اوزاقده‌کی برمدفنك آیاق اوجنه
چوکوب زیارت ایدن، برجوجوقله برقادینه
ایلیشدی . صوکره برآز یاقلاشنجه ، ایبدن ایی
تظاهر ایلدی : باقدم ، چوجوق « تبارك » ی
کمال وجد ایله از بر تلاوت ایله‌مه‌ده ؛
یانده آنه‌سی کوزیاشلریله دیکله‌مه‌ده .
زمینه رعشه ویررکن نشائد ملکوت ،
نه‌منظره‌یدی الٰهی اومقبر مبهوت ؟
چوجوق حیاته ، او مقبرده موته برلوحه ؛
تضاد قدرتی کور : باق شو لوحه‌ذی‌روحه :

براز كچنجه او سسلر بوتون خموش اولدى ،
زمينكى محشر پرجوش سايه‌پوش اولدى .
چوجوق قادينله برابر چكيلدى عالمنه ،
گومولدى كيتدى مزارلق سكون دائمنه .

بایرام

آفاق بوتون خنده ، جهان باشقه جهاندر ؛
بایرام نه‌قدر خوش ، نه‌خاطرتلی زماندر !
بایرامده کولر چهرهٔ معصوم صباوت ،
آمید چوجوق صورت صافنده عیاندر .
هر جبهه‌ده بر نور مجرد لمعانده ؛
هر دیده‌ده بر روح دمادم جولاندر .
آلام حیاتك ایکی‌قات بوکدیکی اجساد
فیضنده‌کی تأثیر ایله آسوده رواندر .

فردای سکونپروریدر سال جدالك ،
نومید دوشن قلبه امید آور جاندر .
هیجای معیشتده‌کی فریاد مهیبك
دنیاده بر آز دیندیکی آن وارسه بو آندر .
صبحنده بهارك شو صباحت بولنورمی ؟
باق چهرهٔ غبرایه : نصل شن ، نه‌جواندر !
هرسینه‌ده برقلب مسرت ضربانده ،
هرقلبده برعالم اشواق نهاندر .
رقصان اولیور جنبش دوشیله عناصر ،
کویا که بوتون صدرزمین پرغلیاندر .
اشباحی‌ده جوشان ایدیور فیض مبینی ،
یارب بونصل روح عوالم سریاندر !
بایرامده کلیر یاده نه‌خوش خاطره‌لرکه :
بیك عمره ویرلمز ، اوقدر قدری کراندر .
عیدك بکا دائم کورونور لوح کریمی :
ماضئ طفولیتمك یاد بسیمی .

برنجی کون هوا برپارجه نامساعددی ؛
ایکنجی کون آچیلوب ، صوکره پك کوزل کیتدی .

دیدم‌که : «فاتحه چیقسه‌م یاواشجه، بر یانده
طوروب اوعالمی سیر ایتسه‌م‌ده میدانده ،
زیارت ایتسه‌م احبابی صوکره‌دن .. خوش اولور .
بوتون کون أوده اوطورمق نه‌اولسه بك بوش‌اولور . »
بو آرزوی تنزه کتنجه آرتیق بن
طورورمی‌یم ؟ نه کزر ! فیرلادم همان أودن .
کلیك‌ده بایرامی فاتحده سیر ایدك ، زیرا
خیاله ، خاطره صیغماز اوهرج ومرج صفا !
قوجاقده کزدیریلان برقاریش جوجوقلردن
طوتك‌ده ، تا دده‌مز دملرندن آرته قالان
بر‌ر‌عصر یاشامش قدخمیدکانه قدر
بویوك کوچوك بوتون‌افراد بلده ، بوی بوی ، وار !
آدیم باشنده قورولمش بشیك صالنجاقلر ،
ایچنده داربوقه ، دفلرله زیللی شاقشاقلر .
براز کیدك : قوجه‌مان برچادیر .. اوکنده بوتون
چولوق چوجوق بزر اونلق ویروب‌ده کیرمك ایچون
نوبتله بکله‌شیورلر . عجب ایچنده نه وار ؟
« جاپونیادن کلن ، انسان صوراتلی برجاناوار ! »
کچیك : صیره‌یله چادیرلر . اوکنده هر‌برینك

دییور:«قوزوم ، کیره جك وارسه، طورماسین کیرسین.»
باغیرمادن سسی بیتمش آیاقلی براعلان .
« آلیك کوزم ، بوکا دیرلر ... » صداسی هریاندن .
آلتریکجیلرك کیفی پك یولنده هله :
کلن یاپیشماده بر مطلقا اوصاپلی تله .
ترازیلردن آدام اکسیك اولمیور : بریسی
اینجه بینمه‌ده آرتیق اونك‌ده همشهریسی :
« حق اوقه چونکه بوقنطار .. فرنك اجادی غرام
دکل ! درملری درت‌یوز ، حسابده شاشماز آدام . »
— محله‌یم نه‌ده قایماق !

— شفالیدر معجون !

سیمیدمی ایستدك اغا ؟

— یوقمش اونلغم، طورسون.
اوباشده:قوسقونی قوپمش اکرلی دلدللر ،
بوباشده:پالدیمی دوشمش سمرلی بلبللر !
بالونجیلر ، حاجی‌یاتمازجیلر ، فیریلداقلر ،
خروس‌شکرلری ، جیوجیو اوتن اویونجاقلر ؛
صاغکده آتلی‌قارنجه ، صولکده تخت‌روان ؛
اوککده برسوری چکچك ، تپه‌کده چفته قولان .

اوبك اوبك يره چوكمش كومورچكن دوه‌لر ..
فراغ بال ايله بردن كويش كتيرمه‌ده‌لر .
قوشان، كزن، اوطوران ، مانيلر دوزوب چاغيران ،
داووللى زورنالى «دانس!» ايليين ، جوشوب باغيران
بو كائنات سرورك ايچنده كزدكجه ،
چوجوقلرك طرفنده يدى الك چوق اكلنجه .
كوزلجه سوسلنه‌رك دست ناز مادرله ،
برر چيچك كبى نوار اولان بيكلرله
كليردى صفحهٔ مواج عيده باشقه حيات . .
بوتون سرور وشطارتدى كورديكم حركات !
اونر پاره‌يله براز صالّلانيرديلر .. ديركن
طوروردى « ياندى ! » صداسيله توركولر بردن .
— آيول ، دمين ده‌ايانمشدى آ ! حريف سن‌ده ..
— يكى قيزم ، آزيجق فضله صاللارم بن‌ده .

« دكيز طالغه‌سز اولماز ،
كوكل سوداسز اولماز .
يارى كوزل اولانك
باشى بلاسز اولماز !

هایدکدی مینی‌مینی ماشاألله
قاووشورز انشاألله ... »

فقط بو لوحهٔ خندانه قارشی ، یك یاشلی
بر اختیار قادینك قوتوغنده ، کور قاشلی ،
اوزونجه صاچلی کوزل بر قیز آغلیوب طورویور .
کان کچن ، بونیچون آغلیور ، دییوب صورویور .
— یتیم آیول . . بکا اولاد بلاسیدر بو آجی .
چوجوق دکلمی ؟ « صالنجاق ! » دییور ..
— صالنجاقجی !
قوزوم ، براز بوده بینسین .. نه وار ثوابکه صای..
یتیم سویندیره‌نك عمری چوق اولور ...
— های های !
همان او قیزده صالنجاقجینك مروتنه ،
قاتیلدی آغلامایان قیزلرك شطارتنه .

حسبحال

ای بلبل ترزبان عرفان ،
دمبسته نوالرکله وجدان .
هم صفوت روح اولان او آواز
اولدقجه حریم جانده دمساز ،
پامالم اولور بوتون عوالم ؛
لاهوته قدر چیقار خیالم .
اشواقمه طار کلیرده ابعاد ،
ایلر فکرم فضالر ایجاد !

ای نور مبینی کبریانك ،
سینه‌م اوله‌مازمی آسمانك ؟
کوکلرمی بوتون قرارکاهك ؟
هیچ یرلره اوغرامازمی راهك ؟
ای طائر ناز سدره‌پرواز ،
قلبمده اوله‌یدك آشیانساز ؛
برباشقه ترانه کوش ایدردك ،
روحم کبی سن‌ده جوش ایدردك .
یادمده طوران نشائدکدن
دائم جذبات ایچنده‌یم بن .
ویردکجه درونه وجد او آهنك ،
دنیا نظرمده تنك اولور تنك !
آزاده‌سی بوسبوتون قیودك ،
برشعر سما زمین سرودك !
برشعر روان که : جوی جاری
فیضیله بهار عمره ساری .
برنغمه که : روحدر ، لدندر ؛
قرآن کبی راسخین ایچوندر .
برناله‌که : شوقسوز ادراك

حولنده ندای « ماعرفناك ! »
ای شاعر رازدان ملهم ،
بن رازیکه اولماسه‌م‌ده محرم ،
حیران کالکم .. بیانك
کویا که خطابیدر خدانك !

ای صبح ازل جبین صافی ،
انواریکك اولماز انکسافی .
یلدای عدم جهانی آلسه ؛
اشباح بوتون ظلامه طالسه ،
حالا کورونور او روح الارواح
بر جو منیر ایچنده سباح !
ای صفحهٔ وجهی آیت نور ؛
جبهه‌کده مآل کون مسطور ؛
چشمکده مبین سرمدیت :
سونمز ابدی سراج قدرت .
لاهوت ایله آشنا نکاهك ،
اجرام شهود انتباهك !
هردم لمعان ایدر او فردم ،

محراقده زاهرات انجم !

هر صبح کلیر نسیم دلجو
دوشنده شمیم ناز گیسو .
ایلر یکیدن هوای دیدار
بر نفخه ایله بنی هوادار !
سودا کسیلیر بوتون سویدا ،
گویا آچیلیر نقاب لیلا .
گهوارهٔ دلده نائم امّید
ایلر اویانوب فغانی تشدید .
صوصدورمق ایچون او طفل زاری ،
قالقار آرارم لیال تاری !

ای لیل، وقارینك مثالی ،
یاخود بکا قارشی انفعالی !
وقتاکه ایدر رواق دیجور
آلتنده یاتان جهانی مخمور ؛
اطرافده قالمایئجه بر فرد ،
همراهم اولور خیال شبگرد ،

قالقار، كزرم غريب وتنها ؛
بر ير بولورم سكونت آرا .
فوقمده سماى انجم آلود ؛
پيشمده رداى ليل ممدود ؛
يادمده نشائد كمالك ؛
قارشيمده خيال يال وبالك ؛
آزاده قيود ماسوادن ،
بى‌غائله خوفدن ، رجادن ؛
بر بزم فتوح آچاركه وجدان :
لبريز صفاى عشق اولور جان .
تصوير دكل اوذوقى ، حتى
ممكن اوله‌ماز تصور اصلا !
يارب اونه‌فيض جوش برجوش !
يارب اونه‌ليلهٔ ضياپوش !
يارب اونه جلوه جلوه انوار !
يارب اونه لمعه لمعه ديدار !
يارب اونه انجمن ، نه‌عالم !
يارب اونه‌محفل معظم !
اى‌ليل ، نهارك اولماسه‌يدى ..

ای نشوه ، خمارك اولماسه‌یدی !
بیدارك ایکن اویانماسه‌یدم ؛
دنیا وارمش اینانماسه‌یدم !

ای یار وفا گزین جانم ،
ویردیسه ملال داستانم ،
معتادك اولان عنایتکله
صوصدورمه بو روح زاری ، دیکله !
هپ ولوله‌ٔ حیات دینسه ،
دوشمز بوزواللی روح ، یأسه .
اولمازسه زمین ، زمان مساعد ؛
فریادینه آسمان مساعد !
کوندر بکا سن‌ده نه‌یسه دردك ..
یادکده‌می بر زمان نه‌دیردك ؟
مستقبلی آکلمایوب خیاله ،
کل بز طالعم بوحسبحاله !
ادوار حیات پرده پرده ..
الله بیلیر نه‌وار ایلرده .

سلمی

« همشیره زاده‌مدر . درت
یاشنده أولدی . »

بوتون کون ایشته بوغوشدم ، برازده دیکلنسه‌م . .
یارین‌ده عینی مزاحمله اوغراشوب طوره‌جق
دکلمی‌یم ؟ بکا اویله‌یسه شیمدی پك الزم :
فراغ ایچنده دوشونمك ، دماغمی یورمایه‌رق .
حیات ، جنك معیشت ؛ جهانسه معرکه‌در ؛
زمان زمان بوسکونلر برر متارکه‌در .

دیبوب‌ده یاصلانیویردم . فقط بزم بو حضور
بش اون دقیقه یا ایتمش ، یا ایتمه‌مشدی دوام . .
بر أسکی قومشو کاوب : « والده‌ك سلام ایدیور ،
دییورکه : خسته آغیرلاشدی ، طورماسین ، آقشام
همان بزم أوه کلسین . » دیینجه طاوراندم ،
او آشیانهٔ غمکینه طوغری یوللاندم .

صاریلدی بوینمه آننه‌م کیرنجه ، بن ایجری .
دییوردی آغلایه‌رق : ـ کورمه ، عاکفم ، چوجوغی!
سنك دکل ، یدی قات ایللرك یانار جکری ،
أولوم دوشکلری اوستنده کورسه یاوروجوغی .
شکر ، بوکون آزیجق فرقلیدر ، دییوردق دون . .
او پنبه پنبه یاناقلر کیرچ کسیلدی بوکون !

فلان هکیم ، دیدیلر . کلدی ، باقدی ، آکلامادی .
خایر ، فلان دها بر آکلایشلیدر ، دیدیلر .
مکر یالان یره چیقمش او سرسملك‌ده آدی !
براق که آکلاسه‌لر وارمی چاره هیچ ؟ نه کزر !
هکیم علاجلری ، اوغلم ، بوتون تسلیدر .

علاج ییوب اینی اولمق ، او بر تجلیدر .

کسیلدی قارده‌شك آرتق یمکدن ، ایچمکدن ؛
لاقیردی دیکله‌میور ، کندینی هلاك ایدیور .
او ، خسته‌دن دها شایان مرحمت . . کورسه‌ڭ . .
دیدکجه « آننه‌.چوجقدن‌امیدی‌کس . . کیدیور ! »
تلاش ایچنده قالوب بوسبوتون شاشیرماده‌یم .
اکر یتشمسه امداده یوقمی قومشو خانم . . .

— کوروتمیور ، هانی همشیره نره‌ده‌در ؟ کلسین .
بنم سوزم نه‌قدر اولسه باشقه‌در ، بلکه
براز بولوردی تسلی . . .

— نصل‌ده سویلرسین !
لاقیردی کار ایده‌جك کیم ؟ طویارمی هیچ بریکی ؟
قولای بر ایشمی ؟ سنك آننه اولدیغك وارمی ؟
چوجوق او حالده ایکن آننه سوزدن آکلارمی ؟

بو هم قاچنجی فلاکت ؟ بشنجی ! یاربی ،
تمام بشنجی سفردرکه قیز أولوم کوره‌جك ؟

بوصوك امیدی‌ده شاید کیدرسه دردی کبی ،
زواللی کندینی وقتندن اول أولدوره‌جك .
چیقوب‌ده کور هله بر کره شیمدی سلمانی . .
نه‌حاله قویدی فلك سودیکك او سیمایی !

صباحلین دیلی ، باقدم ، براز آغیرلاشیور . .
ملیل ملیل باقیور شیمدی بلبل اولادم !
نه ظالم علت ایمش : برچوجوقله اوغراشیور . .
او اولماسه‌یدی‌ده بن کاشکی خسته اولسه‌یدم .
شکایت اولماسین اما تحملم بیتدی . .
کناهه کیرمه‌ده‌یم طورمشم‌ده باق شیمدی !

نه‌منظره‌یدی که برقوش قدر اوچان او ملك
طورووردی بی‌حرکت ، قول قاناد قیمیلدامیور !
کوزنده نور نظر تیتره‌یور همان سونه‌جك . .
دوداقده ناطقه طونمش ؛ قولاق سوز آکلامیور !
تراب رنکنه کیرمش جبین سیمینی ؛
أولوم مرارتی طویدم أو غنچه لبلرینی !

باشنده آننه‌سی — ماتم تجسم ایتمش‌ده

قادین قیافتی آلمش کبی — طورور مبهوت :
یانندە قوموشو قادینلر خروشه آمادە ،
اگرچه اورتەدە دونمکدە بر مهیب سکوت . .
کیرنجه بن اوطەدن هپسی قالقدیلر آیاغه ،
قیزیله آنەسی میخلیدیلر فقط یاتاغه !

دیدم : نەدر بوسنك یاپدیغك ، دوشونسەکه بر . .
براق شو خستەیی آرتیق برازدە کندیسنه .
نەچارە ، حکم قدر عاقبت ظهورە کلیر ؛
جنازە شکلنه کیرمکدە بویله فائدە نه ؟
سنك بویاپدیغك اللهه قارشی عصیاندر ؛
اصل فلاکته صبر ایلینلر انساندر . . .

شو یولدە باشلایان آوارە بر طلاقتله ،
دوام ایدوب کیدەجکدم بو اسکی حکمتدە .
نه اولدی ، خستەیه بر شیمی اولدی ، آکلامادم . .
او بهت ایچندە کی قیزدن کمال شدتله
شو صیحه قوپدی که حالا صماخ دهشتدە :
نه طاش یورکلیسکز . . . آه کیتدی اولادم ! . .

مرحوم ابراهیم بك

[ابراهیم بك مرحوم كه طبابت بیطریه علماسندندر ، خاك پاك شرقك یتشدیردیکی نوادر عرفان وفضیلتك بریدر . مرحومی یاقیندن طانیانلر درت سنه اول‌كی فجیعهٔ ارتحالنك ملت ایچون نه الیم بر ضیاع ، حکومت ایچون نه عظیم بر خجالت اولدیغنی تسلیمده تردد ایتمزلر . شرقك ، غربك بدایع علم وفنی طوپلایوب حافظه‌سنه طولدورمش ؛ محفوظاتنی محاکاتیله ، مشهوداتیله شایان حیرت بر صورتده توسیع ایتمش ؛ شرقك هر طرفنی دفعات ایله طولاشمش ؛ غربك اك مدنی ممالکنی کورمش کزمش ؛ السنهٔ شرقیه‌یی ادبیاتیله بیلیر ؛ فرانسز ، روس لسانلرینی حقیله اوکرنمش اولان بو بیوك آدم فطرةً محویته عاشق ، اشتهاره دشمن اولماسه‌یدی ؛ امینم که ؛ حکومت سابقه‌نك او سابقه‌لی رجالی یوزندن غربا خسته خانه‌لرنده أولن ، اویله بر حکیم ذوفنونی طانیمق ایچون قارئین کرام بنم کبی بر عاجزك دلالتنه مفتقر قالمازلردی !]

دوتن محیط نکاهمده یال وبالکدر ،
بوتون خیالم او فوق الخیال حالکدر .
ظلام حیرت ایچنده شناه ایدرکن امید ،
اوکنده رهبر اولان مشعلهم خیالکدر .
سما کزین اوله‌رق کیتدك ای الٰهی نور ،
پیکده شیمدی افقدن کچن ظلالکدر !
بو کائنات سنك خاطره‌کله هپ لبریز :

زمین ، زمان بکا یاد آور جمالکدر .
بوتون جهانده عکس ایلهین همالکدر ،
اثیر، صانکه بر آیینهٔ جلالکدر !
نجوم لامعه‌زا بارقات عرفانك ،
لیال، احاطهٔ اشیاده‌کی کمالکدر .
سحر او ناصیه‌دن بر نشان فیضا فیض ،
شفقده دالغه‌لانان رنك رنك آلکدر .
علو کعبکی تصویر ایدر نکاهمده
سما اولانجه وضوحیله بر مثالکدر .
جبال، هیکل صاحب وقار عزمکدر ،
صخور، خفته دشمن اولان خصالکدر .
بولوط یمین لآلی نثار جودکدر ،
کونش مفکرهٔ هردم اشتعالکدر .
طلوع ، لوحهٔ رنکین ابتسامکدر،
غروب ، صفحهٔ غمکین انفعالکدر .
هواده موجه‌لنیر سانحات قدسیه‌ك ،
ریاح، روحمی پرجوش ایدن مقالکدر .
چمنده جلوه‌لر ایلر بهار دیدارك ،
صبا نوید امید آور وصالکدر .

شتا ، پیکده خروشان قیامت کبری ،
ربیع، خاطرهٔ شعر لایزالکدر.
خلاصه ، نظرهٔ امعانمك اوکنده جهان
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مألکدر .

سنك خیال صبیحك ـ که برزمان ای‌یار ،
ایدنجه لیلهٔ روحمده بیك امل بیدار ؛
قیاس ایدردم آچیلمش صباح استقبال ـ
بوکون بولوطلرك آلتنده ایله‌مکده قرار !
غریب ، شام غریبان قدر حزین اولیور ،
نکاه رقتمك قارشیسنده فجر بهار .
برر برهنه قدید مهیبی آکدیریور
حیات حلهٔ سبزنده جلوه‌کر اشجار .
بوتون بوساحهٔ خضرا ، بونودمیده چمن
یشیل بر اورتونك آلتنده برعمیق مزار !
صماخ جانمه بیك اخروی صدا کلیور
نشیده‌لر اوقویورکن غصون ترده هزار .
تموج ایلیه‌رك کوزلرنده ژالهٔ نور

شکوفه زارده کویاکه آغلیور ازهار .
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مآلك ایکن
بوتون جهان بدایعده منجلی آثار ،
صمیم روحمی پرجوش وبی‌قرار ایدیور
بوکون اوسینهٔ خلقتده ایکله‌ین اشعار !
محیط شیمدی شبستان اغترابکدر :
بوکون اویانمیور آرتق اونازنین اسحار !
سن ای سمالری اشراق ایدن ضیای ازل ،
بوخاکدانی براقدك پیکده ظلمتزار !
کریلدی برابدی پرده بینمزده ، سنك
آچیلدی پیش جلالکده عالم دیدار .
جهان جهان طولاشیرسك فضای لاهوتی ،
نصل‌که یادحزینك کزر دیار دیار !
حیات وارسه سنك سرمدی حیاتکدر ،
عذاب ، یوقسه ، بوفانی حیات ولوله‌دار .
سکونی نرده بولور آه قلب مهجورم ؟
درون سینه‌ده بیك هرج ومرج دائم وار !

دینك، كورونمیه‌جكسك الى‌الابد بكا سن ،
دیمك، اوزاقده‌سك‌ای‌یار مهربان بندن !
حیاته سن بنی ربط ایلمش ایكن ، شیمدی
عجب نصل یاشارم سویله آه سنسز بن ؟

« كونك برنده كلیرسك‌ده اسكی عالملر
دوام ایدر ینه برلكده اویله شاطر ، شن ..
بوكیرودار معیشتدن ال چكر، آرارز
سنكله سینهٔ عزلتده كیزلی برمأمن ..
قاریشمایز شوجهانك نبود وبودینه هیچ ،
نصل‌كه بونجه زماندر قاریشمادق ذاتاً !
اوزاقده عكس ایده‌طورسون اوهای‌وهوی‌مهیب ..
سكون ایچنده بز ای‌دوست ، یكروان ، یكتن ،
دوام ایدر كیدرز هرزمانكی آهنكه ،
دونر محیطمز اوستنده هپ سنك نغمه‌ك ..
بیان عقده كداز كه مبهمات شئون
یاواش یاواش آچیلوب بروضوح اولور روشن .
ورای پردهٔ قدرتده كیزله‌نن رازك
اوكنده فیض بیانك آچارده بیك روزن ،

عیان اولور اوزمان قارشیمزده عالم روح ،
دوشوب کیدر کوزیمزدن بوتون قیود بدن !
بر ترانهٔ الهام اولان نشائدیکی
کمال وجد ایله تکرار دیکلرم ... » دیرکن ،
بوکون امللریمك هپسی سرنکون اولدی ..
مکرسه اولمایه‌جقمش نه‌برکلن ، نه‌کیدن !
مکر آچیلمایه‌جقمش مؤبداً آرتیق
اوپرده برده حقائق ، اوعقده‌لر ، اودهن !
یازیق‌که یوکسله‌رك مطلعنده ایتدی قرار
او لمعه لمعه سنوحات .. هم‌ده پك ایرکن !
نیچون غروب ایدیوردك سن ای ستارهٔ شرق ،
هنوز کمالکی درك ایتمه‌دن زوالی‌وطن ؟

شوصوك زمانده ضیاعك قدر ضیاع الیم
اصابت ایتمدی آفاق شرقه ، ابراهیم !
اکرچه ملتك امیدکاه اقبالی
اولان بش‌اون بویوك آدم ، بش‌اون وجود کریم
بربربر هدر اولمشدی سندن اولجه ..

سنك پیکده فقط قالدی بیك امید عقیم !
یاریم عصرده اوبانمش چراغ فیضه باقك :
برآنده اولدی سونوب پرده‌پوش خاك رمیم !
تصور ایلیه‌مزدم که آنسزین طورسون
فلاح امت ایچون چارپینان اوقلب رحیم !
تخیل ایلیه‌مزدم که سیردن قالسون
محیط شرقده جولان ایدن اوفکر حکیم !
ردای خاکه بورونداک سن ای سراج ادب ،
فقط اولمعه که یادمده‌در .. زوالی عدیم !
طوروب مزاریکك اوستنده آغلادقجه سحاب ؛
کلوب باشکده انین ایلدکجه روح نسیم ؛
اینوب ملائك رحمت جهان بالادن ،
حریم قبریکه ایتدکجه هرزمان تعظیم ؛
بهار وقتی چیچکلرده یاد انفاسك
مشام جانه طویوردقجه بیك لطیف شمیم ؛
دونر خیالملك الك محترم حریمنده
سنك او طیف لطیفك ای آشنای قدیم !
مصاب اولان یالکز عائله‌کمیدر ؟ هیهات ،
براقدك آرقه‌ده بیکلرجه خانمانی یتیم !

اولوردی دست تسلی مدار لطفکله
سرشك ایچنده یوزەن چهرەلر بر آنده بسیم :
ایدردی جود مراحم نمود فیاضك
خزائن اولسه بوتون اهل فاقه‌یه تقسیم .
او بر جهان فضائلدی ، محو اولوب کیتدی ..
نەدر ؟ نیچوندر الٰهی بو انقلاب عظیم ؟

ای یاد کزین احترامی ،
روحمده حیاتنك دوامی ؛
ای لمعۀ فیضنك تمامی ،
صبح ازلینك احتشامی ؛
آمالکه طار کلنجه ناسوت ،
اقبالکه سینه آچدی لاهوت .

باقمازده بودار ابتلایه ،
روحك جان آتاردی اعتلایه ؛
الك صوکره او نور عرش پایه
یوکسلدی جوار کبریایه ..

دم شیمدی دم سعادتکدر :
ارواح، ندیم حضرتکدر .

توفیق اولەرق یولکده همراه ،
آشدك شو فضای تاری ناکاه ؛
تا فجر بقاده اولدك آگاه ...
حالا کیدییورسك الله الله !
پروازیکه یوقمیدر تناهی ؟
ای طائر کلشن الٰهی !

هرکل دیبی مدفن خیالك ،
هرغنجه کتابهٔ کمالك ؛
هرپرده نهان اولان جمالك ،
هرپرده عیان اولان مآلك ؛
برپرده کورونمیورسك اما ؛
هرپرده بدایعك هویدا !

ای سن‌که حریم حقه محرم
اولدك‌ده یابانجیك اولدی عالم ؛

یاد ایلیه‌جکمیسك‌که بیلمم ؟
دنیا دینیلن بوسجن ماتم
حالا بکا دار امتحاندر ..
قورتولمدم ایشته آن بو آندر !

ای یار عزیز غمکسارم ،
محو اولدی خدا بیلیر قرارم ،
صارصیلدی اولانجه اصطبارم ؛
بیزار بیکده روح زارم !
کیتدك ، بنی کیمسه‌سز براقدك ،
یاقدك بنی حسرتکله یاقدك !

عزم

سعدی ، اوبزم شرقمزك روح کمالی ،
بر درس حقیقت ویرییور ، ایشته مألی :

« وقتیله بش اون قافله صحراده بولوندق ؛
کوندوز یورودك هپ ، کیجه بر منزله قوندق .
باقدم که بر آدم قوشیور خاسر وخائب ،
چوللرده .. مکر ایلمش اولادینی غائب .
بیچاره کیدوب خیمه‌لرك هپسنه صورمش ،
« اوغلم ! » دییه برطاش بیله کورمشسه‌باش‌اورمش.

آواره پدر ، نرده بولورسك اونی ! دیركن . .
كوردم كه جكر پارەسنك طوتمش الندن .
لبریز مسرت كلیور بزلره طوغرو ،
طاشمش ده كوزندن آقیور صانكه سروری !
یاقلاشدی شتربانه نهایت ، دیدی یكدن :
« اولادیمی بولدم . . نصل اما ؟ اونی بیلسه‌ك . .
قارشیمده نه كورسه‌م ، او ! دیدم چكمدم اصلا .
آلداتسه ده تخمینمی بیكلرجه هیولا ،
عزمده فتور ایله‌مدم ، یأسی براقدم . .
مادام كه دنیاده‌در البت بوله‌جقدم . .
قوملرده یوزوب ، ظلمتك اعماقنه طالدم ؛
هپ روح كسیلدم . . نه بوغولدم ، نه بونالدم .
توفیق الٰهی ایدوب اك صوكره عنایت ،
كوردم كوزیمك نورینی قارشیمده نهایت . . »

امعان ایله باقسه‌ق اولیور ایشته نمایان ،
سعدی بزه كوسترمه‌ده برمسلك عرفان :
برغایهٔ مقصوده شتاب ایله‌ین آدم ،

طوتمشسه بدايتده اكر عزمنى محكم ،
اركيج بولهجق سعى ايله دلخواهنى البت .
زيرا بوشئونزار تجليده ، حقيقت ،
توفيق. تحرىيه ، تحرى اوكا عاشق ؛
عزمكده امل لازميدر ، غير مفارق .
اولسونده امل عزم وتحرىيه مقارن ؛
توفيق ظهور ايلهمسين صوكره . . . نهممكن !
بعضاً ايكى اوچ خيبت اولور رهزن امّيد ..
انسان اوزمان ايتمليدر عزمنى تشديد .
يأسك صوكى يوقدر ، اوكا بركره دوشرسهك
خسرانه دوشرسك ، چيقهمزسك ابدياً !
محكوم اولهرق يأسه شو بيچاره پدرده ،
اولادينى شايد او قارا كلق كيجهلرده ،
واز كچمش اولايدى آرامقدن ، نهبولوردى ؟
البت برى جاندن ، برى جانندن اولوردى ! . .

سيفی بابا

کچن آقشام اوه کلدم . ديديلر : سيفی بابا
خسته‌لانمش ، ياتيورمش .

— نه‌سی وارمش عجبا ؟

— بيلمه‌يز ، اوغلی خبر ويردی کچركن بوصباح .

— كاشكی بن اوده اولايدم .. اسف ايتدم ، واه واه !
بر فنر يوقمی ، ويرك . . نرده‌صوپام ؟ قيزچابوق اول..
كجيكيرسه‌م قاليرم بكه‌ميك . . زيرا يول
هم اوزون ، هم ده باتاقدر . .

ـــ دها اعلا، قالیکز :
تیزه کز کلدی ، بو آقشام د کلز بز یالکز .

صوبا بر الده ، قیریق جاملی فنر بر الده ؛
بوشانان یاغمور ایلیکلرده ، چامور تا بلده !
ایکی اوچ یوز سنه اول دوشه‌نن قالدیریمك
جابجا یادنهانیسی اولوب ، باستونمك
نادراً یوقلایه‌رق بولدیغی احجار رمیم
اوزرندن سه که‌رك خیلی زمانلر کیتدم .
دها سیر کلشیویرمزمی او طاشلر کیده‌رك ؟
دوشدی آرتیق بزه‌کوللرده سباحت ایتمك !
یاقاموزلر یایه‌رق هرایکی یاندن فنرم ،
زورق آسا یوزویوردق ، او یوزر ، بن یوزرم !
چوقمی یوزدك ، بیله‌مم ، طوپراغی بولدق نه‌یسه ؛
فنرم باشلادی اطرافنی تك توك حسه .
واقعا بن‌ده یورولدم ، او فقط پك یورغون . .
باقیوردم دها مخمورلغی اوستنده اونك :
کاه اولور ، کور کبی چارپار صیواسز بر دیواره ؛
کاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مزاره ؛

کاه بر سقفی چوکوك خانه‌نك آلتنده قوشار ؛
کاه بر معبد فرسوده‌نك اوستندن آشار ؛
وقت اولور پك صاپا یرلرده - باقارسك ، طولاشیر ؛
صوکره الك قورقولی اشخاصه چکینمز صاتاشیر ؛
کیجه‌نك سترهٔ یلداسنی چکمش ، عریان ،
صوقولوب بر صاچاغك آلتنه کویا اویویان
خانمان یوقسولی بیکلرجه سفیلان بشر ؛
سنی دینمش یووالر . خاکه سریلمش اولر ؛
قوجه‌سندن بوشانان بر سوری نسوان ذلیل ؛
لانه‌سندن آتیلان بر آلای اطفال سفیل ؛
لجهٔ ظلمت ایچندن قاباران مزبله‌لر :
اوی صرتنده ، سوقاقلرده کزن عائله‌لر !
کیجه رهزن ، صباح اولمازمی باقارسك ، سائل !
سرسری ، دربدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ؛
نه قدر منظره‌لر وارسه نظر سوز ورذیل ،
بکا کوسترمه‌دن اولمازدی بزم کور قندیل !
یا او بیچاره‌ده رحمت صویی نوش ایلیه‌رك ،
ختم انفاس ایدیورمزمی همان « جیز ! » دییه‌رك ؟
او زمان سامعه‌نك ، لامسه‌نك سوقیله

یوروین کورلره دوندم ، او نه دهشتدی هله !
صوپام آرتیق بکا هم کوز ، هم آیاق ، هم ألدی . .
نه یالان سویلیه‌یم قلبمه خشیت کلدی .

هله یاربی شکر : قارشیدن اوچ دانه فنر
کچیور . . صاپ‌ماییه‌رق طوغرو یورورلرسه اکر ،
کیدرم آرقه‌لرندن . . یولی بولدم ذاتاً .
یولی بولدم ، دییورم ، کلمش ایکن حالا بن !
ایشته قارشیمده بزم یار قدیمك یوردی !
باقالم وارمی ایشیق ؟ یوقسه محقق اویودی .
قاپینك اورته یرندن اوجی دکنکلی بر ایپ
صارقیدیلمش اوله‌جق ، بر اونی بولسه‌مده چکوب
آچیویرسه‌م . . ای اماسقاپی ذاتاً آرالق . .
غالبا بر چیقان اولمش . . نه‌مه لازم ، آرتیق
کیره‌رم بن دییه‌رك کندیمی آتدم ایچری ،
آیاغمدن چیقاروب لاستیکی کچدم ایلری .
صاغه دوندم ، آزیجق کیتمه‌دن اوچ بش باصاماق
مردیون کلدی که زورجه‌یدی براز طیرماممق !
صوله دوندم ، اوطه‌نك اسکی شاپاق پرده‌سنی

آرالار كن قولاغم طويدى فقيرك سسنى :

— نرده قالدك ؟ بنى هيچ يوقلامادك اولادم !
حقليسك ، بنده قباحت كه خبر يوللامادم .
بيليرم چوقدر ايشك ، صوكره بزم يول پك اوزون ..
هله ديكلن آزيجق ، آكلاشيلان يورغونسك .
بركت ويرسون آتش قويدى دمين قومشو قادين ..
اوشويورسه‌ك اشيوير مانغالى ، اش اش‌ده ايصين . »

اوطه‌نك لوشلغى قسوت ويرييور پك باقدم ،
شوفنريانسه ، ديبوب برقوطو كبريت چاقدم !
هله‌صوك كبريتى طوتدم‌ده ياقيندن يوزينه ،
سرمه چكمش كبى نور ايندى مومك كوركوزينه ،
اوزمان نيم آچيلوب پردهٔ ظلمت ، ناكاه ،
كوردى برصحنهٔ عريان سفالتكه نكاه ،
شاعر اولسه‌م ينه تصويرى اولوربجه محال :
اوپريشانلغى درپيش ايده‌مز چونكه خيال !
چكه‌رك ديزلرينك اوستنه براسكى عبا ،
سورونوب مانغاله ياقلاشدى بزم‌سيفى بابا .

— اخلامورويردىدمينقومشو.. بولەيدق شونى، بر..
— سن اوطور ، بن آرازم ..
— اولسه ايچردك اييدر ..
آها بولدم ، آرامق ايستەمز اوغلم ، كيتمه ..
بنده برقارنى كنيش جزوه كچيردم ألمه ،
باشلادم قاينادەرق ويرمه يه فنجان فنجان ،
آزيجق كلدى بزم اختيارك بكزينه قان .

— شيمدى آكلات باقالم، نەيدى سنك خستەلغك ؟
نزله اولدك صانيرم ، چونكه بوقيش پك صالغين .
— محمد آغانك اوى آقمش . اونى آقطارمق ايچون
طامەچيقدم ، صوغوق آلدم، اوليور اون بش كون.
نەايشك وار كيرەميدلردە آسرسم ديسەكه !
اختيارلقمى نەدر، شاشقينم اوغلم بوسنه .
هادى آقطارمايەيم .. كيم كتيرير اكمكمى ؟
اوطوروب كوركبى، نامردە ال آچمق ايمى ؟
كيم قازانمازسه بودنيادە برا كمك پارەسى :
دوستنك يوزقارەسى ؛ دشمننك مسخرەسى !
يوقسه يتمش بشى كچمش بر آدام ايش ياپەماز ؛

اوکا آنجق یاپه‌جق : بش وقت آبدسته نماز .
خسته‌لاندم ، باقه‌جق کیمسه‌جکم یوق ؛ عثمان
کیجه کوندوز قوشیور ایش دییه ، بیلمم نه‌زمان
الی اکمك طوته‌جق ! ایشته ساعت بلکه‌ده اوچ
کوریبورسك دها کلمز .. یالکزلق پك کوچ .
بعضی بر هفته‌کچر اوغرایان اولمز یانمه ؛
کیمسه‌سزلك بوسفر طاق‌دیدی آرتیق جانمه !
ــ سنی بر ترلته‌یم صیم‌صیقی اورتوب بوکیجه !
آچیلیرسك، صانیرم، ترله‌مش اولسه‌ك ایی‌جه .

اختیار ترله‌یه طورسون کومولوب یورغانه . .
آته‌رق بن‌ده کنیش بر کبه منغال یانه ،
باشلادم اویقو تحریسنه ، لکن نه‌کزر !
صیزمشم بر آرالق نه‌یسه یورولمش‌ده مکر .
اورته‌لق آچمش اویاندم . دیدم ، آرتق کیده‌یم ،
اوکجه اما شوفقیر آدمی ممنون ایده‌یم .
برده باقدم که: تك اونلق بیله یوقمش کیسه‌ده ؛
مهرم بوینی بوکمش طورویورمش ساده !
اوزمان قوپدی ایچمدن شوتحسر ابدی :
یاحمیتسز اوله‌یدم ، یاپاره‌م اولسه ایدی !

انسان

« وتزعم انك جرم صغير ،
وفيك انطوى العالم الاكبر.»
امام علی

خبردار اولمامشسك كندى ذاتكدنده حالا سن ،
« محقر بر وجودم! » ديرسك اى انسان، فقط بيلسه‌ك..
سنك ماهيتك حتى ملكلردن‌ده علويدر :
عوالم سنده پنهاندر ، جهانلر سنده مطويدر !
زمينلردن ، سمالردن طاشاركن فيض ربانى ،
اولور قلبك تجليزار نورانور يزدانى .

مصغر جرمك اماغایهٔ صنع آلهیسك !
بو حیثیتله پایانك بولونماز ، بی تناهیسك !
ادیب قدرتك بیت القصید شعری اولمشسك ؛
حکیم فطرتك بر آکلاشیلماز سری اولمشسك .
اسیر کدر طبیعت ، دست تسخیر کده‌در اشیا ؛
سنك احکامکك منقادیدر ، محکومیدر دنیا .
بولوطلردن صواعق صیدایدر عرفان چالاکك ؛
یرك آلتنده معدنلر بولورنقاد ادراکك ،
دکیزلر بستر کدر ، طالغه‌لر کهوارهٔ نازك ؛
نه‌در طاغلر ، سماپیما سنك شهبال پروازك !
هوا ، بررفرف سیال حکمکدرکه بردمده
اولور دمساز آوازك بوتون اقطار عالمده .
دایانماز پیش اقدامکده مانعلر ، مزاحملر ؛
قاچار سن رزمگاه عزمه کیردکجه مهاجملر .
قاراکلقلرده کزسه‌ك شبچراغك فکر حکمتدر ،
که هر اشراقی برسونمز ضیای سرمدیتدر ؛
صوسز چوللرده قالسه‌ك بدرقه‌ك الهام سعیکدر ،
که هر خطوه‌کده ایلر سایه گستر واحه‌لر ظاهر .
نه زندانلر اولور حائل ، نه منفالر ، نه مقتللر . .

یورورسك سدّ راهك اولسه حتی آهنین اللر .
ییقار باروی استبدادی بر آسوده تدبیرك :
سمالردن اینن تأییدیسك کویا که تقدیرك !
تحریدن اوصانمازسك ، تعالیدن تعالی‌یه
آتیلدقجه ، آتیلسه‌م شیمدی ، دیرسك ، باشقه آتی‌یه !
سنك الك شانلی ایامکده ، الك مسعود حالکده
بر استقبال دورادور واردر هپ خیالکده .
او استقباله درشوقك ، اودر معشوق وجدانك ،
اوقدسی نشوه‌نك شیدای بی‌آرامیدر جانك .
اوشوقك دائم الجاسیله سیرك اضطراریدر ؛
ترقی میلی آرتیق فطرتکده روح ساریدر !
بوتون اسرار خلقتدن خبردار اولمق ایسترسك ،
بو غیبستان هیچاهیچدن قورتولمق ایسترسك !
معادك ، مبدئك ، حالك که اوچ مدهش معمادر . .
طورور ادوار مستقبل کبی قارشیکده هپ حاضر .
قوشارسك بونلرك سودای ادراکیله طورمازسك ،
حقیقتدن ولو برشمه طویمازسه‌ك اوطورمازسك .
سرائر پرده پوش ظلمت اولسون وارسین ایسترسه . .
دوشورمز دوشدیککك یلدای حرمان روحکی یأسه :

امل مشعل کشك ، بر رهنما همراهك اولمشكن ،
تحاشی ایله‌مز سك سینهٔ دیجوره کیرمکدن .
کلوب بر کون تجلی ایتسه ماهیّات مصنوعات ،
تحریدن‌کچر ، بردم قرار ایلرمیسك ؟ هیهات !
طوتار ماهیت صانع ، او اك هیبتلی ماهیت
اولور آتشزن آرامك ، آرتیق طورمه جولان‌ایت !
توقف یوق سنکچون ، دائمی برسیره تابعسك ..
نه‌زیرا حاله راضیسك ؛ نه‌مستقبله قانعسك !
طوروركن بویله بی‌پایان ترقیزار قارشیکده ؛
نصل دیرسك‌یا «بك محدود بر جرمم» طوتارسك‌ده ؟
ملکلردن بویوك ، هم چوق بویوك تجیله مظهرسك :
تکالیفك امانتکاهیسك ، برباشقه جوهرسك !
حیاتك اکسیك اولمازكن آغیر بیك باری آرقه‌كدن ؛
اولومل ، قورقولر صولت ایدركن هپسی بریاندن ؛
شدائد اقتحام ایتمکده‌مدهش برمکانتله ،
یولکدن قالمایوب دائم کیدرسك . . هم نه‌سرعتله !
سنك برنسخهٔ کبرای خلقت اولدیغك البت
تجلی ایتدی آرتیق ؛ طور ، دوشون اویله‌یسه برحکم‌ایت :
نصل اولمق کرکدر شمدی افعالك که ، همپایه‌ك
بهائم اولماسین ، قدرك ملائکدن معززكن ؟

کورنیزن

النده ، نوحهٔ ماتم قدر آجیقلی صدا
ویرن ، براسکی قامیش ؛ قولتوغنده بر یدیجی ؛
شو کور دیلنجی ، باقاردم ، اولنجه ناله‌سرا ،
طوروبده مرحمةً دیکن کلوب کیدیجی ،
اوکنده بوینی بوکمش زواللی کشکولنه
آتاردی بش پاره، اونلق دکاسه باری یینه .

قیریق سازیله ایدرکن زمان زمان فریاد ،
کلیردی کوشنه اونلقلرك طنینیله

بر نوای بشارت ، بر پیام وداد ؛
بر صدا که: نیك سینه چاك انینیله
قاریشمایوب، یالکز دم طوتاردی صانکه‌اوکا !
بوسس ، بومنظره غایت حزین کلیردی بکا .

محیطی هپ متوالی لیال دورادور . ..
صباح یوق اونك آفاق تار عمری ایچون !
یوزنده خندهٔ امیدی آکدیرر برنور
کورولمیور ! اومکدّر ، الیم چهره بوتون
کثیف بربولوط آلتنده پرده‌پوش ملال . . .
کچن زمانی قاراکلق ، قاراکلق استقبال !

نصل حقیقت یلدا ؟ حیاتی کبیت اوکاصور :
بولور نظرلری دنیایی پرده پرده ظلام !
بلایی کورمیور امابوتون بلا کورویور ،
بوکائنات سفالتده ایلدکجه دوام .
آرار بولندیغی یلدای بی تناهیده
زواللی برچیقه‌جق یول صباح امیده !

كورور شدائد ايامه قارشی دوشنده
سپر وظيفه‌سنی لیمه لیمه برعباجق .
فقط او سترهٔ بی‌تابی هرخروشنده
آچارده دست عنادیله روزکار ، آرتیق
کورك صاقیندیغی عریان وجودی میدانه
چیقار ، کوکس کرر امواج برف وبارانه !

کچنده چارشی ایچندن چیقنجه‌باقدم‌که :
چامورلی طاشلره یاصلانمش ایکلیور سائل .
حصیردی شیلته‌سی آلتنده هم‌ده یك اسکی ،
شادروان اولماسه اوستنده یوقدی برحائل .
طوپولیوردی اوزاقدن نیاڭده شیمدی سسی ،
یاقیندن آنجق ایشتدم اوواپسین نفسی !

او کندی کندینه اوفلرمی یوقسه ایکلرمی؟
نه‌دیکله‌ین ، نه‌طوران وار . . باقوب کچرهرکس.
مزاردن عکس ایدن آوازی کیمسه دیکلرمی ؟
زواللی ، أولمه‌که باق ، ناله‌ٔ تظلمی کس !
فقط طورك . . ینه کشکولده برطنین مدید

طویولدی . . آه نه‌نازنده‌در سرود امید !

شادروانك ، کوری آلتنده صاقلایان ، صاچاغی
دلینمه‌مشمی ؟ بولوطدن جوشوب کلن یاغمور ،
اوتقبه‌دن اوزانوب برسیجیم کبی آشاغی ،
زواللی کشکولی باقدم یاواشجه قامچیلایور .
طویونجه کور ، بونی برجوش مرحمت صاندی ،
اوزاندی کشکوله ، هیهات ، ایشته آلداندی :
مورارمش اللری بوش چیقدی ، ساده ایصلاندی !

عجم شاهی [۱]

« بمردی که ملك سراسر زمین
نیرزد که خونی چکد برزمین .»
سعدی

کرز کران ظالمکی ای قانلی ناصیه ؛
ایوان زرجداریکه آص زینتك دیبه !
آل قانلی بر کفناه طونات خیمه کاهکی ،
جانلرله یاق مشاعل ماتم پناهکی !
مقبرلرك حفیرهٔ مظلم دهانلری ،

---

[۱] بومنظومه‌یی مدحت جمال ایله برابریازمشدق . برنجی پارچه اونك ، ایکنجی پارچه بندر .

دندان غیظ وقهره شبیه استخوانلری
یاد ایلسون مظالمکی تا ابد سنك ،
ای جبهه‌سی کتابه‌سی بیك قانلی مدفنك !
ای برخیاله تحفه قیلان بیك حقیقتی ،
ای آهنین الیله قازوب قبر ملتی ،
نورحیات افقلرینی هرج ومرج ابدن ،
لیلك شدید ظلمتنی روحه مزج ایدن !
انوار مهر فکری سن ای خاکسار ایدن ،
میتلرك عظامی کبی تارمار ایدن !
ای هادمی سراچهٔ ماتم فشانلرك !
رخش عقور ظلمکه پامال اولانلرك
کلغنجهٔ مزاری میدر تاج دولتك ؟
طوتمشسه‌ده عوالم افکاری شهرتك ،
ظن ایتمه‌که حکومتك افسریله‌در ..
سعدیلرك مزارچمن برسریله‌در .
سعدیلرك مزاری ، اوت ، برآووج تراب . .
تختکسه برجهان که سنك آسمان مآب !
لکن اوقبره نجه فدا تخت وافسرك . .
مقبر کزین اولوب‌ده سکوت ایله‌ینلرك

فریاد واپسیننه دکمز بوولولهك . .
مضحك کلیر نکاه تماشامه هائلهك !
بیك ملکی ، ملتی یوق ایدن پنچهٔ فلك ،
برشخصی شبهه‌سز ابدی قیلماموق کرك .
ماضی‌که ایشته مقبره‌لر ماوراسیدر ،
ملتلرك حظیرهٔ زائر جداسیدر ،
عطف ایلسه‌ك نکاهکی قعر ظلامنه :
ملتلره کوزك ایلیشیر نعش نامنه !
دارالرك اوناصیهٔ تارماری ،
اجدادیکك عظامنی ، چوکمش مزارینی
پیش نکاه عبرتکه آل‌ده بردوشون ...
چوقدر بورتبه دغدغه برقبضه‌خاك ایچون !
اقلیملر آلان اومعظم ناپولیونك
برحفره‌در قازاندیغی شی . ایشته باق اونك
الك صوك سریری مقبرهٔ ماتمیسیدر ،
عقربلرك ندیمی ، ییلانلر انیسی‌در :
برقالمامش سرای معلا که باق اوتان :
ماتمسرایلرله طولو ساحهٔ وطن !
امرجهانمطاعی بودنیایی رام ایدن

اسلافكك - بوكون دوشونورسه‌ك - دكل ايكن
طوپراق طولان دهنلری فریاده مقتدر ،
حالا سنك بوولوله‌ٔ نخوتك نه‌در؟

« ریاست بدست کسانی خطاست :
که از دستشان دستها برخداست. »
سعدی

بومدهش ولوله‌ك ایرانی دائم ایكله‌دیر صانمه.
« مظفرسك ! » دیین سسار بوتون خائندر، آلدانمه .
ظفریاب اولدیغك کیمدر ! دوشون برکره، ملت‌می؟
عدالت ایسته‌ین برقومی اورمق غالبیت‌می ؟
نصیبك یوقمیدر برپارچه اولسون آدمیتدن ؟
نصل آلدیرمیورسك یوكسلن فریاده ملتدن ؟
امین اول بونجه مظلومك یوركاردن قوپان آهی
تپه‌كدن ایندیرور البته بركون لعنةاللهی !
صیغنمش اولدیغك شوكتسرای ظلمی پك محكم
خیال ایتمكده‌سك .. لكن نه بارولر ، نه مستحكم
پناه‌بی امانلر ، هیبت قهار مطلقله ،
كوكندن دوریلوب برآنده یكسان اولدی طوپراقله!
او ، برچوق مملكت ویران ایدوب یاپدردیغك، ایوان

خراب اولمازمی، قبرستانه دونمشکن بوتون ایران ؟
أوت ، ایرانی قبرستانه دوندردك ، هلاك ایتدك ؛
کفن یاپدك کریبان امیدی چاك چاك ایتدك !
« بوتون دنیا ایچون بردامله‌قان چوقدر » دییورلر، سن
شو معصوم امتك سللر آقیتدك خون پا کندن!
یوزکدن پردهٔ تمکینی آرتیق قالدیروب آتدك :
نه ماهیت ، نصل فطرتده‌سك ، دنیایه آکلاتدك !
لواءالحمد حریت ایکن اسلام ایچون غایت ،
یازیق ، پامال استبدادك اولدی‌اویله بررایت .
قازاق جلب ایلیوب تا روسیه‌دن ساداتی چیکنتدك؛
یزیدك روحی شاد اولسون.. امیم چونکه شادایتدك !
شهامت کوستروب بیکلرجه بیت‌اللهی باصدیردك ،
شجاعت عرض ایدوب برچوق رجال‌اللهی آصدیردك!
نه اللهدن حیا ایتدك ، نه پیغمبردن عار ایتدك :
دویردك کعبهٔ علیای دینی ، خاکسار ایتدك !
حماست پروران قومی طوتدك بربر أولدوردك ،
عموماً شرقی آغلاتدك ، عموماً غربی کولدوردك ..
خایر ، هیچ بر کولن یوق ، صیزلیور غربك ده‌وجدانی ،
کوروب اجساد مظلومینه مشهر خاك ایرانی !

اوسعدیلر ، اوحافظلر ، اوفردوسی ، اورازیلر ،
غزالیلر ، اوقطب‌الدین ، اوسعدالدین ، اوقاضیلر
یتشدیرمش؛ اوخیامك ، او برچوق شمس عرفانك
ضیاسندن تنور ایلمش؛ اقلیمی دنیانك،
بوکون مقهور نادانیسیدر بر فرقه حیدودك !
نه‌در پنهان اولان اسراری بیلمم بونده معبودك ؟
خایر ، معبوده ارجاعنده یوقدر بونلرك معنی :
یاتاقلق ایله‌مز جانی‌یه ــ حاشا ــ برزمان مولی .
شهامت پرورا ، شاها ! زمان، بیدادی قالدیرماز ؛
خطا ایتمکده‌سك شاید دییورسه‌ك « کیمسه آلدیرماز. »
بواستبداده آرتیق برنهایت ویرکه: استقبال
قاراکلق دیرلر اما ایشته بك میدانده: اضمحلال!

استبداد

قارده‌شم مدحت جماله

ییقیلدك ، كیتدك اما ای ملوث دور استبداد ،
براقدك ملتك قلبنده چیقماز برملوث یاد !
دییور اجدادیمز مقبرلرندن : « ای سفیل احفاد ،
نیچون بیكلرجه معصوم اولدورركن هركان جلاد ،
خروش ایتمزدی، مذبوحانه اولسون، كیمسه‌دن فریاد ؟

اوتوز میلیون اهالی، اوچ شقینك بویله محكومی
اولوب چكسون حكومت نامنه بربار مشئومی !

اوتانمازمیدیکز بر، صایسه‌لر ظالمله مظلومی ؟
سز، ای انسانلق استعدادینك دنیاده محرومی ،
سالردنده یوکسك طوتدیکز برظل موهومی ! »

اوبرقاچ خیمه‌خلقندن جهانگیرانه بردولت
چیقارمش ، برزمان دنیایی لرزان ایله‌مش ملت ؛
زمان کلسونده کورسون بویله دنیالر قدر ذلت ،
اوتوزاوچ ییل‌دوام ایتسون، باشندن کیتمسون نکبت..
بو بر عبرتدر اما اولمایه‌یدق بویله بزعبرت !

سما پیما ایکن رایاتمز طوتدك ذلیل ایتدك ؛
مفاخر بکله‌ین آبادن اولادی خجیل ایتدك ؛
نه‌عالی قوم ایدك، حیفا که سن کلدك سفیل‌ایتدك ؛
بوتون امّید استقبالی آرتیق مستحیل ایتدك ؛
رذیل‌اولدق.. سن‌ای‌کابوس خونی، سن رذیل‌ایتدك!

حمیت غمز ایدن برباك آلین هرکیمده کوردکسه ،
« بو برجانی ! » دیدك سوردك ، یامحکوم ایلدك‌حبسه.
موکل ایلیوب جاسوسی هر وجدانه ، هرحسه ،

دوشوردك ملتك اك قهرمان اولادینی یأسه ..
نه ملعونسك‌كه رحمتلر اوقوتدك روح ابلیسه !
دکل کابوسك آرتیق ، دور دولت انتباهکدر .
کل‌ای نازنده حریت‌که جانلر فرش راهکدر .
امیندر موقعك : اك پاك وجدانلر پناهکدر .
سراپا ملك عثمانی مؤید تختگاهکدر.
سریر آرای اقبال اول‌که: برملت سپاهکدر .

— برکون اول —

بزم محله‌یه پویراز قیشین‌ده اوغرایاماز ؛
ارير ارير آقارز سمتمزده کلدیمی یاز !
بهاری کورمه‌یز اما لطیف اولوردیرلر ..
چیچکله‌نیرمش آغاجلر ، یشیلله‌نیرمش یر .
دیمك شوعرصه‌ده اوت بیتسه نوبهار اوله‌جق ..
نه‌وار کیدوب یاقه‌جقلرده دمکذار اوله‌جق ؟
فصولی درده چیقارماز بزم سوقاقلریمز ؛
قوراق ، چامور ، ایکی موسم طانیر آیاقلریمز !
منجمك ، برکت ویرسون ، اسکی تقویمی
خبر ویرر بزه ، موسم شهرده کلشمی ؟
صیجاق ، زیاده صیجاق برکیجه‌یدی ؛ باقدم‌که :

اوطورمق أوده اولومدن بتر ، ديدم : بلكه ،
چيقار طيشارده كزرسه‌م بر آز نفسله‌نيرم ؛
اِپى‌ده يورغونم اما كلنجه ديكله‌نيرم .
بزم مسامره ميدانى يايلا تومسكيدر ؛
اوزاق چكرسه‌ده پويراز طوتار ، يازين اييدر .
كييوب آياغمى چيقاركن صوپام يتشدى هله ..
امين اولوب كيده‌مم ، چونكه ، ويرمسه‌ك ال اله .
اودر جهانده بنم يارجان معتمدم ؛
وقور ، خاطرى مرعى ، وفالى ، چوق ده‌نه‌دم .
بزم سوقاقلرى تخمين ايچون ديبك‌كه : قويو !
طوغار شهرده كونش ، يوكسلير مناره بويى ،
اداره قنديلى قارشيمده كوز قيپار حالا ؛
غروب ايكنديى بولماز ، ليال هپ يلدا !
نصلسه بدرك او اقشام نكاه سيمينى ،
ترصد ايتمك ايچون صانكه اولرك ايچنى ؛
ديكيلدى صفحهٔ ميناده سمت رأسمزه .
طاوانسز اولره ، يارب ، نه‌خوش بر آويزه !
طور اى سراج ازل ، كيتمه اولديغك يردن :
براز شو صحنهٔ ديجورى اوقشاسون شعله‌ك .

شعاع محرقی آلتنده، کوندوزین، شمسك
یانان آلینلر ایچون بر حیات اولور لمسك ..
آچیقدی پنجره‌لر ؛ صاغلی صوللو هراودن
کلیردی دورلو صدالر ، آجیقلی بعضاً شن .

— باق آنه ، آی‌دده باق باق !
— آمان‌ده ماشاالله
دکیرمی طابله قدر وار ..
— صوصکدی عایشه ، کناه .
— الٰهی تیزه تحفسك ، نه‌دن کناه اوله‌جق ؟
— کناه دیدم یا ، براق شیمدی ..
— هایدی سن‌ده بوناق !
— بوناق، موناق دیمه بالله چارپارم المی ..
آشیفته‌لر سزی .. آخرزمان توکلی‌می !

اوك برنده نواساز برکوزل عودی ؛
برنده جذبه فزا برصدای داودی
تلاوت ایتمه‌ده قرآن ؛ کاوب کچنلرسه
آیاقده ایرکیلیور انجذاب ایدوب اوسسه .

طویولماسونمی براز صوکره باشقه برآجی‌سس ؟
عجب نه‌وار؟ دییه‌رك قوشدی اوکجه‌دن هرکس؛
فقط کیدنلره باقدم‌که قالدیروب طابانی ،
بوجاق بوجاق قاچیور : قاچ بیلیرمیسك آمانی !
قیصیلدی قارشیکی اولرده موملرك هپسی ،
قیصیلدی صانکه بوتون برمحله‌نك نفسی !
کسیلدی نغمهٔ قرآن ، کسیلدی نغمهٔ ساز ؛
زمان زمان طویولان ساده بررقیق آواز .
نیچون قاچیشدی اهالی ، نه‌وارکه یاربی ؟
یاواش یاواش صوقولور آکلارم نه‌در سببی .

نه منظره‌یدی الهی او کوردیکم صحنه !
بش اون حریف یاپیشوب برفقیرك اللرینه
سوروکلیور ؛ اوته‌دن برقادین دییور :

— براقیك!

قوجه‌م نه‌یاپدی ؟ نه‌درجرمی بیکناه آدامك ؟
زواللینك بویوك اولادی اولدی عسکرده ؛
ایکنجی اوغلی‌ده سورکون یمنده بریرده .

آجیقلی ، کوکسی سقط قویورلی ، دیدیکله‌میك ؛
کناهدر ایتمیك اوغلم ، عیبدر ایله‌میك .
افندی کیم ، اونه‌بیلسین ؟ بیلیرسه هم نه‌چیقار ؟
کیلارجیسیله اوزاقدن براز خصملغی وار .
چنده قومشوینی کورمش ، دیمش سلام سویله .
دیمك آلنمایه‌جق تکرینك سلامی بیله !
کوپك سورور کبی انسان سوروکله‌نیرمی آیول ؟
— قادین ، چکیل‌دوکرمها! صوقوله،هایدی‌دفع‌اول!
— حریف براق، دییورم.. طوردی‌ایشته‌باق‌نفسی.
— نه‌دیرلانوب طورویور ؟ صوصدورك‌جانم‌شوپیسی!
دیمزمی‌یم سزه بن هرزمان که « دغدغه‌سز »
یاپك ؟ اشك کبی سز هیچ لاف آکلامازمیسکز ؟
— قادین ، پاشام ، نه‌یاپارسك ؟

پاشام‌می ؟ نرده پاشا ؟
شو قورقولق کبی دیم دیك طوران حریفمی ؟ پاشا !
تصور ایت: ایکی آرشون قازیق قدر بر بوی ؛
کتیرده اوستنه قالپاقلی بر کمیك قفا قوی .
اوجاق سوپورکه‌سی شکلنده بر صقال یاپه‌رق ،

« سنك بوايشته يوزك ، آل : » دييوب اويوزسزه‌طاق.
اوجاق سوپورکه‌سی ، لکن سـوپورمیور ، ییقیور ؛
نه‌دنسه بیتدیکی یردن جنازه‌لر چیقیور !
بوداق دلیکلری طرزنده آچ‌ده چیفته اویوق ؟
بویوجه بقله قدر آلننك آز آلتنه صوق .
بیلیرمیسك چالی آلتنده کیزلی اینلر اولور :
ییلان صباح چیقار ، آقشام اوصولجه‌جق صوقولور ؟
بیق او قیرده یتشمش دیکن یمشلی چالی ؛
آغیزده این کبی اصلا کورونمیور ، قاپالی .
بو شکل موحشی ممکنسه بر دوشون شویله ،
پاشام دیدکلری اعجوبه ایشته عینیله !
بلنده سیف « صداقت » النده بر قامچی ،
فریق ستره‌سی آلتنده کوردیکم اوماجی ،
ضیای بدر منیرك ایچنده ، یاربی ،
طورووردی سینهٔ ایمانه کیرمش عقده کبی !
سما، زمین بوتون انوار ایکن او پیس کولکه
جبین پاکنه لیلك نه‌پایدار لکه !

— قوزوم، نصل پاشاسك ، کورمیورمیسك؟قوجه‌می

سورو کایوب طورویورلر . . .

— دفع اول قادین ، آدامی
اورونجه اولدورورمها ! بنم شاقهم یوقدر .
— چکیل خانم، پاشالاف دیکله‌مز؛ اورورمی،اورور .
بیلیرمیسك اونی ! شوکتمآب افندمزك
برنجی بنده‌سیدر . . .

ـ های یتشمه‌سین پامپین !
ـ «سوروك!» دیمش ، او کا شوکتلینك اراده‌سی‌وار .
ـ سوروم سوروم سورونك تز زمانده آلچاقلر !
یاسن ، زبانی قیافتلی ، غول یبانی پاشا ،
آلهی یومرو باشك برکله‌یدی سیوری طاشه !
ییلان باقیشلی شبك ، بر باقك شونك کوزینه !
قازیق بویکدن اوتان . . تو ! حریف سنك یوزیکه !
صاقین محله‌ده ارکك براقمایك ، کوتوروك .
صاییله ویرمدیلر ، اویله ، پوسته پوسته سوروك !
باقك شوحیدوده ، طورمش ییقیك دیبور أویمی !
طورونلرم یاحریف ، آچ قالوب دیلنسین‌می ؟
محله‌مزده‌ده چیت یوق ، نه اولدی قومشولره ؟
صوصوبده قورتوله‌جق صانکه هپسی عقلی صیره .

آیول ، یارین‌ده سزك خانمانكز سونه‌جك . .
نه وار صیچان كبی اولرده شیمدیدن سینه‌جك ؟
یازیق سزك كبی اركلرك قیافتنه . . .
ـ یتیشدی یایغاره‌ك آرتیق . . چكیل قادین اویكه !
آتك شو قالتاغی كیتسین ، طیقك همان ایچری .
ـــ پاشام ، بایه‌لدی قادین .
ـــ آكلامام او حیله‌لری .
دینك كه بكلیه‌لم كاسون عالمك كیفی . .
ساعت اوچ اولدی ، كچیكدك ، اوموزلاینك حریفی .

رفیق عمری كیدركن جنازه حالنده ،
سریلدی ، قالدی قادین آشیان لالنده .
بنم‌ده بیتدی نهایت تحملم ، تابم ؛
بوشاندی سیل دموعم ، بوشاندی اعصابم .
اوتاندم آغلایه‌رق ، آغلادم اوتانمایه‌رق !
دییوردی صانكه او بیچاره قارشیدن :

ـــ آلچاق ،
دمین كر كدی حمیت ! هم آغلامق نه‌دیمك ؟
فغان ایدرسه قادین، صوصدورور قوشوب اركك .

اوه دوندم ، بوتون او فاجعه‌لر
کلدی قارشیمده طوردی صبحه قدر .
دوندی دیده‌مده بیك خیال الیم !
اوتدی بینمده بیك فغان یتیم .
آغلاسون ایکله‌سین‌ده بر مظلوم ،
اوله‌یم سیره ساده بن محکوم !
یالکز بنمی‌یم فقط جانی ؟
کیم چیقوب « یاپمایك ! » دیمشدی، هانی ؟
صوصدی هر کس طوینجه فریادی ،
کیمسه‌جکلر یرندن اوینامادی .
سسی حتی قیصیلدی قرآنك ،
صوصدی کویا صداسی مولانك !
صوص ! اوصوصماز : ندای تهدیدی،
دیکله باق نردن انعکاس ایتدی :
آرناوودلقده کورله‌ین طوپلر
کلیور ایشته پای‌تخته قدر !

حريت

ــ ایکی کون صکره ــ

بیاض انتاریسیله قار کبی قیز ،
صانکه جنتدن اینمه زادهٔ حور ؛
یا سحر پاره‌در که پراندر
دوش نازنده بر سحابهٔ نور .
قوشانوب بر نطاق حریت
کزییور خاکدانی دورا دور !
هاله دار ایلینجه بدری شفق
بوقدر دلنشین اولور آنجق .

یاشو اوغلان ، شو طوس طوپاج آفاجان
که فضالر کلیر سرورینه طار ؛
طاشیور صانکه صیغمیور قابنه . .

کندیسندن بویوکده بایرانمی وار !
کچدی ماضی دینن او دور ملال ،
هایدی فتح ایت : سنکدر استقبال .

قوشیور ال اله ویرمش ایکی قاردش ؛ برینك
یاشی بش یوقسه‌ده، وار آلتی قدر دیکرینك .
باقیور آرقه‌لرندن دایانوب دکنکنه
خیلی دوشکون بر آدام :
قیز او نه ؟ دوشدکمی ینه !

سکا بیك کره دیدم قوشمه ، یاواش کیت ، یاراماز !
هادی قالق آغلامه . . سوزدیکلسه‌ك اولمازمی براز؟
سیلکیویر اوستنی احمد ، باقیویر آغلاماسین .
آغلامام آغا بابا . .
— آرتق یتیشیر ، اویناماییك .

سوکدی باقدم‌که همان بر آلای اطفال اوته‌دن ،
اونصل موکب شادی ، اونه‌عالم ، کورسه‌ك !
هرچوجوق برقوجه‌مان بایراق‌ایدینمش، کلیور ؛

« یاشاسین ! » سسلری افلاکه قدر یوکسلیور .
کورەرك یاپمه دکل هم ، نەطبیعی اطوار !
شو یومورجاقاره باق : صانکه ازلدن احرار !
— باغیرك هایدی چوجوقلر ..
—یاشاسین حریت !
دیرکن آلقیش کلیور ؛ صوکرەده نوبت نوبت ،
یاوطن شرقیسی، یاخود اوکا بکزر برشی
اوقونوب هرکوشه چین چین اوتیور .. هی کیدی هی !
برمزارلق کبی طالغین یاتیورکن دهادون ،
شوسوقاقلرده بوکون طالغەلانان روحی کوروك !
—بزده کیتسەك آزیجق، اغابابا ، اولمازمی ؟
— کیدك .
چوق قوشوب ترلەمیك ها ! آمانك دقت ایدك .

ایکی قاردش طالەرق لجهٔ اطفاله همان ،
ایکی دردانهٔ عصمت کبی یوزمکده ایکن ؛
باقەرق آرقەلرندن بوکوزل یاورولرك ،
دوندی بردن برەسیاسی طوران اختیارك .
نەایچون آغلادی ؟ بیلمم . شونی طویدم یالکز :
— آه برکره کلوب کورسه یمندن باباکز ! ..

قوجه قاری ایله عمر

استاد نجیب علی اکرم بکه

وارمی عبّاسی بیلمه‌ین ؟ . . یوقدر .
اوصحابی‌یی دیکله‌ییك، نه‌دییور :

برقارا کلق ، صوغوق کیجه یدی ؛ ینه
عمرك کیتمك ایسته‌دم اوینه .
کچ وقت، کیمسه‌سز سوقاقلردن
یورویوردم ؛ اوزاقدن اولدی عیان
— قلب لیلك مهیب رازی کبی —
آکسزین بر مهیکلِ اعرابی !

بم بیاض برردا ایچنده نهان ،
کلیور متصل اوطیف کران .
بن صوقولدم ، اوکلدی ، یاقلاشدق ؛
طورمادن قارشیدن سلاملاشدق .
دوشونورکن سلام آلان سسنی ،
اوهیولا اوزاندی طوتدی بنی :
برده باقدم ، عمردکلی ایمش !
— یاعمر ! بویله کیج وقت ، بونه ایش ؟
— شومحلاتی دوره چیقدم بن ؛
کل برابر ، دولاشمق ایسترسهڭ .

دوش معصومی سایه پوش حضور ،
قوجه بربلده بی تلاش وفتور
اویویورکن ، عمر صیانت حق
کبی اطرافی دور ایدوب طورهجق !
اوسمائر قدر بالند جبین ،
ایکی شب زنده دار کوزلرینك
پارلیور انعطاف نوریله :
نجم ساهرده صانکه برهاله !

طورویور هر أوك اوکنده عمر ،
دیکلیور ، بی‌خبر ایچرده‌کیلر :
کچمدك الك سفیل بریاپی‌یی ،
یوقلایوب صاغلی صوللی هرقاپی‌یی ،
کلدك آرتیق مدینه خارجنه ؛
برچادیر کوردی اورده طوردی ینه .

اوجاق باشنده اوطورمش براختیارجه قادین ،
« آجز ! آجز ! » دییه فریاد ایدن چوجقلرینك
قاریشدیروب طورویور متصل نواله‌سنی . .
زمان زمان طویوروب کریه پوش اولان سسنی ،
دییور : ـ آیاوورولرم ، ایشته شمدیجك پیشه‌جك . .
فقط نه‌حال ایسه بردرلو پیشمیوردی یمك !
طیشارده طوردیغی مدتجه هپ او ناله‌لری
طویجه طالدی عمر برسازم ویروب ایچری .
سلامی آلدی قادین پك بشوش بریوزله .
— چوجقلرك نه ایچون ، تیزه ، آغلیور بویله ؟
— بوکون ایکنجی کون آج قالدیلر . . .
— اوحالده ، نه‌دن

براز يمك قوميورسك ؟

— يمك‌مى ؟ چوملكى سن

تيريدمى ظن ايديورسك ؟

— نه‌دريا ؟

— ساده صودر ؛

ديبنده برقوجه‌مان طاش فيقيردايوب طورويور !

غرض چوجوقلرى آلداتمه‌در اويوتمق ايچون . . .

— كوزل ! فقط قوجه‌ك، اوغلك، خلاصه، يوقمى سنك

براركمك ؟ بونه‌حال !

— هپسى أولدى . . كيمسه‌م يوق .

سنكميدر بوكوچوكلر ؟

— طورونلرم .

— نه‌ده‌چوق !

آدام اميره كيدوب سويله‌مزمى حالنى ؟

— آه !

اميره اويله‌مى ؟ محوايتسين عن قريب الله !

ياقينده رايت‌اقبالى سرنكون اولسون . .

عمر بلاسنى دنياده ايسترم بولسون !

— نه‌يابدى ، تيزه ، عمر بويله انكسار ايده‌جك ؟

ـــ یابن یتیم آووتورکن ، امیر اویورمی کرك ؟
رعیتز، اوکا بزلر ودیعة اللهز ؛
کاوبده بر آرامق یوقمی ؟

ـــ حقلیسین ، یالکز ،
زواللینك ایشی چوقدر ؟ زمان بولوب کله‌مز ؛
کیدوبده سویله‌مه‌مشسه‌ك نه‌حالده سین بیله‌مز .
ـــ نیچون خلافتی وقتیله ایله‌مشدی قبول ؟
صوکنده بویله چوروك عذری کیم طوتار مقبول ؟
زواللینك ایشی چوقمش ! . . . نه‌در ، محاربه‌می ؟
ایشیتمه سنده جوارکده ایکه‌ین ألمی ،
مدینه خلقی عریان براق ، مصرده دولاش . .
غزا ! غزا ! دییه کیت صوی جهانی، کل پایلاش !

چوجوقلرك یکیدن یوکسلنجه فریادی ،
قادین تهوّری آرتیق جنونه واردیردی :
ـــ بونوحه‌لرکه چیقار تابولوطلرك ایچنه ؛
عمر ! صواعق تلعین اولور ، اینر تپه‌که !
یتیمك آهی یاغمور دعاسی ظن ایتمه :
اوصیحه رعد قضادرکه کوندریر عدمه !

« آجز ! آجز ! بزه برلقمه اولسون اكمك وير ... »
« صوصك آياورولرم، ايشته اولدى، شيمدى پيشر! »
كيدوب ده سويليه يم‌ها ؟ . . ديلنجيلك يا پەمام !
عمرده كيم ! بنم اوندن كريم آدامدى بابام .
أولورده يوزصويى دوكمم سزك خليفه كزه !...
عمر بوزولدى فناحالده :

— حقليسك تيزه !
آووت چوجقلرى بن شيمديجك كيدر كليرم.

خليفه اوكده ، بوسوزلرله مندهش ، نادم :
بن آرقه‌سنده ، پريشان ، چادردن آيرلدق .
صباحه قارشى براز باشلامشدى آيدينلق .
كويك كوپكلرى اژدرمثالى صالديريور ،
براقيور بزى يولدن ، فقط كيم آلديريور !
مدينه‌نك طاله‌رق منحنى سوقاقلرينه ؛
دونوب دونوب هله كلدك ذخيره آنبارينه .
خليفه كيردى آچوب ، بن ده كيردم امريله .
آراندى هريرى برموم ياقوب على العجله .
— شو تك چووال اونى كوردكيا ! هايدى يوكله بكا :

بودستی یاغ طولودر . الویرر اویوکده سکا .
چووال خلیفه‌ده ، یاغ بنده . چیقدق آنباردن ؛
کلیدلیوب کری دوندك دمینکی یوللردن .
مسافه باقدم اوزون ، یوك آغیر ، عمر یورغون. .
دیدم‌که : سن بیراق آرتیق، چووال بنم اولسون.
ـ خایر، یوروسله دکل،أولسه یاردیم ایتمه‌صاقین:
وبالی کندینه عائددر ابن خطابك .
قادین نه‌سویلدی، عبّاس ، ایشتمدکمی دمین ؟
یارین ، حضور الٓهیده ، کیمسه‌لر عمرك
شریك خیبتی اولماز ، بوکونلك اولسه بیله !
أوت ، خلافتی یوکلنمیه‌یدی وقتیله !
کنار دجله‌ده برقورت آشیرسه برقویونی ،
کلیرده عدل الٓهی صورار عمردن اونی !
براختیار قاری بیکس قالیر ، عمرمسئول !
یتیمی کریهٔ خسران آلیر ، عمر مسئول !
برآشیان سفالت باقیلمایوب کوچسه :
عمر قالیر ینه آلتنده ، هیچ دکل کیمسه !
زمینه غدر ایله برطامله قان آقیتسه بری :
اوطامله برقوجه کرداب اولور بوغار عمری !

عمر طويولماده هرقلبك انكسارندن؛
عمر قوغولماده هرماتمك جوارندن!
عمر خليفه ايكن باشقه كيم اولور مسئول؟
عمرنه‌ياپسين، الٓهى، بوتون اودر مسئول!
عمردن ايسته‌نيور بكله‌نن محمددن..
عمر! عمر! نصل آلدك بوبارى دوشكه‌سن!

— سن آلماسه‌ك عجبا كيم كاوبده سندن انى
اداره ايليه‌جك دوشديكك بومعركه‌يى؟
أوت، عدالتى «مطلق» خيال ايدرسه‌ك اكر،
عمردكل يانه اولسه‌ك براقكه هپسى هدر!
بشر عدالتى «مطلق» تخيل ايلرسه،
كورور اميدينى محكوم هرزمان يأسه.
سن اى عمر، نه‌ملكسين، نه‌برامير ظلوم..
فقط الكده نه‌وار؟ فطرةً بشرمظلوم!
كورور بروج سمانك بوتون ستاره‌لرى،
ظلام ايچنده، يوك آلتنده ايكله‌ين عمرى!
حضور حقه چيقاركن بواونلى جبهه‌كه،
دكل زمينى، كتير شاهد آسمانى بيله!

— اوزاقمی یول ؟ دها چوق وارمی ؟

— آنجق اوچ بش آدیم .

مجالی قالمامش آرتیق زواللینك .. باقدم :
اولانجه عزمنی تحکیم ایدوب ، نفس نفسه ،
یاواش یاواش یورویور . کلدی بیك بلا نه‌یسه !
صوقولدی خیمه‌یه ، ایندیردی آرقه‌سندن اونی :
— بیراقده دستی‌یی یرلشدیرك کناره شونی.
عمر همان طاشی چوملکدن ایندیروب آتدی ؛
اوزاندی دستی‌یه ، یاغ قویدی ، صوکره اونقاتدی.
اوطورمق ایسته‌دی لکن بلایه باقکه: اوجاق
همان سونوب کیده‌جك ..
-- تیزه ، یوقمی هیچ یاقه‌جق؟

قادین کتیردی بش اون پارچه یاش اودون عمره ؛
عمرده اونلری یاقمق ایچون اکیلدی یره :
اوجاق توتر ، عمر اوفلر زفیر حاریله ؛
زمینی لحیهٔ بیضای تارماریله ،

سجود طور خشوعنده ، متصل سوپورور ؛
ایچنده روحی یانارکن یوزنده ترکوپورور !
دونر محیط نگاهنده توده توده دومان ،
بولوط کچر کبی نجمك خیاط نورندن !

اوجاق طوتوشدی ، یمك پیشدی ؛
— وارمی تیزه قابك؟
کتیرده اینديره‌لم ..
— واربویوکجه برقاب ، آلیك .
یمك صیجاقدی فقط کیم طوروبده بکلیه‌جك !
عمر چوجوقلره بربر یدیردی اوفلیه‌رك .
کسیلدی خیمه‌ده ماتم ، اویاندی روح سرور :
اویاوروجقلره باقدمکه اویناشوب طوروپور !
عمر بوعالمی ، بی‌تاب ، سیره طالمشدی ..
دیدم : صباح اولیور قالقه‌لم..
— أوت ، هایدی !
یارین امارته‌کل تیزه ، اوکه‌ین بنی بول ؛
امیره سویلرز ، البته خیر اولور مأمول .

یوزی كولمشدی تیزه‌نك ، باقدق ،
بزده چیقدق وداع ایدوب آرتیق .
هیچ كورونمكسزین كلوب كچنه ،
طوغری ایندك خلیفه‌نك أوینه .
— شیمدی نزده‌یسه كون طوغار ، كیتمه .
دیكله‌دم بزده : كیتمدم یریمه .
ایتدی آز صوكره صبح ولوله‌دار
اویوپان شهری كاملاً بیدار .
اوكله كچمشدی ، چیقدی كلدی قادین .
— غالبا تیزه اویقوسز قالدك !
كیمدی اقشامكی ، آكلایخه قاری ،
چیقه‌جق طوتماسه‌م همان طیشاری .
— تیزه عفو ایلدك دكلمی بنی ؟
— بویله كوستر فقط عدالتكی ..

اذانلر

« اختلاف مطالع سببیله کره اوزرنده
اذانسز زمان یوقدر . »

زمان کچمزکه یوز بیکلرجه قلبك وجدسکرانی
زمیندن یوکسلوب ، کوکلرده وحدتزار یزدانی
آرارکن ، دهشت آکین ایتمسون برصیحه‌وجدانی .
نه‌لاهوتی صدا « الله اکبر ! » صارصیورجانی . .
بوبرکلبانك حقدر ، چوقیدر ایکلتسه اکوانی ؟

بولاهوتی صدا چیقدقجه جوشاجوش اولوب یردن،
اینر اسرار قدرت کبریا طوریله کوکلردن .

بوتون آهنك خلقت ياد ايدركن حقى ازبردن ،
وجاهى فيض آلير آرتيق اونورالنور ازهردن :
هويدا شيمدى جاناندر سحردن ، شام اسمردن !

سحر وقتنده موجودات، نوشين خواب ايچنده‌يكن ،
بوروحانى نوا آفاقى موجا موج ايدوب بردن ؛
محيطك قلب خاموشنده باشلار برحزين شيون .
باقارسك هرطرف ظلمت ، فقط برظلمت روشن!
سما بيدار ، هر يبلديز جمال اللهه برروزن !

معيشت قيد جانفرساسنك محكوم بيزارى
اولان بيچاره‌لر كوندوز بوياده مرحمتكارى
طويار سرمست اولور كورمش قدر فرداى‌ديدارى!
اونشوه‌يله ، يورولمق شويله طورسون ، الك آغيربارى
سوروكلر كورمه‌دن، كوسترمه‌دن ييلغينلق آثارى .

كونش مغرب كزين اولمش ، سما اسمر، افق كلكون؛
زمان طورغون، زمين مغبر ، جهان دم‌بسته، جان محزون؛
غريبلك رونما ير ير ، سكونت دمبدم افزون ..

باقارسك برده كلبانك آلهيدن طولوب كردون ،
او تنهاىٔ سوداوى اولور الله ايله مسكون !

اينوب وقتا كه ليلك دست استيلاسى غبرايه ،
سرر دنيايه ظلمتدن عدم شكلنده بر سايه ؛
نظر مدهوش و مستغرق كيدركن زير وبالايه ،
دونر ، « الله اكبر » جوشى يوكسلدكجه مولايه ،
او مظلم سينهٔ خلقت تجليزار سينايه !

سنك دم ‌كچميور يادكله لبريز اولمه‌دن ابعاد ؛
نه مدهش سلطنت يارب ، نصل آسوده استبداد !
او استبداده حرمتدر اذانلر ، سبحه‌لر ، اوراد . .
خاير ، سن روح رحمتسك ، بوسسلرسندن ايستر داد ،
ويررميدك ، اكر داد ايتمسه‌ك ، فريادە استعداد ؟

غنوده روح طبيعت صميم ظلمتده . .
ستاره‌لر بيله بالاى سرمديتده
ياواش ياواش اويومق ايسته‌يور يوموب كوزينى ،
سحر سمالرك آلتنده ، آچيور يوزينى !
فراش ليلده ديكمش بوتون انين حيات ،

ردا بدوش سکونت اوکمده هپ صفحات .
کوروب محیطمی طالعین خموش بروجده ،
او حالی بنده تماشایه طالدم آسوده .
نکاهی مست ایدییورکن بو لوحهٔ مخمور ،
افقده یوکسلهرك بر صدای دورا دور ،
یاییلدی روی زمینك او آنده هر یرینه ،
صوقولدی لیل کتومك بوتون سرائرینه .
جهان نائمی بیدار و بی قرار ایتدی ،
ظلام ایچنده نه‌عالملر آشکار ایتدی !
او یوکسلن سسی تکریره باشلایوب ابعاد ،
طویولدی سینهٔ شبدن مدید بر فریاد .
سمایه چیقدی او فریاد، آه امت اولوب !
سمادن ایندی او فریاد، روح رحمت اولوب !
اوزاقدن آکدیرییورکن، دمین، هیولایی ؛
ساعتخانهٔ لیلك برر کوچك نایی
کبیدی شیمدی خیالمده هر منار مهیب . .
او طاش یورکده بو سوزشلی نغمه‌لر نه غریب !
او نایپاره‌لرك صکره هپسی همدم اولوب ،
اویاندی روح سکونتده بر عظیم آشوب .
جوشنجه عالم جامدده صیحهٔ تهلیل ،

منارەلر بکا کلمشدی صور اسرافیل :
محیطە چکمش ایکن دست شب، ردای ممات ؛
اویاندی قارشیکی اولردە لمعە لمعە حیات .
اویاندی صکرە عوالم ، اویاندی روح صباح ؛
اویاندی خواب عدمدن برر برر اشباح .
اویاندی بندەدە بر شبچراغ ظلمتسوز،
کە تابد اولەجق فیض حقلە سینە فروز .
تصور ایلەمم آرتق زوال او مشعل ایچون . .
مکرکە نور الٰهی افول ایدوب کیتسون !

جانان يوردی

ايواه ، ايصسز ديار دلبر . .
هر كوشه‌سی بر مزار مغبر !
اوچمش‌ده ايچنده‌كی ترانه ،
قالمش سس‌سز بر آشيانه .
بر بر مدفون طورور املر ..
كويا كه قيام حشری بكلر !
يارب ! نه‌يه بويله بر ييغين خاك
اولمش ياتيور او بقعهٔ پاك ؟

یارب ، نه ایچون او لمعه نابود ؟
یارب ، نه ایچون بو سایه ممدود ؟
یارب نه ایچون حریم جانان
اوستنده بو پرده پرده هجران ؟

لکن کورونن کیمك خیالی ؟
جانان کبی طبق بال وبالی . .
کیسوی سیاه تارماری
آلتنده جبین لمعه‌داری ،
ظلمتلر ایچنده صبح مخمور ؛
یا کوز ببکنده نظرهٔ نور ؛
یا ابر بهار ایچنده جوّال
باران شکلنده درّ سیال ؛
یا سینه‌ده هر زمان جوشان یاد ،
یا قید بدنده روح آزاد .

ای طیف نکهفریبی یارك ،
اولمازمی بر آن ایچون قرارك ؟
هیهات ، سراب شوقه دوندك . .

قارشیمده پاریلدامه کله سوندك !
کیمدن صورهیم که نرده دلبر ؟
بر صمت عمیق ایچنده هر یر .
جانان! جانان !.. دیدم ، یورولدم ؛
بن عکس ندایه قائل اولدم ،
لکن اوده یوق ! اصمّ و ابکم
طاغلر ، درهلر ، بوتون شو عالم !
ای سودیکمك سویملی یوردی ،
حالك بکا شیمدی طوقوندی !
آچ سینه کی : یاد نکهتندن
بر شمهیه قائلم بو کون بن .
بر وقت او شمیم ناز پرور
تا صبحه قدر یانمده بکلر ،
— امیده ویروب بقا صبوحی —
سرمست صفا ایدردی روحی .
هیهات او نسیم صاف شمدی ،
نازان نازان سمایه کیتدی !
ای لانهٔ تارمار سویله ،
جانان سکا آرتق ایمیورمی ؟

ای ماتم پایدار سویله ،
ساحه کده‌کی نوحه دیمیورمی ؟
ای ابر سما کزین سیار ،
یادکده‌میدر او نازلی رفتار ؟
ای ضربهٔ باده قارشی،رعشان،
انشاد انین ایدن نهالان !
بر شعر روان اولوبده جانان ،
کچمزمی بو کولکه‌دن خرامان ؟
ای دلبر مهربان ، ظهور ایت . .
عمرم کبی آکسزین مرور ایت !
یا قلب فضایه بر خطور ایت :
آفاقی لمعه نور ایت .
بیك نوحهٔ جان ایچمده پر جوش ،
کلدم بو غریب یورده ، مدهوش .
فریادیمی یوقمی دیکله‌ین کوش ؟
یارب ، بونصل جهان خاموش :
بر « یوق ! » دییه‌جك صداده یوقمش !. . .

بر مرثیه

[هنوز ، اون طقوز یکرمی یاشلرنده ایکن بو جهان ظلمته وداع ایدەرك ، عالم نورانور دیداره یوکسلن یار جانم حلمی حقنده]

نهایت اولدی نظردن نهان او نور مبین ،
ییندە قالدی افقلرده بر خیال دفین !
زوال ، او امر طبیعی کماله درپیدر :
فضاده یوکسلن انجم اولور افوله قرین ؛
فقط بونجم امل صانکه برق خاطف ایدی ،
که بردن ایتدی غروبیله افقی لیل آکین .
تنزل ایتمدی ناسوته ، دوندی لاهوته ؛
کمینه پایهٔ اجلالی اولدی علیین .

خيالى ياد حزينمده ، روحى بالا كرد ،
وجودى بستر مقبرده اغتراب كزين . .
تحلل ايلدى كويا او نور يكپاره ،
نكاه بارقه بين اولدى برده خارقه بين !
بر آسمان جلالك محيطى اولدقجه ،
نظرده عرش ايله يكسان اولورسه چوقمى زمين ؟
كتابه سنك مزارنده هپ كتاب لدن :
سراج، فوق سرنده ضياى نور يقين .
ستونى مرقدينك حقه يوكسلن تهليل ؛
رواقى مشهدينك نازلات عرش برين .
زمين خاكنه فرّاش دست ناز نسيم ؛
فضاى قبرينه ساقى سحاب نثر آيين .
نجوم، تربه‌سنك تربه‌دار بيدارى ؛
بهار، لحدينه پوشيده سترۀ رنكين .
آچيلمادن قورويان غنجۀ عذارى ايچون
سحرده نوحۀ بلبل ترانۀ يسن !
هواده موجه‌سيدر شهپر ملائكه‌نك ،
ايدن رياح دكلدر بو سرويلكده انين .
ليال او طيف لطيفك حريم عصمتيدر ؛

شفق که خاطرهٔ اغترابیدر ، نه حزین !
بوتون مکان، نظرمده او روحه نزهتگاه ،
اگرچه یوکسله‌رك اولدی لامکانده مکین .

ای اصلنه التحاق ایدن نور ،
سنسك بکا هرطرفده منظور ؛
اولسه‌كده ظلال ایچنده مستور ،
بر آن دکلم او لمعه‌دن دور :
روحمده ابد قرار شعله‌ك .

موّاج صباحتك سحرده ،
برق اورمه‌ده ناصیه‌ك قمرده ؛
شب صحن حرمسرا که پرده .
مطوی اوراق ورد ترده
بر شمه کتاب نکهتکدن !

نغمه کدر ایدن ریاحی تهزیز ،
سندن بو نوای شورش انگیز !
طیفك بنی ایلیور سحر خیز ..

ای خاطره‌سیله روح، لبریز ،
عندمده بو کائنات هپ سن !

ای لمعهٔ شعلهٔ الهی ،
ای صبح ابد قرارگاهی ،
هیچ بولمایه تابشك تناهی ،
انواریکه گلسون تباهی . .
بر بویله بقا کی ایسترم بن .

سونمز یانان احتمالی یوقدر ،
سونمك سوزینك مآلی یوقدر . .
یوق ، نار دیمم زوالی یوقدر ،
نورك فقط اویله حالی یوقدر .
اولماز او کا هیچ عدم نشیمن .

ای خاطره‌سیله قالدیغم یار ،
آرتیق آره‌مزده برجهان وار !
سن کوکده صفا کزین دیدار ،
بن یرده عذاب ایچنده بیزار !

کوشمده بوتون ترانه شیون !

شیون دمی نای نغمه کارك ،
شیون جریانی جویبارك ،
شیون سسی باد بی قرارك ،
شیون بکا آه یادکارك . .
سن کوکلری خنده زار ایدرکن !

درواس

دیرلر : امویه‌دن هشامك
دورنده ، یاقینلرنده شامك،
اوچ ییل اکین اولمامش قوراقدن .
جان قیدینه دوشمش آرتیق عربان .
هر خیمه مزار اولوب قاپانمش :
آلتنده بش اون قدید اوزانمش !
باقمش که مشایخ قبائل :
صبر ایلمایه‌جق بودرد هائل ؛

برقريه‌ده طوپلانوب ، ديمشلر :
طوردقجه هلاكمز مقرر .
مادام شيوخى يز بوخلقك ،
قالقك كيده‌لم هشامه ، قالقك .
برطويسه خليفه‌مز بوحالى ؛
وار مرحمت ايتمك احتمالى .
هيچ آق صقاليله برآلاى پير
ايلرده اميره حالى تصوير ،
كورمزمى او ، خلقى رحمه شايان ؟
سلطانسه‌ده طاش دكل‌يا : انسان !

تكليفى قبول ايدر بوتون ناس ؛
ديرلر ، يالكز : «بولونسه درواس .
سناًدها يك چوجوقدر امّا
اولماز اوقدرطلاقت اصلا.»

وقتا كه كيرر شيوخ شامه .
درحال خبر كيدر هشامه :
ديرلركه ، بش اون قبيله كلدى .

دير : كلسينلر سرايه شيمدى .
برلكده چوجوق طالار حضوره ،
اوّلجه دعا ايدرده صوكره ،
هيچ پرواسز كيرر كلامه . .
لكن بو تحف كلير هشامه ؛
دير : صوص آچوجوق ، بويوك طوروركن ،
سوز صادر اولورمى هيچ كوچوكدن ؟
درواس او زمان كلامى تكرار
تسخير ايله دير : « نه‌در بو آزار !
مقياسيميدر ذكاوتك سن ؟
درواسى چوجوقمى ظن ايدرسين ؟
برديكله‌ده صوكره كور چوجوقى ؟
انصاف نه‌در او سزده يوقمى ؟
بن سويليه‌يم‌ده بر افنديم ،
صوصدورمق الكده‌در افنديم . »
درواس باقار ملكده سس يوق ؛
مجلسده دكل كه سس ، نفس يوق ؛
معتادى اولان طلاقتيله
باشلار سوزه اسكى شدتيله :

« اوچ ییل متمادیاً قوراقلر ،
امثالی کورولمه‌مش صیجاقلر ،
سامانمزی قوروتدی کیتدی ؛
مزروعاتك عمومی بیتدی .
بیکلرله چانیر قاپاندی قالدی ،
چول محشر موت شکلی آلدی !
شهرباری بسله‌ین قبائل ،
کوی کوی کزییور ذلیل وسائل !
حاتملره جود ایدن او عربان
نان پاره‌یه جان ویرر بوکون ، جان !
چیپلاقلری کیدیرنده عریان ،
کوملکسزدر ذکور ونسوان !
آچلق اجلك ظهیری اولدی :
باشدن باشه چول جسدله طولدی .
هر کوشه‌ده بیك آجیقلی فریاد . .
یوق بر یردن صدای امداد .
شبان بوتون اختیاره دوندی !
پیران بریا مزاره دوندی !
یوق والده‌لرده سوت که : طوتسون ،

اولادینی امزیروب اویوتسون .
ظنم، بزه منفعل که مولی :
بربادیه خلقی یاندی ، حالا
برطامله صو ایمیور سمادن ،
شبنم بیله دوشمیور دعادن !
بیکلرجه دعایه براجابت
کوسترمدی بارکاه رحمت .
آرتق سکا التجایه کلدك ،
رد ایتمز ایسه‌ك رجایه کلدك :

کورمکده‌یز ای امیر عادل ،
ـ انکاری بونك دکل یاقابل ـ
یوق سنده‌کی احتشامه پایان ؛
بزلرسه آلای آلای سفیلان !
بریانده دیمك‌که فضله وار چوق ؛
حیثا که اوبرطرفده هیچ یوق .
اویله‌یسه براز توازن ایستر .
اوّل بنی دیکله ، صوکره حق ویر :
نردن بولدك بواحتشامی ؟

خالقك‌می ، سنك‌می ، خالقك‌می ؟
اللهك ایسه اكر بو ثروت ،
بزلرده اونك قولیكن، البت
برپای طلبنده حقمز وار ..
انصاف اوله‌ماز بوحقی انكار .
خالقكسه شوبی نهایت اموال ؛
وير ، ايتمه حقوق غيرى پامال .
يوق ؛ بويله‌ده اولميوبده كندی
مالك ايسه ـ چونكه فضله ـ شیمدی .
بیوایه‌لره تصدق ایله ...
دردنجیسی وارسه هایدی سویله !

مبهوت ايدرك هشامی صوك سوز ،
حضاره ديمش : كلك بولك سوز !
يوق بنده جواب رده قدرت ..
حيرت ، بوجوان دهايه حيرت !
ایجاب ایدیوركه شمدی انصاف :
مسئولی همان اولنسون اسعاف .

محله قهوه‌سی

قارده‌شم حسین عونی‌یه

« محله قهوه‌سی ! » عثمانلیلر بیلیر نه‌دیمك ؟
تصور ایتمه صاقین « کورمدم ، نه‌در ؟ » دییه‌جك .
دیلنجی شکلنه کیرمش بوسینه‌سی جانیلر ،
بو . کوندوزین بیله یول ویرمین ، حرامیلر ،
آدیم باشنده دیکیلدکجه پیش عزمنده ،
فلاح امتی امکان قالیرمی آمیده ؟
اوت ، دیلنجی صانیر سیر ایدن قیافتنی ؛
فقط بر اونلغه آغوش آچان سفالتنی
کوروبده رقته شایان ، براز صوقولسه ، همان

اورور زواللی‌یی تاقلبنك صمیمندن !
محله قهوه‌سی حالا نیچون قاپانماملی !
قاپانسین الویرر آرتیق بوپرده یك قانلی !
خایر ، بوپرده ، بوشرقك باقیلمیان یاره‌سی ،
— كه‌لوث خون خبیثیله ملكه یوز قاره‌سی —
حیاتمزده كدیكدر « كدیكلی » نامیله ،
آچیق طورور قوجه برقومك اهتمامیله !
صاقین فرنكی‌یه بكزتمیك لجاعتنی :
بوقرحه ملتك امكده روح غیرتنی !
محله قهوه‌سی شرقك حریم قاتلیدر!
محله قهوه‌سی خلقك مزار اوّلیدر .
زواللی أمت مرحومه أولمه‌دن كومولور ؛
سونر بوحفره‌ده ادراكی ، صوكره كندی أولور .
محیط لوثنه طولمشكه اویله منظردلر :
كیرنجه نور نظر سیم سیاه اولورده چیقار !
یاتار زمین سفیلنده الڭ كثیف اشباح ،
یوزر هوای ثقیلنده الڭ خبیث ارواح .
دهان لعنته بكزر یاریقلریله طاوان
قوصار ایچنده نه‌لر وارسه خاطراتندن !
او خاطراتی‌ده ظن ایتمه‌یك ، معالیدر ،

بوتون رذائل تاریخمزله مالیدر .
نه‌دن مفاخر اسلافه قهر ایدوب ، یالکز
ملوثاتنه ماضیمزك صاریلماده‌یز ؟
سبات ایچنده‌می کچمشدی عمری اجدادك ؟
خایر ، او جیل نجیبك ، او شانلی اولادك
دامارلرنده شهامت یوزردی قان یرینه ؛
یورکلرنده اولوم شوقی واردی جان یرینه .
فقط بز اوزره عائد نه وارسه الده ، یازیق ،
برر برر ییقه‌رق قهوه خانه‌لر یاپدق !
بوتون هیاکل صنعت یتیشدیرن شرقك
زمین فیضی نصل شوره زاره دوندی باقك !
نه خسته خانه‌سی قالمش زوالی اسلافك ،
نه بر عمارتی ، بیتمش النده اخلافك .
قانالارك ایزی یوق ، کوپریلر خراب اولمش ؛
سبیللر قورومش ، چشمه‌لر سراب اولمش !
او قهرمان بابالردن طوغان بو نسل جبین
نه کیرودار معیشت بیلیر ، نه کدّ یمین !
عذاب ایچنده قالیر سعیی کورسه رؤیاده !
نیچون یورولملی ذاتاً « اولوملی دنیا » ده ؟

وجود امانت حق ، طوغرو ، هم ده جنتلك .
بو قهوه‌لر كبی جنتده مسلمینه كدیك !

« حیات عائله » اسمنده بر معیشت وار ؛
سعادت انجق اودر ... دینسه هانكیمز اكلار ؟
حیات عائله دنیاده الڭ صفالی حیات ،
فقط اوعالی بزلر طانیرمی یز ؟ هیهات !
صباحلین دولاشوب بر قازانجه خدمتله ؛
أوكده اقشام اوطورسه‌ڭ كمال عزتله ؛
قاریڭ ، چوجوقلرڭ ، آنه‌ڭ ، باباڭ ، كیمڭ وارسه ،
بولندیغڭ یری بر حلقه رسم ایدوب صارسه ،
سرای جنتی لانه كده كورسه‌ڭ اولمازمی ؟
ایچنده حس طاشیان قلب ایچون بوذوق آزمی ؟
قاریڭ ندیمهٔ روحڭ ؛ چوجقلرڭ روحڭ ؛
آناڭ ، باباڭ بر آغوش التجای مصون .
صیقیلدڭ اویله‌می ! براز آلیشسه‌ڭ اكر
فضا قدر سكا واسع كلیر بوطار چنبر .
نه‌وار شو قهوه‌ده بیلمم كه صیغمیورسین أوه ؟
كلكده برباقه‌لم ... بو بیوك ایشته برقهوه :

چامورلی برقاپی ، اوستنده بر دکیرمی دلیك ؛
اوکنده تخته‌می ، طوپرقمی ؟ صورمه ، پس براشیك.
شوکوردیکم برایچون هرنه سویلسه‌ك جائز ؛
آخورله فرقی : اویتلمکلیدر ، بویتلمکسز !
زمینی یوز سنه اول دوشنمه مالطه ایمش ...
« ایمش » له سویلیورم . چونکه اکلامق اوزون ایش
اور قاریش کیرك آلتنده هانکی معدن وار ؟
طاوان آچیق قوقه رنکنده صاغلی صوللی دیوار ،
ماوون جلاسنه باتمش توتونله نارکیله‌دن ؛
دومان اوجاق کبی چیقمقده چونکه هرلوله‌دن .
دیکیلمش اورته‌یه بویندن اوستی آز قوبو آل ؛
وجودی قاپ قاره ، ایلك باجاقلی بر منغال .
شووارکه بیلمین انسان کوروسه بردن اکر ،
« بالقچیلك قاره صاچدن یاپیلمه هیکلی ! » دیر .
کنارده ، پیکه‌لرك آلت باشنده برکیرلی
طومار سوروکله‌نیور ، بر یاتاق که بسبللی :
چکیلمش اوستنه یاغمورلغمسی بر پیرتی ،
که غالبا کووه‌دن لیمه لیمه هپ صیرتی !
قورور بو اورتونك اوستنده یاغلی برمندیل ؛

اونكده اوستنه رافدن اينركه برزنبيل ،
سيجيمله قولپنه ايلكلي چفته مستيله
زمان زمان جوشه‌رق برسماع ايدر شوينه :
ديوارده اسكي اوجاقلر قدر كنيش بر اويوق ،
ايچنده جاملي دولاب وار كه رافلرنده نه يوق !
برنجي قاتده سولوك بسله‌نن بويوك قاوانوز ؛
اونك يانده قان آلمق ايچون بش اون بوينوز .
ايكنجي قاتده بوتون كرپدنلر ، اوسطوره‌لر ..
ديمك كه قهوه‌جي هم ديش طبيبي ، هم پروكار !
ايناتماد كسه دكلدر ترددك صيره‌سي ؛
اوزون لاقيردي‌يه حاجت نه ؟ ايشته موسطوره‌سي :
چكركن اتلي كميكلرله آيريلوب چكه‌دن ،
صوكنده برابپه بوي بوي اونر اونر ديزيلن
زواللي ديشلري سن ماهيه باقه‌دكسه ، دكل ؛
برر مزاره اشارت دوشون كه هر قنديل !
اوچنجي قاتده طورور ساده حاولي بوغچه‌لري .
صاغنده جام دولابك حجره حجره بيت پازاري .
ديوارده درلو درلو رسملر : آليكدي چاملي بلي ،
قاچيرمش آيوازي آغلار كور اوغلي رحمتلي !

عرب اوزنکی‌یه چالمش شاه اسماعیل کرزی ؛
اغاجده باغلی طوران قیزده ایشته شیمدی کوزی .
فراقلیدر کرمك « اوف ! » دیر دیمز یانیشی ،
فقط شو « آه من‌العشق » ، کیم طورور قارشی ؟
کلنجه ازرقه بانو دینن عجوزه قادین ،
کولونکی دوشمش الندن زواللی فرهادك !
کورورده بویله رفاعی‌یی : الده قامچی ییلان ،
بیاض برارسلانه بینمش ، طوروری هیچ دده جان ؟
باقیکدی باق حاجی بکتاشه : ده دیمش دیواره !
رسم بیتنجه کلیر شبهه سزکه بیته صیره .
بر بر اوقو ممکنسه ، صوکره معنی ویرر ..
خایر ، خلاصه‌سی کافی ، یکونی عمره سورر :
بداهةً قوصولان هرزه پاره‌لرکه دوشون ،
ای زمان دها لازمدی یاوه اولمق ایچون !

اوطورمه‌دن ایچی یاغ باغلامش بودور ماصه‌نك ،
یاییلمش اوستنه برچوق کاغدکه اوینایانك
الده یاغلی مشین ظن ایدر کورنجه آدام .
یاطاوله‌نك کیری ، قاپلی دکلدر ، اکلاده‌مام .

خریطه واری آچلمش الك اورته یرده داما ؛
بیاضمی طاشلری یاخود سیاهمی ، هیچ صورمه !
خطوطی : غیر معین حدودی مملکتك :
نظرده خیلیجه ادمان کرك که فرق ایتسین !
دلیکلرنده‌کی پیسلك لبالب اولسه ، ینه
باقنجه بونلره غایت تمیز قالیر دومیه .
دلیکلی چکمجه وار ها ! دمیر باش اشیادن ؛
یاننده برده قولاقسز تکیر .. اونوتمه آمان !

— آصیلدی بك قوزه !
— بسبللی ، باق صیریتدی آوال ؛
— باجاق الکده‌می ؟
— قیر ، حمدی سن‌ده طاغلی‌یی آل .
— اوغلان ! قاپانده ایمش طاغلی .. های کوپك اوغلی کوپك !
— کوپك اوغلی کندیکه بکزر ، اوزون قولاقلی اشك !
— سکزلی ، اونلی نه چکدکسه ویرده حوریایی طوت .
— حلیم ، نه اوغراشیورسك بوچیقماز ایشته قابوت !

— جهارویکمی اوطاش ؟
— هیچ صیقیلمه أولدی دوشش !

— المده يوقمی دييور ؟ چك بابام !

— آمان شش بش !

— همان ده بولدی به ! کلسين ، حسابلابوب طورمه !

— نی يارتی يکدی يا آقشام ، ديکيز کليك قورومه ؟

— دوبشله باغليورم .

— يغما يوق !

— الکده کی نه ؟

— سه يك .

— آمان طوروك اوباه ايسه : پنج ويك دومينه!

ميزيقجی ديندمی ، سنسين دييور ، باقك آغالر :
قيريقمی سويله يك الله ايچون شو جانم زار ؟

— قيريق !

— دکل !

— علم الله قيريق !

— دکل بالله !

— يمينسز اوينايامازلر که آه چوجوقلر آه !
قاريشماسه ك ايشلك اولماز دکلمی ؟ سن ده بوناق !

— کليز سام اوکردديرم شيمدی ...
آی شو يامپينه باق !

كلوبده اوكرده‌جكمش ... مزارجی محموده كیت !
براوفنه‌سه‌ك كیده‌جك ها ... تیریتمی سادە تیریت !

— زمانه چلری : كوردك یا هیچ‌سی بسمله‌سز ..
نه‌صایغی وار ، نه‌حیاوار . اكر بزم ایشمز
بوقالتابانلره قالمشسه وای بتم باشمه !

— حریف بلایه صوقارسه‌ین دیریلدانوب طورمه !

— مزارجی محموده كیت ها ؟ باقك ایت اوغلنه بر !
كفرباز ، آلچق ، ادبسز ... بوسویله‌نیرمی بكر ؟

— بولنجه تربیه ویردك یا آفرین حسن آغا .

— براقسه‌لر بنی چوقدن مازیزله‌مشدم یا !..

— مزارجی محموده ها ؟ وای باباسنك جاننه !
بونك یاشنده ایكن بز بویوكلرك یاننه
اوقوراوله كیرر ، هم آیاقده بكلردك ؛
اوطور ، دیمزسه‌لر ال بنچه سادە دیكلردك .
خایر ، بو بویله دكلدر دیمك نه‌حدیمزه !
اوت ، دیسه‌ك بیله دیرلردی : صوص بهی كودزه :

— اوتوز یاشنده ایدم بلكه ؛ آننه‌سز طیشاری
قولای چیقه‌مازدم : دوكردی چونكه قاری !
بوكون اون آلتی‌یی طولدورمامش یومورجاقلر

اودون یمز ابی بیل ها ! کیرسه قارشی قویار .
لچنده دوکمك ایچون یوقلایم دیدم کریمی ..
براق ! اشك دکلم بن دییوب دیکیلمزمی !
دایاق اشکلر ایچونمش ، آدام دوکولمزمش ...
— یا بز ، سوزم اوکا ، مرکبمی‌یز بکر بو نه ایش ؟
دو ئردیلر بزی هرکونده قارشی قویمازدق ..
بن اویله تربیه اولدم .. قولایمی انسانلق ؟
— طوقوندورورمی ، نه ممکن ، ایل اوغلی هیچ آدامه ؟
او مسلمانلری سن شیمدی همی قوزوم آرامه !

کورولتوسز اویون ایسترسه‌کز کلیك دامایه :
زواللی آچمازه دوشمش .. باقیك حسابلامایه !
اویونجینك بری دالغین ، النده طاش طورویور ؛
او بر اویونجی‌ده لاینقطع بییق بورویور .
سیرجیلرده سس یوق ، عمومی مستغرق ..
نه‌درکه طور تفکرده وار نه‌یوك بر فرق :
کیمنده ال آیاق اصلا قاریشمایور کن ایشه ،
کیمنده طورمایوب ایشلر بنان اندیشه !

نصل که بورننه اولمش‌ده فرجه‌یاب دخول ،
تحریات عمیقه‌یله متصل مشغول !
مهندس اوللی مطلق شو آق صقاللی آدام :
محیط دائره شکلنده اوکجه بر بالغام
توکوردی ؛ صوکره ، بوینده‌ن اوزون ، عصاسیله
مماسلر چکه‌رك قویدی باشقه بر شکله !

آیاق تریله جلالانمه تخته پیکه‌لره ،
کلاهلی ، فسلی دیزلمش که بر بیغین چهره :
نصیب فکر وذکادن برنده یوق کولکه ؛
دویولمامش بوبینلرده حس دینن ملکه !
— آمان جانم ، شو بزم قومشو اما اوفراشیجی !
— نه بلله‌دك یا افندم ؟ اونك بر اسمی حاجی !
— چوجوغی ها مکتبه ویردم ، ها ویرمدمدی دییه
سوقاق سوقاق کزییور ...
— قویمیورمی مدرسه‌یه ؟
— قویارمی هیچ ؟ عربی شیمدی کیم اوقور آرتق ؟
— اوت ، کاوورجه‌یه دوشدك‌ده صانکه ایش یابدق !

— بنابه اوچ سنه کیتدیدی ، همی زمانلر همی !..
علمده قالمادی ...

— ذاتاً نه قالدی ؟ هیچ بر شی !

محله مکتبی لازمدر اسکی یولده بزه ؛
ثالث ، نسخ بیتیور یوقسه هپسی ... کیفکزه !

— اون اوچ یاشنده ایدم آلدیغم زمان کتبه ؛
کچنده سن نه بیلیرسڭ ؟ دیمزمی بر زوبه ؟
دیدم ، اوغلان سنی کل بن بر امتحان ایدهیم ،
اوطورده یاپ باقالم شویله بر قیباق تمم .

— نصل بجردیمی ؟

— قابلمی ! رب یسری بن ،
تمام بش آیده دکیشدمدی قالفهمز صاغ ایکن .

— نهدر الکدهکی یاهو ؟

— جریده .

— آت شو پیسی .

— نهدن ؟

— یالان یازییور اوغلم اونلرڭ هپسی .

— یاطوغری یازسه آصارلر .. نه اولدی وولقانجی ،
اونوتدیکزمی ؟

— براق بوش بوغازلق ایتمه حاجی !

شو قارشیدن کوزدن وسلی یشته آغزی فاره !

— خایر ، دیمهم او دکل ...

— طورمه سن بلاکی آرا !

— جانم لطیفه یاپار ، بیلمیورمیسك عمری ؟

— بر از راحتسزم احمد ، یاقلك نم فنری !

طویولدی بر ایری سس ، آرقه‌سندن استغفار ..

مکر کیبرتی ایمش !

— یك شفالی شی شو خیار .

جاجیق یدکمی نه حکمت ، حاضر همان تفتیح ...

— أوت شفالی یمشدر ...

— یمشمی ؟ لاتشبیه !

— کناهه کیرمه ! تفاسیرده اویله یازمشلر ..

دایم دیمشدی که : کوردم ، خیار حدیثده‌ده وار .

— حسن ، بزم یکی داماد نه اولدی آکلامادق ،

کورونمیور ؟

— قاری قویویرمیوز : حریف قلبیق ؟

— أونده چاك‌چاك ایدن ارککك‌ده عقانه شاش ...

لاف اکلاماز دیشی مخلوقی ، طورمه سن اوغراش !

— كيم اوغراشير آ بالام ، بو نجه يالق اهلم ايكن ،
آدام حسابنه قويمام بزم كور اوغلى بن .

. . . .

طاوانك پروازى آلتنده‌كى طوپراق يووادن .
باقيور يونلره مخمور تعب خيلى نظر :
« ياسزك بر يووا كز يوقمى ؟ » ديبور اكلاشيلان ،
ديشى اركك چاليشان ياورولى قيرلانغيجلر ...

كوسه امام

— قاردهشم علی شوقی افندی خواجه‌یه —

علمی آز ، كوركوسی چوق ، فطرتی یوكسك برامام
طانیرم بن ، كه حیاتنده طانیتمشدی بابام .
« كیم بیلیر ؛ شیمدی نه عالمده بنم شانلی كوسه‌م !
كورمدم اوچ سنه‌در، باری كیدوب بر كورسه‌م ... »
دییه‌رك ، دون كیجه كوچ حال ایله بولدم أوینی .
قوجه انسان ! نه شطارتله قبول ایتدی بنی :
— كل آیول كل ، خواجه زاده‌م ، بزی احیا ایتدك ..
نه كرامتجه تصادف ! سنی آ كدقدی دمین .

قهوه‌لر ، نارکیله‌لر ، انفیه ، شربتلر ،
روحی ابریز صفا ایلیه‌جك صحبتلر ،
هپسی مبذول ایدی مجلسده . نه اعلا ! دیرکن ،
قاپی شدتله چالینمازمی ؟

— باقیلك کیم ؛ ذاتاً
او دکل ، خان کبی برشی : کیجه کوندوز ایشلر ...
کوندەرك قهوه‌یه ، عاصم ، کلن ارککسه اکر .
— احمدك آننه‌سی کلمش ...
— اصل احمد ، اوغلم ؟
— هانی بزده ایدی بوکون ...
— ها ! کوچك احمد ... معلوم .
بزه عائد دکل اویله ایسه .. خبر ویر ایچری .
— کیر ، دیدم ایسته‌میور ؟ سن بکا کوندر پدری ،
دییه اصرار ایدییور .
— کیرسه‌که همشیره خانم !
— وارمایك اوستمه !
— نه‌ك وار آ قوزوم ؟ اکلایالم ؟
— نه قفام قالدی دایاقدن ، نه کوزم ، هپ شیشدی .
قارشی قویسه ایدم اکر مطلق ایشم بیتمشدی .

اغلادم ، مرحمت ایت ، یاپمه دیدم ... کیم دیکلر !
بوشامقمش بنی دویدن بری افکاری مکر .
اوچ چوجوق آنه‌سی ، امزیکلی قادین تك باشنه ،
قوجه بدرخانه‌یی سیلسین‌ده ، سوپورسون‌ده سکا ،
ینه سن بیلمیه‌رك ظالم اونك قیمتنی ،
ده نه بیچاره‌ده فالقوب قوالـكك قوتی !
— طور قیزم ، اغلامه سن ، شیمدی خبر کوندریرم ؛
قاری دوکملك نه قولایمش ! اوکا بن کوستریرم .
— چاغیرك بکجی‌یی !
— احسان بکی بیلدك یا ، ممش ؟
هادی کیت شیمدی کتیر ...
— قهوه‌ده یوق ،
— أوده ایمش ؛
شیمدی کلسین .

— کله‌مم ، کندیسی کلسین ! دیدی .
— یا !
بن کیدرسه‌م ایی قاچماز ! هادی کیت سویله اوکا :

شیمدی كلسین !

— نه كبارلق بوبكم ؟ بردعوت

تیمور ، اویله‌می ؟

— یورغوندم افندمده ...

— أوت ،

خبرآلدق .. او فقط سزجه بویوك برشیمی ؟

اون قادین دوكسه یورولماز ، نم احسان بكمی

بیلیرم بن نه‌طوسوندر !

— خواجه ، باق ، بن قیزارم !

سزه خلط ایتمه دوشر .. دوكمش ایسه‌م كندی قاریم .

كیفم ایستر دوكرم ، سن دیه‌مزسك : « دوكمه ! »

بو تجاوز صاییلیر طوغروسی حیثیتمه ...

— هانكی حیثیتك اوغلم ؟ اوده وارمش دیسه‌كه !

بكمك شیمدیكی حیثیت موهومه‌سنه

دییه‌جك یوق .. یالكز راحت آرارلرسه ا نر ،

بویله كلفتلی قیود آلتنه هیچ كیرمسه‌لر !

— سن امام ، صاچمه‌لیورسك .. یتیشیر آرتق طور !

بنی اصرار ایله دعوتده‌كی مقصد بومیدر ؟

ــ حرمك كلدی دمین اغلایه‌رق ، صیزلایه‌رق ..
ــ کوزی چیقسین دوموزك ، پاطلاسین یسترسه، راق !
ــ دوکه‌جکسك ، نه بوشانارسك ؟ بوشادك، دوکمك نه:
هم کناه . همده عیب ..

ــ باقمه اونك سن سوزینه ،
نه دوموزدر اونی بیلسه‌ك !

ــ نه‌سی وار ، خیرسزمی ؟
یوقسه یوزسزمی ؟

ــ دکل هیچ بری .. لکن جانمی
صیقدی اقشام « ایده‌مم ، اوستمه اولمه ! » دییه .
نه‌دیمك ! دردده قدر اولنیر ارکك ، دیمه‌یه
قالمه‌دن باشلادی‌شرتلکه ... قیزمازمی قضام ؟
ــ قوصدیغك هرزه‌یی یوتسون دییه ، هی‌سرسم آدام!
دوکیورسك ، بوشایورسك ایلك اوکسوز قیزینی ..
حقلی برکره‌یا ! انسان بوشاماز حقسزینی .
ــ بوشاماز ؟ اماده یابدك ! یاشریعت نه‌ایچون
بزه اولمه‌یی تادردده قدر امر ایتسین ؟
ایکی آلسه‌م نه‌چیقار سایهٔ حریتده ؟
بوشامشسه‌م جانم ایستر بوشارم البته .

ایشته میدانده کتاب ! هم آلیرز ، هم بوشارز !
ــ طاره‌کلدکمی ، شریعت ! صوص اوغلان اذعانسز !
نه‌زمان جامعه کیردك ؟ هانی تك برخیرك ؟
برقیزل باشله سنك وارمیدر آرك ، غیرك !
آعزی میخانه‌یه رحمت اوقودورکن ، هله باق ،
بکا کلش‌ده شریعتجی کسیلمش . . . آناق !
هانکی برسیئه یوق دفتر اعمالکده ؟
وارمی انسانلغه دائر برایش افعالکده ؟
مسلمانلقده‌شریعت بونی امر ایتمش ایتمش :
هم آلیر ، هم‌ده‌بوشارمش ؛ نه‌قدر ساده برایش !
قاری تطلیقی ایچون باق نه‌دییور پیغمبر :
« برطلاق اولدیغی دنیاده ، سمالرتترر ! »
ایکی أولنسه نه‌وارمش .. بوینیر هرزه‌میدر ،
واقعا بعضاً اولور درده قدر أوله‌نیلیر ،
بوکیمك خرجی ، آسرسیم ، هله برکره دوشون !
تك قادین چوق سکا امثال اولان ارککلر ایچون .
هانی ثروت ؟ هانی صحت ؛ نه‌آرارسه‌ك مفقود ،
طام طاقیر برکیسه‌وار اورته‌ده ، برصیصقه وجود !
سن دعا ایت‌که « شریعت » دیمیور أوده قاریك :
یوقسه بوینکده بوکون زورجه کزردك یولارك !

قاری ایش کورمیه جك ؛ وارسه پچك باقمایه جق ؛
چاماشیر ، تخته ، یمك نرده ؟ آتش یاقمایه جق .
بونلرك هپسنی یاپمق سکا عائد « شرعاً ! »
چوجق امزیرمه به حتی اوله جتی برسود آناك !
بوشاریم أولنیرم بحثنی آرتق قاپاده ،
حق نه ویردیسه ییوب خوش گچینك برآراده .
آل کوتور هایدی !

قیزم کل .. هله باق ، کل دییورم !
خاطرم یوقمی عنادلق ای اولماز یاوروم ..
سویلدم یاپمایه جق بردها . محجوب اولمش ..
بویله شیلر اولاغاندر ..
— نه دیسه م هپسی ده بوش !
بونم آلنمه برکره یازلمش ..
— اویله !
— غازی کوسترسه که عاصم ! کیدیکز دولتله .

— کیتدیلر نه ایسه .. دعا ایت که اوجوز قورتولدك ؛
بعض دعوالر اولور قیش کیجه سندن ده اوزون !

دیکله‌دك ، کوردك آ اوغلم نه بوزوق تربیه‌مز!
نه یاپوب یاپملی انسانانی اوکرتملی یز .
بو اوکوز قومی اویاندیرمه‌ده‌در وارسه فلاح :
هانکی بر ملته باقسه‌ك اویانیق .. چونکه صباح !
هله بیچاره شریعت نه کوزل آلت شر
اولیور ملعنت اربابنه دوشمسه اکر !
کولکه‌سندن بیله قورقوب باغیران براودلك ،
اوتوز اوچییل بزی قورقوتدی « شریعت! » دییه‌رك
وحدتی مخلصکز ، الده عصا چیقدی حریف .
برآلای ضابطی کسدیردی . سبب؟ « شرع شریف ! »
قاری دوکمش ، بوشامش ... « امر الٓهی » نه‌دینیر ؟
بونلرك هپسی امین اولکه جهالتدندر .
بکا صور مملکتك حالنی بن سویلیه‌یم :
برامام چونکه ، بیلیر أولری .. برده هکیم .
کل نکاح قی ، دیمسینلر دییه بعضاً قاچارم .
دوکون اولمازمی ، کلیرلرده بوتون قومشولرم :
ینه قوندك خواجه ! دیرلر ، اونی بیلمزلرکه ،
دهامنون اوله‌جقدم اودوکونسز بلکه .

ززده قارشیمده طورور قانلی بمك طورینه ؛
اوكسوز آغلار صانیرم چالغی‌یی طویدم‌می عجبا ؛
بونه‌دن ؟ چونكه نكاحك صوكی ارکچ بوشامق ،
یاخود اقشامکی کانلر کبی خیر کور یاشامق !
دوکون اولسه‌یدی نه اعلا ایدی تك بر پرده ،
آیریلق فصلی‌ده وار صوکره بونك محکمه‌ده ؛
نه قادینلر ، نه سفالت طوغورانلر کوروز ؛
ایشته بیکارجه چوجق ، هم بابا صاغ ، هم اوکسوز !
اوچ صنف خلقه ایچیم پارچه‌لانیر ، هم نه قدر !
اختیارلر ، قاریلر ، برده کوچوکلر ؛ بونلر
مرحمت کورملی ، یوز کورملی انسانلردن ؛
یوقسه ، انسانلغی بیلمم نصل آکلار انسان ؟

سوزی بر پارچه اوزاتدمسه‌ده ، اوغلم ، خوش کور !
هر زمان دردیمی دوکملك بکا زیرا کوچدر :
کیمسه سویلتمیور آرتق بزی باق سن درده ؛
« مستبد ! » داغاسی وار شیمدی بوتون اللرده .
بر فنالق کوره‌رك ، یاپمه ، دیسه‌ك آلنكه تا
اینیور خط جلیسیله حمیدی طغرا !

ایشته کوردکیا ، حریف « سایهٔ حریتده »
دییه‌رك باشلایه‌جق هر نه دیسه‌ك تهدیده !
اسکیدن واردی یا میدانده کزن ایپسزلر :
هانی بر « سایهٔ شاهانه » چکوب هر بوقی یر !
اونلرك بر چوغی احرار عظام اولدی بوگون ؛
مستبد ، باه قفا بزلر .. کرم ایت ؛ حالی دوشون !
بوجهات یورومز ؛ عصرده باقلك : عصر علوم !
باشلایك تربیه عائله‌لردن ، اوغلم .
ساده حریتی اعلان ایله برشی چیقماز ؛
فکر حریتی هضم ایتدیریکز خلقه براز .

نظم پارچه‌لری

رسام حقلی !

بر زمان واردی یا تاریخ مقدس موداسی ،
یکی یاپدیردیغی کوشکك بویوجك بر اوطه‌سی ؛
مطلقا اسکی تصاویر ایله زینتلنسین ،
دییه رسام آرانیر خیلی زمان بر زنکین .
بری پیدا اوله‌رق ، بن یاپارم ، دیر ، قولنی
صیغایوب اقشامه وارماز ، سکز آرشون صالونی
صیوار اما نه صیوار ! صاحبی دیر :
— اوسطه ، بو نه ؟
قیپ قیزیل بر بویا چکدك اوطه‌نك هر یرینه !

– بوزسیم ، عسکری باصمقدہ ایکن فرعونك ،
بحر احمر یاریلوب کچمه‌سیدر موسانك .
– هانی موسی به اندام ؛
– چیقمش افندیم قارایه .
– فرعون نرده ؟
– بوغولمش .
– یا بو قان رنکی بویا ؟
– بحر احمر آی افندیم ، یشیل اولماز یا بوده !
– چوق کوزل لوحه ایتمش ! طوغروسی شنلندی اوطه !

بر مزار طاشنه یازلمش ایدی :

شو فانی زندکانیله حیات جاودانینك
تلاقیکاهیدر مقبر دینن صوك منزل آرام .
حیات اولمکله بیتمش اولسه برشی آکلاشیلمازدی ،
اوت ، بر عمر ثانی وار : دکل خلقت عبث مادام .
سن ای غافل بشر ، عالمده بر تأمین استقبال
ایده‌یدم ، دیر چکرسین اختیاری بر بیغین آلام !
اکر اوچ کونلك استقبال ایچون فردایی آکمازسه‌ك ،

هدردر ، قورقارم ، دنیاده امرار ایتدیکك ایام .
حقیق بختیار ? انجق اوآدمدرکه ، دنیادن
کیدرکن ماملك نامیله ترك ایلر بویوك بر نام .
الـٰهی ! طوغرو بر مسلك نصلی بولسونلر انسانلر ،
حقائق هپ طورورکن پرده پوش ظلمت اوهام ؟

بر رسمك آرقه‌سنه یازلمش ایدی :

کیمینك یاد احترامی قالیر ،
کندی کیتدکده جانشینی اولور ،
کیمینك بر بیغین مبراثی
طوپلانوب هیکل متینی اولور ،
کیمینك‌ده اولانجه خاطره‌سی
بویله بر سایهٔ حزینی اولور !

شاعر حضورنده منقد :

دوزه‌ر یاوه‌کو بر حریف بر غزل :
مؤدا پریشان ، ادا مبتذل .
طبیعی او غایتله پارلاق بولور ؛
اوقور ، دیکله‌تیر ، سویله‌تیر ، غشی اولور .

براز صوکره باصدیرمق ایسترم ، فقط
صاقین اولماسین الک اوفاق برسقط
دییوب ، بر مکمل منقد آرار ،
نهایت ظریفك برندن صورار .
کوزه‌تمز بو آدم‌ده خاطر ، حضور ،
بولور لفظ ومعناده بر چوق قصور .
حریف شیمدی تنقیده حدتله‌نیر .
رذیلانه آرتق نه‌لر سویله‌نیر :
براز دیکله‌یوب صوکره باق ، دیر ظریف :
سزك نثریکز نظمکزدن لطیف !

بوده بر مزار طاشی ایچون یازلمش ایدی :

یارب نه خطیبدرکه مقبر :
انسانلره الك درین مألی ،
بر وحی بلند قدرتیله ،
تلقین ایدییور اسان حالی !
اوندن‌ده آلنمیورسه عبرت ،
یوق بر دها آلمق احتمالی !

بیکلرجه وجود نازنینك
بر سروی خیال یال وبالی ،
بیکلرجه سر سما کزینك
بر قبضه تراب اولور زوالی .
هرسنك مزار بیك حیاتك
فانیلره قارشی انفعالی .
کورسون‌ده بو انقلابی انسان ،
هرك نه‌در اکلاسین کمالی !
زائر بو حقائقك اوکنده
حالا می براقمادك خیالی ؟

کل ، بلبل

قوندیغی هر غصن تر منبریدر بلبلك ،
زمزمه کوش ایتدیکك خطبه‌سی فصل‌الخطاب .
رنك حقیقت نه‌در ، فرق ایدن ابصار ایچون ،
غنجه‌ده مطوی طوران هر ورق ام‌الکتاب .

ترجمه‌در

کندی فریادمدر آنجق سس ویرن فریادمه ..
کیمسه‌لر یوق ، آشنادن بوسبوتون خالی دیار .

« نرده یارانم ؟ » دییورکن بن باتدی آواز ایله ،
« نرده یارانم ؟ » دییور وادی ، بیابان ، کوهسار !

ترجمه‌در

نهفته قلب کتومنده لیل دیجورك ،
سنکله بز ایکی آواره سرایدك کویا :
که تا ابد قاله‌جق مختفی نظرلردن ،
مکرکه اونلری ایتسین لسان صبح افشا !

خسران مبین

بن مکتبه باشلاندیغم اثناده ، دییوردی
رحمتلی بابام ، « آدم اولور اوغلم ایلرده . »
آنه‌مسه ، اوطورمش ، باشالقلر فورویوردی ..
آدملکی کچدك ! باشالق اولسون ، او نرده ؟
آمالی تضاد اوزره کیدرکن ابوینك ،
هپ بویله هدر اولماده اطفال آره یرده !

آخرت يولی

سوقاقده ساده بر « آمين ! » صداسيدر كيديور :
محله خلقی بيريكمش ، امام دعا ايديور .
باصيق برأو ؛ قاپينك ايچ يانىده برتابوت ،
باشنده ايكله‌ين آوازی ديكليور ، مبهوت .
دينلدی : « فاتحه ! » ، آمين كسيلدی ، بر كيزلی
ايكلتی باشلايه‌رق ، هر كسك اوزانمش ألی
جبين حزنی بر كره اوقشايوب ايندی ؛
دمينكی زمزمه‌لر برزمان ايچون ديندی .

طویولدی صوکره امامك ندای مغمومی ،
دییوردی : — سویله‌ییك الله ایچون شو مرحومی
نصل بیلیرسکز ای مسلمانلر ؟

— ایی بیلیرز !

— یارن حضور الهیده طوپلانوب هپکز ،
بویولده حسن شهادت ایدرسکزیا ؟

— أوت !

— امام افندی ، حکاللقده ایسته مرحمت ایت ..
— حلال ایدك هادی اویله‌یسه شیمدی حقکزی ..
— حلال ایدك هادی بکلتمیك آداجغزی !

جماعتك یورکندن قوپوب « حلال اولسون ! »
ندای صفوتی ، بردن جنازه آه درون
مثالی اوغرایوب أودن فضاده یوکسلدی .
ایچرده باشلادی برجوش نوحه‌در شیمدی !
باش اورتوسیله قادینلر کوزوکدی پنجره‌دن :
— براقدك اویله‌می اك صوکره قاردشم بزی سن !
— بیقلدی دوستلرأوم ، بارقم .. آه کیتدی قوجه‌م !..
— دایم ملك کبی انساندی ؛ بن نصل یاتمام !

— تمام اوتوز سنه‌در قومشو‌یزده بر کره ،
قیزوب‌ده « ای ! » دیمش انسان دکلدی ، همشیره !
— زواللی رمزیه ! بوینك بوکولدی اولادم ..
— بابام نه اولدی ؟

— باباك ... أولدی !

— ایتمه عایشه خانم ،

بو سویله‌نیرمی‌یا ؟ هجران اولور زواللی قیزه ...
آیول : شو اوکسوزی بر پارچه‌جق آووتسه‌کز آ ..
آچیك‌ده جومبایی اطرافه بافسین آغلامسین ..
کوروندی جومباده باقدمکه طومبالاق ، صاریشین ،
سویملی بر کوچوجك قیز .. بشنده آنجق وار .
طونوق یناقلری اوستنده پارلایان یاشلر .
زواللینك اریین روح بی کناهی ایدی !
بنم او مرثیه یادمده آغلیور ابدی .

سفینه باره‌که صیرتنده موج بی حرك
یوزر ... اوکنده عدمدن نشانه بر انکین
جکر طورور اونی ساحل جدا آچیقلرینه ؛
باقارمی طاش او ستنده طورمش آغلایانه ؟

جنازه دوش جماعتده چالقه‌لاندقجه ،
او تخته پارچه‌یه بکزردی دوشمش امواجه .
نصل طویازکه اوزاقلرده ایکله‌ین قادینی ؟
نصل کورورکه یتیمك خروش ایدن یاشنی ؟
بو های و هوی قیامت نمون ایچنده سوز
صمیم خلقتی سوزان ایدن انین بشر !

دکلمش اویله کنیش ناله‌نك حدودی مکر :
سوقاق بیتوب دونولورکن کسیلدی ماتملر .
او تخته پارهٔ جامد ، او اغبرار صموت ،
کذرکهنده‌کی اشباحی بر مهیب سکوت
ایچنده ترك ایده‌رك متصل شتاه ایدییور .
زمینه باقمیوز آرتق ، سما دییوب کیدییور .
بو محلك نه‌یه صیق صیق دکیشسین افرادی ؟
سؤالی فکره بویوك بر حقیقت آکلاتدی :
أوت بقا أزه‌جك جسم زار فانی‌یی ،
وجود چکمیه‌جك عمر جاودانی‌یی ،
بو بار مدهشك آلتنده تیتره‌یوب دیزلر ،

دالانمیور اوچ آدیمدن زیاده دوش بشر !
آغیر آغیر کیدیورکن جنازه قافله‌سی ،
نهایت اولدی مصلی برنجی مرحله‌سی .
چیقنجه اوستنه صوك منبرك خطیب ممات ،
آچیلدی دیدهٔ امعانه پرده پرده حیات .

سریرواپسینکدر شو بی‌روا اوزانمش طاش ،
که زمین خوابکاهکدن چیقار برکون اورورسلك باش !
ألندن یوق خلاص امکانی مادام الحیاة اوغراش ..
سنك برسدّ راهکدر ، آشیلماز .. مقتدرسه‌ك آش !

مصلی : منجمد برموجیدر اشك یتیمانك !
مصلی : آهیدر ، برجسته ، ماتمزار دنیانك !
مصلی : منبر تبلیغیدر انسانه یزدانك ..
مصلی : درس عبرتدر طورور پیشنده عرفانك ..

بومنبردن اینر ناسوته اك مدهش حقیقتلر ،
بویردن یوکسلیر لاهوته اك خالص قناعتلر .
جوارندن کچر ظلمتده بی‌پایان خیالتلر :

کفن بردوش کچمشلر ، قالان عریان سفالتلر !

بابام ، قاردشلرم ، اولادم ، عمجه‌م . .. بلکه بونلردن
معزز بیلدیکم قیمتلی برچوق پارچان الآن ،
بوطاشدن عطف ایدر ظن ایلرم دنیایه صوك امعان ..
بنم روحم بوهیکلدن طویار خاموش بیك افغان !

سریر سلطنتلر دوریلیر ، آلت اوست اولور دنیا ؛
مشید برج وبارولر دوشر بربر ، بوطاش حالا ،
زمانك دست تخریبیله ، طورمش ، ایلر استهزا !
بوتون موجوده حاکم بر عدم تمثالیدر گویا .

نماز قیلندی ؛ دعابیتدی . کاربان ، یولنه
دوزلدی ، تخت تماتك کیروب برر قولنه .
بو آخرت یولی آنجق یاریم ساعت سوردی ؛
کیرنجه عالم امواته یولجیلر طوردی .
جنازه ایندی اوموزدن یاواش یاواش ، صوکره .
صوقولدی سرویلرك اورته‌سنده برچوقوره .
آتیلدی اوستنه اوچ بش کورك عظام رمیم :

قاباردی سینهٔ غبراده برخراج الیم !
أوت ، چیبان ، که یاتان طویمیورسه دهشتنی ،
دونك‌ده آرقه‌ده کندن صوروك فجاعتنی !
سکون ایچنده اویوزکن شو بریبغین طوپراق ،
الی‌الأبد او کوچوك روح چیرپینوب طوره‌جق ! ..

استغراق

تصور ایتکه مظلم برشب اجرام ناپیدا :
یاتار هیبتلی آغوشنده دورادور برفیفا ؛
دوشن کمراه ایچون یول بولمه یوق امواج ظلمتدن ؛
کیدیلمز .. هر آدیم آندقجه برکرداب اولور رهزن ؛
اوریکستانه باتمش ، چالقانان سیاح آواره
نصل مشتاق ایسه برنوره ، برنجم رها کاره ،
سکا ای لمعهٔ امید بن ده اویله مشتاقم ؛
کورون برکره زیرا پك قاراکلق اولدی آفاقم !

کچیر پیش خیالکدن‌که جوشا جوش بر عمان :
نشاندر یوکسلن هر موج طوفان خیزی بر طاغدن ؛
اولوم وار ، قورتیلیش یوق ، ساحل امداد اوزاقلرده ؛
دمادم زوح تیتره‌ر قورقودن طونمش دوداقلرده .
اوجوشقون عنصرك صولتلریله اوغراشان کیمسه ،
نصل ایلر تهالك بر کنار تسلیت کورسه :
محاط لجهٔ یأس اولدیغم بر بویله حالمده ،
سنك طیفك‌ده عینیله اوساحلدر خیالمده .

دوشون آواره برمادرکه: اولادندن اولسون دور ؛
تخیل ایله یاخود بر یتیم خانمان مهجور :
اوبدبختك نصل اولادی هیچ کیتمزسه یادندن ؛
نصل چیقمازسه مادر اوکسوزك بردم فؤادندن ؛
بنم یادمده ای آرام جان ، یادکزینکدر .
نه‌یاپسه‌م چونکه منظورم سنك فیض مبینکدر :
چمن امواج نورکدر ، فدانلر یال وبالکدر ؛
صولردن عکس ایدن صورت جمال لایزالکدر .
خرام نازنینکدر اورقصان موجه‌لر جوده :
معطرا نکهتکدر کیزله‌نن ازهار خوشبوده .

لیالك سینه‌سنده خوابه طالمش نازنین اسحار ،
ایدر کیسوکه یاصلانمش جبین پاککی اخطار .
نکاهکدن صاچیلمش لمعه‌لردر پیش حیرتده
یوزن اجرام نورانور بحر سرمدیتده .
زمین لبریز آثارك ؛ سماپامال انوارك ؛
عوالم هپ مرایای نظر پیرای دیدارك .

چکیلمك ایسته‌مش‌ده صبحدم برجای تنهایه ،
اوطورمش ساحل دریایه ، طالمشدم تماشایه .
هنوز آفاق آچیلمشدی ؛ سما مخمور ایدی ،حتی
نمایان اولمامشدی خوابکاهندن کونش حالا .
درین برصمته مستغرق ، لب‌دریاده هیچ سس یوق..
صباطوزغون ،صولرطورغون، بوتون‌اشیاده‌طورغونلق!
اوفرش نیلکون اوستنده، طفل نازنین واری،
اویورکن دایهٔ بیدار صبحك طفل انواری :
کونش ، پیشنده طاغلر پرده‌دار اولمش ، حریمندن
کورونمش ، صوکرا شهراهنده یوکسلمشدی تدریجاً .
تعالی ایله‌نجه برزمان بالای قدرتده ،
خیالر موج موج اولدی اوپهنای رکودتده .

بوجوششلر اوطالغين حوض سيمينى اوياندیردی :
صبا انفاس سودا پروریله طالغه‌لاندیردی .
آچيقلردن كلن امواج بيدر پيله ، ساحلدن
دمادم اولدی وجدافزا حزين بر نغمه ، بر شيون .
قولاق ويردم او آهنكه : مكر آهنك شعر كمش !
اوجوششزار اولان قلزم : سنك عمان فكر كمش .
كونش : روحك ايمش ؛ برحزمه شكلنده اينن نوری :
او منبعدن خروشان سانحه‌ كمش طوغريدن طوغری .
تجلی ايتدی آرتيق ، آكلادم : سنسك بوتون دنيا ..
بو سندكده فقط ای يار غائب ، بن نه‌يم آيا ؟

آمین آلایی

« کوزمکه قانه بویاندی ، شرابی نیلیه‌یم؟
شرابی نیلیه‌یم ؟
جکرکه اودلره یاندی ، کبابی نیلیه‌یم ؟
کبابی نیلیه‌یم ؟
نه یاره یارادی جسمم ، نه باکه ، بیلمم هیچ !
الٓهی بن بو بر آووج ترابی نیلیه‌یم ؟
ترابی نیلیه‌یم ؟
آمین! آمین! »

الك اوكده، رحله‌سی آغوش احترامنده ،
آغیر آغیر یوروین برطوقوز یاشنده ملك :
بش اون آدیم كریدن ، زیب واحتشامنده
شفق ضیالری حتی افول ایدوب كیده‌جك
قدر لطیف ، ایکی معصومی بر آچیق پایطون
وقار وناز ایله چکمکده ؛ آرقه‌سنده بونك ،
كوچوك آدیملی یامان برطابوركه خیلی اوزون !

او روحدن دها صافی اولان یوركلردن ،
زمان زمان برالٓهی ترانه یوكسلیور ؛
بوجوش صفوتك عكسیله تا ملكلردن
زمینه طوغرو بر « آمین ! » صداسیدر كلیور .
محیطی هر برینك بر صباح نورانور ،
بوتون بوقافله افرادی ، پرسرود سرور ،
یاروب اوكنده طوران خلقی متصل كیدیور !

بوبر كتیبهٔ معصومه‌دركه ای ملت :
سلامه طورملیسك شانلی رهكذارنده :
بوبر جناحكه: آتیده براوفاق حركت

یاپوب جهانلری اویناتمق اقتدارنده !
کلیرده سایهٔ امداد حقده بر کون ، بو
کیرر دیار معالی‌یه طوغرودن طوغرو .
بو آنجق ایشته، اکر وارسه، شانلی بر اوردو !

اوت ، ایلرله‌مك ایسترسه کاروان شباب ،
یولنده طورمایه‌کلمز . اوچونکه طورمایه‌رق
صباح سرمد آتی‌یه ایله‌مکده شتاب ؛
اوچونکه ایسته‌یه‌مز حاله قاتلانوب طورمق !
اونك قدومی ایچون نازنین استقبال
آچارده سینه ، اواولمازمی برکشای وصال؟
طورورمی آرتق اونك قارشیسنده ماضی ، حال ؟

فقط اوزمزمه‌لر اوجدی هپ دوداقلردن ..
سرودنشوه بوعالمده بك سوركمزدر!
آغیر آغیر کچیورکن آلای سوقاقلردن ،
کلیرده جاده‌نك آغزنده میخلانیر، دیکیلیر
مهیب منظره بر آتلی شانلی کردونه :
ایچنده یودره‌لی اوچ قانلی چهره ! نه‌یسه ینه ،
یول آچدی برابری‌سس موکبك کچوب اوکنه :

— سز ای هیاکل بی‌روحی دور ماضینك ،
دیکیلمه‌یك یولنه‌ کاربان آتینك :
نه‌در طریقی کسمکده بویله استعجال ؟
طوروك ، ایلرلسون الله ایچون، شو استقبال .

حسبحال

« ماضی فات ؛ والمؤمل غیب ،
فلك الساعة التی انت فیها . »

بیوك برشاعرك دستور حکمتدر شو اخطاری ؛
اولو طویمش ده اولسه‌ك بولنمز اولماز شیمدی تکراری:
« کچن کچمشدر آرتیق ؛ آن مستقبلسه مبهمدر؛
حیاتکدن نصیبك: برشو کچمك ایسته‌ین دمدر . »
أوت ، ماضی‌یه رجعت ایله‌مك برکره امکانسز ؛
امیدك صوکره استقبال ایچون صاغلامی ؟ پك جانسز!
بوکونك ایش بوکون لازم یاپیلمق ، یوقسه فردایه
براقشه‌ك . . اوفردالر اولور پیوسته عقبایه !
بم اون بش ییل اولدن قالان ایشلر طورور حالا ؛
یارین برباشلایوب یاپسه‌م دیمشدم ، باق، دمین حتی !

مسوّفلر ایچون دنیاده محو اولمق طبیعیدر . [١]
بو برقانون فطرتدرکه یوق تأویلی : قطعیدر .
صاقین ای نوردیدەم ، گچمسین بیهوده ایاملک ؛
چالیش حالك مساعدکن . . بیلنمز چونکه انجامك .
دییورلر : « عمری انسانك یتیشمز کسب عرفانه .. »
بو سوز لکن دکلدر هرنظردن پك حکیمانه .
محققدر یاانسانلر ایچون برغایهٔ آمال ؛
ایدنلر عمرینك ساعاتنی حقیله استعمال ،
ظفریاب اولماسون ایسترسه وارسون اصل مقصوده ،
دوشر بیك مقصد ادراك ایلەیوب برظل ممدوده .
اوت ، هردرلو معناسیله عرفان طوردورور عزمی ..
فقط انسانلغك معناسی اولسون اوکرەنیلمزمی ؟
جبلیدر تحرئ حقیقت حرصی آدمده ،
اونك محصولیدر مشهود اولان آثار عالمده .
عطالت فطرتك احکامنه مادام عصیاندر ؛
چالیشسون ، طورماسون هرکیمکه دعواسندەانساندر ..
ظهور ایتمکله هرمعلومه قارشی برآلای مجهول ،
نەدن اولسون اومعلوماتی ادراك ایلەین مدخول ؟

---

[١] « هلك المسوفون . » حدیث

اوت ، معلوم اولانلر اولمایان شیلرله بر نسبت
ایدلمش اولسه ، غایت آز چیقار اولکیلر البت ؛
فقط جاهل‌له عالم بوسبوتون نسبت قبول ایتمز :
او بر کوردر ، بو لکن طوغری یولدن هیچ عدول ایتمز .
دیبور قرآن : « بیلنلر ، بیلمینلر بر دکل . . حیات
نصل یکسان اولور ظلمتله نور ، احیا ایله اموات ! »
بو حکمتلر بدیهیدر سنك عندکده البته ؛
فقط ، چوق سودیکمدندر که ، تکرار ایلدم ایشته .

صدددن غالبا آیرلمشم .. سوز نه‌یدی اخطار ایت ،
طالارسه‌م نور دیدمم ، بویله بعضاً طورمه بیدار ایت .
اوصاندك سن ده کرچك حکمتمدن ، حسبحالمدن ؛
بش اون سوز قالدی لکن دیکله نظم بی مألمدن :
دیبورلر : « اعتراف جهل ایکن تحصیلك انجامی ،
نه در بیهوده اتعاب ایله‌مك شهبال اقدامی ؟ »
أوت ، لکن واروب سرحد معلوماته بر انسان ،
او غایتدن دیمك لازم که : « یوق عرفان ایچون امکان ! »
حقیقی اعتراف آلتنده بارلار ظلّی عرفانك ؛
بو در انسانلغك معناسی ، اك صوك ذوقی وجدانك .

ببك

یاخود

موه قرار

بزم جمیله فریده‌یله برصباح کله‌رك ،
« اونوتمه بك بابا ، آقشام بر رحوتوزلی ببك
کتیر، قوزوم .. » دیدیلر. بن‌ده قیزلرك آکینی
قیریلماسون دییه رد ایتمدم شوتکلیفی .
کیراز دوداقلی ، اوزوم کوزلی ، اینجی دیشلی ، ایکو
ادالی یوصمه کتیردم . امان او اقشامکی

سرور وشوقنی بر کورملیدی یاورولرك !
طوروب اوطورمدیلر هیچ . دیدم : « یاتك‌ده‌یارین
بوتون کون اوینایبکز .. » نرده ! کیم‌یاتار ؟ اوکیجه
— یمکده صیزمه‌یه مألوف اولان — فریده‌بجه
قبول اولنمیه‌جق سوز اولورسه ، یاتمقدی .
یاتارمی هیچ ؟ اونصل حسلی بر یومورجاقدی !
فریده ، دردینی طولدیرمامش ، جمیله ، یدی
یاشنده یوقسه‌ده جداً خانم طورلی ایدی .
بویوك قیز اوینادی بر پارچه ، صکره‌دن یاتدی ؛
کوچوك صباحه قدر هپ ببکنی حوپلاتدی .
نه نی‌دن آلیورمش ، نه‌اویله حوپپالادن . .
« ایشیل ایشیل باقیورآ ! ببك دکل ، آفاجان ! »
صباحه قارشو توکنمش مجالی یاوروجوغك :
میشیل میشیل اویویور .. دکمیك امان اویوسون .

بنم بولنمدیغم برزمانده قیز اویانیر ؛
ببکی اویوتمق ایچون اوده اوچ ساعت قاپانیر .
— امان‌ده پك یاراماز ، اویقو صیچرامش باشنه !
باقیك بشیك‌ده کتیردم ، باقیك یاتارمی شوکا ؟

یاتارمیسك سنی خنزیر ؟ قاپارمیسك کوزیکی !
آجیق‌ده دیکلمه‌ك اولمازمی آننه‌كك سوزینی ؟
قاپاندی ایشته کوزك . . اوح ، شیمدی آرتیق یات !
بیلك نه‌یاپدی بیلنمزکه ، صکره‌دن پات پات
دایاق صدالری عکس ایلمش اوبر اوطه‌یه .
کوزل کوزل اویومش اولسه قیزده دوکمزیا .

کلنجه بن اوه آقشام ، فریده پك دوشکون
کوروندی . آبلاسی بن‌صورمه‌دن آتیلدی :— بوکون
نه‌یاپدی ، بك بابا ، بیلسه‌ك . . زواللیجق‌بیکه ؟
— نه‌یاپدی ؟
— دوکدی براعلا ، صوکنده قیردی .
— نه‌یه ؟
— بیلیرمی‌یم ، اوکا صور . . قیزکتیر ببکی‌هادی !
فریده قاچدی یانمدن ، کتیرمك ایسته‌مدی .
چیچك چیقارمشه دونمش ، کتیردیلرکه ، یوزی :
برر قفس کبی قالمش اوقوش باقیشلی کوزی .
باشنده صاچدن اثریوق ، آیاق طوپال ، قوللر
اوموزدن اویناميور ، کیم بیلیر نه‌علتی وار ؟

اوقانلی جانلی ببك اولمش عادتا کوتوروم ..
— بوأولمش آرتیق آیول، آل کوتوردم باغچه‌یه کوم!

فریده قالدی ببکسز ، جمیله‌نك کی فقط ،
کوزل کوزل طوریور ، اولمیور نه‌کور ، نه‌سقط .
کونك برنده برابرجه اوینایورلرکن .
آلوب فریده حزین برنیاز طوری همان ،
— ببککی ویر ، آجیجق اوینایم قوزوم آبلا ..
دیمزمی ؟ قیز بوکا دنیاده کوستررمی‌رضا ؟
— ویررمی‌یم سکا بن هیچ ببکمی یغمامی‌وار؟
— عنادلق ایتمه قیزم ویر ..
—آلیرسه صوکره قیرار .
— نصل قیرار آجانم ؟ایتمه اویناسون ویریویر .
— اولورمی بك‌بابا ؟
— البت اولور .
— قیرارسه اکر ؟
— یارین صباح سکا بن بشقه‌بر ببك، آلیرم.

بزم مداخله‌دن صوکره، اوینا آل باقالم..

دییوب فریده‌یه کرهاً اوزاتدی قیز بېکی .
فریده‌نك یوزی کولمشدی ، باقدم، ایپدن ایی.
سویندی ، اوینادی ، لکن بومستعار سرور
سورکسز اولدی ..

— ویر آرتیق!

— آچیق دها، نه‌اولور !..

— باقیکدی بك‌بابا ؟

— قیز، ویرده صوکره‌دن ینه آل ،
مال‌اولماز انسانه ، عادت‌دکل ، امانت‌مال .
تکرر ایتدی بر آزدن شویولده عینی‌رجا :
— بېکی ویرینه اولمازمی؟ اوینایم آبلا .
بن‌التماسی دریغ‌ایتمدم ایکنجی سفر .
— چوق‌اولدی بك‌بابا، یا ! صوکره هرزمان‌ایستر!
— دمین‌ده آلدی ، همان‌ویردی ، سن‌ده کوردك‌یا ..
سن آبلاسك نه‌قدر اولسه ..

— باشقه‌ویرم آما ،
چابوق‌ویررسه‌ك اکر آلده اوینا قیزهایدی . .
فریده‌نك بوسفر کیفی‌بك‌یولنده‌یدی .
ایچه داندیغی‌لر یاپدی، خیلی‌حوپلاتدی :

ببك قولنده، حصيرلرده برزمان ياتدى .
فقط نه چاره! كلوب چاتدى وقت استرداد،
قيزك نظرلرى بيهوده ايتدى استمداد .
جميله ايستدى اصرار ايدوب امانتنى ،
چوجوقده ويردى ، فقط كورمليدى حدتنى !
بويوك قيزك ازيبوردى غرور معصومى ،
ببك الندهكنزركن ، شوطفل محرومى .
آغيركلير اوكا البته قارشيدن باقمق .
صوقولدى باق ينه ، هيچ شبهه يوق كه : يالوارهجق ،
« ببكمى وير » ديه ، لكن بن ايلهمم ابرام .
خاير ، دكل بوادا برادای استرحام :
« ببكمى وير ! » ديمسونمى اوچنجيسنده قيزه ؟
مكر حقوقده بيليرمش باقيك شوصايغيسزه ! ..

یکشنبجی اختیار

سنین عمرشدانده کثرتی اوملالیدر ،
جبین پاکنه پیرک بوچین یأسی ویرن .
الندہ طارتیسی ، دوشندہ مالک سیاری ؛
یورور .. اوکندہ مزار، آرقەسندە بیلک شیون !
زمان اولورکه ، اوزاقلردہ برسراب مضی
نمایشیله ، کوزندن کچر خیال وطن ؛
سونوک نکاهنی بیدار ایدردی بلکه امید ،
خیاله اولسه مساعد بومشی تاب افکن !
چکر شوباری حیاتنجه هپ حیاتی ایچون ؛
بیلنسه آه‌شوبار حیاتی چکمه نەدن ؟..

اعتراف

صفحاتمده اگر شعر آرییورسه‌ك ، آرامه ؛
یالکز بریری واردرکه حزیندر . . گوستر !
کوفه ؟ یوق . قهوه ؟ خایر . خسته ؟ دکل . هانکیسی یا ؟
اوچ بوچوق نظمه کومولمش قوجه برعمرهدر !

مندرجات

برنجی کتابك صوكی

صفحات

محمد عاكف

اوچنجی طبعی

نجم استقبال مطبعه‌سی

ایکنجی کتاب

سلیمانیه کرسیسنده

اوچنجی طبعی

رجب ١٣٣٦

سلیمانیه کرسیسنده

قارداشم فطین خواجه‌یه

کوپریدن چوق گچرم ؛ هم نه قدر گچمسه ،
نه سوق ایتدی بر گوره‌جك اولسون یاسه ،
نه خلیجك او یوصون چهره‌لی مسکین صولری ؛
نه اونك خلقته کوسمش کبی طورغون کناری !
هر کسك حسی بر اولماز . مثلا قارشیده‌کی

ساحلك باش باشه ویرمش ، دوشونن ، پیس ، اسکی ،
آغلامش یوزلی ، خیریت أولری طوردقچه ، سزك
ایچکزدن آجی شیلر کچه‌جك هپ .. لکن
باق بنم اویله دکل . سزده براز شاعر اولك !
مثلا کچدیککز یالپه یایان تخته یولك
جد مرحومی عجب صالمی دیمکدن نه چیقار ؟ ۱)
کاینکز فرض ایده‌لم بز بونی : ساح بولوار !
کوپریلر آصمه ایمش اوروپا آفاقنده ..
وارسون اولسون ، اوده برشیمی ؟ بزم شرقکده
بویله طالدیرمه اولور .. هم آچیکز آناوری ،
کوپرینك زده کورلمش ، هانی ، تحت‌البحری ؟
آکلادم : بن نه‌قدر شعره اوزنسه‌مده ، دیمك ،
سی ، ای سوکیلی قارء ، بوتاقی پك پك
آزیجق کولدوره‌جك .. یوقسه او بریانده حزین
بیك حقیقت صیریتیر کن قیبسندن دکزك ،
دیه‌جکسك که : « خیالك یری یوقدر .. بوشنه ! »
یاشو تمثال الهی‌دمی کیتمز خوشکه ؟
اویله تعذیب نکاه ایله‌مه بدبین اوله‌رق ،

---

۱) دینی ، فلسفی مصاحبه‌لر — صحیفه : ۱۲۱

براق اطرافیده قارشیکده طوران معبده باق : ١)
باشقه برساحله کهوارهٔ امواجندن
بویله شهدانه چیقارمشمی یاقینلرده زمان ؛
نه سحر پارهٔ صنعتکه ازلدن مخمور ..
لب دریادن اوچان برابدی خندهٔ نور !
صانکه عمان بقانک ازلی برموجی
یوکسلیرکن کوکه طوتمشده کسیلمش اینجی !
بو کهر پارهنک ابعاد سماویسنده
یورولان دیدهلرک خاکه نهدن اینسینده
لوثه طالسین یکیدن : ایتمه، یازیقدر، اولماز ؛
غربه توجیه ایدیوبر کل اونی سن شیمدی براز :
دوش سنکینه علمک باصهرق یوکسلمش ؛ ٢)
افقی بر طاغ کبی سد ایلهییویرمش ، مدهش ،
ابدیتلرده حاکم شو مهیب آبدهنک ،
یالکمز شهری دکل ، دهری طوتان شانی ، سنک
صانیرم ذوق بدیعهکی یتر تطمینه ..
طورمه اویلهیسه ، عروج ایت او ضیا عالمنه .

---

١) یکی جامع
٢) سلیمانیه جامعنک تماملرندن برقسمنده مدرسهلر تشکیل ایدر .

او ضیا عالمی بیلمزکه قارا کلق نه دیمك ؛
او خدا لانه‌سی کیرلنمدی ، کیرلنمیه‌جك .
بونك امواجی محیطاتی بوتون استیلا
ایدرك قالمسه آزاده شواهق حتی ؛
بو سمالرده یوزن شاهقه‌نك دامانی
ینه کورمز او قودورمش دکیزك طالغه‌سنی .
یرك آلتنده یاتان زلزله‌لر فیشقیرسین ؛
یرك اوستنده طوران ولوله‌لر خایقیرسین ؛
حق صولك صدمهٔ قهریله دده یرسین بطلان ؛
یاقه‌سندن طوترق عصمتی چکسین خسران ؛
« فجر آتی » دیلوب ، ملت مرحومه ایچین
شب رحلت کبی مظلم کورونن بر نسلك ،
ذوق سفاهتنه منقاد اوله‌رق حسیات ،
نه یورکلرده شهامت ، نه شهامتده حیات
قالماسین ؛ حاصلی ایسترسه بلا طوفانی
قاپلاسین جوشه کوب هر طرفدن وطنی ..
ینه کرسیٔ مهبطنده سلیمانیه
قاله‌جق ، اینمیه‌جکدر او ملوث درده‌یه .
ییقیلیر برکون اولور مدرسه‌لر ، معبدلر ؛

انسان تیز یوزلی انسان کیرلی ایاقلر چیکنر :
بشریت یکی بر دین طانیوب الحادی ،
بشرك حافظه‌سندن سیلینیر حقك آدی ؛
کومولور حفرهٔ تاریخه معالی ... لکن
ینه تك برضاشی دوشمز شو خدا لانه‌سنك ؛
ینه انسانلره نامحرم اولان بیکانه ،
بو حریمك ابدیاً کیرهمز سینه‌سنه ؛
ینه یادنده‌کی مولانی شو دیرت دانه منار ،
قابه مربوط برر دیل کبی ایلر اقرار ؛
ینه ماضی‌یه کومولمز بو معظم چهره :
اشی دکلمزکه آتیلسین او عمومی قبره !

شیمدی ای سوکیلی قاریء ، آزیجق وقتك اگر
وارسه .. ممنون اوله‌جقسین - بنی تعقیب ایدیور .
کیره‌رز قوینه ، دوشمه‌لك بیله شاید یورغون ،
قارشیدن باقدیغمز هیکل نورانورك .
کوره‌جکسك : او حریمك ابدی ظلنده ،
روح صنعت اوچیور ابر سحر شکلنده !
« کوردیکم وار .. » دیمه ! کل برده برابر کوره‌لم .

نره‌دن ؟ هایدی شادیروان قاپیسندن کیره‌لم :

بر مصنع کمر ، اوستنده قورولمش توحید ؛
اونك آلتنده بر آیتکه : خدادن تأیید ،
امر موقوت صلاتك بزه قطعیتنه .
شویله بر باقدیمی انسان قاپینك هیئتنه ،
اولا هرایکی یاندن اولیور چهره نمون :
متناظر ایکی محراب ، ایکی آزاده ستون .
صوکره کوز یوکسلیور طوغرو یاریم قبه‌لره ،
که دایانمش بری صاغدن ، بری صولدن کمره .
استالاقیتله دونانمش اوحزین سینه‌لری
اوقشایوب نور نظر ، چکدیمی آرتق ایلری ،
کلیور قسماً آچیلمش ایکی هیبتلی قانات ،
که تعاریجی ، تلافیفی نه‌مدهش صنعت !
صانکه مولی متفکر ، قوجه‌مان بر بینی
آچیویرمش بزه کوسترمك ایچون هریرینی .
کورویور شیمدی نظر کیردیمی درحال ایچری :
عینی ابعاد ایله تثبیت ایدیلن قبه‌لری .
حولینك ساحهٔ عریاننه بیك سایهٔ نور

دوشه‌ین بونجه کمرلرله ستونلرده ، وقور
بر تناظر یوره‌جق حده واریرکن باقانی ؛
یالکز ایچ قاپینك اوستنه موضوع اولانی ،
ـ قاپی حقینه کورونسون دییه‌رك اولمالی‌که ـ
بر سیاق اوزره آتیلمش ، صیره‌لانمش اوته‌کی
قبه‌لردن دها یوکسك ، دها واسع طورویور .
عینی هیبتلی قاناتلر کوزه تکرار اورویور .
آشار آشماز اشیکندن بو مصنع بابك ،
شو یاریم قبه ـ که پیرایه‌سیدر محرابك ـ
چارپیور چشم تماشایه ، اصل قبه دکل .
شیمدی بر چفت آرایورسك اوکا : زیرا قابل
اوله‌ماز فکر تناظر کری قالسین بوراده .
او یاریم قبه‌نك ابعادی قدر ابعاده
سمت راسکده طوران عینی مظهر بوله‌رق ،
« بو یاریم قبه‌لر البته آچیق طورمایه‌جق ،
مطلقا برلشه‌جکدر » دییه بش خطوه قدر
آتار آتماز کورویور قبه‌یی حیرتله نظر .
شو بویوك قبه دایانمش او یاریم قبه‌لره
صانیلیر اویله . . دکل ! ایشته شو درت یکپاره

غرانیتدر طاشیدن باشلری اوستنده اونی .
قهرمانلرکه عصرلر بوکه‌مز بر قولی !

معبدك ـ شیمدیکی تعریفه اولورسه‌ق قاتل ـ
مستطیل اولمسی اعجاب ایده‌جك ! اویله دکل :
شو ، ستونلر آنا دیوارینه باغلانمق ایچین ،
آره یرلردن آتیلمش متعدد کمرلك
دوش متمادینه شاهانه اوطورمقده اولان
قبه‌لر یوقمی یا ؟ اونلر بوکا ویرمز میدان .
نردن اعجاب ایدییور صوکره بو آواره ذهاب ؟
اوقدر اینجه طوتلمش که تناظرده حساب :
خارجاً قبه‌نك اوستندن اینن خط تماس
ایدییور هر ایکی جانبده تمامیله تماس
طرفینده‌کی صنعتلی یاریم قبه‌لره .

آرتق ای سوکیلی قارئ ، اوطوروب اورته یره ،
جبهه دیوارینه باق ، جاملره باق ، منبره باق ؛
صوکره محراب ایله محفللره ، کرسیلره باق .
ایشته هر کوشه‌ده ، هر یرده دمادم کورونوب ،

لكن اسراره بورونمش كبى مبهم كورونوب ،
فكرى بى‌تاب تاقى براقان آياتك
قالەرق ملهم آوارەسى حسياتك ،
دالغەلانسين‌ده دكزلر كبى قلبكده خدا ،
كورمسين ديدەلرك رنك هوس ، رنك سوى .
وجده كل ؛ وحدته دال ، عالم كثرتدن اوزاق . .
يالكز صانعى كور ؛ صنعتى ، مصنوعى براق !
بن‌ده بر بر بولەرق شويلەجه تنها قالەيم ؛
وارلغمدن كچەيم ، محو تماشا اولەيم !

معبدك جبهه جدارنده‌كى لوش پنجرەلر ،
كونشك حزمهٔ عريانىنه اورتوب اسمر
بر بولوط ، ياغديرييور داخله بيك ظل وقور .
او اينن پردهٔ سيال آرەسندن منظور ،
قوجه بر محشر ايمان‌كه ازلدن مدهوش . .
سينەلر وجد ايله پرجوش ، دوداقلر خاموش !
ديز چوكوب مرمرك اوستنده يالين قات حصيره ،
بكليور هپسى مناجاتى نمازدن صوكره .
اسيور جو مهيبنده بو وحد تزارك
ابدى نفخهٔ رحمت‌كه او بيكلرجه ييغين

کولکه شکلنده‌کی اشباحه تعین ویرییور :
تپه‌دن طیرناغه ذرات وجود اورپرییور .
ایکلیور نالهٔ غیرت در ودیوارندن ،
دار طویدقجه کلن صیحه‌یی دیارندن .
روحلر یانمه‌ده بی‌تاب تجلی قاله‌رق ،
دیده‌لر نامتناهی ، ابدی مستغرق .
آ کسزین بر ایری سس طالغه‌لانوب محفلدن ،
قلب معبدده اویاندیردی نه محرق شیون !
برده باقدم‌که : او هرصفدن اوزانمش قوللر
وارەجق صانکه یاروب بوشلغی مولایه قدر !
شیمدی اوچ بیك کیشینك سینهٔ معصومندن
قوپان « آمین » صداسیله اجابت لرزان !
عاقبت اوقشانوب ایدیٔ تضرعله جباه ،
دوندی کرسی‌یه او آواره جماعت ناکاه .
کیمدی کرسیده‌کی ؟ برپیر الٰهی سیما ،
که‌جبیننده دمادم اورییور قلب دها .
بم‌بیاض لحیهٔ پاکیله بیاض دستاری ،
او کنیش آلنی ، او همرنك سحر دیداری
هر طرفدن قوشادوب بدری صاران هاله کبی ؛

نه صباحت ، نه مهابت ویریور یاربی !
هله کوزلر ایکی محراق سماویدرکه :
برشعاعیله آلولندیریور ادراکی .
آه او کوزلردن اینن حزمهٔ نورانورك ،
باغلی هرتار فسونکارینه بیك روح زبون !

— بنی کرسیده کوروب وعظ ایده‌جك صانمایکز ؛
چونکه عالم دکلم ، شکلمه آلدانمایکز !
دینك احکامنی ذاتاً علما کز سویلر ،
آکلاتیرلر سزه برمشکلکز وارسه اکر .
بکا سز عالم اسلامی صورولك ، سویلیه‌یم ؛
چونکه هیچ بریری یوق کزمدیکم ، کورمدیکم .
شرقدن باشلایه‌رق مغرب اقصایه قدر ،
آسیانك ، آوروپانك آفریقانك زرده‌که وار
مسلمان ساکن اولان بر یری ، مطلق کیتدم ؛
هپسنك حالنی ، ماضیسنی تدقیق ایتدم .
نه یورمشدی بویللرجه سورن یولجیلغك
دها باشلانغیجی . . لکن کبره‌یدم یورغون ،
او زمان بلکه دوام ایلیه‌مزدم یولمه ؛

يوقسه آرام ايده‌مزدم . بكا زيرا « طورمه ،
يورو ، عزمكده دوام ايت . . » ديه ويرمزدی امان ،
برصدا بنلكمك فيشقيروب اعماقندن .
او صدا ايشته بنم غيرت ديديه‌مدر ،
كه‌يانار طاغ كبی برجوشديمی ، آتش كسيلير
سينه‌م آرتق ، طوره‌مام ، ديكلنه‌مم بريرده .
جان ، وطن ، عائله حسيله تقيد نرده !
هيچ بنم عزمه حائلمی اولورمش بونلر ؟
باشقه‌يوق ايسته‌ديكم ، برأملم وار ، اوقدر .

برزمانلر ينه استانبوله كلمشدم بن .
حاله باقدقجه فقط ، ملتك آتيسندن
پك درين يأسه دوشوب روسيه‌يه كچدم تكرار .
كچمسه‌يدم ايده‌جكلردی يا ذاتاً اجبار !
صيغميور الك بيوك اندازه‌يه ايشلر آرتق ؛
سلطنت نامنه ، دين نامنه بيك مسخره‌لق . .
نه‌فلاكت ، نه‌رذالتدی او دورك حالی !
باشده برقوقله ، بوتون ملتك استقبالی
ايكی اوچ قوقله‌جينك كيفنه محكوم اولمش :
برسياست‌كه ديديكلردی ، امينم ، قاره قوش !

زرده میخانه‌جی ، آچ کوزلی ، طقوزیوزلی شریر
وارسه ؛ مابین همایونده یابالا ، یاوزیر !
امتك حالنه باقدمکه : یورکلر یاره‌سی !
نه‌بر اکمك یدیرر ایش ؛ نه‌ده اکمك پاره‌سی .
قیشله‌یوق ، دائره‌یوق ، مدرسه یوق ، مکتب یوق ؛
نه‌قیلیچ‌وار ، نه‌قلم .. هرنه‌صوروارسه‌ك ، هپ یوق !
قالمامش تربیه عسکرده . نصل قالسین‌که ؟
بر ینك عمری ملازملقده کچرکن ، اوته‌کی
دها مکتبده ایکن طیّ مراتبله فریق !
بر مشیرلکمی‌وار ؟ الله ولی‌التوفیق !
هله علمیه باباغیدن سکز اون قات آشاغی ؛
باب فتوی دنیلن دائره امیّ اوجاغی !
آننه قارننده‌ن اجازتلی ؛ بشیکدن ملا ؛
دولاپیك برده صاریق : هایدی رئیس‌العلماء !
وکلا نه‌یدی‌یا ؟ جاسوس ، مزور ، قلاش ؛
طانیماز فکر دیانت ، طاشیماز عقل معاش ؛
کوچ اوقور ، هیچ یازه‌ماز برسورو خیرسز چته‌سی . .
هانی ، جان صاغلغیدر طوغروسی بوندن اوته‌سی !

باكه اوچ بش كیشی اولسون بولور ارشاد ایدرم ،
دیه اطرافه باقندمسه‌ده ، اندیشه‌لرم
انقلاب ایلدی بر نامتناهی یأسه ،
كوروتوب صورت حقدن كیمی سویلتدمسه .
اكثریت قفاسز ؛ وارسه براز بینی اولان :
« بو حكومت شو اهالی‌یه چیلمش قفتان !
كیمه دود آكلاده‌جقسین ؟ هادی آكلات شیمدی ..
بنی قالدم ، نه‌مه‌لازم ! » دیه‌رك یان چیزدی .
حسن ظن ایلدیكم برایكی فاضل خواجه‌نك
ایسته‌دم فكرینی آچیق ؛ دیدم : « آرتق اویانك !
مملكت محو اولیور ، دین‌ده برابر كیدییور ؛
سزه قرآن ، باقیكز ساده اوزاقدن‌می دییور ؟ »
— مملكت محو اوله‌جق ، اولمایه‌جق .. باشده كیلر
دوشونورلر اوكا موجود ایسه برچاره اكر .
كله‌لم دینه : نه‌ممكن چالیشوب قورتارمق ؟
بدأ الدین غریباً ... سوزی البت چیقه‌جق . »
دیدیلر . بوقلایه‌یم شمدی عوامك‌ده براز ،
نه‌در افكاری ، دیدم . هی كیدی اوردم طوینماز !
اویله طالغین‌كه ، مكر صورینی اسرافیلك

ایشیدوب ، یاتدیغی یردن آزیجق سیلکینسین !
یوروییور ، آلتی چوروك طوپراغه کلمش ، سیار
برمزارلق کبی : هر ناصیه برسنك مزار !
طویمامش قاینی دینن طویغوی وجدانینده .
منطبع جمله‌سنك جبهۀ خسرانینده ،
« نه کلندن خبرم وار ، نه کیدندن خبرم ؛
سرسری کونه کله‌لدن بری سرسم کزرم ! »
شعری . کویاکه بوسوز باشده‌کی جانسز بینك ،
طوغمه‌دن رحمت مولایه کوچوب کیتدیکنك ،
دست قدرتله یازیلمش ازلی خاطره‌سی !
« کلیور روحك ایچون فاتحه چکمك صیره‌سی ؛
یازیق ای ملت مرحومه ! » دیدکدن صوکره ؛
آتلادم روسیه‌یه کیتمکده اولان بر واپوره .

اوزمان روسیه‌ده غایت صیقی براستبداد
واردی . هرکیمده سزرلرسه براز استعداد
خلقی ارشاده ؛ باقارسین ، یوق ایدرلردی اونی .
مدنی اوروپا بیلمم نه‌یه کورمزدی بونی!
سونکو ، قورشون کبی کسدیرمه أولوملرله أوان ؛

یاخود اشکنجه‌لرك دورلوسی تطبیق ایدیلان ؛
نه صولوق وار ، نه ایشیق وار ، نه اوطور وار ، نه طوراق ،
ایکی اوچ یوز قولاج آلتنده یرلك ، هم چیپلاق ؛
هم ده آچ ، ایشلدیلوب اولدیریلن مظلومین
بولدی ملیونلری ، دیرلرسه ، یالاندر ، دیمه‌یك !
بیلمیورلرکه بوشدتلرك اولماز حکمی :
کوز یپلار اوکجه ، فقط صکره قانیقسار اولومی .
صانیورلر قفا کسمکله ، بین ازمکله ،
فکر حریت اولور . هی کیدی شاشقین خذله !
دها قوتله‌نیور قانله صولانمش طوپراق :
اکیلن کوکده‌لرك هپسی یارین فیشقیره‌جق !
هانکی معصومك اولور خونی بودنیاده هدر ؟
یوقسه قانون الهی یی ده ییرتارمی بشر !

اولا کیزلیجه برمطبعه تأسیس ایتدم ؛
بش اون اوکسوز بوله‌رق باصمه‌جیلق اوکرتدم .
قلمم چوقجه یوروزلیدی ، فقط چاره‌سی نه ؟
شمدیلك مقصدی آزچوق یتیشیر تأمینه ،
دییه‌رك ، هرنه‌بیلیرسه‌م ، کیجه کوندوز یازدم ؛
اوقویانلر اوقدر چوقدی‌که هیچ اوتمازدم .

اوسته آثارینی ویردکجه چوجوقلر باصدی ؛
آلتی آی صوکره بزم مطبعه‌نك چیقدی آدی .
کوکسی ایمانلی بش اون دانه فدائی کله‌رك ،
دیدیلر : « سن نه باصارسه‌ك ، اونی توزیع ایده‌جك
واسطه‌ك ایشته بزز ؛ قورقوله‌جق شی یوقدر ..
پاره لازمسه‌ده بیلدیرکه ویرنلر بولنور . »
برجریده‌یله همان باشلایيورم وعظه .
چونکه الك باشلیجه یول خلقی بودر ایقاظه .
مدنیتده‌کی انسانلر ایچون مطبوعات
کبی کرسیٔ رشادت اولاماز کن ، هیهات ،
کورولن سزده ، نه حکمتسه ، تماماً عکسی !
الك فنا برجریان کوستریيور الك أیيسی .
مسلمان عنصری ذاتاً اویانیقدر اوراده ؛
بزده برواسطه تشکیل ایدیيوردك آراده .
پاره‌سزلقدی بدایتده ایشلك قورقولوسی ..
اغنیا آلتونی بذل ایتدی اتکلر طولوسی .
آچدق اولدقجه کوزل مدرسه‌لر ، مکتبلر ؛
اوقویوب یازمه‌یی تعمیمه چالیشدق یرر .
تاتارك یوزده بوکون آلتمشی حقیله اوقور ؛

روسلرك حال بوكه نسبتلری غایت دوندر ..
اغنیا ، ظن ایدرم ، سزدەدە آز چوق اولەجق ..
شوقدر وارکه چوروك تختەیە باصمازلر آیاق !
فقرا کز قیلیور ، عقلنه کلدکجه صلاة ؛
اغنیا کزده ادا ایلسه اولمازمی زکاة ؟
شویله طورسون بوتمنی یه قولاق ویرمەلری ،
صدر اعظم پاشا کز فطره آلیر ویرسه بری !

صوکره زنکینلرمز : « هایدی کیدلك ، فن کتیرلك . »
دییه ، هر ایستەیەنك شخصنه بیلمم قاچ بیك
روبله تخصیص ایلە شوق ایلدیلر آوروپایه ؛
پك فداکار ایدی همشهریلرم طوغروسی یا .
بو کیدن قافلەدن بر چوغی جداً تحصیل
ایدەرك دوندی . فقط کلدی که اوچ بش ده سفیل ،
هپسنك نامنی تلویثه بحق یتدی ..
کوندرنلر نه پشیمان اولیورلر شمدی !
هیچ اونوتمم ، کوەنوب کیردیکم آدم یاننه ،
اك جومرد زنکینی ایکن شویله جواب ویردی بکا :
« کونده اون کره کلوب ایستدیکز ؛ هپ ویردم .

ينه ويرمزسه‌م اكر ملت ايچون ، نامرد‌م .
يالكز ، اهلنه كيتسين بو امكار .. اولور آ ،
ايش بزم آوروپا يارانه بكزز صوكره !
حالى اصلاح ايده‌جكلر ، ديه‌رك قاچ سنه‌در ،
بكليوب طورديغمز زوپه‌لرك حالى نه‌دير ؟
كلدى بردانه‌سى اقشام ، هذيانلر قوصدى !
دوكيوردم ، بركت ويرسين ، ادبسز صوصدى .
برسلامت يولى وارمش .. اوده نه‌ايمش : مطلق
دينى ، ملتى كوكدن قازيوب روسلاشمق .
اوزمان ايش بيته‌جكمش .. اوزمان قيزلريمز ،
شو ، طوتوندقلرى غايت قابا ، پك معناسز
اورتودن صييريله‌جق .. صوكره‌ده اركك‌لردن
آنالق علمنى تحصيل ايده‌جكمش .. ذاتاً
مسلمانلر اوسببدن بوسفالتده ايمش :
كه قادين « سوسيه‌ته » بيلمزمش ، اسارتده ايمش !
دين ايچون ، ملت ايچون ايش كوره‌جك آلچاغه بق :
دينى پامال ايده‌جك ، ملتى روسلاشديره‌جق !
بونى موسقوفده ياپار ، شيمدى رضا كوستردم ؛
باشقه برمعرفتك وارسه خبر وير كوردم !

آل اوقوت ، آوروپا تحصیلی دیسینلر ، کوندر ؛
قوتکدن بوله‌رك نامتناهی پاره ویر ؛
صوکره برباقکه : مکر قارغه ایمش بسله‌دیکك !
هم ناصل قارغه ؟ دکل اویله سنك بلله‌دیکك !
ساده برفحشمز اکسیکدی ، اوت ، روسلردن ..
اونی اکمال ایدیورد کمی ، بزمدر میدان !
قیزیمك عفتی باتمقده رذیلك کوزینه ..
آجیرم توکروکه بالله توکورسه‌م یوزینه !
دیمش اولسه‌یدی اگر : « قیزلره مکتب لازم ..
شوقدر ویرمایسك . » قهر اوله‌یم قاچمازدم .
الویریر صاردیغمز بونلری خلقك باشنه ..
بن مزارمده حضور ایسته‌یورم باقسه‌کز آ !
سزده انصاف ایدیکز : اویله‌یا آرتق نه‌دیمك ،
زنکین اولدق دیبه لعنت صاتون آلمق‌می کرك ؟

ایشته بز بویله دیدیمکده ، چالیشمقده ایکن ،
برسحر وقتی کاوب اوچ کیشی بیلدکاردن ،
دیدیلر : « شیمدی حکومت باصه‌جق مطبعه‌کی ..

طورمه‌نك وقتی دكلدر. هادی، قالدیر طابانی ! »
بر اشارتله چوجوقلر طاغیلوب درت كوشه‌یه ،
كیردیلر هپسی‌ده غایتله امین بر دلیكه .
اونلرك نوبتی كچمش ، صیره كلمشدی بكا :
یولی طوتدم یالكیز طوغروجه تركستانه .
كیجه كوندوز یورودم بولمق ایچون طاشكندی ؛
كچدیكم یرلری تعداده محل یوق شیمدی .
اوزانوب صوكره بخارایه ، سمرقنده قدر ؛
اسكی دنیاده باقیندم‌كه نه‌عالملر وار ؟
صورمایك كوردیكم عالملری ، هیچ سویله‌میم :
یادی تمكینمی صارصارده قان آغلار یوركم .
او بخارا ، او مبارك ، او معظم طوپراق ؛
ذلتك قوینه كیرمش اویویور مستغرق !
ابن سینالری یوزلرله طوغورمش اقلیم
برچوجق ویز میور آغوشنه علمك ، نه عقیم!
او رصدخانهٔ دنیا ، او سمرقند بیله ؛
اویله طالمش‌كه خرافاته او ماضیسیله :
آی‌طوتولسون : « قوغالم شیطانی قالقیك! » دیه‌رك ،
دونبه‌لك چالمه‌ده بیكارجه قادین ، قیز ، ارکك !

بو حواليده جهالت نه‌قدر چوقسه ، نفاق
دها صالغين ، دها دهشتلی .. عموماً اخلاق
— « بك بوزوق » آز كله‌جك — نامتناهی دوشكون !
اويله مردارنی كورمكده‌كه انسان فحشك ؛
براقك سويله‌نه‌مز : موقعمز جامعدر ؛
باشقه ير اولسه‌ده تفصيله حيا مانعدر .
يا تعصب ! يا تعصب ! اوقدر مسخره‌جه
بر يول آلمش‌كه ، باقارسين ، باشی مسواكی خواجه ،
متخصصكن ادبسزلكك اشكالنده ،
اك اوفاق شيدن اولور دينی همان رنجيده !
ملتك خيری ايچون هر نه دوشونسه‌ك : بدعت ؛
شرعی تغيير ايله تزييل ايسه‌ك : حاشا — سنت !
آرتق اللهدن اوتانماز ، هله پيغمبردن
هيچ صيقلماز كورونن بويله بينسزلردن
چكه‌جك مملكتك حالی نه اولماز ، دوشونك !
صايسز مدرسه وار كرچه بخارا ده بوكون ..
اوقوناندن نه‌خبر ؟ اون پاره ايتمز فنلر ،
كه نه‌دنياده صوران وار ، نه‌ده عقباده تكر !
ادبا طوغروسی بك چوق ، كيمی كورسه‌ك : شاعر ؟

یالکز ، شعرینه موضوع ایکی شیدن بریدر .
قوجه ملت ! ادبیاتی لواطه ایله زنا ؛
رایج اسلوبی‌ده مستانه ، ذلیلانه ادا !
صوکره تنقیده کیریش : هیسی تصوفله طولو :
وارمی صوفیه‌ده بیلمم‌که اباحیه قولی ؟
ایچیلیر ، درلو شناعت یاپیلیر ، بی پروا ؛
حافظك اورطه‌ده دیوانی کتاب‌الفتوی !
« کوکل ایچتمه‌ده کیفك نه‌یی ایسترسه بجر ! »
عرفا مسلکی ؛ اعلا ، هم اوجوز ، همده شکر ! [١]
شوقدر وارکه شبابنده حماست ، غیرت
باشلامش .. برکون اولوب پارلایه‌جقدر البت .
اوزمان ایشته شو طوپراق یکیدن ایشلنه‌رك ،
بوفیدانلر کبی بیکلرله فدان بسله‌یه‌جك .

چینده ، مانچوریاده دین برکوردنك ، باشقه دکل .
مسلمان عنصری غایت کری ، غایت جاهل .

[١] « مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن
که‌در شریعت ماغیر ازین کناهی نیست . »

عجبا میل تعالی نه‌دیمك اونلرجه ؟
« بویله كوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی میلیونلرجه
قفادن عینی تهورله ، باقارسین ، چیقیور !
عرش آمالی بوسس تاتملندن ییقیور .
كوردنك هم یالكز چینده‌می صالغین ؛ نرده !
هپ مصاب عالم اسلام او دوامسز درده !
كتیرك مغرب اقصاده‌كی بر مسلمانی ؛
برده چین سورینك آلتنده اوزانمش یاتانی ؛
دیكله‌یك هر برینك روحنی : مطلق كله‌جك ،
« بویله كوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی تیترك، تیترك !
« بویله كوردك ده‌ده‌مزدن ! » سوزی دیناً مردود ،
عجبا ساحهٔ تطبیقی نه‌دن نامحدود ؟
چونكه بز بیلمیورز دینی. اوت ، بیلسه‌یدك ،
چاره یوق ، كوستره‌مزدك بوقدرلق سرسملك .
« بویله كوردك ده‌ده‌مزدن ! » دییه اضمحلالی
بویلایان برسوری ملتلرك اولسون حالی
عبرت اولماز بزه ، هر كون اوقورز ازبرده !
یوقسه ، برمقصد آرانمازمی بو آیتلرده ؟
لفظی محكم یالكز ، آكلاشیلان ، قرآنك :

چونکه قیدنده دکل هیچ بریمز معنانك !
یا آچار نظم جلیلك ، باقارز یاپراغنه ؛
یا خود اوفلر کچرز بر اولونك طوپراغنه .
ایممشدر هله قرآن ، بونی حقیله بیلمك ،
نه مزارلقده اوقونمق ، نه ده فال باقمق ایچون !
بوحوالیده کیلر پك یایا قالمش دیجه ؛
اویله قرآن اوقویورلرکه : صانیرسین چینجه !
بوتون عادتلری آیین مجوسی یه قریب ؛
بر شهادت کتیریرلر ، اوده اولدقجه غریب !
یالکز ، هپسیده حرمتله آکار نامکزی .
هیچ اونوتمام ، صاریلوب خرقه‌مه برچینلی قیزی ،
نه دییور آکلامادم ، سویلدی برچوق شیلر ؛
صوکره مأیوس اوله‌رق اغلادی .. بیچاره مکر ،
بکا سلطانی صورارمش ده ، نصلدر ؟ دیرمش .
یول یاقین اولسه ایمش کله‌یی ایسترلرمش !

صوریکز ، شیمدی ، ژاپونلرده نصل ملتدر ؟
اونی تصویره ظفریاب اوله‌مام ، حیرتدر !

شوقدر سویلیه‌یم : دین مبینك اوراده
روح فیاضی یاپیلمش ، یالکز شکلی بوندا .
سز کیدك ، صفوت اسلامی ژاپونلرده کورك!
او کوچوك بویلی ، بویوك ملتك افرادی بوکون ،
مسلمانلقده‌کی ارکانی صیانتده فرید ؛
مسلمان دیمك ایچون اکسیکی آنجق توحید .
طوغرولق ، عهده وفا ، وعده صداقت ، شفقت ؛
عاجزك حقنی اعلایه صمیمی غیرت ؛
الك اوفاق شیله قناعت ، چوغنه قدرت وارکن ؛
ینه افراط ایله ویرمك ، ویرن اللر طارکن ؛
کیمسه‌نك عرضنه ، ناموسنه یان باقمایه‌رق ؛
یدی قات ایلرك اولادینی قاردش طانیق ؛
« اوله‌جکسین ! » دنیان نقطه‌ده مردانه ثبات ؛
یری کلسین ، کوله‌رك ، اوینایه‌رق ترك حیات ؛
احتراصات خصوصیه‌یه نفرت ؛ حتی
نفع شخصیی عمومك کنه هر یرده فدا
ایدیویرمك کبی چوق نادره کوردم اوراده :
آدمك الك تمیز احفادینه مالك بر آطه .
مدنیت کیره‌بیلمش یالکز فنیله ..

اوده صاحبلرینك لاحق اولان اذیتله .
دیکیلوب ساحله بیکلرجه بصیرت ، امعان ؛
نه‌قدر مسخره‌لق وارسه قوغولمش قاپیدن !
باقیلان امتعه برقیمتی حائزسه یورور ؛
مودا شکلنده کلن سیئه کمرکده چورور !
کیجه کوندوز آچیق أولر ، قاپیلر ماندالسز ؛
هرکسك صندیغی میدانده ، بیلینمز خیرسیز .
یا او محویتی انسان کوره‌من بریرده ..
« توغو » نك اومدیغکز طوری‌می واردر ؟ نرده!
« کیده‌لم ! » دیر ، کوتورر ؛ صو کره کلوب تاپانه ؛
چای بوشالتیردی بن ایچدکجه همان فنجانه .
مسلمانلق ، صانیرم پارلایه‌جقدر اوراده ؛
ساده عثمانلیلرك غیرتی لازم آراده .
میسیونرلر کیجه کوندوز چالیشیرکن ، عجبا ،
اوطوروب وحی الٓهی‌یی‌می بکلر علما ؟

هندی باشدن باشه کزمکدی مرادم ، لکن ،
نرده اولسه‌م ، بنی تعقیبی یوزندن پولیسك ،

طاقتم بیتدی‌ده واز کچمه‌ده مضطر قالدم ؛
قالدم اما ینه هر محفله آز چوق طالدم !
بسلیورمش ، برکت ویرسین ، او اقلیم قدیم ،
«رحمه‌الله» ، معادل دها یوزلرجه حکیم .
روح ادیانی کورور ، حکمت قرآنی بیلیر
علما وارکه : حضورنده بوکون غرب اکیلیر .
هله حیران قالیر انسان یتیشن کنجلرده :
بونلرك برچوغی تحصیلی انکلترده‌ده
بیتیرر ؛ صوکره کلوب ملتنك روحی اولور ؛
چونکه عزمندن ، اولوم چیقسه‌ده ، دونمز ، صوقولور .
اویله مایمون کبی تقلید ظواهر طانیماز .
دینی ، عرفانی یتر ؛ باشقه مفاخر طانیماز .
بینی وار ، شاپقه‌سی یوق ؛ صنعتی وار ، طیرناغی یوق ؛
شرع معصومه اولان حرمتی بندن بیله چوق !
بویله اولاد اوقوتان ملتك استقبالی ،
حقلیدر آلمایه آغوشنه استقلالی .
یارین اولمازسه ، اوبرکون آله‌جقدر مطلق ..
اوزاق اولمش نه‌چیقار ؟ واریا برآتی اوکا باق !

حیدر آباده کیدرکن ، بنی تشییعه کان

میزبانك نه حزین چیقدی شو سس قلبندن :
« آه بز خبره یارار عنصر ایثان دکلز ..
هندك اسلامنی ترکلرله قیاس ایتمیکز !
اونلرك روح شهامتله جوشان قانلری وار :
بزده یوق اویله صمیمی عصبیت ، او طامار .
بو آغیر ذلته عقبایه قدر محکومز ..
طوییور چکدکی خسرانلری زیرا چوغمز !
وارسه امیدیمز عثمانلیلرك شوکتیدر .
اونی بر کره ایشتسه‌ك .. بوسعادت یتیشیر . »

بنی آغلاتدی حریف . لکن اونك کنج اوغلی
دیدی : « یوق ، اویله دکل ؛ سینهٔ ملتده طولو ،
غلیان امرینه آماده حمیتلی یورك ؛
شو قدر وارکه هنوز کندینی کوسترمیه‌جك .
چکیور شیمدی اسارتله دییوب ایامی ،
مسلمانلر کبی ماضیسی بویوك برقومی
ابدی ذلته محکوم ایده‌مم طوغریسی بن .
دها بیچاره‌می یز یوقسه مجوسیلردن ؟
دییه‌جکسین که : عصرلرجه سفیلانه حیات
سوندورور میل معالی‌یی نهایت .. هیهات !

کوز یومولمقله کور اولماز ؛ کولك آلتنده آتش
نه‌قدر قالسه بوناماز : هله بر آچ، هله اش !
شونی اوکرتدی‌که انکلتره تحصیلی بکا :
ملتك ، مملکتك بویله سفیل اولماسنه
برسبب وارسه ، خواصك کربدن باقسیدر ..
یوقسه ، شرقك بوذکی عنصری هر فیضی آلیر .
مسلمانلق کبی ، وجدانلره غایت یوکسك
فکری الڭ ساده براسلوب ایله تلقین ایده‌جك ،
دین فطریسی اولان ملتی ارشاده نه وار ؟
دها یوکسکمی عجب شرقی ازن فطرتلر
قابلیتجه ؟ خایر ، بن بوکا اصلا قانمام .
آدام ایستر یالکز ایتمه‌یه برقوسی آدام !
طوغرو یول ایشته بودر ، کل ، دیه سن بریررده ،
اوزمان باق نه‌قوشانلر کوره‌جکسین سوروده !
اولا بیننه برفکر نزیه آشلایه‌رق ؛
هانکی بر مسلمانك کوکسنه طوتدمسه قولاق ؛
شونی طویدم‌که : اونك ، هیچ سسی چیقماز ، قلبی
الڭ تمیز حس ایله اورمقده چوجق قلبی کبی .
سینه‌لر غیظنی فاش ایتمه‌یه طورسون وارسین ؛

صیره کلسین ، اوزمان وارمی یورك ، آکلزسین ! »

حیدر آباده یتیشدمکه ، بوتون هندستان ،
« ویردی قانون اساسی‌یی نهایت سلطان ! »
دییه بردن‌بره چالقاندی . اینان ، قابلمی ؟
هیچ او بیکلرجه خواطر کمیرکن انجمی ،
برجیلیز « بلکه ! » نصل هپسنی تشکیل ایتسین ؟
آکثرین باشلادی بنمده امیدك ، یأسك ،
طوغدیغمدن بری هیچ گورمدیکم برحربی ..
اونه مدهش خلجانلردی آمان یاربی !
ویردی قانون اساسی ... بوچیقار رؤیامی ؟
یوق جانم اویله دکل : ملتك استرحامی
شکل تهدید آلیورمش ، اوده مضطر قالمش ...
هانکی ملت عجبا ؟ هرنه ایشتسه‌ك یاکلش !
جوشه کلدکجه فقط عینی ترنمه‌یله جهان ،
کوردم آرتق دونن ایشلرده یدالله‌ی نهان .
بونه شاهك ایشی ، یارب ، نه سپاهك کاری ...
بوسنك قدرتك حوصله چاك اسراری !
ملتك طالع کریانی آرتق کولدور ...
آغلادم صوکره چوجقلر کبی هونکور هونکور .

آزیجق کندمه ، اعصابمه کلدکده سکون ،
دوندی وضعیتی بردن بره ، باقدم ، یوملک :
بر کون اول یتیشوب طالمق ایچون سینه کزه ،
بویلادم ساحلی ؛ ساحلدن آچیلدم دکزه .

کمی انکینده ایکن بنده‌ده انکینلدی خیال ؛
کوثر ایچمش صوفینک حالنه بکزر بر حال !
عمری خیبتله جهنمده کچن خانه خراب ،
ویرسه‌لر جنتی شاشقین کبی چکمزیا عذاب ؛
بن‌ده روحمده‌کی ظلمتلری آرتق قوغدم ؛
الک بیوک خصمم اولان یأسی نهایت بوغدم .
بحر عمانده هنوز چالقانیورمش تکنه ...
آندی خلیا بنی تا مرمره ساحللرینه !
کورویوردم ، ایکی اوچ بیک میل آچیقدن باقه‌رق ،
شو سزک قاپ قاره استانبولی قاردن دها آق .
پارلیور آلی اوزاقدن آیک اون‌دردی کبی ؛
کولیور : عشوه‌سنک جاذبه‌لر منجذبی .
نه کزر شهره «مزارلق» دیدیرن اسکی سبات !
دره‌لردن ، تپه‌لردن آقیور نور حیات .
صایسز مکتب آچیلمش : قادین ، ارکک اوقویور ؛

ایشلیور فابریقه‌لر ، یرلی قماشلر طوقو‌یور .
کیجه کوندوز باصیلیور ملته نافع آثار ؛
عادتا مطبعه‌لر یراویوماز خدمتکار .
ملکی باشدن باشه اعمار ایده‌جك شرکتلر ؛
خلقك ارشادینه خادم یکی جمعیتلر
طورمایوب ایش بولیور ، کوستریور ، اوغراشیور ؛
کملر ساحله بویدن بویه ثروت طاشیور ...

حصیر اوستنده بورژوالری کورمکده ایکن ،
ایکی ملعون کوزك آلتنده آیپلدم یردن !
مسلمان دشمنی برروس طانیرم چوقدندر ..
نرده کورسه‌م ، قاچارم ، چیفته‌لیدر چونکه قاطیر !
هله عثمانلیلرك نامی آکیلدقجه بیتر ؛
نه اکر قابل اولور صیرتنه وورمق ، نه‌سمر !
روسیه‌ده ایکن بنی کوردکجه کلیر ، دیردی : « امام ،
اوقو سن بوقسه ایشلك .. أولدی سزك خسته آدام !
چیقمیور وارث مشروعی‌ده یزدن باشقه ... »
بنی قاچ کره‌لر آغلاتدی بوخنزیرجه شاقه !
ینه لاحول دییوب کچمه‌ده قالدم مضطر ؛
چونکه آلت اوست اوله‌جق بونجه تصورلر وار ..

ایشته خیاللریمك جانلی برنده ایدن ، اوف ،
نکس ایدوب قارشیمه چیقمازمی اوعلت موسقوف !
کوزلرم چوقدن آچیق اولماسه ، دیرده : کابوس ..
نی اما نره‌دن بیتدی بوقورناز جاسوس !
ایق اوستنده دیکیلمش ، کوزینك تا ایچنه
باقیور ، همده او شیمشك کبی کوزلرله ینه !

— جانیم، کل باقه‌لم ، کل.. دیکیلوب صوره‌مه چای ایچ ..
خسته جانلاندی ، نه‌دیرسین ؟ بونی انکمازدك آ هیچ..
قهرمان ملتی کوردکیا ؟ برآز سیلکیندی ،
اش بین قارغه‌لرك سسلری بردن دیندی !
اسکی سودالری ، قابلسنه ، اونوتسون بوسلر ..
— نه‌دیدك ؟ آکلامادم ! هی کیدی خیالجی تاتار !
قهرمان ملتی کوردك ... دیدیکك برکارمی ؟
کا سویلرسه‌م اکر شیمدی دوشوندکلریمی ،
بدیاً بوخیالاته وداع ایلرسین .
— یاسنك ووتقاجیلردنمی خیر بکلرسین ؟
— خسته جانلاندی، اوایش بیتدی. دییورسین ؛ هیهات !
له‌ماز بویله سفیل امت ایچون حق حیات .
و بولان نغمهٔ حریت اونك صولك نفسی !

یاشاماز یوقسه امین اول‌که بوباربار جثه‌سی ،
مدنی آوروپانك دامن عرفاننده :
آسیانك بالكه اوقوماق عربستاننده ،
لاشه حالنده‌کی بردولته واردر مدفن ...

آکلایوردم‌که : حریف چاتلایه‌جق یاسندن .
انتقامك اوله‌ماز بویله مساعد صیره‌سی
دییه ، نردیسه بولوب خصممك آرتق یاره‌سی ،
باشلادم دشمه‌یه . لکن بوجدل باشلایه‌لی ،
دیکلیورمش بزی شاهین کبی بر آفغانلی .
واقعا روسجه تکلم ایدیوردق اما ،
کوروپه‌رمش : حریفك چهره‌سی غایتله فنا ..
چای سماورلرینك هپسنی بردن ییقه‌رق ،
روسی غیرتلاقلاییوزمزمی ؟ آمان ، ایتمه ، براق !
دیمه‌دن ، شاشقینی یغمور کبی ایصلاتدی حاجی !
نه تحفدرکه : ظهور ایتمدی بر دعواجی .
ایتسه ذاتاً نه‌چیقار ؟ حق ظهیرکدر یالکز ؛
دوکولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه جیابز !

برده استانبوله کلدم‌که : بوتون چارشی ، بازار
نعره‌دن چالقانیور ! اویله‌یا .. حریت وار !

غلیان گلدیکی ، منطق صاووشورمش .. طوغری :
واردی عقلندن اوکون هرکیمی کوردمسه زوری .
کیمسه فرقنده دکل ، آکلاشیلان ، یاپدیغنك ؛
قفالر توتسولو خالیا ایله ، کوزلر قیزغین .
صانکه زنجیرده کیلر هپ بوشانوب زنجیردن ،
بیقیویرمش‌ده تیمارخانه‌یی چیقمش بردن !
زورنالر شهرك اهالیسنی طاقمش پشنه ؛
یدیسندن طوته‌رق تا دایانیك یتمشنه !
الی بایراقلی آلایلر یوروبیور درت کچه‌لی ؛
الك آغیر باشلیسنك برزیلی اکسیك ، بللی !
اوتیور هرطاشك اوستنده برر دیللی دودوك .
دیکیور قاپلامش اطرافی یوزلرجه هودوك !
کیم نسویلرسه ، همان ال اوروب آلقیشلانه‌جق ..
— یشاسین !
— کیم یاشاسین ؟
— عمری اولان .
— شاق ! شاق ! شاق !
نه دواژده حکومت ، نه اهالیده برایش !
نه‌صنایع ، نه معارف ، نه آلیش وار ، نه ویریش .

جاملی بل صانکه شهر : ضابطه یوق ، رابطه یوق ؛
آقسه قان سل کبی ، بر دیندیره‌جك واسطه یوق .
« ذوق حریتی اونلر دها چوق آکلامالی »
دییه مکتبلیلرك مکتبی تکمیل قاپالی !
عامی تضییق ایله تعلیم ، اوده بر استبداد ...
هایدی اویله‌یسه چوجقلر ، ابدیاً آزاد !
نطقه کلمش اوته طورسون خواجه‌لر بریاندن ..
صحنه‌دن صحنه‌یه قوشمقده بوتون شاکردان .
کور جبیان نشترك آلتنده نصل پاطلارسه ،
هپ آغزلر ده‌شیلوب ، کیمده نه‌جوهر وارسه
صاچیور اورته‌یه ، ایستر تمیز ، ایستر کیرلی ؛
قالیور کیمسه‌جکك مضمری آرتق کیزلی .
دالقاووق دوری دکل ، اسکی قصائد یرینه ،
انبا کز آنا عورت سوکیور بر برینه !
درلو آدلرله چیقان نامتناهی غزته ،
آیریلق تخمنی بول بول آتیور مملکته .
ایت یتشدیرمك ایچون طوپراغی غایت منبت
بوله‌رق ، فحش اکیور صالمه کزن برسوروایت !
یوروییور دینه بش اون مسخره ، آلقیشلانیور ؛

نسل حاضر بونی حریت وجدان صانیور !
قادین ، ارکك قوشیور بورج ایدرك اوروپایه ..
بیله‌مم آسیا سزك شیمدی ایچون یکمی صاپا ؟
حقه تفویض ایله اوچ دانه یتیشمش قیزینی ؛
« آناالق علمنی اوکرنمك ایچون » بالدیزینی
طاشیدانلر بیله وار بارسه یوکسونمیه‌رك ..
ایش بویوك ، اجرده ده نسبتله عظیم اولسه کرك !

شبهه‌سز بیقدی اوخلیالری مشهوداتم ...
بن فقط کندیمی برمدت ایچون آلداتدم :
غلیاندر .. غلیان کلدیکی قالماز منطق ..
صو بولانمازسه دورولماز .. هله صبرایت آزیجق ..
انی اما نه‌قدر بکله‌مش اولسه‌ك ، ایشلر
اسکیسندن دها برباد ، ایپاشمك نه کزر !
وطنك طاقتی بوقدر اوقدر اهماله :
طولو دیزکین کیدیور باقسه‌ك اضمحلاله !
ای جماعت ، اویانیك ، اویور آرتق اویقو !
بوقدر سزده وطن نامنه هیچ بر دویغو ؟
دوشمه‌دن نیچه خذلانه استقبالك ،
بیلیکز قدرینی حریتك ، استقلالك ..

سویله‌دوب بشقه ممالکده‌کی محکومینی ..
حاکمیت نه ایمش ، اوکره‌نیکز قیمتی .
یوقسه ، اونسز نه‌شو دنیا قالیر اسلامه ، نه‌دین ...
قوشاتیر ملت محکومه‌یی خسران مبین .
مسلمانلق سزی غایت صیقی ، غایت صاغلام ،
باغلامق لازم ایکن ، آکلامادم ، آکلایه‌مام ،
آیریلق حسی نصل کیردی سزك بینکزه !
فکر قومیتی شیطانی صوقان ذهنکزه :
بر زندن متفرق بوقدر اقوامی ،
عینی ملیتك آلتنده طوتان اسلامی
تملندن ییقه‌جق زلزله قومیتدر .
بونی برلحظه اونوتمق ابدی خیبتدر .
آرناوودلقله ، عربلقله بوملت یورومز ..
صوك سیاست ایسه تورکلك ، اوسیاست یورومز !
سزی برعائله افرادی یاراتمش یارادان ؛
قالدیرك آیریلق اسبابنی آرتق آرادن .
سز بودعواده ایکن یوقسه ، عیاذاً بالله ،
اجنبیلر اوله‌جق صاحبی ملکك ناگاه .
دییه طورسون آتالر : « قلعه ، ایچندن آلینیر »

يوق كه هيچ بر ايشيدن ... مات مرحومه صاغير !
بر دكل محو ايديلن دولت اسلاميه ...
كيرديلر عيني سياستله بوتون مقبره يه .
كيرمه دن تفرقه بر ملته ، دشمن كيره مز ؛
طوپلو اوردجه يوركلر اونى طوپ سيندير ه مز .
براقيك اسكى حكومتلرى ، ميدانده كيلر
يتيشير ، شويله باقوب عبرت آلان وارسه اگر .
ايشته فاس ، ايشته تونس ، ايشته جزاير ، كيتدى .
ايشته ايرانى ده تقسيم ايدييورلر شيمدى .
ايده جكلر ، بوده غايتله طبيعى ، زيرا
ياشامق حقنى قوتليه ويرمش مولى .
مسلمان ، فرقه بلاسيله زبون بر قومى ،
مدنى آوروپا اوچ لقمه ايدوب يوتمازمى ؟
اى جماعت ، يتر الله ايچون اولسون ، اويانك ...
سسى پك مدهش اوتر صوكره قولاقلارده چاكك :
ارضى اويناتدى يرندن ييقيليركن ايران ..
باكه بر قيل بيله اوپرمه دى سزدن ، بونه قان !
هيچ صيقيلمازميسكز حضرت پيغمبردن ،
كه اوزاقلرده كى بر مؤمنى ايخجسه ديكن ،

نقاب پا کنده طویارمش اومصیبتدن آجی ؟
سزدن البته اولور روح نی دعواجی .
ای جماعت ، اویانیك ! یوقسه ، همان کون بتهجق .
اویانك ! قورقیورم : لیل ندامت چاتهجق .
نهوا پورلرله ترنلر سزی بیدار ایتدی !
نهده طوپلر بودرین اویقویه برکار ایتدی !
سزی کیم قالدیرهجق ، صورینی اسرافیلك ؟
ایتمیك .. مملکتك حالی فنالاشدی .. کلیك !
کلیك الله ایچون اولسونکه زمان بحرانلی ؛
پردهنك آرقهسی ـ مولی بیلیر اما ـ قانلی !
سزکه صوك لمعۀ امیدیسکز اسلامك ،
دایانیك غیظنه آرتق مدنی اقوامك !
شیمدیلك صلحه سبب اردوی کزك قوتیدر ؛
برده وضعیت ملکیهکزك قیمتیدر .
بوتذبذبله او قوتده فقط صارصیلهجق ..
چونکه عصیانلری باصدیرمغه مأمور آنجق !
اردو مادامکه افرادینی ملتدن آلیر ؛
ملتك کشمکشندن ناصیل آزاده قالیر ؟
اویلهدر ، مملکتك حالی دوزهلمزسه اکر ،

قیشله‌لر أولره، عسکرده اهالی‌یه دونر!
طورماسین صوکره قازان قالدیره طورسون اردو یه
دشمنك صفلری چیکنر بومقدس یوردی!
انبیا یوردی بوطوپراق؛ شهدا برجی بویر؛
بر بیقیق تربه‌سنك اوستنه مولی تیترر!
طیشی باشدن باشه برنسل کریمك یادی؛
ایچی بویدن بویه میلیونله شهید اجسادی.
اویله مشبوع شهادتکه بواوکسوز طوپراق:
فیشقیران اوتلری برصیقسه آدام قان چیقه‌جق!
بویله بریوردی الندن چیقاران نسل سفیل،
یرك اوستنده محقر، یرك آلتنده رذیل!
هم وطن کیتدیمی، بوقدر سزه برشقه وطن؛
چونکه میراث یدی سائل قوغولور هرقاپیدن!
کوچبه یکن قوجه بردولته قورمش بنیاد؛
چرکه حالنده‌می کورسون سزی قالقوب اجداد؟
«چرکه حالنده».. دیدم.. قورقارم اوندن‌ده تباه
سلطنت دوریله‌جك اولسه، عیاذاً بالله،
اویله ایکرنج اوله‌جق عاقبتك منظره‌سی!
که تصور بیله وجدانلر ایچون یوز قاره‌سی!

آزیجق بیلمك ایچون قدرینی استقلالك ،
باقیکز چهرهٔ مشئومنه اضمحلالك :

یاریلوب صانکه زمین اوغرایپورمش یریر ،
بیك سفیل اردوکه افرادی : بوتون عائله‌لر .
دیمی آچ ، برپاره‌لر یوق ، قادین ارکك چپلاق ؛
سوقاغك اورته‌سی أو ، قالدیریمك صیرتی یاتاق !
گزییور چکنه‌یه‌رك بونلری یوزلرجه کوپك ؛
صاتیلاق جوهر ناموس آرییور : کار ایده‌جك !
سن ایشك یوقسه نماز قیلمق ایچون مسجد آرا ..
کیمی جامعلرك آرتق قوجه‌مان بر اوپرا ؛
کیمنك کوکسنه خاچ ، بوینه طاقمشلر چاك ؛
کیمی اولمش بالو ویرمك ایچون اعلا میدان !
اوریور باندو شوقارشیمده طوران منبرده ؛
او ، سزك سجده‌یه باش قویدیغکز ، مرمرده ،
دیشی ، ارکك بر آلای بوقلی آیاق دانس ایدییور !
عشوه‌لر ، قهقهه‌لر قبه‌یی کومبوردەدییور !
حونی باشدن باشه بیکلرجه دیلنجیله طولو ..
اسکی صاحبلری ملکات قپامشلرده یولی ،

آل آچوب یالواریپورلر یکی صاحبلرینه ! [١]

. . . .

. . . .

. . . .

بوسزك آغلامه‌کز بکزهدی بردیکرینه :
اندلس تاجی اَلندن آلینان بختی قاره ،
صاووشورکن ، او کوزل ملکی ویروب اغیاره ،
طیرمانیر برقایانك صیرتنه ، اطرافه باقار .
براقوب چیقدیغی جنت کبی زمرد اووالر ،
باشلار آغلامغه بیچاره‌یی هونکور هونکور !
قارشیدن والده سلطان بونی پك حقلی کورر ،
دیرکه : « چارپیشمادك ارکك کبی دشمنلرله ؛
شیمدی ، هیچ یوقسه ، قادینلر کبی اولسون آغلا ! »

بیراقیك ماتمی، یاهو ! براقیك فریادی ؛
آغلامق فائده ویرسه‌یدی بابام قالقاردی !

١] برزماندن بری ایچین‌ایچین آغلایان جماعت بولوحه‌نك قارشیسنده فریادینی ضبط ایده‌مدی. معبدك ایچی بر محشر کریان حالنی آلدی . او های وهوی آره‌سنده اختیارك ، بر مدت، نه سویلدیکی ایشیدیله‌مدی . نهایت ، اوده بش اون دقیقه بکلمه‌یه مجبور اولدی .

هم نه‌دن یاسه کاوب ایکلیه‌لم ، صیزلایه‌لم ؟
دردیکز نه‌یسه ، دوکیلك اورته‌یه بر آکلایه‌لم .

سزده ارباب تفکرله عوامك آره‌سی
پك آچیق . ایشته بودر بجه وجودك یاره‌سی .
ماتك بنی صایارسه‌ق متفکر قسمی ،
بیلمه‌مز لازم اولور خلقی‌ده البت جسمی .
بر جماعتکه دماغنده دونن حسیات
جسمنك کیله براوماز ، طورور آهنك حیات ؛
قاچجك اعراضنی کوستره‌میه باشلار اعضا .
بویله بر بنیه ایچون عاقبت البته فنا .

متفکر کچینلر نه‌دیبور سزده باقك :
« مدنیتده تعالیـی عموماً شرقك ،
یالکز بر یولی تعقیب ایده‌رك قابلدر ؛
باشقه یوللرده سلامت آرایان غافلدر .
باقه‌رق هانکی زمیندن یورومش آوروپالی ،
عینی ایزدن صاغه ، یاخود صوله هیچ صاپماملی .
غربك افکارینی مال ایتملی شرقك بینی ؛

دویغولر جیقمالی هپ عینی قالبدن ؛ یعنی
اجتماعی ، ادبی حاصلی هرمسئله‌ده
غربی تقلید ایده‌مزسه‌ك ؛ نه‌دیسه‌ك بیهوده .
برده دین قیدینی قالدیرمالی آرتق ، زیرا
بوتون اسباب ترقیمزه حائل او بلا ! »

کله‌لم شیمدی نه‌مرکزده عوامك حسی ..
شبهه یوقدرکه تماما بو فکرك عکسی :
کورونك نه‌یسه ، اونك حکمنه منقاد اوله‌رق ،
غربك افکارینی ، آثارینی دشمن طانیق .
یکیلك نامنه وحی ایتسه قبول ایلمه‌مك .
شویله طورسون او تجددکه طیشاردن کله‌جك ،
کندی ملیتنك کندی محیطنده طوغان ،
یرلی ، هم حقلی تجددلره حتی عدوان !
مشترك حسی بودر ایشته عوامك سزده .

متفکرلریکز طوتدیغی یا کلیش ایزده
اویله صاپلاندی‌که آلدیرمادی بر باشقه‌سنه .
هیچ او کیتسین‌ده دونوب باقمایه‌رق آرقه‌سنه ،

ناسك افكاری ـ كه‌افكار عموميه اودر ـ
كيتمسين كندی يولندن .. بو نصل قابل اولور ؟
آچيلوب كيت كيده‌آرتيق ايكی حزبك آره‌سی ،
بك طبيعی اوله‌رق كلدی نزاعك صيره‌سی .
يه‌لديريملر كبی ايندكجه « بين » دن شدت ،
برياناز طاغ كبی فيشقيردی « يورك » دن نفرت .
اويله مدهش كه خصومت : متفكر طبقه
هرنه سويلرسه فنا كلمه‌ده آرتيق خالقه ،
هم اونك ضدينی يابمق ايدی معتادی .
بر فلاكت بوكيديش ... لكن ايشك بربادی :
متفكر كچينلرده‌كی طاشقينلقدن
كلدی افكار عموميه‌يه مهلك برظن :
« بوفسادك باشی هپ فن اوقومقدر . » ديديلر ؛
اونی محو ايتمه‌يه قالقيشديلر آرتيق بوسفر .
نه‌يه علمك آدی يوق قوسقوجه ملتده بوكون ؟
چونكه افكار عموميه عليهنده بوتون ؛
چونكه يرلشملك ايچون كزديكی يرلرده فنون ،
اوكيجه غايتله بويوك حرمت آرار، صوكره سكون .
عصر حاضرده كچن فنلره صاحب دينه‌جك

بر آدام وارمی یتیشمش ایچمزدن ، برتك ؟
متفنن طانیلان اوچ کیشینك قیمتی‌ده
منحصر آ کلامادن ، دیکله‌مه‌دن تقلیده !
کیم مساعیسنی برغایه‌یه واردیردی ، هانی؟
کوسترك بایهٔ تحقیقه تعالی ایده‌نی ؟
نظریاته بوغولمقله بچن عمره یازیق ؛
عملی قیمتیدر قیمتی علمك آرتیق .
بو حقیقتلری لکن کیم اوقور ، کیم دیکلر !
سیوریلان زوبه‌لرك هپسی بش اون سوز بللر ،
دوشونور « دینی نصل یقمالی بونلر له ؟ » دییه .
بویله بر مقصد ایچون چوق بیله اعداديه !

ادبا کز هله غایتله بایاغی مخلوقات ...
خلقی ارشاد ایده‌جك اویله‌می بونلر ؟ هیهات !
کیمی غربك یالکز فحشنه حسبی سیمسار ؛
کیمی ، ایران مالی‌دیر ، کهنه آلیر ، خورده صاتار !
اسکی دیوانلریکز طوپ طولو اوغلانله شراب ؛
بیرادن ، فاحشه‌دن باشقه نه‌در شعرشباب ؟
سرسری : هیچ برینك مسلکی یوق ، مشربی یوق ؛

فیلسوف هپسی ؛ فقط بك چوغنك مكتبی یوق !
شیمدی اللهه سوکر .. صوکره براز بول پاره‌ویر :
هیچ اوتانماز ، پروتستانلره زانغوچلق ایدر !
او بنم اك ابدی خصمم اولان روسیه‌ بیله ،
حقی تسلیم ایده‌لم ! هیچ ده دکلدر بویله .
متفننلری تا کشفه قدر طیرمانیور ؛
ادبیاتی آ کیلدقجه زمین چالقانیور .
قدرتم یتسه اکر ، اون یدیسندن یوقاری ،
ادبا نامنه کیم وارسه ، حدوددن طیشاری
آتارم ، هم طاقارم بوینه بهنامه‌سنی :
اوقویان یافته‌یی البته چیقارماز سسنی .
صوکره بر طرز تلافی بولورم : ــ کرچه غریب ــ
قونطورات عقد ایده‌رك روسیه‌دن اون‌اون‌بش ادیب
کتیریر ، یازدیریرم ملت ایچون برچوق اثر !

غالبا بحثی دکیشدیردی بومزعج سوزلر ..
نرده قالدقدی؟ أوت، اورته‌ده بر پیس اوچوروم
وارکه ، کوندن کونه دهشتله‌نیور ، قورقیورم ،
ــ قاپادیلمازسه کلوب بزی‌ده شاید افکار ــ

اولماسین ملت مرحومه‌یه برقانلی مزار .
هم او خسران مؤبده‌کی مسئولیت
متفکرلره راجع قاله‌جقدر البت .
باشی بوش قالدیغی ، زیرا ، شاشیروب برمعتاد ،
بوله‌مز کندیلکندن یولی اصلا افراد .
یالکز کوستریلن یول طوته‌جق یولسه کیدر ؛
حسیدر چونکه اونک عزمنه دائم رهبر .

متفکرلریکز آکلامیورلر صانیرم ،
که چمنزار ترقیده آتیلمش هر آدیم
دکیشیر بوسبوتون اقوامه ، جماعاته کوره ؛
باشقه برقومك ایزندن یورومك ، چوق کره
عادتا مهلك اولور ؛ صوکره نه‌وار ، هرملت
کوزه‌دیر سیر تکاملده برر آیری جهت .
برده خاطرلامیورلرکه ، عموماً بشرك ،
دائما قوشدیغی صوك مقصده یوکسلمك ایچین ؛
طوته‌جق سالمه اقوامه دکلدر هپ بر ؛
بلکه هرملت ایچین آنجق او « ماهیت » در ،
که قوپار کندیسنك روح عمومیسندن .

شیمدی ، برقومك ایچندن متفکر کچینن
زمره اولجه بو « ماهیت » ی تقدیر ایده‌رك ،
صوکره قاچ صفحه‌سی موجود ایسه تنویر ایدرك ،
چکه‌جك اولدیغی اوکدن اوالهی فنری :
آرقه‌سندن ده جماعت یورور آرتیق ایلری .
روحیدر چونکه قارا کلقده الندن یده‌جك ،
یولجی شاشقینمی که طورسون ، متمادی کیده‌جك .

متفکرلریکز دینی‌ده هیچ آکلامامش ؛
روح اسلامی تلقیلری غایت یاکلش .
صانیورلرکه : ترقی‌یه تحمل ایده‌مز ؛
عصرك آثار کمالیله تکامل ایده‌مز .
بیلمیورلرکه : علومك ازلی دایه‌سیدر ،
بشرك برکون اولوب یوکسله‌جك پایه‌سیدر .
مندمج سینهٔ صافنده بوتون انسانلق ..
بونی تسلیم ایدر انصافی اولانلر آزیجق .
مسلمان عنصری غایت متدنی ، طوغرو ،
شوقدر وارکه دکلدر بو ، اونك محذوری .
« مسلمانلق » دینیلان روح الهی ، آراسه‌ق ،

« مسلمانز ! » دیین انسان ییغیننده نه اوزاق !
دینی تدقیق ایده جکسه‌ك ، دونه‌لم هایدی کری ؛
آله‌لم نشأت اسلامه یاقین بر دوری :
اونه دهشتلی ترقی ، اونه مدهش سرعت !
اویله برخارقه کوستردیمی انسانیت ؟
دور فترتده قالان ، هم ده عصرلرجه قالان ؛
وحشتك ، غلظتك اعماقنه ظالدقجه طالان ؛
کومه‌رك دیب دیری اولادینی قوم چوللرینه ،
بونده بر نشوه طویان حس ندامت یرینه !
اوکیجه طاغدن کتیروب یونتدیغی طاش پارچه‌سنی ؛
صوکره خالق طانیان بر سورو وحشی ییغینی ؛
نصل اولمشده ، اوتوز ییلده اوتوز بیك سنه‌لك
بر ترقی ایله دنیایه کسیلمش مالك ؟
نصل اولمشده او فاضل مدنیت ، اوکمال ،
بویله بر قومك ایچندن طوغیویرمش دوحال ؟
نصل اولمشده ظهور ایلیه‌بیلمش صدّیق !
نره‌دن کلمش او حیدرده‌کی عرفان عمیق ؟
اوکیجه دهشتلی طپیرکن ، نصل اولمشده ، عمر
اویله برعدله صاریلمش که : دکل کار بشر ؟

حائل اولسەیدی ترقی‌یه اگر شرع مبین ،
دور مسعود قدومیله کیرن عصر گزین ،
اك بویوك بر مدنیتەمی ایلردی ظهور ؟
مندمج اولماسه روحنده اونك نامحصور
بر تکامل ، اوقدر خارقه نردن طوغەجق ؟

متفکرلریکز ، آکلاشیلان ، پك قورقاق ،
یاخود احمق .. ایکیسندن بیلەمم هانکیسیدر !
صانیورلرکه : « بوکون اوروپا تکمیل کافر .
متدین کورونورسەڭ ، دییەجکلر ، باربار !
« لیبری پانسور » گچینیرسەڭ ، دکیشیر بلکه نظر . »

شرقی باشدن باشه ییللرجه دولاشدم ، گزدم ؛
هم‌ده اولدقجه کورووردم .. قفا گزدیرمزدم !
بوعربمش ، بوعجممش ، بوتاتارمش ، دیمدم .
مسلمان عنصرینك هپسنی کوردم گندیم .
کوچوك آدملرینك روحنی تدقیق ایتدم .
بویوك آدملرینك فکرینی تعمیق ایتدم .
ایستەدم صوکره ، نەدن بویله ژاپونلر یوکسلك ؟

نەدر اسباب ترقیسی ؟ یاقیندن کورمك .
بواوزون بویلو مساعی ، بواوزون بویلو سفر ،
بر قناعت ویرەجکمش بکا دنیادە مکر .
او قناعتدە شودر :

تتر ترقیکزی سز ،

باشقە یرلردە تحری‌یە شتاب ایتمیکز .
اونی کندندە بولور یوکسەلەجك برملت ؛
چونکە هر نقطەدە تقلید ایلە سوکمز حرکت .
آلیکز علمنی غربك ، آلیکز صنعتنی ؛
ویریکز همدە مساعیکزە صوك سرعتنی .
چونکە قابل دکل آرتق یشامق بونلرسز :
چونکە ملیتی یوق صنعتك ، علمك ؛ یالکز
اینی خاطردە طوتك ایتدیکم اخطاری دمین :
بوتون ادوار ترقی‌ی یاروب کچمك ایچین
کندی « ماهیت روحیە » کز اولسون قیلاغوز .
چونکە پك صاچمەدر امید سلامت اونسز .

صوکرە ، دقتلرە شایان اولەجق برشی وار :
انکشافاتنی بر ملتك ارباب نظر ،

توجه‌مان بر آغاجك طبق چیچكنمسنه
بكمزه‌تیرلركه ، حقیقت ، نه بیوك سوز بیلنه !
بومعظم اغاجك كوكده‌سی باشدن باشه آشاغی ؛
صایبسز كوكاری ، تكمیل دالی، تكمیل بوداغی ؛
ملتك سینهٔ ماضیسنه مربوط ، اوزادن
اوزانوب كلمه‌ده‌در .. اویله یاراتمش یارادان .
برجاعت كه : نهایت اوكا كلمزده ایی ،
آغاجك هیئت مجموعه‌سی ، یاخود چیچكی ؛
تاكیدر سینهٔ ملتدن اوروب خاكه‌سرر ؛
ملتك كندی اولور ایشته اوبالطه‌یله هدر !
انكشاف ایتمسی آتیده‌ده پك زوردر اونك :
چونكه میدانده قالان كتله یبغینلرجه اودون !
خسته‌لانمشسه آغاج كوستریكز بر بیلنه ؛
برده الك چوق كوكه باقسین او باقان كیمسه یینه .
آشیلار كن‌ده اوروك كندینه كندندن آشی .
شاید ایستر سه‌كز آغاجك دونانوب اوستی ، باشی ،
بكزدسین تازه چیچكارله بزه‌نمش كلینه ؛
كچمه‌سین ، دقت ایدك ، بالطه چوجوقلر النه !
ایشته درد ، ایشته دوا ، بنده نه‌وار ؟ برتبلیغ ...

سزه عائد سزی تخلیص ایده‌جك سعی بلیغ .
یا الٰهی بزه توفیقکی کوندر ..

ـ آمین !.

طوغرو یول هانکیسیدر ، ملته کوستر ..

ـ آمین !

روح اسلامی شدائد صیقیور ، اولدوره‌جك .
ظالمی تأدیب ایسه مقصود مهیبك ، کرچك ،
ناره یانسین‌می برابر بوقدر مظلومین ؟
بی کناهز چوغمز .. یاقمه الٰهی !

ـ آمین !.

بوغیور عالم اسلامی بر آزغین فتنه ،
قطعه‌لر قاینایه‌رق کیتدی او کرداب ایچنه !
محو اولان عائله‌لر برسوری معصومکدر ؛
قالان آواره‌لرك حالی‌ده معلومکدر .
نصل اولماز که ؛ تزلزل ویریور عرشه انین !
دینسین آرتق بوحزین ولوله یارب !

ـ آمین !.

مسلمان ملکنی هر یرده فلاکت اوردی ..

بز بوطوپراق قالیور دیمزنك صوك یوردی !
بوده چیكنندیی ، چیكنندی دیتك شرع مبین :
خاكسار ایلەمە یارب ، اونی اولسون ..

ـ آمین !

والحمدلله رب العالمین ...

١٥ رمضان ١٣٣٠
١٥ اغستوس ١٣٢٨

صفحات

اوچنجی کتاب

حقك سسلری

محمد عاکف

ایکنجی طبعی

رجب ۱۳۰٦

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ترجمه‌سی

« یا محمد، دی‌که : ای ملکك صاحبی اولان اللهم، سن ملکی دیله‌دیککه ویررسین؛ سن ملکی دیله‌دیککك الندن آلیرسین؛ سن دیله‌دیککی عزیز ایدرسین؛ سن دیله‌دیککی ذلیل ایدرسین؛ خیر یالکز سنك الکده‌در؛ سن، هیچ شبهه یوقدرکه، هر شیئه قادرسین »

الٰهی ، امریکك آواره بر حکومیدر عالم ؛
مشیّت سنده ، هرشی سنده .. هیچ برشی دکل آدم !
فقط ، حالا وجود اثبات ایدر ، شندنجه ، هی سرسم !
بوکون ، اوچ شی قاتیلش طوپراقده واراقدن اوورکن دم ؛
یارین ، طوپراق کسیلمش واراغندن فیشقیریر ماتم !

الٰهی ، « مالك الملکم » دیبورسین .. طوغرو ، آمنّا .
حقیقی برتصرف وارمیدر انسان ایچون ؟ اصلا !
اکر آلمشسه برملت ، ایدوب برملکی استیلا ؛
اکر ویرمشسه برملت بوتون برملکی بی‌پروا ؛
آلان سنسین ، ویرن سنسین ، سنك حکمکده‌در دنیا .

الٰهی ، اك اصیل اقوامی آلچالتیرسین ایسترسه‌ك ؛
دیلرسه‌ك اك ذلیل اشخاصه عزتلر ویروسین سن !
بو خیبتلر ، بوخسرانلر بوتون سندن ، بوتون سندن !
ناصیل تاعرشه یوکسلمزکه مأیوسانه بیلك شیون ؟
نه یرلر دیکلیور ، یارب ، نه کوکلر ، رحم ایکلرکن !

شو سس سز قبه‌نك آلتنده انساندن اثر یوقمش !
دیبوردق : « بربوچوق میلیار ! » مکر تك برنفر یوقمش !

وحس سز طوپراغك اوستنده مظلومینه یر یوقمش :
عدالت شویله طورسون ، بویله برشیدن خبر یوقمش !
بوتون بوشالقمش انسانلق: نه ایسترسه‌ك، مکر یوقمش !

الهی ، آلتی یوز بیك مسلمان بردن بوغازلاندی ..
یانان جان ، پیرتیلان عصمت ، آقان سللر بوتون قاندی :
نه معصوم اختیارلر سونکولر آلتنده قیوراندی !
نه بیکس خانمانلر ایشته ، یانغین ویردیلر ، یاندی !
شو کوللنمش ییغینلر هپ برر انسان ، برر جاندی !

صباح الخیر حریت ، الهی ، لیل کون اولدی ؛
قارا کلق برهزیمت هرطرفدن رونمون اولدی !
شهامت کیتدی ؛ غیرت سوندی ؛ قدرتلر زبون اولدی ..
او موجا موج سنجاقلر نه مدهش سرنکون اولدی !
سقوطك دهشتندن قلب رحمت ، بلکه ، خون اولدی :

اذانلر صوصدی .. چاکلر ایکله‌دوب طورمقده آفاقی ،
یازیق : شرقك سماسندن هلالك چکدی اشراقی !
زمان آرتیق صلیبك دور استیلاسی ، الحاقی .
فقط ، یرلرده قالمش حقلرك فردای احقاقی ،

نه طوغماز کونش ای عاجزلرك قدرتی خلاق !

الٓهی ، شرع معصومك شو طوپراقلردی چوق یوردی ..
ناصیل تأیید قهرك الك رذیل اقوامه اوردوردی ؟
اوت ، ماتملرك الك قحبه‌سندن ، اوچ لئیم اردو ،
کلوب تا سینه‌مزدن اوردی ، سیرایت هم ، ناصیل اوردی :
که استقبال ایچون جارپان یورکلر آکسزین طوردی !

تجلی ایتمدك بر کره ، اللهم ، جمالکله !
شو اوچ یوز اللی میلیون روحی اولدوردك جلالکله !
اوطورمش اکله‌نیرلرکن سنك ـ حاشا ـ زوالکله ،
نه‌در الحادی امهالك اوصامت انفعالکله ؟
نه‌در اسلامی تنکیلك بومستعجل نکالکله ؟

٭
٭ ٭

صوص ای دیوانه ! طورماز کائناتك سیر معتادی .
نه صاندك ؟ فطرتك احکامی هیچ دیکرمی فریادی ؟
بوکون ، سن کندی کندیکدن امید ایت آنجق امدادی ؛
اوت ، سن کندی اقدامکله قالدیر کیتده بیدادی .
جهان قانون سعیك ، باق ، ناصیل برحسله منقادی !

نه یاپدك ؟ « لیس للانسان الا ماسعی » واردی ! ...

بسم الله الرحمن الرحيم

فتلك بيوتهم خاوية بما ظلموا .....

ترجمه‌سی

« ایشته سكا، اونلرك، كندی یولسزلقلری یوزندن،
ایپ ایصسز قالان یوردلری!..»

نجنلر وارسه اسلامك شو چیکنه‌مش دیارندن ؛
شو یوز بیکلرجه یوردك قانی ، زائرسز مزارندن ؛
یوركلر پارچه‌لار بر نوحه دیكر رهكذارندن .
بوماتم ، کیم بیلیر ، قاچ منكسر قلبك غبارندن
خروش ایتمكده ، صوك امیدینك صوك انكسارندن ؟

أوت ، صوك انكسارندنكه بوقدر جبرك امكانی :
باتوب کیتمش نظرلر بكله‌مكدن فجر تازانی !
ناصیل ، ای یولجی ، بیك لعنت كلوب ازمزكه وجدانی ؛
دوداقلر ، چاك‌چاك اولمش ، ایچركن زهر خسرانی ،
اوزاقدن باقدی ـ قوشمق نرده ! ـ میلیونلرجه یارانی

بوایصسز آشیانلر برزمان غایت معززدی !
بوطاملر بویله بایقوش سسلرندن چین چین اوتمزدی !
شو قوربغه‌لر سه‌كن وادیده جیلانلر قوشوب کزردی !
شو جوشمش ، آغلایان ایرمق نه‌خندان کولكه‌لر سزدی ؟
فقط ، برباد نكبت آ کسزین هپ قیردی ، هپ ازدی !

وفاسز یورد ! أوز اولادك ایچون اولسون ، وفا یوقمی ؟
نه‌دن قلبك قارارمش ؟ بیك اوجاقدن برضیا یوقمی ؟

آتی ، کیمسه‌سزلکدن بونالدم آشنا یوقمی ؟
وطنسز ، خانمانسز برغریبم . . ملتجا یوقمی ؟
بوتون یوقلقمی هپ‌ بز ؟ باری بر « یوق ! » دیرصدا یوقمی ؟

* *

گیتمه ای یولجی ، برابر اوطوروب آغلاشه‌لم :
ألمم بر یووکك کاری دکل ، پایلاشه‌لم !
نه‌یاپوب یأسمی قهر ایلیه‌یم ، بیلمم‌که ؟
اویله دهشتلی محیطمده دونن ماتم‌که ! . .
آه ! قارشیمده وطن نامنه بر قبرستان
یاتیور شیمدی .. ناصل یرلره گچمز انسان ؟
شو مزارلرکه اوزانمش گیدیور ، ای یولجی ،
نره‌دن باشلادی یوکسلمه‌یه ، باق ، نرده اوجی !
بونه هجران مؤبد ، بونه خسران مبین . .
ازیلیر روح سما ، پارچه‌لانیر قلب زمین !
آزاجق قوورجالا طوپراقلری ، سیرایت نه چیقار :
دیجیك آلتنده أزیلمش ، پاره‌لانمش قفالر !
بره‌دن رنك هویتلری اوچمش یوزلر !
کیم بیلیر هانکی شناعتله اویولمش گوزلر !

« مدنیت » دینن آلچاقلغه لعنتلر ایدر
کبی یکپاره کسیلمشده صیریتمش دیشلر !
سونکودن قالبوره دونمش نیجه بیکارله بدن !
نیجه باشلر ، نیجه قوللرکه جدا جسمندن !
بشیکندن آلنوب پارچه‌لانان مخلوقات !
صوکره ، ناموسنه قربان ایدیلن بونجه حیات !
بم‌بیاض صاچلری قطرانلره باتمش دده‌لر !
کوکسی بالطه ایله قیریلمش ممه‌سز والده‌لر !
تکی بیکارجه کسیك کوکده‌یه عائد کومه‌لر :
صاچ ، قولاق ، آل ، چکه ، پارماق .. بوتون انقاض بشر !
باقام ، یاوروسی اوغرارمی ، دییوب ، قارنندن ،
جانوارلر کبی شیشلرده قیزارمش نسوان !
ایشته بونلر اوفلا کتزده‌لردرکه ، دوشون ،
قوورومش اوت کبی طوغراندی بیچاقلرله بوتون !
مسلمانلقلری بیچاره‌لرك اویله بویوك
برجنایتکه : جزالر اوکا نسبتله کوچوك !

ای ، بوطوپراقده برر نعش پریشان بیراقوب
یوکسه‌لن ، موکب ارواح ! صاقین ارضه باقوب ؛

صاناماییك : شوق شهادتله جوشان برقان وار . .
بزده لشدن دها حسسز ، دها قوقمش جان وار !
باقمایيك ، هم توكوروك چهرهٔ مرداریمزه !
توكوروك : بلکه بر آز دویغو کلیر عاریمزه !
توكوروك جبههٔ لاقیدینه شرقك ، توكوروك !
قوشقولانسین ، کورهلم ، غیرتی خالقك ، توكوروك !
توكوروك ملتی آلچاقجه اوران ضربهلره !
توكوروك اونلره آلقیش داغیدان قحبهلره !
توكوروك اهل صلیبك او حیاسز یوزینه !
توكوروك اونلرك اصلا کووهنیلمز سوزینه !
مدنیت دهنیان مسخره مخلوقی کوروك :
توكوروك ماسکهلی وجداننه عصرك ، توكوروك !

هله اعلانی زماننده شو ملعون حربك ،
« بزه افکار عمومیهسی لازم غربك ؛
اوده الاهی بیراققله اولور . » هرزهسنی
خلقه ایمان کبی تلقین ایله ، دینك سسنی
صوصدوران آبدالك ادراکنه بول بول توكوروك ! . .

ینه هجران ایله چیلغینلغم اوستمده بو کون ...
بکا وحدت کبی بر یار مساعد لازم !
آرتیق ای یولجی براق . . بن ، یالکز آغلایه‌یم !

بسم الله الرحمن الرحيم

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « اذا قالت نزار يا النزار وقالت اهل اليمن يا القحطان نزل الضرر ورفع النصر وسلط عليهم الحديد . »

ترجمه‌سی

« نزار اولادی : یتیشیك ای نزار اوغللری ! یمنلیلرده : یتیشیك ای قحطان اوغللری ! دیدیمی ، همان تپه‌لرینه فلاكت اینر ؛ همان الله‌ك نصرتی اوزرلرندن قالقار ؛ هپسنه بردنده قیلیج مسلط اولور . »

اوچ بیڭسز قفانك دردینه ، اوچ میلیون خلق ،
باق ناصیل دوغرانیور ؟ قالق ، بابا ، قبرکدن قالق ! [۱]
دیریلر قوشمادی امدادینه ، سن باری یتیش ..
آرناوودلق یانیور .. هم بوسفر پك مدهش !
تك قیغیلجیم قاباروب اویله جهنم قوصدی :
که همان قول قول اولوب صاردی بوتون بریوردی .
اوته یانغین‌که : اوجاق قالمادی سوندورمدیکی!
اوته طوفان‌که : یاقوب ییقدی بوتون وادی‌یی !
آشنا چهره آراندم .. او، مکر، هیچ یوقمش ..
یالکز برقورو چول وارکه ، نه‌صورسه‌ڭ : خاموش !
آشنا چهره‌ده یوق ، هیچ برینك یادی‌ده یوق ؛
یاقیلان بونجه حیاتك ، هانی ، اجسادی‌ده یوق !
یوقلاسه‌ڭ کوللری ، آلتندن ، امینم ، آنجق،
کومور اولمش ایکی اوچ پارچه کمیکدر چیقه‌جق !
بابا ! اڭ سوکیلی آننه‌ڭ ، او سنك أوز وطنك

[۱] بابام فاتح مدرسلرندن ایپکلی خواجه طاهر افندی مرحومدرکه نه بنم هم بابام ، هم خواجه‌مدر . نه بیلیورسه‌م کندیسندن اوکرندم . شعرك دها ای آکلاشیلماسنه ، مرحومك‌ده رحمتله آکیلماسنه وسیله اولور ، دیه شوحاشیه‌یی یازمایه مجبور اولدم .

اوله‌جقمیدی فدا حرصنه اوچ قالتابانك ؟
دده‌مك سوردیکی ، جان ا کدیکی طوپراق کیتدی ..
اویله بر کیتدی‌که هم : بردها کلمز ایدی !
نه‌اولوردك بونی قالقوب‌ده کوره‌یدك عجبا ؟
«مشهد»ك بیننه خاچ صاپلانه‌جقمیدی بابا !
نه‌فلاکت : دونیورسیتی‌ده مساجد آخوره ،
خیرواتك عسکری تپسین جیقوب اوستنده هورا ؟
باری برخاطره قالسه‌یدی شوطوپراقده دیری ..
یر یاریلمش ، یره کچمش شهدا تربه‌لری !

نرده اولسه‌م جیقیور قارشیمه برقانلی اووا ..
سنمیسك ، یوقسه خیالکمی ؟ وفاسز قوصوه !
هانی بیکلرجه مفاخردی سنك هر آدیمك ؟
هانی سینه‌کده یاروب کچدیکی یول « ییلدیریم » ك ؟
هانی عسکر ؟ هانی قلبنده یاتان شاه شهید ؟
آه اوقربان ظفر نرده بوکون ؟ نرده او عید ؟
سویله ، مشهد ، اوپه‌یم سجده ایدوب طوپراغکی :
یوقمیدر سنده مرادك ایکی اوچ طامله قانی ؟
آه مشهد ! اونه ؟ ساحه‌کده‌کی میخانه‌میدر ؟
قاندیلك ، کورمیورم ، نرده ؟ شو پیمانه‌میدر ؟

یاحریمکده یاتان شاپقه‌لی سرخوشلر کیم ؟
بوقسه یا کاشمی ؟ خایر ، سویله‌مه ، بیلدم .. بیلدم !
باصه‌جقمیدی ، فقط ، کوکسکه صربك چارینی ؟
سریلوب یرلره بیکارجه شهیدك صارینی ،
سیله‌جکمیدی الك آلچاق نفرك چیزمه‌سنی ؟
دورته‌جکمیدی کفن ، ایش کبی هر لیمه‌سنی ؟
یاشو اوچ پارچه‌لی بایراق دیکیلیرکن تپه‌که ،
نه‌یه ایندیرمدی ، کیم چیقدی بوخاقك اوکنه ؟

هانی ، ملتلره میدان اوقویان قوم نجیب ؟
کورمدم بر کیشی ، تك بر کیشی میدانده .. غریب !
هانی ، حیثیتك کولکه‌سی چیکنه‌نسه اگر ؛
ـ اولمادن اوچ کیشینك ، بش کیشینك خونی هدر ـ
قهرمان غیظی یاتیشماز ، قانی جوشقون افراد ؟
ایشته حیثیت قومیه محقر ، برباد !
هانی « نامجرمه بن سویلیه‌مم قیزلریمك ،
قاریمك اسمنی . . هم اولدورورم ، صورمه صاقین ! »
دییه ، تحریر نفوس ایسته‌مه‌ین او کیشیلر !
هانی ، گوسترمدیلر اسکی جلادتدن اثر ؛

فحشی اعلایه قوشان برسورو نامرد اوتەدن ،
نه سلاملق ، نەحرم دیکلەمیوب چیکنرکن !

هانی ، ای قوم اسارتزده ، مختاریت ؟
قورقارم ، شیمدی نصیبك متمادی خیبت !
هانی، ای عنصر بی رابطه ، استقلالك ؟
ابدیاً ، صانیرم ، سوندی بوتون آمالك !
هانی « باشقیم » حیرك قوردیغی یوکسك خولیا ؟
سنی یپالرجه آووتمش‌ده اوملعون رؤیا ،
اویومشدك ... یا اویانسەیدك ایدرمیدی تباه ،
ملکی، بردن‌بره ، آفاقه چوکن قانلی صباح؟

قاره طاغ هایدودی ، صرب اشکی، بولغار پیلانی ،
صوکره یونان اتی، جب چوره قوشاتسین وطنی ...
تارمار ایله‌ییویرسین‌ده بوتون اردومزی ،
بزی قوغسون المزدن آلەرق یوردیمزی ..
کیمسەسز عائلەلردن کیمی کیتسین بیچاغه ؛
کیمی بیك دورلو فجاعتله چکیلسین قوجاغه ..
برینك عرضی هدر، دیکرینك خونی حلال ..
. . . .

ایشته، ای عنصر عصیان، بو الیم اضمحلال،
سنی تخریبه ایدن اوچ بش آیقك معرفتی !
نه‌دن بکله‌میوردك بو رذیل عاقبتی ؟
هانی، ملیتك اسلام ایدی . . قومیت نه !
صاریلوب صیم صیقی طوروسه‌یدك آ ملیتکه .
« آرناوودلق » نه‌دیمك ؟ وارمی شریعتده یری ؟
کفر اولور، باشقه دکل، قومنی سورمك ایلری !
عربك تورکه؛ لازك چرکسه، یاخود کرده؛
عجمك چینلی‌یه رجحانی‌می وارمش ؟ نرده !
مسلمانلقده « عناصر » می اولورمش ؟ نه کزر !
فکر قومیتی تلعین ایدییور پیغمبر .
اك بیوك دشمنیدر روح نبی تفرقه‌نك؛
آدی باتسین اونی اسلامه صوقان قلتابانك !
شو سنك عاقبتك بیك بوقدر ییل اوّل،
سکا سویلنمش ایکن طوغرومیدر شیمدی جدل ؟

* * *

آرتیق ای ملت مرحومه، صباح اولدی اویان !
سکا آز کلدی اذانلر، دییه اوتسونمی بوچان ؟

نه عربلق ، نه ده توركلك قاله جق ، آچ كوزيكى !
ديكله پيغمبر ذيشانك آلهى سوزينى .
تورك عربسز ياشامز . كيم كه « ياشار . » دير ، دليدر !
عربك ، تورك ايسه هم صاغ كوزى ، هم صاغ اليدر .
ويريكمز باش باشه .. زيرا صوكى خسران مبين :
نه خلافت قاليور اورته ده باللّٰه ، نه دين !
« مدنيت ! » سزه چوقدن بريدر ديش بيله يور ؛
اولا پارچه لامق ، صوكره ده يوتمق ديله يور .
آرناوودلر سزه عبرت اوله جقكن ، حالا ،
نه بو شوريده سياست ، نه بو فاسد دعوى ؟
كورميور كيتديكى يا كليش يولى ، ظلم ، چوغكمز ..
سزه رهبرلك ايدن هايدودى آرتيق قوغيكمز !
بونى بندن طوييكمز ، بن كه ، اوت ، آرناوودم ..
باشقه برشى ديه مم .. ايشته پريشان يوردم ! . . .

بسم الله الرحمن الرحيم

يا بنى اذهبوا فتحسسوا من يوسف واخيه ولا تيأسوا من روح الله انه لا ييأس من روح الله الا القوم الكافرون

ترجمه‌سى

« اوغوللرم ، كيديكز ده يوسفله قارده‌شنى آراشديريكز ، هم صاقين اللهك عنايتندن اميديكزى كسمه‌يكز ؛ زيرا ، كافرلردن باشقه‌سى اللهك عنايتندن اميدينى كسمز . »

آتی بی قارا کلق کوره‌رك عزمی بیراقدق ..
بیلمم که ، اولوم وارمیدر اوندن دها آلچاق !
دنیاده ایناندم ، هانی ، کورسه‌م‌ده کوزمله :
ایمانی اولان کیمسه کبرمز بو اولومله .
ای ذیب‌نیزی میت ! « ایکی ال بر باش ایچوندر »
داورانسه‌ك آ .. اللرده سنك ، باش‌ده سنکدر !
حس یوق ، حرکت یوق ، آجی یوق .. نشمی کسیلدی ؟
حیرت ویریبورسك بکا .. سن بویله دکلدك .
قورتولمایه عزمك نه‌ایچون بویله سورکمز ؟
کندکی سنك ؛ یوقسه ، امیدکمی یورکمز ؟
آتی بی قارا کلق کوریویرمکله آییشدك ؟
اسبابی الکدن آتەرق یاسه یاپیشدك !
قارشیکده ضیا یوقسه ، صاغکدن ، یا صولکدن
تك بر ایشیق اولسون بولیویر .. قلمه یولکدن .
عالمده ضیا قالماسه ، خلق ایتملیسك ، خلاق !
ای الهری بوکرنده یاتان ، شاشقین آدام ، قالق !
هرکس کبی دنیاده هنوز حق حیاتك
وارکن ، هانی هرکس کبی عزمکده ثباتك ؟
یأس اولیه باتاقدرکه : دوشرسه‌ك بوغولورسك .

آمیده صاریل صمیم صیقی ، سیرایت نه اولورسك !
عزمیله ، امیدیله یاشار هپ یاشایانلر ؛
مأیوس اولانك روحنی . وجدانی بغلار
لعنتلهمه برعقدهٔ خاطرکه : چوزولمز . .
اك قورقولو جانی کبی یأسك یوزی کولمز !.
مادامکه آلچاقلغی بر ، یأس ایله شرکات ؛
مادامکه اوندن دها ملعون ، دها چیرکین
برسیئه یوقدر سکا ؛ ای عنصر ایمان ،
نومید اولهرق رحمت موعود خدادن ،
خسرانه رضا ویرمه . . چالیش . . عزمی براقمه ؛
کندك یاناجقسهك بیله ، اولادیکی یاقمه !

آولر تونك اولمش ، اوتیور برسورو بایقوش . .
سسلرده : « وطن تهلکهدهیمش . . باتیورمش ! »
لکن ، هانی ، میلیونلری اورتن شو یبغیندن ،
تك قول‌ده « یاپیشسهم . . » دییور برطرفندن !
صاحبسز اولان مملکتك باتماسی حقدر ؛
سن صاحب اولورسهك بو وطن باتمایهجقدر .
فریادی براق ، کندیکه کل ، چونکه زمان طار . .

اوغراش كه : تلافى ايده جك بونجه ضرر وار .
فرياد ايله قورتولماسى مأمول ايسه هايقير !
يوق يوق ! هله عزمكده كى زنجيرلرى بر قير !
« ايش بيتدى . . ثباتك صوكى يوقدر ! » ديمه ؛ ييلما ..
اى ملت مرحومه ، صاقين ياسه قاپيلما .

بسم الله الرحمن الرحيم

أتهلكنا بما فعل السفهاء منا ...

ترجمه‌سى

« ایچمزده‌كى بيتمزلرك ايشلدكلرى يوزندن ، بزى هلاك ايدرميسين ، اللهم ؟... »

يارب ، بو اوغورسز كيجه‌نك يوقمى صباحى ؟
محشرده‌مى بيچاره‌لرك ، يوقسه ، فلاحى !
نور ايسته‌يورز .. سن بزه يانغين ويريورسين !
« ياندق ! » ديورز .. بو غمايه قان كونديريورسين !
اسمزسه اكر برازلى نفخه ، ياقينده ،
يارب ، او جهنمده بو طوفان آردسنده ،
طوپراق كسيلوب ، قوم كسيلوب عالم اسلام ؛
هب فيشقيره‌جق يرلرك آلتنده‌كى اصنام !
بيزار ايده‌جك ، قورقيورم ، جدّ حسينى ،
الك صوكرزه ، صليب اورمانى كورمك حرمينى !
بيك اوچ يوز اوتوز بش سنه‌در ، ارض حجازك
آتشلى محيطنده‌كى سوزشلى نيازك
امواجى خروش آور اولوركن ملكوته ؛
جان سسلرى بوغسونده كومولسونمى سكوته ؟
سونسونده ، الٰهى ، شو يانان مشعل وحدت ،
تثليث ايله جوكسونمى بوتون عالمه ظلمت ؟
اوچ يوز بوقدر ميليونى جانلانديران ايمان
اولسونمى بش اون سرسمك الحادينه قربان ؟
انفاس خبيثيله بش اون روح لئيمك ،

صوڭسوزى اوپالاق يوزى قرآن حكيمڭ :
اسلام آيق آلتنده سورونسوني حريت :
يارب ، بونه خسراندر ، الٰهى ، بونه ذلت ؟
مظلومى نه‌در ازمه‌ده ، اوزديرمه‌ده معنى ؟
ظالملرى عدلڭ ، هانى ، اولدورمه‌دى حالا !
جانى كزييور ديب ديرى .. جان ويرمه‌ده معصوم :
صوچ باشقه سنكلرده نچون باشقه‌سى محكوم ؟
لا يسئله بيكلرجه سؤال اولسه‌ده قربان ؛

انسان بو معمالرده دهشتله نكهبان !
ايواه : بش اون كافرڭ ايماننه قاندق ؛
بر اويقوده طالدق كه : جهنمده اوياندق :
مادامكه ، اى عدل الٰهى ، ياقه‌جقدڭ . .
ياقسه‌يدڭ آ ملعونلرى .. طوتدڭ بزى ياقدڭ !
كفرڭ او ملوث الى آياتكى سيلدى :
بيكلرله جوامع ييقيلوب خاكه سريلدى !
قالمشسه اگر بر ايكى معبد ، اوده مرتد :
كوكسنده‌كى خاچ كفرينه فتواى مؤيد !
طول قالدى قادينلر ؛ بابسز قالدى چوجقلر :
بر كريه‌ده بيك عائله‌نڭ ماتمى چاغلار !

الك قانلی شناعتله قوغولمش وطنندن ،
میلیونله حیاتك یورکندن کیدییور قان !
اسلامی الندن طوتهجق، قالدیرهجق یوق . .
ناحق یره فریاد ایدییور : عاجزه حق یوق !
یتمزمی مصاب اولدیغمز بونجه دواهی ؟
آغزم قورورسون .. یوقمیسین ای عدل الهی !

بسم الله الرحمن الرحيم

هَلْ يَسْتَوِى الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ترجمه‌سی

« هیچ ، بیلنلرله بیلمه‌ینلر بر اولورمی ؟ »

اولماز یا .. طبیعی .. بری انسان ، بری حیوان !
اویله‌یسه ، « جهالت » دینیلن یوز قاره‌سندن
قورتولمایه عزم ایتملی باشدن باشه ملت .
کافی می دکل ، یوقسه ، بوصوڭ درس فلاکت ؟
صوڭ درس فلاکت نه‌یه مال اولدی ؟ دوشونسه‌ڭ :
بیڭ اریوب یاش کبی داملاردی کوزکدن !
« صوڭ درس فلاکت » نه دیمکدر ؟ شو دیمکدر :
کلمزسه اکر کندینه ملت ، کیده‌جکدر !
زیرا ، یکی برصدمه‌یه آرتیق دایانیلماز ؛
زیرا ، بوسفر اویقو اولومدر : اویانیلماز !

جوشقون ، قوجه برسل کبی ، دائم ، بشریت ،
مستقبله قوشمقده ویروب سیرینه شدت .
طاغلر ، اوچوروملر اوکا یول ویرمه‌مك ایستر ..
لکن ، او ، نه‌یوکسك ، نه‌ده آلچاق دیمز اوتر ؟
اقوام اوبیوك نهره قاتیلمش برر ایرماق ..
البت قاتیلیر . . هانکیسی ایستر کری قالمق !
بزلرکه بومدهش ، بومعظم جریانله
اوغراشمه‌ده‌یز .. باق ، نه‌قدر چیلغینز ، آکلا !

اوغراش بقام ، يوقسه ايشت ، هی کیدی شاشقین !
قورشون کبی سرعتی ، دکیزلر کبی طاشقین
برچاغلایانك منبع دهاشنه طوغرو
طیرمانمایه بکمزز ، یوزدرك ، باشقه دکل بو !
ای قطرۀ آواره ، بوجوشك ، بوخروشك
آهنکنه اویمازسه‌ك ، امین اول ، بوغولورسك !

بیللرجه ، عصرلرجه سورن اویقودن آرتیق ،
سیلکین ده : محیطکده‌کی ظلمتلری یاق ، ییق !
برباقسه‌ك آ : کوکلر اویانیق ، یر اویانیقدر ؛
دنیا اویانیقکن اویومق مسخره‌لقدر !
ایواه ! بوذلتلره سنسین ینه علت . .
ای درد جهالت ، سکا دوشمکله بوملت ،
برحاله کتیردك‌که : نه‌دین قالدی ، نه ناموس !
ای سینۀ اسلامه چوکن قاپ قاره کابوس ،
ای خصم حقیقی ، سنی أولدورملی اول :
سنسین بزه دشمنلری اوستون چیقاران ال !

ای ملت ، اویان ! جهلکه قربان کیدیبورسك !
اسلامی‌ده « باتسین ! » دییه طوتمش یدیبورسك !

اللهدن اوتان : باری بیراق دینی الگدن . .
گیرلش کبی طوپراقلره کندك ، کیرهجکسهك !
لکن ، نه دیمك بزلری الله ایله اسکات ؟
اللهدن اوتانقده اولور علم ایله . . هیهات ! ! [*]

---

[*] استعینبنه : انما یخشی الله من عباده العلماء == الله‌ك قوللرندن آنجق عالم اولانلری اللهدن قورقار .

بسم الله الرحمن الرحيم

كُنتُم خَيرَ اُمَّةٍ اُخرِجَت لِلنَّاسِ تَأمُرُونَ بِالمَعرُوفِ

وَتَنهَونَ عَنِ المُنكَرِ وَ تُؤمِنُونَ بِاللّٰهِ ...

ترجمه‌سی

« سز ایلكی امر ایلر، كوتولكدن نهی ایدر، اللهه اینانیر اولدیغكزدن، انسانلرك خیری ایچون میدانه چیقارلمش الك خیرلی برملتسكز . . . »

برزمانلر یزده ملت ، هم ناصیل ملتمشز :
کلمشز دنیایه ملیت نه‌در اوکرتمشز !
قاپ قارا کلمکن بوتون آفاقی انسانیتك ،
نور اولوب فیشقیرمشز بر کوشه‌سندن ظلمتك ؛
یارمشز ادوار فترتدن قالان یلدالری ؛
فکر فردا طوغمادن یاغدیرمشز فردالری !
اویله فردالرکه : قالدیرمش سراپا عالمی ؛
دیده‌لر برجاودانی فجرك اولمش محرمی .
یکرمی‌بش ییل یکرمی‌بش بیك ییل قدر فیاض ایمش !
باق نه آنی برتکامل ! باق که : حالا مندهش
یاد فوق‌الاعتیادندن اونك تاریخلر ؛
کورمه‌مش بکنزر اومدهش سیره ، هم کورمز بشر .
برطرفدن دینمز ، اخلاقمز ، عرفانمز ؛
برطرفدن سیفه مقرون عدلمز ، احسانمز ؛
یوکسلوب اقوامی آلمش فوج فوج آغوشنه ؛
هپسی طالمش وحدتك آهنك جوشا جوشنه .
امر بالمعروف ایمش اخوان اسلامك ایشی ؛
نهی ایدرمش ، برفنالق کورسه ، قاردش قاردشی .
کیمسه حقسزلقدن ایتمزمش تغافل اختیار ؛

فرده راجع صدمه‌دن افراد اولورمش لرزه‌دار .

بز ، نه‌یز ؟ سیر ایله آرتیق ، برده فکر ایت ، نه‌ایمشز ؟
دین‌ده کورکك عینی اولمش : ترس چویرمش کیمشز ! [۱]
نهی معروف ، امر منکردر کزن میدانده باق !
ای متین اخلاقمز ، یاخود ، کوروب آلدیرمامق !
نیقدی بیك ملعون قیز ناموسی ، بزلر اوتمادق ؛
« صوصمق اولا .. » دییوب صوصدق .. صانیرسك طوتمادق !
قوصدی بیك مردار آغیز شرعك بوتون احکامنه ؛
آه بر سس باری یوکسلسه‌یدی نفرت نامنه !
آتی یوز بیك جان کیدر ؛ میلیونله ایمان ! کیسیلیر ؛
کیمسه‌لر کورمز ! کورن سرسم‌ده اللهدن بیلیر !
صوکره ، شاید شخصنك ایجینسه ، حتی ، بر تویی :
بر ییقیلمش ظن ایدر سیر ایله‌ین کومبورتویی !
قیرقیك آیلقدن براز ، یاخود کچیکسین ویرمه‌ییك ؛
قودلاجیك قالسین ، « پیلاو بیتمش » دییك ، کوسترمه‌ییك
فس ، کلاه ، قالپاق ، صاریق ویرمش باقارسین ال اله ؛
معده‌لردن فیشقیریر تا عرشه آچ بر ولوله !

---

[۱] بو تشبیه امام علی رضی الله عنه‌کدر .

اورته‌لق آلت اوست اولورکن سس چیقارمازدم ، هانی ،
اویله بر دوندکده سیرایت کلدە آرتیق سن بنی !
کوستر ، اللهم ، بومات قورتولور ، تك معجزه :
بر « اوتانمق حسی » ویر غائب خزینه‌کدن بزه ! !

بسم الله الرحمن الرحيم

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ قَالُوا اِنَّمَا نَحْنُ

مُصْلِحُونَ اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ

ترجمه‌سى

« اونلره: « يريوزنده فساد چيقارمايك » دينلديكى
زمان، « بز اصلاحدن باشقه برشى ياپميورز » ديرلر.
كوزيكى آچ، اى بيل كه: اونلر يوقمى، ايشته اصل مفسد
اونلردر، لكن فرقنده دكللر. »

بر ییغین قونداقجیدن یاتغین کورنلر ملتی ،
شیمدی ایتمش ظن ایدر مطلق شو مدهش آتی !
ای وطنسز دربدرلر ، ای دنی قونداقجیلر !
ملتك ، آز چوق ، طوران بر دینی ، بر ناموسی وار .
شیمدی نوبت اونلرك .. یانسین ده اونلر ، اویله‌می ؟
تارمار اولسون بوتون بر مسلمانلق عالمی !
ای ، حیا نامنده بر حسك وجودندن بیله
پك خبردار اولمایان ، یوزسز ، حیاسز ! باق هله !
آرقه‌سندن تاقلاق آتدك الك دنی بر شهرتك ؛
دوشدی تاقیه‌ك ، چیقدی جاس جاولاق اوکل ماهیتك !
بر کلاه قاپمقسه شاید بونجه حرصك غایه‌سی ؛
کندی ناموسك اولور ایرکیج اونك سرمایه‌سی .
یوقسه ، ناموسیله ، وجدانیله خلقك اوینامه ..
صوکره قات قات ناصیه‌کدن صارقه‌جق بر چوق یما !
بر قیزارماز چهره بولمشسك یا ، ای جانی ، بورون ؛
هم بوتون دنیایی افساد ایله ، هم مصلح کورون !
کندی عرضکدن جومرد اولمقسه معتادك اکر ؛
کندی مالکدر سنك ، حقك تصرف ، کیم نه‌دیر ؟
ملتك ، لکن هنوز معصوم اولان اولادینه ،

ویرمه بر ملعون تمایل مبتذل معتادیکه !

بزکه هرموجودی ییقدق غایه‌سز بر فکر ایله ؛
ییقمادق برشی برافدق .. ساده برشی : عائله .
هانکی بر بنیانی محو ایتدکده اصلاح ایلدک ؟
ایشته ویران مملکت ! هریر دەلیك ، هریر دەشیك !
بونلرك تعمیری قابل .. اولسه جدیت ، ثبات ؛
لکن ، الله ایتمسین ، بر دوشسه شاید عائلات ،
اك قوی قوللرله حتی قالقه‌ماز امکانی یوق .
کیمکه ، قالقار دیر ، اونك حیوان قدر اذعانی یوق !
« عائلی بر انقلاب اولسون » ! دیین مأیوس اولور ؛
باشقه هیچ برشی قازانماز ساده بر ... اولور !
چونکه « چیپلاق » انقلابك رذالتدر صوکی ..
ای دنی قونداقجیلر ، بز سزده چوق کوردك اونی !
بزده خلقك دینی وار صیق صیق تعرضلر کورن .
حاله باق : ملتده حسیاتی ادیتش أولدورن !
دینی قربان ایتمامش ملکی قورتارمق ایچین !..
طوتده ، هی سرسم ، بوانلرا کلکه سن عالم کچین !
هرجماعتدن بش اون دینسز ظهور ایلر ؛ بوحال
پك طبیعیدر . فقط الحادی برقومك محال .

هانکی ملتدرکه افرادنده بوقدر حس دین ؟
اك بیوك اقوامه بر باق : دینی هرشیدن متین .
دوشمه ای آواره ملت ، بونلرك خذلاننه ؛
واقفز بز هپسنك یلك مختصر عرفاننه :
شرقه باقماز ، غربی بیلمز ، کورکودن یوق وایه‌سی ؛
برقیزارماز یوز ، یاشارماز کوز بوتون سرمایه‌سی !

بسم الله الرحمن الرحيم

فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شيء قدير

ترجمه‌سی

« الهك آثار رحمتنه بر باقسه‌ڭ آ : طوپراغی ، اولدكدن صوكره ، تكرار ناصيل ديريلتيور ؟ ايشته او الله بوتون اولولری محقق ديريلته‌جكدر ، هم او هر شيئه قادردر . »

چوقده بر سیر ایت بهارڭ جوش رنکارنکنی ؛
نفخ صورڭ دیکله موجاموج اولان آهنکنی !
بر یشیل قان، بر یشیل جان یاغدیروب، قدرت، یره :
یم یشیل اولمش فضا؛ کوم کوك کسیلمش طاغ، دره .
انه قیصیر طوپراق طوغورمش، امزیریر برچوق نبات :
فیشقیریر برداملەجق اوتدن، طوتوب صیقسه‌ڭ، حیات !
دون، کمیکدن کوڭچه حالندەیدی هرچیپلاق فدان ؛
باق : نه‌صاغلام قان ، بوکون، طولغون یوزندن داملایان !
دون، قودورمقده‌یدی اورماندن حجیمی بیك زفیر ؛
آشیان طوتمش، بوکون، هردالده پرّان برصفیر !
دون، نکهبانیدی میلیارلرجه ذیروحك سبات ؛
سیلکینوب چیقمش اومحبسدن ، بوکون، بر کائنات .
دون، نه‌ماتمده‌یدی عالم ! یرحزین ، کوکلر حزین ؛
سور فطرتدر بوکون : فطرت بوکون صحرا نزین !
ایشله‌مش قیرلرده یریر قدرتك فیاض الی ،
اویله یاپراقلرکه صنعتدن : کیدوب بر کورملی !

اویله اما ، کوردیکم الواح شوقك رغمنه ،
بنده حالا ذوقه بکزر دویغو یوق ، حالا ینه !
بردکل ، یوز بیك بهار ایندیرسه حتی آسمان ؛

هیچ قیمیلدانماز بنم روحمده کوك صالمش خزان !
دم چکر بلبل .. بنم بینمده بایقوشلر اوتر !
صوکره ، قارشیمدن کچر ، بربر ، ییقیلمش لانه‌لر !
آشنالق یوق، خیالك قونسه اك بیلدك یره ،
یاد آیاقلر چیکنه‌یور : دوشمش وطن یاد اللره !
باشقه سس بیلمم ، محیطمدن انین ایلر خروش ؛
بکلرم دینسین بوماتم ، بکلرم ، اولماز خموش !
آه ! تك بر آشیاندن بیك یتیمك ناله‌سی
یوکسه‌لیرکن ، دیکله‌ین انسانمدر بلبل سسی ؟

دویغوسز اولمق قدر دنیاده لکن درد یوق ؛
اویله صالقین‌مش که ملعون : قورتولان بر فرد یوق !
کندی صاغلام .. حسی أولمش، روحی أولمش ملتك !
ایشته اك قورقونجی خسرانك، هلاکك، خیبتك !
ای ، أولوم رنکنده طوپراقدن حیات اعلا ایدن ،
بر ییغین طوپراقده اولسه‌ق ، ساده چیکنه‌تمك نه‌دن ؟
باشقه طینتلرمی هپ شایان اولان احسانکه ؟
آه ، بر بولسه‌م ، صاریلق ایشمیدر دامانکه !
بر نسیم ایستر قیمیلدانمق ایچون جانلر بوکون ؛

بر نسیم اولسون ، آلهی .. جانلانیر قانلر بوتون -
نوبهارك روحی ایتسین برده بزلردن ظهور ..
یوقسه ، آرتیق صور اسرافیله قالمشدر نشور !

پك حزین بر مولد کیجه‌سی
۱۲ ربیع‌الاول ۱۳۳۱

ییللر کچیورکه ، یا محمد ،
آیلر بزه هپ محرّم اولدی !
آقشام نه کونشلی بر کیجه‌یدی ..
ایواه ، اوده لیل ماتم اولدی !
عالم بو کون اوچ یوز اللی میلیون
مظلومه یامان بر عالم اولدی :
چیکنندی حریم پاکی شرعك ؛
ناموسه یابانجی محرم اولدی !
بیننده اوتن جاکك سسندن
بیکلرجه مناره ابکم اولدی .
الله ایچون ، ای نبیّ معصوم ،
اسلامی بیراقمه بویله بیکس ،
اسلامی بیراقمه بویله مظلوم .

صوکی

بزه « دینی ، فلسفی مصاحبه‌لر » کبی معظم بر اثر یازان یار جانم ، استاد حکیمم حضرت فریدك قیمتدار بر خاطرهٔ التفاتیدر .

ایدن روحمم عاکفه

صفحاتك اوچنجی قسمنی نشره موفقیتکزدن طولایی سنی خالصانه تبریك ایدر ؛ دیکر قسملرینكده پیدرپی نشرینه موفق اولماکی جناب حقدن تمنی ایلرم .

لسان نظمه ـ ماهیتنی تغییر ایتمکسزین ـ مستعد اولدیغی انکشافی ویردك . ترجمه‌ك نظمه غایت الویریشلی اولدیغنی اثرلرك ایله اثبات ایتدك . برمدتدن بریدر لسانمزده هرکس ایسته‌دیکی کبی تصرفه قیام ایلدیکندن ؛ لسانمز عموم عثمانلیلرك لسانی اولمق درجه‌سندن لسان شخصی اولمق درکه‌سنه دوشمشدر . فی الحقیقه . اسلوب . شخصك مالی . تعبیر دیکرله صاحبنك تمثالیدر ؛ فقط لسانك روحنه دوقونولمامق شرطیله .

هر کسك لسانده برتصرف مخصوص اجراسنه صلاحیتدار اولمسی بر حده قدر مجاز اوله‌بیلیر ؛ او حدی تجاوز ایدنلره : طور ! دیمك لازم کلیر . حال بوکه لسانمزده اجرای تصرفه قیام ایدنلر . تجدد کوسترنلر هیچ برحده رعایت ایتمیورلر ، هیچ برمقیاسه تابع اولمیورلر ؛ انك ایچون لسانمزده کوندن کونه چیغرندن چیقیور .

مثلا بر هیکلتراش ، تصرفات خیالیه‌سیله اثرینی کمال ممکنه ایصاله چالیشیر . لکن هیچ برزمان طبیعتك تعیین ایتدیکی حدی تجاوز ایده‌مز .

اثرینی او حد داخلنده کمال ممکنه ایصال ایدر. او حدی تجاوز ایتدیکی آنده اثری بر اثر صنعت دکل، بر نمونهٔ غرابت اولور. زیرا صنایعه خاص اولان کمال نوعینك ذوق صحیح دینیلان بر مقیاسی واردر. آثار صنعتده کوستریله جك کمال دائما او مقیاس ایله اولچیلیر.

رسامل‌قده بویله‌در. رسام اثرنده کوستره‌جکی کملی عناصر صنعتك نظم طبیعیلرینی بوزمامق شرطیله کوسترهبیلیرسه مهارت ابراز ایتمش اولور؛ کوسترهمز ایسه طبیعتی قابا بر صورتده استنساخ ایده‌رك عادی بر مقلد درکه‌سنده قالیر.

عناصر صنعتی وضع طبیعیلرندن چیقاران کیمسه قوانین صنعتی اخلال ایتمش دیمکدر. واقعا بو حال اندر اوله‌رق دهادن صدور ایدر. حال بوکه نظر صحیح ایله باقیله‌جق اولورسه دهای حقیقینك، بو حرکتیله قوانین صنعتی اخلال ایتمدیکی، بلکه صنعتك قوانین موجوده‌سنه بر قانون دها علاوه ایلدیکی کورولور. دهایه خاص اولان بو تصرف تقلیده قیام ایدنلر دائما آلدانیرلر، دائما موفقیتسزلك کردابنه دوشرلر.

موسیقیده‌ده او کبی تصرفات مبدعانه‌یه اصلا تحمل یوقدر. هیکلتراش اولسون، رسام اولسون، موسیقی شناس اولسون دائما صنعته خاص اولان مقیاس نوعینی الده طوتمغه، صنعتنده کوستره‌جکی اثر کمالی او مقیاس ایله اولچمکه مجبوردر.

بو شرایطه رعایت ایتمه‌ین صنعتکارلرك اثرلری آثار صنعتدن معدود اوله‌ماز. نه‌فائده‌که شعرده بو دقیقه اصلا نظر اعتباره آلنمیور. چوق کیمسه‌لر ساحهٔ نظمی تصرفات مبدعانه‌لری ایچون غایت واسع، غایت مساعد بولیورلر؛ او وادیده کوستردکلری غرابتلری هر کسه برر بدیعهٔ معرفت صورتنده قبول ایتدیرمك ایسته‌یورلر. یکی شعرلرده بونك پك چوق نمونه‌لرینی کوریلیر. چوق کیمسه‌لرده شعرك حقیقتنی، شعرده کوستریله‌بیله‌جك

تصرفاتك حد طبیعیسنی تعییندن عاجز اولدقلرندن بو بشقه‌لقلره تجدد، یاخود
کمال صنعت نظریله باقیورلر . الحاصل اوته‌کی صنعتلرك قبول ایتمدکلری او
کبی تصرفات داهیانه‌یی زواللی شعر قولایجه قبول ایدیور . اگر شعرمزده
کوستریلن کیفی تصرفلر بالفرض هیکلتراشلقده ، رساملقده کوسترلمش اولسه
ایدی ، هیکلتراشك الندن چیقان بر هیکل هر حالده بزم بیلمدیکمز بر مخلوق
اولور ایدی ! کذا بر رسامك بویله بر تصرف نتیجه‌سنده وجوده کتیره‌جکی
اثرلرده بزه کورمدیکمز ، بیلمدیکمز بر عالمك مناظرینی تصویر ایدر ایدی!
شعرمزده بو غرابت چوقدن تعین ایتدی . فقط آنك تمیزی دیکر
صنعتلرده‌کی غرابتلرك تمیزی قدر قولای اولمدیغندن بو کون او غرابتلره
یوقاریده سویلدیکم کبی، تجدد ، یاخود کمال صنعت نامی ویریلیور . باقه‌لم
بو حال نه زمانه قدر دوام ایده‌جك؟ فقط سن لسان شعری ماهیت نوعیه‌سنه
خاص بر تکامله نامزد قیلدك ؛ موفق ده اولدك ؛ دها ده اوله‌جقسك .

کله‌لم ایکنجی ملاحظه‌یه : احتمال که « صنعت صنعت ایچوندر ؛ صنعتدن
مقصد ینه صنعتدر ؛ صنعتده دینی ، اخلاقی ، سیاسی بر غایت آرامق
عبثدر .» دییه ، سنك مسلککه اعتراض ایدنلر ، آنی خوش کورمینلر
واردر . فقط او حالده ، یعنی صنعت حقنده‌کی بو دستور قبول ایدلدیکی
تقدیرده انی دینسزلکه ، اخلاقسزلغه‌ده آلت اتخاذ ایتمه‌مك لازم کلیر . زیرا
صنعت بو صورتله قیددن آزاده ایدلمش اولمایوب ، بلکه قیودك بریله
تقیید ایدلمش اولور . بن سنك اثرلرکده بو دستوره مخالفتکی کوستره‌جك
برشی کورمیورم. چونکه سن‌ده صنعتده غایت آرامیورسك ؛ لکن غایتده
صنعت آرایورسك. مسلکك تماميله مقصدیکی تأمینه کافیدر. همان فیاض قلمکه
ایستدیکی جولانی ویر، جدی اثرلره تشنه اولانلری فیض قلمکله ریان ایت.
صفحاتك بو قسمنی تشکیل ایدن منظومه‌لرك منبعی فرقان حکیم اولدیغندن
هپسنك الهام محض اثری اولدیغنی سویله‌مك زائددر . همان سویله، همان یاز.
توفیق خدا رفیقك اولسون عزیزم .

فرید

صفحات

دردنجی کتاب

فاتح کرسیده

محمد عاکف

دردنجی طبعی

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی نشریاتی

استانبول — آمدی مطبعه‌سی

حامی شاعرمز

مدحت جمال

ایکی آرقداشه فاتح یولنده

— واپور یاناشدیمی ؟

— چوقدن !

— دیمك كه كوپرودەیز ..

— آمان ، شو یولجیلر اینسین !...

— فقط بیلیرمیسکز ،

یادیرغایور ، هانی ، انسان او اسکی تکنەلری !

« یاناش » دینیلدیمی ، نازلیم ، کیدر کیدرده کزی ،

کلنجه خشم ایله بر طوس اوروردی کوپرویه که :

زواللینك دەشیلن قازنی صاغلام آلتی چکی

اودون یوتارده بیرازصانجیدن بولوردی آمان ...

— هکیم کتیرمەیه قوشسەڭ ، هکیمده یوق او زمان !

— تیمارجیلر ، برکت ویرسین ، اوسطه شیلردی :

الندە بالطه ، کلیر ، اوچ کسر ، بش اکلردی ...

« دایان اویانکی باشندن عمر ! طوتکدی ممش ! »

باقاردیکز عملیاته چار چابوق یتمش !

آماصره ساحلی چوق اسکی بر مؤسسه‌در ؛
اوشاقلرك طوپی جراح اولور .. همان کسدیر !
بو کوندن اورمانی کوستر قبلاغیلی بالطه‌سنه :
تمیزلیوب چیقیویرسین ، بر قماسین یارینه !
— بر ازده دیکمه‌یی اوکرنسه‌لر ...

— آدام سن‌ده !
دوشوندیکك شیشه باق .. سن شو علمی اوکرن‌ده ..
— و علمه هیچ دیه‌جك یوق : مفادی قطعیدر !
علوم سائره صنعی ، او، پك طبیعیدر .
— نه وارکه : قالمادی تطبیق ایچون مساعد یر !
— نه‌دن ؟

— نه‌دنمی ، کورورد‌ك چیقوب کزه‌یدك اکر .
اتکلرنده ظیغین صاقلی بیلدیکك اورمان ، ۱)
بو کون بارینه‌دیرمه‌ماز حاله کلدی بر طاوشان !
او، صیرتی هیچده کونش بیلمه‌ین یشیل طاغلر ،
یغین یغین قایالردر : سرابلر چاغلار !
— صباحلین ینه بر خیلی نکته فیرلاتدك !
خیالی بول بول آقیتدك ، سرابی چاغلاتدك !
— خاییر ، خیال ایله یوقدر بنم آلیش ویریشم ..
اینان که : هر نه دیمشسه‌م کوروب‌ده سویله‌مشم .

شودر جهانده بم اك بكنديكم مسلك :
سوزم اودون كبی اولسون ؛ حقيقت اولسون تك !
— فنا دكل يولك اما اێچه صارپ اوله‌جق !
«اودون» ديدكده ، توخافدر ، نه كلدی عقلمه ، باق :
زواللی مملكتك يوقسی باشقه محصولی ؛
اودونڭدی ، نرده بولونسه‌ڭ ، متاع مبذولی .
— آدام يتشديره‌مزمش ، ديمك كه ، طوپراغمز !..
— لطيفه برطرف اما ، آدام دكل يالكز ،
اودونده ايسترز آرتيق ياقينده آوروپادن !
— بزم فيليزلری كوندرمسين صاقين اوزمان !
— آغيرجه داورانيورسين .. بر از چابوق يوروسه‌ڭ ..
— وقت قازانمق ايچون ايسترم ياواش كيتمك .
— او حالده قوش كبی سه‌كمك دكيدر لازم ؟
عيب دكل يا ، بو سوزدن نه چيقدی ، آكلامادم .
— بو اعتراضی نيچون صالالادك محاكمه‌سز ؟
وقت كچيرمه‌يی بزلر قازانمه عد ايدرز !
— ديمك كه شيمدی ايشڭ يوق ..
— خاير برازدن وار .
— نه ايشدر ، آكلايه بيلسه‌ڭ .. مهم ميدر اوقادار ؟
— كيدوب‌ده اوكه‌يی فاتحه قيلمق ايستيورم ؛
كليرميسين ؟ هادی !

— آرتیق اوشنمه‌دن نه زورم ،
صیجاقده قان تره باتمق ؟ نمازسه مقصدا کر:
صاغك، صولك طولو مسجد ، بکن بکن طالیور .
— نماز دکل یالکز مقصدم .. بو کون بر آدام
چیقوب‌ده وعظ ایده‌جك اوکله اوستی خلقه ...
— تمام !
زمانیدر اوطوروب ، شیمدی ، هرزه دیکله‌مه‌ك ؛
او یاوه کولری حالا ، آدام ، دییك بکه‌نیك !
صاریقلی ملتیدر ملتك باشنده بلا ...
— فقط ، عمومی بردن باتیرمق ایش دکل آ !
بیلیرمیسین نه دهالر یتیشدی مدرسه‌دن ؟
— دهامی ؟ آت باقلم ، هیچ صیقیلما ، بول کیسه‌دن!
— صیقیلمادن آته‌یم‌مش .. قوزوم ، نیچون آته‌یم ؛
ایناتمایورسه‌ك اکر طورکه بن‌ده آکلاته‌یم ...
— صایوب‌ده نافله معلوم اولان بش اون اسمی ،
یورولما : اونلری ازبرله‌مك‌ده بر ایشمی ؟
فقط ، شو وعظ ایده‌جك هرزه کو عجب کیم اوله ؟
نه اولسه هیچ یا .. نهایت ، صاریقلی بر ملا
— سنکه بزده ، برادر ، صباحلین چاتدق !
عناده قارشی نه یاپسین‌ده صوصماسین منطق ؛
« صاریقلیدر » دییه هیچ کورمه‌دن ، بلا انصاف ،

کبار امتی حقسز دکلمی استخفاف ؟
کاوب ده بر بولونه‌یدك کنجکی وعظنده :
قالیردی پارماغك ، الله بیلیر که ، آغز کده !
نه وار عنادیکه اینسه‌ك‌ده بر سفر غلبه ،
نماله فاتحه کاسه‌ك ...

— آل ایشته ، کلدم به !
— هدایت ایردیمی ؟ هاه شویله .. آفرین صو قوشی !
— آمان، شو دوز یولی طوتسه‌قده تپسه‌ك یوقوشی ...
— اوزاق یاقین دیمه آرتیق ؛ اینیش، یوقوش صورمه !
طیپیش طیپیش کیده‌لم .. هایدی کیر شو صاغ قولمه .

— آمان ، شو معبد فیاضك احتشامنه باق :
باقار باقار طویامام : عاشق اولمشم مطلق !
— حقیقةً طویاماز دیده‌لر ملاحتنه ..
فقط یابانجیلر اوشمش جوار عصمتنه !
نه‌در حریمنه یرلشمك ایسته‌ین شو صالاش
هویتنده ییغینلر که هپ برر قلاش !
— أوت ، زمینی اوزاقدن کوروب بابیلمشلر ؛
یواش یاواش صوقولوب صو کردن یاپیلمشلر !
— او حالده شیمدی آییلمق کرکدر اوقافه ..
— آییلدی فرض ایده‌لم .. ییغمادنجه بر طرفه ،
شو کوردیکك قاره طاشلر قدر کثیف آلتون ،

ناصيل تميزله‌يه بيلسين . ناصل يعقوب جيقسين ؟
ــ خاير ، قاپاتماليدر « جامعك ! » ديوب كمرى ؛
برو برو ييقيلير آز زمانده كنديلرى .
ــ ناصيل قاپاتمالى ؟
ــ غايت قولاى : « شوميدانلق ،
كه يول كچن خانى اولمشدى ، حوليدر آرتيق ؛
بو حوليدن كچه‌جكلر نماز ايچون كچه‌جك . »
ديوب قاپاتمالى .
ــ ياهو ، عقلليدين كرچك !
ــ كچنده ييتمايه قالقيشديلردى محفلى يا !
ــ ديتك كه ظير دلى بونلر !
ــ صورارميسين ؟ دلى يا !
دليرمدكجه بر انسان ناصيل وارير ألى‌ده ،
قيبار شو محفله ، ياخود شو محتشم كچيده ؟
« بزمده وار مدنيتله آشنالغمز ..
هم اسكيدر ..» ديه بيلمك ايچون دايانديغمز ،
يكانه حجت سنكينى ييرته‌جقلرده ،
صيقيلمادن كزه‌جكلر « كنيش » سوقاقلرده !
ــ « صيقيلمادن » ديه بر نكته صالالدك .. لكن ،
يرنده اولدى ..
ــ دكل ، سنده آكلايش كسكين !

ــ بن آ کلامامیا ، فقط پك دکرلی اولسه کرك ..
حقیقةً شو کچید چوق کوزلمیدر ؟

ــ نه دیمك !

صحیفه‌لر یازیور ، بلکه ، فن معماری ،
او ، میل ناز ایله مخمور دیده‌لر وری ،
بر از میللی باقان ، معبرك کوزلکنه ..
ــ کمرده اویله موافقمیدر عجب فنه ؟
ــ نه سویلدك ؟

ــ شو آتیلمش وده‌و کمر أیمی ؟
ــ فنون هندسه‌نك واریا برده « ترسیمی »
دینن اصولی .. اونك ماهرانه تطبیقی .
ــ دیمك که : خیلی مهمدر بونكده تدقیقی .
ــ سنك کوزك ایپدر .. قاچ موقتك ساعتی ؟
دوزه‌لته‌یم شونی .. طور ، طور .. قورولمامش ذاتی .
ــ برنده اون بوچوقاولمش ، برنده‌اوچ ..
ــ نه کوزل !
زمان ایچنده زمان .. یوقدی بویله شی اول .
ــ بویوك قصور ایدی لکن ..
ــ حقیقت اویله ایدی :
قمر حسابی ، کونش دوری ، صوکرد ، میلادی ،
دیوبده اوچ ییلی ازبر بیان ذکی‌ملت ،

طورورمی هیچ یالکز بر ساعتله ؟ طورماز أوت !

— ناصیل شوبانقه کوزل برنامی ؟

— پك اوقادار

فنا دکلسه‌ده ، نسبتله ، بر یحیمه‌لی دیوار

مثابه‌سنده قالیر جامعك یانبده ..

— غریب !

نه کوزمله باقارسه‌ك : نه محتشم ! نه مهیب !

— اوباشقه .. صورسه‌لر اسلوب ایچون «شود ..» دینه‌مز .

اصالت اولمالی صنعتده اولا .. بو : ملز !

خایر ، ملزده دکل .. بلکه برچوق اسلوبك

خلیطه حالی که ، تحلیله قلقیشلسه : اوزون !

نجیب اثر آرییورسه‌ك : سبیله باق ، ایشته ..

طاشوب طاشوب دوکولورکن اوشعر برجسته ،

صفای فطرتی شاهدکه : ترتیز اصلی ؛

دامارلرنده یوزن قان‌ده ، جان‌ده عثمانلی !

کوروب بوجوشش صنعتده روح اجدادی ،

براز صیقیلمالی شهرك صیقیلماز اولادی !

— صیقیلمق اسکی آداملرده نادراً کورولن

برابتلایه دینیرمش که ، شیمدی کچدی !

— نه‌دن !

— دکیشدی حالت روحیه ، چونکه عصره کوره ...

— آمان شو «حالت روحیه» برده «مفکوره»
عیب دکل یا، غیجیقلار بنم سیکیرلریمی!
— نیچون سیکیرله‌نیورسین؟ تعصبك یریمی؟
بر آز دکیشملی آرتیق بواسکی ذهنیت.
«لسانه هیچ یکیلك صوقمایك!» دیمك: جنت.
— خایر، تعصب ایدن یوق.. شووارکه: ایجابی
تحقق ایتمه‌لی بر کره؛ برده، اربابی
الیله اولمالی مطلوب اولان تجددلر..
دوشونکه بویله‌میدر بزده؟

— شبهه‌سز.

— نه کزر!

دلیلی: کندی سوزکدر..

— کیمك، بنمی؟

— أوت!

— نه‌سویله‌مشدم؟ اونوتدم..

— جانم شو «ذهنیت!»..

— بکنمدکمی؟ فرانسزجه یوقمی «مانتالیته»؟
اونك مقابلی..

— ذاتاً بودریا درد ایشته!
تصرفاتی عیناً آلیرسه‌ق انکلیزك،
فرانسزك، نه‌اولور حالی، صوکره، شیوه‌مزك؟

لسانك اولمالیدر بر وقار ملبسی ،
او اولمادقچه میسر دکل تعالیسی .
— براز محافظه‌کارانه‌در یاشیمدی بوده ...
— أوت ، محافظه‌کارم .. بیلیرمیسین ، بو موده
تعمم ایتمه‌یه باشلارسه ..
— باشلاسین ! نه‌اولور ؟
— ایلر ، طوتار یری قالماز ، لسانمز بوزولور .
بو کون نه‌مسخره اولمشسه ملتك قیلیغی .
لسانده اویله اولور !
— آکلامام عنادجیلغی ..
— بیلیرمیسین بوغریب امتك نه‌در حالی ؟
« یخاف » صیغه‌سنك چینغراقلی اعلالی !
— ناصیل ، ناصیل ؟
— هله صبر ایت : « یخاف اصلندن ... »
دیوب‌ده ازبره برچوق عباره‌لر اوقودان
خواجه‌م ، ختامه یاقین دوره‌سنده اعلالك ؛
میان قافیه‌دارنده چیفته « فی‌الحالك »
اوقور طوروردی ، بو برعنعنه‌یدی بسبللی :
« قچن که ساکن اولور واو ، اونك‌ده ماقبلی
حروف سالمه‌دن حرف غیرساکن اولور ؛
او واوی متفقاً مد ایدر ایمش جمهور ...

اوحالده ، بزدخی ایتدك : یخاف اولدی . » ... أوت !
نه‌یاپسه آوروپا ، بزلرجه اصل اولان حرکت :
« اوحالده بزدخی یاپدق ! » دییوب همان تقلید .
بودورلو بریکیلکدن نه‌خیر ایدرسین امید ؟
— فقط « یخاف » نك اعلالی اما کوچمش ها !
— بو ، اختصاری اونك ، چوق سورردی ، یوقسه ، دها !
فنامی ؟ باق ، لافه طالدقده طویمادق یوقوشی .
— حقیقت اویله ! اپی یول قازانمشز .. شونه ، شو ؟
— ییقیق سبیله باقوب آغلایان یانیق مکتب ..
کچنکی یانغینك انقاضی ایشته بونلر هپ !
— دیمك که : جامعی قربنده‌یز سلیمانك ..
— « دیمك » ده وارمی‌یا ؟ قارشیکده !
— لکن انسانك ،
ناصیل قارارمه‌ده مضی‌یه طیرمانان نظری !
بوکون ، بزم تپه‌مزدن باقان شو آثاری ،
صیانت ایله‌مه‌دن عاجزز ، دکل یاپمق ..
— حقیقت اویله ! شو معبد نه‌در ؟ شو حشمته باق !
— بیراق که جامعی ، دنیاده اولماز اویله اثر ؛
فقط نه‌در شو هیاکل ، نه‌در شو مدرسه‌لر !
اوزاقدن آکدیریورلر نطاق سیمینی ،

آتیلمش اوچ طرفندن کمند اونوب بلنه ؛
فقط دکل بلی ، دامانی کچمه‌مش النه !
بشر دکلی ؟ تعالی‌ده اینسه عرفانی ،
ناصیل قوجاقلایه‌بیلسین حریم یزدانی ؟
أوت ، مدارس او وحدتسرای محتشمك
اوگنده : حرمتیدر دینه هر زمان علمك .
بوتون شو قبه‌لرك موجه موجه سلسله‌سی :
حضور حقده قاپانمش سجود قافله‌سی !
— بو کونده اویله‌می لکن ؟
— دکاسه ، کیمده قصور ؟
بونا خلفلکی بز یاپمشز ؛ سلف معذور .
اویوب صیچان کبی هر دورت آدیمده بر کمری ،
دده‌کمی آچمش او مسکین قیلیقلی قهوه‌لری ؟
خایر ، دده‌دك سکا ، باق ، خسته‌خانه‌لر یاپمش !
یانده مکتب طبیه‌لر ، نه‌لر یاپمش !
شو کوردیکك قوجه‌مان کتله یوقمی ؟ دارالطب .
— دیمك : بو مدرسه‌، طبیه مکتبیدی..
— عیب !
— عیب نه‌در ؟
— بونی اولسون کوروب ده بیلمه‌مکز .

— طبابتك او قادار محترمدی موقعی که :
بر طبیب فنون آشنا چیقاز ، اسکی
مدرسینمزك الك كزيده افرادی .
يازيق ، او نسل كريمك وفاسزاولادی ،
بر قمش اویله‌جه ، هیچ باقلمامش مؤسسه‌یه ؛
نه‌لر کورور نه‌لر انسان کیرنجه مدرسه‌یه !
دولاشمق ایسته‌یه‌رك طالديغم اولوز بعضی :
آدیم باشنده عصرلرجه سعیك انقاضی ،
طاقیلمامق ، هانی ، قابل دکل آیاقلریکه !
نظر نفوذ ایده‌جك اولسه هانکی بر یېغینه :
یا بر مدققك اسرار تارماری دفین ؛
یا بر مشرحك آثاری صاقلی .. هم نه حزین !
چامورده صاپلی ، کنیش رحله‌لر بوتون مرمر ..
دیمك : معلمی تشریحی ویرمه‌مش ازبر ؛
کتاب نعشی سروب طاشلرك اوزونلغنه ،
آچوب آچوب اوقومش قارشیسنده بولدیغنه .
بوکون ، او رحله‌لرك کندی نعش اولوب یاتیور ؛
اوزرلرنده بکارلر فاصولیه قایناتیور !

— وفایه چیقسه کرکدر بو اکری بوکری سوقاق ..
— أوت ، وفایه اینر .
— غالبا اېچه اوزاق ...

دکلی ؟

— هیچ ده دکل .. سن یورولدڭ آکلاشیلان !

— اونوتمشم ، هانی ، بوقدرده کلدیکم چوقدن .

— صانجه ، طوغرو وفا میداننده یز شیمدی .

— براز طانیر کبی اولدم .. یا آزمی کچدمدی !

— آل ایشته ایسته دیکك: تربه، طاش قوناق، قاره قول ..

— فقط بونك نه سی میدان ؟ بو عادتا بر یول ..
توخاف دکلمی یا ؟

— وقتیله بلکه میداندی ..
قاپانمش اولسه ده کیتدکجه ، قالمش اسکی آدی .

— ایچه قهوه ده وار ..

— نرده یوق که ؟ هر یرده !!
اونکله ملت مرحومه اوغرامش درده !
بقاسی وارمی جهانك دوشونمه عاقبتی !
اوزان شو پیکه یه : بولدڭ دیمکدر آخرتی !
برنجی دفعه ایمش بینمش اختیار قایغه ؛
پیاده یاغ کبی قایدقجه طوغرولوب آیغه ؛
ایشیلدامش کوزی ، بر قاو چاقوب دیمش ! « یاحی !
عمر عمر بو عمر ایشته : هم اوطور ، هم قای ! »
شو پیکه لرده او تیریاکینك « عمر » دیدیکی

حيات آقوب كيده‌جكمش .. نه وار كدرله‌جك ؟
زمان زمان بو زمان .. طورمه بر نفس دها چك !
صفا كه باق كه يا چيقدڭ ، يا چيقمادڭ يارينه !
— دونوب دونوب باقيورسين ... نه‌كلدى خاطريكه ؟
— شو قارشيلقلى بنالر دوشوندوررمى سنى ؟
— نيچون دوشوندوره‌جك ، اوكيجه سويله حكمتنى ..
— شوصاغ طرفده‌كى ؟
— مكتب .
— أوت ، بوجبهه‌ده‌كى ؟
براسكى مدرسه اولمق كرك .. دكلمى ؟
— يكى .
— يكى نه‌در ؟ برآز ايضاح ايدلسه ، چوق اكسيلك !
— زواللى ماتى وحدت جدا ايدن « ايكيلك »
صيريتميورمى ؟ اوپيس ديشلريله قارشيكده ؟
ناصيل توكورمسين انسان شوحاله باقسين‌ده ؟
ييقيلمامش ، نه‌قادار ييقمق ايسته‌سه‌ك ، ايمان ؛
آييرمق ايسته‌مشز صوكره دينى دنيادن .
آييرمشز ، ايده‌رك شرعى متصل اهمال ؛
اصل ايكنجيسى اولمش ، شووار كه ، برزده‌حال !
أوت ، بوصيصقه وجودك يارين طورر نفسى ؛
فقط شوكورديكك « اكمكجى اوغلى مدرسه‌سى »

یاشار، دمیر کبی کوکسیله، بلکه اون ییل یاش ..
یاعز، قبورغه‌سی : قورشونله باغلی یالجین طاش !
اوله‌یدی قوسقوجه ملتده بریدنلی قفا ؛
« وجودی بریانه آتمق ، دماغی برطرفه ،
عقللی کاری دکل » دیرده بویله یاپمازدی .
نه اولدی ، صور باقلم : ملتك اوز اولادی ،
یابانجیدن دها دشمن کسیلدی بربرینه !
— صوکنده قارده‌ش اولورلر طبیعتیله ینه .
— زمان بیایر اونی آرتیق .

— کمر کوزوکدی هله ..
— کوزوکمسونمی یا ؟ برخیلی قسمی کچدی بیله .
— زواللی صاقلانیور : حالی کورمك ایسته‌میور !
— قرون ماضیه‌مزدن باقان شو « کوزلر » د صور :
اونه‌یدی ، طاغ کبی ارلرکه ارضه حاکمدی ..
نه‌در قاریجه‌لایان نسل مضمحل شیمدی ؟
— حقیقت، اویله کوچولمش که: «یوق!» دی، کچ آرتیق ..
— اصل بو ، یوق کبی وارلق دکلمی مسخره‌لق ؟
— « کبرملیدی » می دیرسین ؟ کبرمشز ، نه‌چیقار ؟
قولای دکل اوده .. انسانجه اولمه‌نك یولی وار .
جماعتك آره‌سندن « قالیرسه : ایلی بکه‌نیر ؛
اولورسه : یر بکه‌نیر » درت آدام چیقارسه ، کتیر !

براقده ئونه‌یی، آکلات شو کوزدیکك کری؛
بویوکلکنده‌میدر، نره‌دربونك هنری ؟
ــ کلنجه باقدیلر عثمانلیلرکه مملکتده،
صو یوق . صو، حال بوکه غایت مهمدی ..
ــ البته .
ــ دوشوندیلر بونی نردن، ناصیل کتیرمسنی؛
صوکنده اویله بر ایش یاپدیلرکه : پك فنی .
طوتولیوریا اساساً بوکون‌ده باشقه طریق،
صویك اساله‌سی، توزیعی مطلقا تضییق
اعانه‌سیله اولور ..
ــ شبهه‌سز .
ــ فقط، ماکنه
هنوز بیلنمدیکندن، او قوتك یرینه،
مابعك دکیشن راقمندن استحصال
اولونمه بر صیقی تضییق ایدلمش استعمال .
بوانجه الك اپی تضییقك ك قولای یولی؛
قاچیرمامق ایچون آرتیق اونك تقاضانی،
همان شو آبده‌لر باشلانیلمش اعلایه ..
فقط مهارت صنعت بونکله بیتدیمی یا ؟
خایر ! کورولمیدز آیری آیری مقسملر :
باقنجه حیرت ایدرسین .. نه اینجه ایش، نه هنر !

حقيقةً شاشه‌جق شى ... نه واقفانه حساب !
صو اويله بر داغيلمديلمش كه : ـ اونماسه‌يدى خراب ـ
آليرذى حقنى هر چشمه ؛ طامله‌نك كسرى
قدر تخلفى حتى سزردى « اولچو »لرى .

ـــ شو قارشيمزده طوران قبه غالبا تربه ..
ـــ آيول ! نماز كچيور .. امّا ظالمشز لافه به !
براقده تربه‌يى سن شيمديجك بر آز چابوق اول !
ـــ جانم نه‌دن قوشه‌لم ؟ واريا وقتمز بول بول ..
يتيشمه‌مش بيله اولسه‌ق ، قضاسى ممكندر !
ـــ خاير ، يتيشملى ، مادام اداسى ممكندر !
ـــ ديمك : صيغانمالى آبدسته .. بارى بر چشمه
اولايدى ..
ـــ چشمه‌مى ؟ آل ايشته !
ـــ طور ، فقط كيتمه !
ـــ سنك اوزون سوره‌جك ، آكلادم كه ، آبدستك ؛
فوطين چيقارماسى ، بيلمم نه .. چونكه يوق مستك .
براقده بن كيده‌يم ، صو كره‌دن كليرسين سن ..
كچيكمه‌ها !
ـــ كليرم .. كورمك ايسته‌رم ذاتاً .

واعظ کرسیده

اعوذ الله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم
ان الله وملئکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا
علیه وسلموا تسلیماً . صلّ اللهم وسلم وبارك علی النبی الامی
وعلی آله وصحبه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيم

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِى مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ

ظوتك‌ده « ذره »لردن ، چیقیك « سحابیه »
دینن بیغین بیغین اشباح آسمانی‌یه ؛
خلاصه ، عالم امکانی دور ایدك ؛ او زمان
شهوده باغلی بر ایمانله حکم ایدر وجدان :
که خلقتك نه قدر شکلی وارسه : علویسی ،
کثیفی ، مدرکی ، عضویسی ، غیر عضویسی ،
کمال شوق ایله محکومی عینی قانونك ..
بوتون شئون عوالم تجلیاتی اونك .
نه‌دن که ایته‌ده‌در فطرتك بو قانونی ،

فضایی ، کوکلری ، دریایی ، دشتی ، هامونی ،
ـ آدیملرنده ذکادن سریع اولوب حتی ـ
اثیری قاپلایه‌جق فسحتیله استیلا ؟
اوت ، سوزولدیمی ادرا که آکسزین بو سؤال ،
لسان حالی شو دستوری هایقیریر درحال :
« بقایی حق صانییان ، سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

قونولسه رحلهٔ تدقیقه هانکی بر موجود ؛
اولور تکاثفی بر سعی دائمك مشهود .
عدمله قرشیلاشان ضد وجود اولور ، دیمه‌یلك ؛
اونك مقابل اولان قطبی سعیدر . سعیك
کزوب دولاشدیغی ایصسز ، چوراق فضای عدم ؛
باقارسیکزکه : چیقارمش وجوده بر عالم .
توقف ایتدیکی هستیسرای دورا دور ،
کورورسکزکه : عدمدر .. نه بر ضیا ، نه‌ده نور !.
قولاق ویرکده نه‌لر سویلیور باقیك ادراك :
بو ، لجه لجه تکاثف ، بو سعی دهشتناك ،
بلیغ سعیدر عمان قدرتك ، ازلی ؛
خروش فیض ازل هر قطیره‌سنده جلی .
مکوناتی ازلدن خلاص ایدوب ابده

سوروکله‌ین ؛ اونی حیرتفزا هویتده
تقلبات ایله بر منتهایه طوغرو یورن ؛
هم استقامتی دائم او منتهایه ویرن ،
اراده هپ ازلی سعیدر ، باقیلسه ، اونك ؛
کیمك : او قدرت محضك ، او سر مکنونك !
نه دیکله‌نیر ، نه ده عاطل قالیر ، ولو بر آن ،
شئون خلقتی تکشیف ایدوب یازاتمقدن .

تصور ایلیه‌لم شیمدی باشقه بر قدرت ،
که هپ قوایی طوغورمش ، اساسی ماده . اوت !
نه‌در بو ؟ باشقه دکل ، عینی جلوه‌نك ایشیدر :
بوتون ازلده‌کی سعیك تکاثف ایتمشیدر .
شو ماده یوقمی که آنقده‌بر چوق اشکالی ،
اونكده وارماده‌در سعیه اصل سیالی .
نه‌دیمی ؛ چونکه بوتون قدرتك تکاثفیدر .
زمانده سعیه چیقار : چونکه هپ اونکله یورر ،
مکانده سعیه واریر : سعی صفره ایندیرلکز ،
مکان تصور ایدلمز ، محال اولور حیز .

علوم شاهقه‌دن قیشقیران ستون ضیا
دایاندی کوکلره ؛ لکن یتشمیور حالا ،
بلند نسخهٔ ایجادك ایلك صحیفه‌سنه .

بو ایلك صحیفهٔ مؤبد ظلام ایچنده ینه !
کورونمیورکه اوقونسون سواد نامهٔ غیب ؛
یقینه سد چکیور هر سطرده یوز بیك ریب .
ضیایه طوغری یوزوب کیتمك ایستدکجه خیال ،
سوروکلیور اونی کردابه طالمه دالغه لیال !
مآل خلقته امکانی یوق یتیشمه‌مزك ؛
فقط ، او نسخهٔ تکوین حیرت انکیزك
باشنده پك ایری بر خطله پارلیور ، یالکز
شو جمله‌لرکه ، اکر کورمه‌مشسه‌کز ، آلیکز :
« بقای حق طانییان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش‌که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

قمر چالیشمادەدر ، کوکله بر چالیشمادەدر ؛
کونش چالیشماده ، سیاره‌لر چالیشماده‌در .
دیدیمه‌دن کری طورماز نجوم کیسودار ؛
بوتون آلین تریدر طورمایوب یاغان انوار !
یابانجی صانمایکز سیر ایدوبده اجرامی ..
بر اسکی عائله‌در ، کوك یوزنده آرامی .
شو وارکه ، مرکزی تا آسمانده اولسه بیله ،
کلوب کلوب بزی بسله‌ر کمال منتله .
فقط بو عائله هیچ بکزه‌مز بزمکیلره ؛

بوزوشمامش اونك افرادی بلکه بر کره .
لسان حال طبیعت لساندر اونلرده ده ،
بر احتساس تعاطیسیدر دونن آره‌ده .
بر احتساس که پك ایجه‌در .. فقط کسکین ..
نه حسبحال سماوی ! ناصیل بلاغ مبین !
کوروك شو عائله افرادینك سویشمه‌سنی :
کوچوك ، بویوکلرینك زنجی ، قرة‌العینی ؛
بویوك ، کوچوکلر ایچون دایه‌در ، مربیدر ..
کیدر ، حیاتی تنظیم ایدر ، کورور کوزه‌دیر .
کونش ، که عائله‌نك مهربان رئیسی اودر .
سریر محتشمندن سوزوب فضانی وقور
نظرلریله آراز هرطرفده موکبنی ؛
ناصیل آرازسه برآواره یار غائبنی .
بولنجه هپسنی آرتیق او نازنین سینه ،
آلیر برر برر آغوش حار شفقتنه .
بوخانمان طوتان هپ اونك حمایه‌سیدر ؛
اوزلرنده کزن سایه کندی سایه‌سیدر .
اوسایه‌در که : یاپیلدقجه نوری ابعاده ،
حیات ایشیقلری باشلار سرای میناده .
آوت ، بوعائله افرادی طوزمیور .. ال اله
ویروب ، ازلده چیزلمش براستقامته ،

کمال ممکنی ادراکه دوغرو هپ قوشیور ؛
فضاده فسحتی کوردکجه بو سبوتون جوشیور !
بوعزم قاهری نومید ایدرمی برجاثل ؟
بولك اوزونلغی ، زیرا ، وظیفه‌سنده دکل !

نه اطراد مؤبد ! نه منتظم حرکت !
یا اللرنده‌کی برنامج ، اینسه کز دقت ،
برانجه‌لکله مساعی‌یی منقسمدرکه :
نه انجه‌لکدر و ، قابل دکلدر ادراکی .
کورولمیور برینك استراحت ایلدیکی ..
اونك توقفی ، زیرا ، بوتون برعائله‌یی
دقیقه‌سنده پریشان ایدر ، ازر ، بیتیرر .
دیمك که : ایسته‌سه برذره بیك جهان دویرر !
فقط اوذره ایچون نره‌در عطالته میل ؟
باقیك طورورمی ثریا ، باقیك طورورمی سهیل ؟
کوروب سهیلی شعراده هرزمان چالیشیر ؛
باقر اوزاقده‌کی عیوقه ، فرقدان چالیشیر .
قراری یوق هله راحله اعزلك برآن .
خلاصه ، حس ایله یاخود نظرله فرق اولنان ،
نجوم نامتناهی بوتون چالیشمقده ..
سکون تصوری قابلمی بعد مطلقده ؟

بوموکبك ، کیجه کوندوز قوشان بوقافله‌نك

مرتباتی بر سلطنتلی عائله‌نك
رئیس دائمیدر ؛ واقعا بو عائله‌لر
كوروبیور بوتون ابعادی بوقلاسه‌ق یریر ؛
فقط دلالت نوریله كزه‌كز علمك ،
وجودی آكلاشیلیر هر آدیمده بیك نجمك .
بوعائلات سماویه اتحاد ایده‌رك ،
طوغارکه سینهٔ میاده برقبیله ، كرك
سریر شانی ، كرك ذاتی دائما مستور
قالان رئیسنه منقاد اولوب ، سوركلی ، وقور ،
فقط سویملی بر آهنك تام وحدتله ،
چالیشمادن كری طورماز اومحتشم كتله .
بوكتله ایشته بزم كائناتمزدر كه :
— قوشاتماسیله برابر نظرده افلاكی —
حدودی چوریلیور كهكشان نطاقیله .

كچیك نجومی .. سحابیه‌لرده ، حقیله
تكامل ایتمك ایچون اوغراشیر ، دونر ، دیدینیر ،
برر قبیله ، برر كائنات واسعدر .
بوكائنات سماویه‌نك — كه برطاقیمی
دمینكی عائله شكلنده‌در — قالان قسمی ،
هنوز مشیمهٔ خلقتده صاقلی افراده

حیات و یرمك ایچون متصل چالیشمقده .
نه‌در كه ساحهٔ قدرت دینن بوظل مدید ؟
ضیا آدیملری حتی مساحه‌دن نومید !
نه‌در نظام مساعی بو كل ساعیده ؟
نه‌در كه سوق ایدیبور هیچ طاغیمادن ابده ؟
بو بی‌نهایه عوالم اداره‌سز یوروموز ..
فقط اداره ایچون هانکی نقطه‌دن مركز ؟
نه‌در كه موقعی ، ابعاده صیغمایان بو بیغین
ایچنده ، شیمدی بزم كندی كائناتمزك ؟
حریم حكمت اشیایه هیچ صوقولمالی :
او بر جهان معما كه بوسبوتون قاپالی !

بیلیرمیسین ، نه‌قدر هیچ ایمشسین ای ادراك !
بو عقده‌لر ایده‌جكمیدی بویله سینه‌كی چاك ؟
یاسن ، نه عاجز ایمشسین زوالی عقل بشر !
مجاهده‌ك چیقاجقمیدی بالنتیجه هدر ؟
اوت ، عوالمی ، هیچ شبهه یوق كه ، بر قانون
اداره ایتمه‌ده .. لكن نه‌در مآلی اونك ؟
جهان شو كوردیكمز كتله‌دن عبارتمی ؟
بوتون عوالم مشهوده ، یوقسه ، هیچ اسمی
بیلنمه‌ین ، صاییسز ، كائنات اخرانك

کمینه جزئیمیدر ؟ ماوراسی اکوانك ،
عدم دکاسه ، ناصیلدر ، نه‌در وجودی عجب ؟
نه‌دن بو لیل سرائر آچیلمیور یارب ؟

بو جوش جرأتی ایتمکده آنسزین مبهوت ،
شو سس که ، موج بلندیله چالقانیر ملکوت :
« اونوتمه کندیکی ، هم بیلمش اول که ای انسان ،
مؤبداً قاله‌جق خلقتك اساسی نهان .
سمای آلماسی قابلمی بر آووج خاکك ؟
او ساحه‌لرکه یتیشمز ضیای ادراکك ،
تصور ایت : جبروتم ایچون بدایتدر !
مکوّنات که فکرکجه بی نهایتدر ،
کمینه ذره‌سیدر آسمان خلقتمك .
کلوب کنارینه عمان سرمدیتمك ،
رکوع یدر ابدیاً ، قیام ایدن ادراك ؛
ذکا سجوده واریر ، وهم اولور قرین هلاك .
سنك او ساحه‌ده بوقدر ایشك ! او ساحه ، بنم ،
بوتون خلائقه مسدود قاب قوسینم !
حریمی زائر تخمین ایچون کشاده دکل ؛
سرای وحدتمك طورمه قارشیسنده ، چکیل !
چکیلده فیض میینمله تا ازلده سکا
مسخر ایلدیکم بر جهانك اورته‌سنه

آتیل .. فضایی دولاش ، آسمانه چیق ، پرده این ؛
لسان غیم اولان بینات حکمتمك،
وجودی ایکه‌تن آهنك یکمألی طوی !
دوشونمه ، هایدی شو آهنك سرمدیته اوی :
« بقایی حق طانیدان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که، بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

آلیك‌ده بر کوچوجك طاش ، ضیای عالمه طوتك ،
بوتون نقاطی اولجه ؛ صو کره ، قلقیك اوبك
باقیك وجودینه بر خرده‌بین آلوب ، لکن ،
بو خرده‌بین اوله‌جق کندی نوری ادراککك .
زمین قدار بویوتوك ؛ آسمان قدار بویوتوك .
خلاصه ، قوسقوجه‌مدن بر جهان قدار بویوتوك ؛
کورورسکز که : او بر طامله‌جق وجودیله ،
قیلمق ایسته‌یه‌رك طورمایوب کیدن سیله ،
او کنده عزمنه حائل نه وارسه، هپ آشیور.
دیمك که : شیمدی بو طاش جانله، باشله اوغراشیور ،
« بوتون عوالی لبریز ایدن مساعی‌یه ،
بنم ده سعیم اولمق کرك علاوه... » دییه .
بو سنکپاره‌یی سز شیمدی کورمه‌یك ناچیز..
او ، بر وجود معظم؛ او ، بر جهان وجیز ؛

كه — انجمیله ، شموسیله ، آسمانیله ،
توابعیله، سحابیه‌سیله — عینیله ،
بزم شوبیلدیکمز کائناتی کوستریور !
خیال او منظره‌نك دهشتندن اورپریور :
بر قبیله‌در اجزای فردی ؛ ذراتی
صیره‌یله عائله‌لردر ؛ آلیت ذریاتی :
کوزوتمه‌مکله برابر ییغین ییغین افراد .
دیمك ، او ، سینهٔ ابعادی ایکه‌دن فریاد ؛
او ، هرطرفده‌کی آهنك سعی غلغله خیز ؛
او کیرودار عمومی .. باقیلسه الك ناچیز
طاشك مضیق وجودنده مندمج ... حیرت !
بو سنك جامدك اجزای فردی بروحدت ،
بر امتزاج مؤبدله ایلیوردوران ،
که‌هر تکاثفی محصول سعینك او زمان ،
تمثل ایتمه‌ده برچوق قوای غالبه‌یه :
یا انقلاب ایدییور هیئتله جاذبه‌یه ؛
یا باشقه تورلو هویت آلوب ضیا اولیور ؛
یارنك شعلهٔ برقیده رونما اولیور ؛
یا بر حرارت سیاله ایلیور تأسیس ؛
یا اهتزاز ایدییور موجه موجه مقناطیس .

عجب ، نمونهٔ اکوان اولان بو ، ذاتاً اوفاق ،
وجودی نامتناهی کوچولده‌جك اولسه‌ق ؟
کوچولدی ، فرض ایده‌لم ، اولدی عاقبت ذره ..
کوروك ، شو ذره‌یی تدقیق ایدلكده برکره .
ناصیل خروش ایله قلبنده ایلیور ضربان ،
عوالمیله برابر شموس بی پایان !
سمالرنده اوچان عینی مطرد آهنك ؛
دکزلرنده کزن عینی سعی رنکا رنك .
باقیك که : ذره‌ده بر هیچ اولان وجودیله ،
موفق اولماده‌در کائناتی تمثیله ؛
کوروك که : ذره‌یی اتمکده‌در جهان تنظیر .
فقط بو بحر سرائرکه ممتنع تقدیر ،
کونشده ، کولکه‌ده ، هر یرده جوشه کلدکجه ،
آتار کناره شو یوکسك مآلی هر موجه :
« بقانی حق طانیان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

کوروك قوای طبیعتده سعی معتادی :
چالیشماسه‌یدی حرارت ، موسم اولمازدی .
او ، بر زمان آزالوب ، دونره بر زمان چوغالوب ؛
بخار ایدر صوبی ، تکثیف ایدر بخاری آلوب .

ضیاطوروورمی‌یا ؟ ظلمتله دائما یاریشیر . .
نه‌وارسه حاصلی .. طوپراق ، دکیز ، بوتون چالیشیر . .
تصعدانی بحارك بولوط ییغار هوایه ،
ترسباتی سحابك نهر یایار اووایه .
زمین سمایه آلو پوسکورور ایچندن‌تا ؛
مقابلنده صاغار ییلدیریم زمینه سما .
طوپوب خروشنی جوشك خروش ایدر انهار ؛
کوپوك صاچار بونی کوردکجه باد ولوله‌دار !
نه‌در بو کوکده‌کی سسلر ؟ نه‌در بو یرده‌کی جوش ؟
أوت ، قوای طبیعیه‌نك بودوشادوش
مجاهداتی‌که بر بی‌نهایه سلسله‌در ،
تزاحمیله یرك سینه‌سنده، یوکسلدیر ،
حیاتك اسنی تأبیده بر بویوك تمثال ،
که جبهه‌سنده تجلی ایدر طورور شو مآل :
« بقایی حق طانییان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش‌که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

ذوی‌الحیاته باقیك .. قوشمیورمی حق حیات
پشنده جمله نباتات ، جمله حیوانات ؟
مؤثرات طبیعتله دائم اوغراشه‌رق ؛
بوتون جهان کبی اونلرده ایسته‌یور یاشامق .

عواملك كيمى تأييد ايدر بقالرينى ؛
هجوم ايدر كيمى تعجيل ايچون فنالرينى .
زواليلر ، هانى ، بر آن ايچنده بيك كره ،
قاچوب ايكنجى طاقيمدن قوشار بر نجيلره .
حياتى حق طانييانلر يوروليور .. هيهات !
سكون نه‌در ، اونى كورمشمیدر كه عضويات ؟
بوكار زاره دوشن هانكى فردعضوى كه ،
قيميلداماز ، اونى چيكنر كچر همان اوبه‌كى .
بوانحارى فقط نردن اختيار ايده‌جك ؟
ايلرله‌يوب طورويور ايشته هيچ كسيلمه‌يه‌رك ،
— ازلده روحنه مودوع دست فطرت اولان —
كزيده برامل آرقه‌سنده قوشمقدن .
دكل وصالى ، كه برغايه‌در حياتى ايچون ،
خيال وصلى ده جاذب اونازنين املك !
بوغايه‌نك ، بوخيالك اميد ادراكى ،
دولاشديرر كيجه كوندوز اوروح چالاكى .
زمينى كنديته حصر ايتمك ايسته‌يوب چاليشير ؛
شووار كه باشقه امللرده آكسزين قاريشير .
تزاحم ايتديمى آمالى برچوق افرادك ؛
كسيلمز آرقه‌سى آرتيق جهاد معتادك !
بوحرب ايشنده قازانمقدر چالیشمش اولان ؛

چالیشمایوب اوطوراندر کبردیلن ، بوغولان .
نه‌در مرادی ، بیله‌مز ، فقط حکیم ازل ،
جهانی معرکه خلق ایله‌مش ، حیاتی جدل .
کیمك قولنده مساعی دینن وفالی سلاح
کورولمیورسه ، امید ایتمسین صوکنده فلاح .
کرك هجومه کچیلسین ، کرك مدافعه‌یه ؛
مسلح اولمالی مطلق کیرن منازعه‌یه .
فقط جدال حیاتك بوتون بوغلغله‌سی ؛
قالانلرك آجی ، اوله‌نلرك آجیقلی سسی ؛
زمان زمان کوکه یاپراق نثار ایدن اشجار ؛
زمین زمین یره قالیچه‌لر یایان ازهار ؛
بهاره قارشی طیورك غریب نوحه‌لری ؛
شکار اوکنده وحوشك مهیب صیحه‌لری ؛
بدایعیله بهاران ، شدائدیله خزان ،
بوشعر خلقتی انشاد ایدر طورور هرآن :
« بقای حق طانییان سعی بروظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا - بی اولورسه حق ایدیلیر . »

دکلمی جنك حیاتك زبونی آدمده ؟
مجاهده‌یله یاشار چاره‌سز بوعالمده .
أوت ، مجاهده محصولیدر حیات بشر ،

او اولمادقجه نه افراد اولور ، نه عائله لر .
کوروك بر بر افرادی : متصل چالیشیر ؛
باقیك که عائله لر طورمایوب ناصیل چالیشیر .
آلیك صیره یله جماعاتی ، صوکره اقوامی ؛
عجب جدال معیشتدن آیریلان وارمی ؟
نظام کونه نگهبان او سرمدی قانون ،
بوتون جهانی طوتارکن تحکمنده زبون ،
غریب اولور بشریت چیقارسه مستثنا .
خایر ! عدالت فطرتده یوقدر استثنا .
حیاته حقی اولان کیمدر آکلایور ، کورویور ؛
چالیشمایانلری بر بر الیله اولدورییور !
بقایی غایه صایانلر قوشوب ایلرله مه ده ؛
یولنده زحمتی رحمت بیلوب مزاحمه ده .
ترقیاتی ملتلرك کورن ، هیهات ،
زمان ایچنده زمان ایتسه ، حقلیدر ، اثبات .

باقیك مجاهد اولان غربه شیمدی بر کره :
هوایه حکم ایدییور قانع اولمیورده یره .
دونوکده عاطل اولان شرقی سیر ایدك : نه کری !
یاقینده قالمایه جق بر یوزنده بلکه یری !
نه در شو بر سورو فنلر ، نه در بو صنعتلر ؟

نه‌در بو علمه تجلی ایدن حقیقتلر ؟
سفینه‌لر که یارار قطعه قطعه دریایی ؛
شمندوفر که طارار بقعه بقعه دنیایی ؛
شثون که برقه بینوب سسلنیر طورور اوواده ؛
بالون که روح کثیفیله یوکسلیر هواده ..
خلاصه ، هپسی بو آثار دهشت آکینك ،
بوتون تکاثفیدر طوپلانان مساعینك .

عدویه قارشی جهنم قوصان مهیب افواه ؛
اومورلرنده صواعق یاتان سحاب سیاه ؛
عیون حرصه امان ویرمه‌ین ردای مدید :
قوووقلرنده یاتار طاغ طوران حصون حدید ؛
رفاه ایچنده عمر سورمه‌لر ، مسرتلر ؛
حضور خاطره مقرون بویوك سعادتلر ؛
تأیید ایتمش امللر ، نفوذلر ، شانلر ؛
کوچولمه‌ین عظمتلر ، سورکلی عمرانلر ..
ایدر نتیجه‌ده سعیك تجسمنده قرار .

زمان زمان کورولن آخرت قیلیقلی دیار ؛
جنازه‌دن او قادار فرقی اولمایان جانلر ؛
داماردە سیری بلیرسز ، ایرینله‌شن قانلر ؛
سورونمه‌لر ؛ کبروب کیتمه‌لر ؛ رذالتلر ؛
نصیبی کوره‌ خسران اولان ندامتلر ؛

خراب اولان عظمت ، تارمار اولان اقبال ؛
سقوط روح عمومی ، سقوط استقلال ؛
دیلنجیلکله یاشار دربدر حکومتلر ؛
اسارتیله مباهی زواللی ملتلر ؛
خرابه‌لر ، چامور أولر ، چاموردن انسانلر ؛
أکیلمه‌مش قوجه یرلر ، بچیلمش اورمانلر ؛
طورور صولر ، دره اولمش خلای جاریلر ؛
ایصیتمه‌لر ، تیفولر ، دورلو موت ساریلر ؛
خرافه‌لر ، اوفوروکلر ، دوکوم دوکوم باغلر ؛
مزار مزار طولاشوب خسته باقدیران صاغلر ...
عطالتك او ملوث ترسباتی بوتون !

نمونه ایشته بزز .. کورمك ایسته‌ین کورسون !
باقیك‌ده حالنه عبرت آلیك شو مملکتك !
ناصیلدك ای قوجه ملت ؟ نه اولدی عاقبتك ؟
یابانجیلر ایدییورمش ـ ایدریا ـ استکراه :
دیلنجیلر بیله سندن شرفلیدر بالله.
وقاری چوقدن اونوتدك ، حیایی قالدیردك ؛
مقدساتی ایصیردك ، خدایه صالدیردك !
نه خاطراتکه حرمت ، نه عنعناتکی یاد ؛
ده‌ده‌کده بویله‌می یاپمشدی ای سفیل اولاد ؟

حیاتك ارذلی اولمش حیات معتادك ؛
سنك حسابكه بر چوق اوتانسین اجدادك !
داماولركده‌كی قان عادتا ایرینلشمش ؛
او چیقمق ایسته‌مه‌ین جان‌ده بر ییغین لش‌مش !
اعاده ایتمه‌نك امكانی یوقسه ماضی‌یی ،
بو مبتذل یاشایشدن كبرمه‌ك البت أیی .
كبرمدك طرفك قالمامش یا پك ، ذاتاً ..
سورونمه‌نك او قادار فرقی وارمی أولمكدن ؟
سورونمك ایسته‌دیكك شی! فقط زمان پشكی
بیراقمایور ، آته‌جق بر چوقور بولوب لشكی !
بو كون صحیفهٔ عالمده‌سن كه برلكه‌سین ؛
ناصیل وجودیكی قالدیرماسین ، نه‌دن چكسین ؟
« ایشیتمه‌دم » دیبه‌مزسین ؛ ایشیتدك البته :
«توقفك یری یوقدر حیات ملتده .»
سكون بلیردیمی بر ملتك حیاتنده ؛
قالیر سنك كبی ذلت ، اسارت آلتنده .
نه‌در بو مسكنتك ، سن‌ده برقیملداسه‌ك آ !
نیچون قیمیلدامیورسین ؟ نیچون : نه اولدی سكا ؟
نیچون‌می ؟.. « چونكه بو فانی حیاته یوق میلك !
اونك نتیجه‌سیدر سعیه وارمیورسه الك . »
دكلمی ؟.. بن‌ده اینانمدم ! خدا بیلیر كه یالان !

حیاته نرده کورولمش سنك قادار صاریلان ؟
زورك : کبرمه‌مك آنجاق « أولوملی دنیا »ده !
دکل حقیقتی ، موتك خیالی رؤیاده
دیکیلسه قارشیکه ، هیچ شبهه یوق ، اودك پاطلار !
دوشون : حیاته فدا ایتمدك الکده نه وار ؟.
شرفمی ، شانمی ، شهامتمی ، دینمی ، ایمانمی ؟
وطنمی ، حس حمیتمی ، حقمی ، وجدانمی ؟
مزارمی ، تربه‌می ، اجدادیکك کمیکلریمی ؟
صلیبی سینه‌یه چکمش مساجدك بریمی ؟
نه قالدی ویرمدیکك بر چوروك حیاتك ایچون ؟
صایلسه آه کیدن فدیه‌لر نجاتك ایچون !
چولوق چوجوق کسیلیر کن ؛ قادینلر ایکلر کن ؛
زاواللیلر سنی ارکك صانیرده بکلر کن ؛
حیاتی ، عرضی اکوب یول بویجه ، چیر چیپلاق ،
قاچارسین ، اوبله‌می ، هی قالب آدام صیقیلمایه‌رق !
دکل که « دون ! » دییه بیکلرجه یالواران کریده ؛
دیکیلدی قارشیکه اجدادیکك مقابری‌ده ؛
« یولمده طورما قاچار کن ! » دیدك ، باصوب کچدك !
ایشتمدکمی نه سویلردی محترم جدك : [*]
« ظفر ایلرده‌در اوغلم ، هجوم ایدوب آشه‌رق ،

حدود دشمنی ، هیچ یوقسه ، بر مزار آلمق ؛
یكچوبده رجعته بیك ییل معمر اولمقدن
خیرلیدر . » ... نه یامان سوز ، نه قهرمان ایمان !
یازیق که سن شو بویوك روحی شرمسار ایتدك :
بوتون مقابر اسلامی کفره چیكندتدك !
برر لسان تظلم اوزاتدی هر مقبر ..
زاواللی طاشلره لكن باقانمی وار ؟ نه گزر !
دکل مزارده‌کی نعشك انین تلعینی ،
فغانی بونجه حیاتك چوریمه‌مشدی سنی !
مرامك : اولمه‌یه بیلمك ، فنا دکل بوقرار ..
فقط حیات ایچون الزم حیاتی استحقار .
حیات اودرکه : نهایت بهاسی خون اولسون ،
سنك حیات سفیلك : بهای ناموسك !
دده‌ك نه‌دورلو یاشارمش .. آدامسه‌ك اویله یاشا :
« اگر همای ظفر قونمق ایسته‌مزسه باشه ،
حرام اولور سکا قوزغون اوشورمه‌مك لشکه ! »
ناصیل ، بوسوزلری طوتمق کلیرمی هیچ ایشکه ؟
مذلتك اوقدریار جانیسین که ، یازیق ،
« اوجنده یوقسه اولوم » هربلایه کوکسك آچیق !
دیلنجی موقعی ، ملتلرك ایچنده یرك !
نه‌ذوقی وار ، بکا آکلات ، بو عمر دیریلك ؟

شماله طوغرو كيدرسين: صوغوق براستقبال ،
جنوبه نيت ايدرسين : آچيق براستثقال !
« آمان غربى ! بزه سندن اولور اولورسه مدد ...
قوزوم پووانقاره ! بيتدك ... عنايت ايت ، كرم ايت ! »
ديدكجه سن ، ديديلر قارشيدن : « عنايت اوله ! »
ديلنجيلكله سياست دوزرمى ، هى بودالا ؟
سياستك قانى : ثروت ، حياتى : سطوتدر ،
زبونكش آوروپا برحق طانيركه : قوتدر .
دونما ، اوردو يورور كن مظفراً ايلرى ،
اوزنكى اوپمه‌يه حسرتدى غربك ايلچيلرى !
او احتشامى الكدن نيچون بيراقدكده ،
بوكون ياتوب طورويورسين آياقلر آلتنده ؟
« قدرمش !» اويله‌مى ؟ حاشا ، بوسوز دكل طوغرو :
بلاكى ايسته‌دك ، الله‌ده ويردى .. طوغروسى بو .
طلب ناصيلسه ، طبيعى ، نتيجه اويله چيقار ،
مشيتك سكا ظلم ايتمك احتمالى مى وار ؟
« چاليش ! » ديدكجه شريعت ، چاليشمادك ، طوردك ،
اونك حسابنه برچوق خرافه اويدوردك !
صوكنده برده « توكل » صوقوشدوروب آره‌يه ،
زواللى دينى چويردك اونكله مسخره‌يه !
بيراق چاليشمه‌يى ، امر ايت اوطورديغك يردن ،

یورولما، اویله‌یا ، مولی اجیر خاصك ایکن!
یازوب صباحلین أودن چیقارکن ایشلریکی ،
برر برر اوقو تکمیل ایدنجه دفترینی ؛
بوتون اوایشلری ربم کورور : وظیفه‌سیدر ..
بوکاك خفیفه‌دی .. سن شیمدی طوغرو قهوه‌یه کیر !
چولوق ، چوجوق سورونورمش صوکنده آچ‌قاله‌رق...
خدا وکیل امورك دکلمی ؟ کیفکه باق !
اونك خزینهٔ انعامی کندی وزنه‌کدر !
حواله ایت نه قدر مصرفك اولورسه .. ویرر !
سلاحی قوللانان الله ، حدودی بکله‌ین او ؛
لوازمك بیتیویرمش ، دکلمی ؟ اکله‌ین او !
چکوب قوماندانی آلتنده اوردو اوردو ملك ؛
سنك حسابکه کفاری خاکسار ایده‌جك !
باشك صیقیلدیمی ، کافی سنك او نازلی سسك :
« یتیش! » دی، کندیسی کلسین ، یاخضری کوندرسین!
أوکده خسته‌لانان وارسه ، بورجیدر : باقه‌جق ؛
شفا خزینه‌سی درحال اولوق آقه‌جق .
دیمك‌که : هر شیئك الله ... یاناشمه‌لكٔ ، ایرغادك او ؛
چولوق چوجوق اوکا عائد : لالاك، باجیك ، دادیك‌او؛
وکیل خرجك او ؛ کهیاك ، مدیر وزنه‌ك او ؛
آلیش سنکسه‌ده ، مسئول اولان ویریشدن او ؛

دكيزده جنك اوله‌جقمش .. كميك او ، قپودانك او ؛
يا اوردو لازم ايمش .. عسكرك ، قوماندانك او ؛
كويك ياساقجيسى ؛ شهرك‌ده باش محصلى او ؛
طبيب عائله ، اجزاجى . . هپسى حاصلى او .
يا سن نه‌سين ؟ متوكل ! يوتولماز آرتيق بو !
بر آزده صايغى كركدر ... نه صايغيسزلق بو ؟
خدايى كنديته قول ياپدى ، كندى اولدى خدا ؛
اوتانمادن‌ده توكل ديبور بو جرأته ... ها ؟
يهود عزيره ، نصارى مسيحه ابن‌الله
ديمكله عنصر توحيد اولور كيدرسه تباه ؛
سنك بو قوپ قورو شركك صيغارمى ايمانه ؟
توكل اويله تحكم ديمك‌مى يزدانه ؟
كيملك حسابنه ايمش ، دوشونميور ، قرآن ..
جناب حق چيقه‌جق ، صورسه‌لر ، مخاطب اولان !
بوتون أوامره اعلان حرب ايدن شو سفيه ،
مكلفيق اللهه ايليور توجيه !

كورورده حالنى انسان ، فقط ، بو دربدرك ؛
ناصيل كناهنه كيرمز توكلك ، قدرك ؟
صاريلمادن الك اوفاق بر ايشكده اسبابه ،
موفقيته امكان بولورميسين عجبا ؟

حماقتك اشبور حد اعتدالی ، یتر !
أ کیلمه‌دن بچیلن تارلا نرده وار ؟ کوستر !
« قدر » سنك دیدیکك یولده شرعه بهتاندر ؛
توکلك ، هله ، خسران ایچنده خسراندر .
قدر فرائض ایمانه داخل .. آمنا ..
فقط یوق اونده سنك صاپمش اولدیغك معنی .
قدر : شرائطی موجود اولوب‌ده میدانده ،
ظهوره کلسیدر ممکناتك اعیانده .
نیچون ، ناصیل کلیورمش .. او بوسبوتون مجهول ؛
بز اختیاریمزك صورتندنز مسئول .
قدر نه‌در ، سکا دوشمز او سری استکناه ؛
سنك وظیفه‌ك اطاعت نه امر ایدرسه اله .
او ، صوقمق ایسته‌دیکك ، شکله کیرمسیله قدر ؛
بوتون أوامری شرعك اولور بر آنده هدر !
نه‌دن‌یا ، حضرت حقك رسول محترمی ،
بو بحثی منع ایدییور مؤمنینه ، بوش یره‌می ؟
قدر دینجه نه آکلاردی دیکله باق اصحاب :
ابو عبیده‌یه امداده ایله‌مشدی شتاب ،
معیتنده‌کی عسکرله بر زمان فاروق .
— تردد ایتمه صاقین ، چونکه وقعه پك موثوق —
طریق شامی طوتوب طوغری « سرغ » ه ایندی عمر .

ابو عبیده همان قوشدی آلماسیله خبر .
خلیفه، حضرت سرداره : « نرده‌در اوردو؟
نه یاپدیکز ؟ یاپه‌جق شی نه‌در ؟ » دییوب صوردی.
ابو عبیده « وباوار ! » دینجه عسکرده ؛
توابعیله عمر طوردی قالقه‌جق یرده .
« وبایه قارشی کیدلمکمی ، کیتمه‌مکمی ایی ؟ »
مهاجرین کرامك صورولدی هپ رأیی .
بو زمره‌دن کیمی « مقصد مهم ، کیدلملی . » دیر ؛
« حایر ، بو تهلکه‌در . » دیر قالان مهاجرلر .
خلیفه بویله مخالف کورونجه افکاری ؛
چاغیردی : عینی تردده بولدی انصاری .
طاغیتدی هپسنی ، لکن صیقیلدی .. آرتیق اوکا ،
مهاجرین قریشك مسن اولانلرینه
مراجعت یولی قلمشدی ؛ صوردی اونلرده‌ده .
بو فرقه ایشته بلا قید اختلاف آره‌ده :
« وبایه قارشی کیدلمك خطا اولور . » دیدیلر ؛
« یارین دونوك . » دییه اصحابه امری ویردی عمر .
علی السحر دوزولدکن جماعتیله یوله ،
ابوعبیده چیقوب : « یاعمر ، اوغورلر اوله !
فراریکز قدر اللهدن میدر شیمدی ؟ »
دیمزمی ، حضرت فاروق دوندی : « طوغرو ، دیدی ،

شووارکه برقدر اللهدن قاچارکن بز،
قوشوب اوبر قدر اللهه طوغرو کیتمه‌ده‌یز .
زمینی اوتلی‌ده ، اطرافی طاشلی بردره‌نك
ایچنده اولسه دوه‌ك، یاابا‌عبیده ، سنك ؛
طوتوب‌ده اونلری یالچین بایرده سکدیرسه‌ك،
یااویله یاپمایارق اوتلی سمته چکدیرسه‌ك ،
دوشون : قدرله دکلدر شویاپدیغك‌ده نه‌در ؟ »
عمر بوسوزده ایکن ابن‌عوف اولور ظاهر ،
همان روایته باشلار حدیث طاعونی . [*]
ابوعبیده طبیعی صوصار طونجه‌بونی .
مهاجرین قریشك ، کبار اصحابك ،
شریعتك قوجه برزکنی : ابن خطابك ؛
قدر دینلجه نه آکلاردی هپسی ، آکلادك آ ...
اوتانمادن ینه قالقیشما حقه بهتانه .

توکلك ، هله ، معناسی هیچ‌ده اویله دکل .
یازیق که : بیزی أوروجکلی بریغین جاهل ،
نهایت اوینایه‌رق دینه الك رذیل اویونی ،
کتیردیلر ، نه‌یاپوب یاپدیلر ، بوحاله اونی !

[*] « اذاسمعتم بالطاعون بارض فلاتدخلوا علیه . واذاوقع وانتم بارض فلاتخرجوا منها فراراً منه . » حدیث شریف .

یازیق که : چهرهٔ ممسوخه دوندی چهرهٔ دین ؛
بو کون قوشاتمه‌ده اسلامی برنظر : نفرین .
توکل ایتمك ایچون تابوشکل مبتذله ،
ناصیل اویوتدیکز افکاری، بیلسه‌م ، ای خذله ؟
ناصیل طورور عجب آلتنده شرع معصومك ،
بوسیم‌سیاه ایزی حالا اولوث مشئومك ؟
توکل اویله یامان برشعار ایماندی ،
که‌قهرمان فضائل دینیلسه شایاندی.
یازیق که : روحنه زرق ایتدیلرده مسکنتی ؛
جذامه دوندی ، خراب ایتدی کیتدی مملکتی !
توکل اولماسه قالماز فضیلتك نامی ..
کتیر خیالکه برکره صدر اسلامی :
اوبی نهایه فیوضك یاریم عصرلق بر
زمان ایچنده تجلیسی هانکی سایه‌ده‌در ؟
بو مدتك نه‌که اقوامه نسبةً حکمی ،
بر انقلابه یتیشسین ؟ . . بوهیچ کورولمشمی ؟
زمان ایچنده زمان طی اولنمق امکانی
کورولمدکجه تحیر بیراقماز انسانی !
ظلام شرکی یاروب فیشقیرنجه دین مبین ،
یایبلدی سینهٔ بطحایه برحیات نوین .
بو انقلابی هنوز روحی طویمادن غربك ،

قوشاندی سطوتی دنیایی بر آووج عربك !
دایاندی براوجی تا سد چینه ؛ دیکراوجی،
آشوب بولوط کبی ، بیکلرله یوکسه‌لن برجی ،
اوزاندی آکسزین اسپانیانك اتکلرینه .
حجازی ، چینی دوشون نرده ؟ نرده‌در پیره‌نه !
نه‌در بو خارقه‌نك سری ؟ هپ توکلدر :
که اعتماد ظفردن کلن تحملدر .
توکل اولمایه کورسون یورکده عزمه رفیق ،
طورورمی شوقنه پروانه اولمادن توفیق ؟
جناب حق نه دییور باق رسول اکرمنه :
« بوتون سرائری قلبك احاطه ایتسه‌، ینه ،
دانیش صحابه‌که دنیایه عائد ایشلر ایچین ؛
رحیم اول اونلره .. سن ، چونکه ، روح رحمتسین .
خطا ایدرسه‌لر آلدیرما ، عفو ایت ، احسان ایت ؛
صوکنده هپسی ایچین التماس غفران ایت .
ویروب قراری ده عزم ایلدکمی . طورمایه‌رق ،
جناب حقه توکل ایدوب یول آلمایه باق . » *]

دیمك که : عزمه صاریلق کرك مبادیده ؛

*] استعیذبالله : فاعف عنهم واستغفرلهم وشاورهم فی الامر فاذا عزمت فتوکل علی الله ...

یانده برده توکل او عزمی تأییده .
خلاصه ، عزم ایله مأمور اولورسه پیغمبر ،
سنك حسابکه آرتیق دوشونده بول نه دوشر !
شریعتك ایکیدر اك معظم ارکانی ؛
کیمك که اویله مذبذب دکلدر ایمانی ؛
آییرماز اونلری ، بر عد ایدوب توسل ایدر ..
آچیقجه سویلیه‌لم : عزم ایدر ، توکل ایدر .
نه دین قالیر ، نه‌ده دنیا بو آکلاشلیمازسه..
هم آکلایبك بونی آرتیق ، هم آکلاتیك ناسه .
بو آکلاشیلمالی .... یاخود اوزات باجاقلریکی ،
یاموقلی شیلته‌یی بولدکمی ، آکمه هیچ یاریکی !
نه اولسه ، یوفلا یاناقدن آچیلمه تك بر آدیم ؛
ایچك صیقیلدیمی ، کلسین بوغوق بوغوق « باقالم
جناب حق نه‌یاپار ؟ » وردی یورغان آلتندن ؟
جناب حق نه‌یاپار ، بیلمیورمیسین اوزمان :
آراشدیریر « باقالم بر ، قولم نه‌یاپدی ؟ » دییه ..
قیویرده شیلته‌یی اویله‌یسه باق ایلرله‌مه‌یه .

سنك شو حالکی سعدی نه‌خوش حکایه ایدر ..
ایشیتدیکك اوله‌جقدریا ... نه یسه ، دیکله‌یویر :
قلندرك بری کویدن صباحلین فیرلار ،

آرارنصیبنی ؛ عودتده قیرده آقشاملار .
فقط کونش باته‌رق ، اورته‌لق قاراردقچه ،
کورورکه : یرده یاتیلماز ، همان چیقار آغاجه .
حریف آغاجده ایکن بر ایکیلتیدر ، ایشیدیر ..
باقارکه : بر کوتوروم تیلکینك یانیق سسیدر .
زواللی ، پوسته‌کی اولمش ، باجاق یوق ایشلیه‌جك ؛
بوغازسه ایشله‌مك ایستر .. نه‌یاپسین.. ایکلیه‌جك !
براز کچنجه ، قوی دیشلرنده بر جیلان ،
اینر یاقینده‌کی وادی‌یه قارشیدن آرسلان .
بوقارده چیقماز اولور ، شیمدی ، یولجینك نفسی ؛
طبیعتیله طورور خسته‌نك‌ده ایکله‌مسی !
ییوب شکارینی آرسلان طالنجه اورمانه ؛
سوروکله‌نیر ، یاناشیر تیلکی سوفره‌نك یانه ؛
طویار افندیسنك آرتیغیله ، صوکره یاتار .
حریف دوشونمه‌یه باشلار ایدرده حاله نظر :
« جناب حق نه‌قادار مرحمتلی، کورملی که :
آجم ! دیمکله عملمانده بر طوپال تیلکی ،
آیاغنه کونده‌ریيور رزقك الك مکملنی . .
اوحالده چکملی انسان چالیشمه‌دن النی .
دکرمی قوشمایه آقشام ، صباح ، یالان دنیا ؟

دولاشمايان دولاشاندن عقالى .. كوردكيا :
خورول خورول اويويور قحبه تيلكى ، سندن طوق !
توكل ايتملى اويله‌يسه شيمديدن تزى يوق .
يازيق بو آنه‌قدر چكديكم صيقينتيلره ! ... »

صباح اولنجه ، حريف طاغ باشنده برمغاره
تاصارلايوب ، ابدى اعتكافه نيت ايدر .
برنجى كون باقينير : يوق نه بركلير ، نه كيدر !
ايكنجى كون باصار آچلق ، ارير ارير سوزولور ؛
اوچنجى كون اويوشوق بر سينك اولور بوزولور .
أولومى ، اويقومى هرنه‌يسه عاقبت اوزانير ؛
فقط ايشيتديكى بر سسله سيلكينير ، اويانير :
« دولاشده ييرتيجى آرسلان كسيل سن مسكين !
نيچون ياتوب ، كوتوروم تيلكى اولمق ايسترسين ؟
ألك ، قولك طوتويوركن چاليش ، قازانمه‌يه باق ،
كه آرتيغكله كچينسين سنكده برياتالاق . »

عمر ، توكلى البت بيليردى بزدن ايى ..
نه‌يايدى « بز توكللرز » دين كومه‌يى ؛
طاغيتدى ، قامچى‌يه قوت ، « كيدك ، اكيك » ديه‌رك .
ديمك : توكل ايدن ، اولكه مطلقا اكه‌جك ؛
ديمك : توكله يك صيغمايورمش ، آكلادك آ ،

سینك دوشر کبی دوشمك شونك بونك قابنه !
باقیك نه حاله کتیرمش که جهلمز دینی :
خرافه‌لر بورومش اك تمیز منابعنی .
دکل حقائق شرعك ، بو کون ، بدیهیات
بلا مناقشه اقرار اولونمیور .. هیهات !
کتابی ، سنتی ، اجماعی قالدیروب آتدق ؛
خواصی مسخره یپدق ، عوامی آلداتدق .
ییقوب شریعتی ، بام باشقه برینا قوردق ؛
نبی یه عطف ایله بیکلرجه هرزه اویدوردق !
اوحالی بولدی که جرأت : « یجوز فی الترغیب ... »
قرار ارذلی فتوی کسیلدی ! .. هم نه غریب ، ۱]
حدیثی وضع ایدیورکن ثواب اومان بیله وار !
ثوابی وارمی ایمش ، برزمان کلیر ، آ کلار !
جهانی تیتره‌تیورکن ندای « من کذب ... » ۲]
ایشیتمیورمی ، نه‌در ، برباقیك شو بی‌ادبه :
لسان پاك نبیدن یالانلر اویدورییور ؛
صیقیلمادن‌ده « ثواب ایشلدم » دییوب طورییور !

۱] عبادته تشویق مقصدیله اولورسه حدیث اویدورمق جائزدر ، معناسنه !

۲] « کیم بنم آغزمدن بیله بیله برحدیث اویدوروررسه وارەجغی یر جهنمدر . » مألنده‌کی حدیث شریف

دوشونمه‌دکمی کیررکن شریعتك قاننه ؟
جنایتك قاله‌جق ظن ایدرمیسین یانکه ؟
ثواب امید ایدییور ها ! دییك که نامرده :
« ثوابی سن کوره‌جکسین حضور محشرده !
تپه‌کده کزدیره‌جك رعد انتقامنی حق ،
که‌ییلدیرملری بینکده قاینایوب طوره‌جق .
یاقه‌کدن ایمیه‌جك دست قهری خسرانك . .
ناصل ایتزکه ، اوکندن قاچوب ده نیرانك ،
جوار نور نبوتده ملتجا بولسه‌ڭ ؛
بودورلو قورتولوش امکانی یوقیا .. قورتولسه‌ڭ ؛
شوازدحامك الندن — که بلکه برمیلیار
نفوس خاسره‌در — قاچمق احتمالی‌می وار ؟
بوکون فسادیکه قربان اولان زواللیلرك
وبالی بوینکه یوکلنمسین‌می ، یوقسه ، یارین ؟
قولایمی امتی اضلال ایدوب سفیل ایتمك ؟
قولایمی دینی خرافات ایچنده ایکله‌تمك ؟
نیچون کتاب الٰهی‌یی پایمال ایتدك ؟
نیچون شریعتی مردار الکله کیرلتدك ؟
چیقوب تپینمه‌یه یوقمیدی باشقه برساحه ؟
نه‌در بوصالالادیغك چیفته کعبة‌اللهه ؟
حریف ! شوملت معصومه‌دن نه ایستردڭ ،

که طوغرو یول دییه طوتدك ، ضلالی كوستردك ! ».

زواللی چیرپینیور بویلادقجه خسرانی ..
كناره قاچایه اولسه یدی باری درمانی .
یازیق كه چیقمق امیدیله قالقه رق آیاغه ،
قیمیلدادقجه كوموله كده بوسبوتون باتاغه !
زمان زمان باقوب اطرافه دیش غیجیرداتدی ؛
محیطی ، چونكه ، یورورکن اومتصل باتدی !
فقط بو كون آجینیر برنظرله باقمقده :
اوموزده ، چونكه ، باتاق شیمدی ، جانسه غیرتلاقده ..
هنوز كوموله دی بیچاره نك جیلیز بویونی ؛
قوشوب خلاص ایدیكز باری صوك دمنده اونی .
فقط ، خلاصی ایچون اك امین طریقی طوتك ؛
شو پیس باتاقلغی بر كره محو ایدك ، قورونك .
قولای دكل بوده ، لكن ، بویوك وقوف ایستر ؛
دوشونجه یوقسولی ، ظیپ چیقدی مجتهدلر اكر ،
طالارسه لر اورذیل اجتهاده برمعتاد ؛
اولور زواللینك آتیسی بوسبوتون برباد !
صاقیرغه دن داها ایكرنج اوبك اوبك توروددی ،
وجود ملتی صوك كونلر اویله بربورودی :
كه طاورانوب اوطفیلاتی آكسزین قوغاجق
اولورسه قورتولاجق بلكه .. یوقسه ، بیت بوغاجق !.

اكر وجوديكى برپارچه‌جق كوزه‌تسه‌يدك ؛
اكر طهارت وجدانه دقت ايتسه‌يدك ؛
بو حاله كلمه‌يه قالمازدى اورته يرده سبب .
باتاقده ، بيتده اومردار عطالتكدن هپ !

زواللى ملتك ادراككى تارماراولالى :
محيط علمه كيرن يوق ، ديار فن قاپالى ؛
صنايعك آدى باتمش ، تجارت اويله‌سنه ،
زراعت اولسه‌ده .. آدم نبى اصولى يته !
خلاصه ، هپسى چاليشمق ، يورولمق ايسته‌يه‌جك .
فقط چاليشمق ايچون اوجه شرط اولان : ايستك .
او يوقسه ، هانكى وسيله‌يله بز ايلرليه‌لم ؟
صيقنتيسز متفنن ، اوزونتوسز عالم ،
نه طاتلى شى ! بوكا برچاره‌يوقمى ؟ هاه ! بولدق :
توقاتليانده ، يارين ، طوپلانير بش آلتى قوپوق ،
برر قدح بيرادن صوكرا طاورانير ايركن ،
اوموزلايوب قيراريز باب اجتهادى همان .
قيريلمادن آچيلير شى دكل ، كليد مدهش !
كليك ، اوموزلايه‌لم .. بر اوموزلامقده‌در ايش .
جسارتك مدنى شكلى ايشته بويله اولور ؛
اوزون دوشونمه‌يه كلمز ، قراريمز بوزولور .

سویشی یاردی حریف .. آق دکیزله شاب دکیزی
بیتیشدی . اویله‌یا ، بزلرده کندی فکریمزی
چیقارمش اولساق اگر ، شیمدی ، قوه‌دن فعله ،
قوجاقلاشیر مدنیتله دین تماملٖه .
سویشك آغزینه هیکل ناصیل دیکیلمشسه ،
بقای نامنی تأیید ایچون « دولسه‌پس » ه؛
بزمده حقمز البته، اجتهادی یاران
قانال بونجه برر هیکل ایسته‌مك اوزمان !

باقیك نه کونلره قالدق : یابش یاآلتی قوپوق ،
یاماقلریله برابرکه هپسی‌قیل قویروق،
اوتانمادن چیقیور ، اجتهاده قالقیشیور !
بو حاله قارشی تحمل حقیقةً پك زور .
حریمی شرع مبینك آخور دکل .. اورادن
چکیل‌ده کندیکه برساحه بول ، بهی نادان !
کلیدلی بر قاپی وار اورته یرده آکلاسه‌ڭ آ:
حرمسرای شریعت دکل طالان طالانه.
ناصیل‌که هر قاپینك آیری بر آناختاری‌وار ،
اونك‌ده وار . بونی ادراك ایدر برنجی نظر .
نه‌درمی ؟ آکلاته‌یم : سزده اولمایان عرفان .
براز حیا ایدك اویله‌یسه شاقلابانلقدن !
کلیدلیدر قاپی « نامی دهات » ایچون ، اما

قیام حشره قدر اجتهاد ایدر « علما » .
أوت ، شرائطی موجود اولنجه انسانده ؛
نه قالدی منع ایده‌جك اجتهادی ، میدانده ؟
الی‌الأبد یتیشیر مجتهد بو امتدن ؛
شو وارکه : چیقمالی فردای نوره ظلمتدن .
قیاس فاسده بر کره ایله‌یلك دقت :
سویشی آچدی حریف .. طوغرو .. نه‌یله آچدی فقط؟·
اوموزلامقله‌می ؟ هیهات ! اویله بر فنله ،
که بر عمر تلف ایتمش او فنی تحصیله .
دوشونمیور بو قویوقلرکه : مجتهد کچینن ،
زمانك اوله‌جق مقتداسی عرفاناً .
کتابی ، سنتی ، اجماعی صاغلام آ کلایه‌جق ؛
خلافی یوقلایه‌جق ، احتیاجی قوللایه‌جق .
نه اجتهادی یاپار ، یوقسه ، بر آلای ـ ذمی
قدر نصیبهٔ فقهیسی اولمایان ـ امی ؟
قوزوم ، اشك نعلی یاپسه‌ك : بر اوسطه چنگانه‌نك
یانده اوغراشه‌جقسین ، باشنده منکنه‌نك .
بکی ! لیاقت فطریسی آدمك ساده ،
کفایت ایله‌میورکن بو الك خسیس ایشده ،
یا اجتهاده ناصیل قالقیور بو سرسملر ؟
او اجتهاده‌که : دنیا قدر علوم ایستر !

صوقارسه بورنی هر کس دوشونمه‌دن هر ایشه ؛
قالیر سلامت ملیه‌مز او بر کلیشه !
نه‌دن وظائفی تقسیمه هیچ یاناشمیورز ؟
اولورسه بر کیشینك قولتوغنده اون قارپوز ،
او بر کلیشده‌ده ممکن دکل سلامتمز !
یازیق ، یازیق که ، بز بوزدن بوتون فلا کتمز .
ایشك رجللری کیملرسه چیقسین اورته یره ؛
نه وار ، نه یوق ، بیله‌لم ، هیچ دکلسه ، بر کره .
صباحلین متفلسف ، ایکندی اوسق فقیه ؛
صولر قارارديمی یك یوصمه بر ادیب نزیه ؛
یارین مورخ ؛ او بر کون سیاستك قوردی ؛
باقارسین : ایرتسی کون اجتهاده پی اوردی !...
خلاصه ، بوقلمون فطرتنده زوبه‌لرك
الندە مسخره اولدق .. دیك‌ده حکمی ویرك !
فقط بومسخره‌لقلر دوام ایدوب کیتمز ؛
« آدام ، بنم نه‌مه لازم ! » دیمکله ایش بیتمز .
تجلد ایله‌مسندن بیلوب‌ده زندیقك ،
آغیرجه آلماسی ، برفتنه‌درکه ، صدیقك :
جناب حقه صیغینمش ، اوهیبتیله ، عمر . [*]

[*] کان عمر بن‌الخطاب یقول : « اشکو الی‌الله من تجلد زندیق

امین اولك ، بزی مأیوس ایدن فلاکتلر ،
وظیفه حسنه بیکانه‌لك بلاسی بوتون ؛
کوچوك ، بویوك « نه‌وظیفه‌م !» دیسین‌ده ایش یوزونك!
اوحاله کلدی که ملت وظیفه‌سزلکدن :
وظیفه حسی‌ده کافی‌دکل ، بوکون ، جداً .
أوت ، اونك داهافوقنده احتیاج آرتیق ..
او احتیاج ایسه : ملتجه برفداکارلق .

شوفقره‌سیله ، حقیقت ، جناب مولانا ،
نکاه عبرته آچمش جهان‌قادار معنی :
«دده‌لیك ، ده‌شیك ، أوینك ، برزواللی خانه خراب ،
کورورده حالنی ، هرکون ایدر شویولده خطاب :
« ییقیلماها ! بنی اولجه ایتمه‌دن آکاه ؛
چولوق ، چوجوق بیترز صوکره هپ ، معاذالله ! »
بوحسبحال ایله ییللر کلیر ، کچر .. دیرکن ،
کلیر باقارکه برآقشام : اوآشیان کهن
ییقیلمش ، آلتنه آلمش زواللی عائله‌یی !
کورنجه قارشیدن آدمجکز بوحائله‌یی ،
ییغینله طاش کسیلن یوردینك خرابه‌سنه
دونرده دیرکه : « بکر آلدانیرمشم ، دیسه‌که !
نه‌اولدی بونجه نیازم ، ای آشنای قدیم ؟

چوجوقلرم اوله‌جقکن بن اولدم ایشته یتیم !
صاقین ییقیلما خبر ویرمه‌دن دیمزمیدم ؟
بومیدی سندن ، آظالم ، بومیدی امیدم؛
حقوقی ، عهدی کوزتمك نه‌در ، صاقین بیلمه !
یازیق ، یازیق سکا صرف ایتدیکم امکلریمه !... »
اوطاش ییغینلری برهاتنی لسان اوله‌رق ؛
زواللی آدمه دیر : « حقسز انفعالی بیراق !
کچوب‌ده قارشیمه فریاد ایدرمیسین شیمدی ؟
خبرمی ویرمدم ، اما قولاق ویرن کیمدی !
دیوارلرمده یاریق صاندیغك آغیزلردن ،
بر زبان تظلم اوزاتدم ، ای نادان !
فقط چامورله قاپاردك‌ده هر کون آغزیمی سن ،
زیاده سویلیه‌مزدم صرصاردم آرتیق بن ! .. »

حکایه حالمزك عینیدر ، دکلی ؟ اوت !
شوفرقی واریالکز : بزده یوق دکل قوت .
ییغین ییغین سقطاتیله کچمش ادوارك ،
ییقیلمش اولسه‌ده برخیلی قسمی دیوارك ،
بنای ملتی اعلا ایدن تمل صاغلام .
دیمك که قورتولورز بزبوکون اولورسه‌ق آدام .
اونك‌ده چاره‌سی ال برلکیله غیرتدر .
چالیشمه‌نك اوقادار فیضی وارکه: حیرتدر !

هزیمتك صوكی اولمك دكلدر البته .
دوشنلر اولدی زمانیله عینی عاقبته ؛
فقط بوكون یاشایورلر ، هم اسكیسندن ایی :

ناصیلسه غائب ایدوب كاملاً محاربه‌یی ،
اسارت آلتنه كیرمشدی بر بویوك ملت .
ذوی العقول آره‌سندن سچیلمه بر هیئت ،
دوشوندی : ملتی اعلایه چاره هانكیسیدر ؟
دوكولدی اورته‌یه آرای انجمن بربر :
سیاسةً كیمی قورتارمق ایسته‌مش قالانی ؛
دیمش كه دیكری : «عسكر خلاص ایدر وطنی »
اودیر : « دوناغایه واردر بوكون اشد لزوم »
بودیر : « خایر ، داها لازمدر اكتساب علوم »
كیمنده صنعته رغبت ، كیمنده نقده هوس ؛
خلاصه ، هر قفادن باشقه چیقمش سس .
براختیار یالكز دیكله‌یوب بدایتده ؛
« محله مكتبی لازم ! » دیمش نهایتده .
زواللینك سوزی پك آكلاشیلمامش ایلكین ؛
« بوناق ! » دیین بیله اولمش دوشونمه‌دن ؛ لكن ،
حریف ، بوسوز نه‌دیمكدر ، كوزلجه شرح ایتمش ؛
دمینكی لافلری پك واقفانه جرح ایتمش .

صوکنده : « قوتمز ، شبهه‌سز ، ایلرله‌ملی ؛
فقط دوشونمه‌لی هر شیده اوکجه‌دن تملی .
تعمم ایتمسی لازم معارفك مطلق :
اوقور یازارسه اهالی ، نه‌وار یاپیلمایه‌جق ؟
دونما ، اوردو بزر احتیاج مبرمدر ؛
اواحتیاجی ، فقط ، او کره‌دن « معلم » در ! »
دییوب قرارینی ویرمش که ، عیناً اجرایه ،
قونجه اورته‌یه چیقمش ، بوکونکی آلمانیا .
« سه‌دان » ده اوردوبی تسلیم ایدن فرانسزلر ،
ـ که هر زمان او وقوعاتی یادایدوب صیزلارـ
نه‌دیر ، بیلیر میسکز ؟ هم‌ده اویله‌در ایناںك :
« معلم اوردوسیدر حرب ایدن پروسیالینك ؛
معلم اردوسی ، لکن ، اصل مظفر اولان ! »
بوسوزدن آلمالیدر ، هیچ دکلسه ، عبرت آلان .
ـ نه‌چاره ! عبرته حالا هوسلیدر چوغمز ؛
یتیشمه‌مش کبی دنیایه عبرت اولدیغمز ! ـ
شو جهلمزله مصیبت‌می قالدی اوغرامادق ؟
محله مکتبی لازم ، دوشونمه‌یك آرتیق !
محله مکتبی اولسه‌یدی بزده وقتیله ؛
یااوغراسه‌یدی قالانلر کوزلجه تعدیله ؛
یاریم یابوجله کزن ، طونسز اوچ بوچوق زیبیدی ،

بر آرناوودلغی عصیانه قالدیررمی ایدی ؟
بوکون عناصر اسلامی بردنی جریان
سوروکلیور که : باقیك نردن ایلیور نبعان .
فلاکتك باشی ، هیچ شبهه یوق ، جهالتمز ؛
بودرده چاره بولونماز ـ نه اولسه ـ مکتبسز .
نه کرد الفبایی سومکش ، نه تورك اوقور ، نه عرب ؛
نه چرکسك ، نه لازك وار باقیك ، النده کتاب !
خلاصه ، ملتك افرادی بیلکیدن محروم .
اونوتمایك شونی لکن : « زمان : زمان علوم ! »
زمان زمان علوم اولماسه یدی بویله ، ینه ،
ـ کمال شوق ایله مادام آتیلمشز دینه ـ
اوقور یازار اولاجقدق صیانةً دینی :
اونك معارفه وابسته ، چونکه تأمینی .
زواللینك یوزی یوق جهله ، آکلاشیلمادیمی ؟
دیمك که : آتمالی یز علمه دوغرو ایلك آدیمی .
محله مکتبیدر ایشته اك برنجی آدیم ؛
فقط ؛ بو خطوه یی ایلمکین تاصارلامق لازم .
معلم اردوسی دیر کن ، چکرکه اردولری
چیقارسه اورتایه ، آرتیق حساب ایدك ضرری !
« معلمم » دیین اولمق کرکدر ایمانلی ؛
ادبلی ، صوکره لیاقتلی ، صوکره وجدانلی .

بودوردی اولمادن اولماز : وظیفه ، چونکه ، بویوك ؛
آتوب ده یازمه‌یی بز باغلامقله دونکی هودوك ؛
یا قالچین آلتنه یوکسك طوبوقلی ، اکری بورون ،
فوطین چکوب فیلبز اولمقله هر زمانکی اودون ؛
خدا رضاسی ایچون ، « اهلی‌یم ایشك » دیمسین !
دیمش‌ده اولسه ، دینیلسین : « قوزوم ، نه‌نك نه‌سیسین؟ »
دیبورسه‌کز : « ینه ، حالا بو ، اولماسین مکتوب ! »
نه ظیرطوب ایسته‌ییك آرتیق ، نه بوسبوتون مجذوب !
او : یوکله‌یر قوجه‌مان بر صیغیر بولورده یری ؛
بو : عرشی ، فرشی ییقار صاللادقجه چیفته‌لری !
بزم چوجوقلره کلمز نه اویله چیفته کیدن ؛
نه بویله عرشه قدر چیفته صاللایان یردن !
أوت ، علومنی عصرك شبابه اوکرده‌لم ؛
مقدساته ، فقط ، چوقجه احترام ایده‌لم .
اکر حیاتنی قصد ایلیورسه‌کز وطنك :
باقیك ، عناصر اسلامی هانکی رابطه‌نك
دوامی باغلایه بیلمش بو مشترك وطنه ؟
قاپیلمایك اونی اهمال ایدوب صلاح او مانه .
او رابطه‌یله بو ملت بولور بولورسه فلاح ؛
او بر چوزولدیمی ، هرشی بیتر معاذالله .
اکر حیاتنه قصد ایلیورسه‌کز .. باشقه !

فقط بو مسئله ، بیلمم که ، قالدیررمی شاقه ؟
خاير ، حيات وطندر عموم ایچون غایه ؛
«وطن ! » دییوب کیرییور هر کیرن مجاهده یه .
بو «هر کیرن » له ، طبیعی ، طوتنجه ایت داماری ،
مقدساته قدر صالدیران بش اون چوماری ،
حسابه قاتمایی هیچ بر زمان دوشونمیورم :
او ناصمه سزلره انسان دیمکده معذورم .
وطن محبق ، ملت یولنده بذل حيات ؛
خلاصه ، عائله حسیله جمله حسیات ؛
مقدساتی ایچون چارپینان یورکده اولور .
ایچنده لش طاشییان سینه دن نه خیر اومولور ؟
وطن فلاکته دوشمش .. اونك حمیتی جوش
ایدرمی ظن ایدیورسین ؟ حریف : وطن بر دوش !
بولنجه کندینه بر یر ، طویجه کود بوغازی ،
قاپاندی ، کیتدی ، باقارسین که ، نکبتك آغزی .
فقط ، سن اویله دکلسین : سنك یانار جکرك :
« وطن ! » دییوب أوله جکسین سماده اولسه یرك .
ناصیل تحمل ایدر حر اولان اسارتکه ؟
کور اولسون آغلامایان ، ای وطن ، فلاکتکه !

جماعت ألویریر آرتیق ، بو اویقودن اویانیك ،

خدا رضاسی ایچون ، دونکی حادثاتی آکیك!
قیمیلداماز یینه کلمزسه‌ك انتباهه بو کون ،
ایکنجی اویقو نه دهشتلی بر أولوم ، دوشونك!
أولوم قولای .. دییه بیلسه‌ك صوکنده : « قورتولدق ! »
بو انتحار اوته‌دن ، اوچ یوز اللی میلیونلق ،
زواللی عالم‌اسلام ایچون الیم اولاجق !
بز اولماسه‌ق بوقادار خانمان یتیم اولاجق !
غیجیرداماقله برابر سریر شوکتمز ،
بودیی قورتاران آنجاق بزم حکومتمز .
تونسده ، فاسده ، جزایرده ، چینده ، ایرانده ،
جاوایله ، خطهٔ هندیده ، بلکه افغانده ،
سیبیریا ، خیوه ، بخارا ، قریم محیطنده ،
یاشارکن اهل صلیبك نفوذی آلتنده ؛
زواللی عالم‌اسلام اکر صلیبه هنوز
صاریلمایورسه ، قولندن چکن : بو قدرتکز .
بوقدرت اولماسه : دنیا تنصر ایلیه‌جك ..
اوحالده ، شیمدی بزم حقمز دکل أولمك .
یتیشمیورمی که دنیا أونده چکدیکمز ،
یارین‌ده یوکلنه‌لم عالمك کناهنی بز ؟
هم انتحاره اوزنمك نه سرمدی خسران !
بوجاق بوجاق صاووشلك ، مسلمانسه کز ، بوندن .

حیاته قارشی نه‌در ، سویله‌یك ، بو بیلغینلق ؟
رئیس عائله‌نك انتحاری : چلغینلق !
حکومتك ، او هنوز پایدار اولان عرشك
سقوطی مدهش اولور . دوشمه‌سین آمان ، یاپیشك !
نه‌در بو تفرقه ، یاهو ! اوتانمیورمیسکز ؟
نچون فجایعه حالا اینانمیورمیسکز ؟
کومولمك ایسته مه‌ینلر بو نجه خسرانه ؛
نفاقی کومه‌لی آرتیق مزار نسیانه .
اونوتدیکزمی نه قورقونج ادبسز اولدیغی ؟
آشوب‌ده کچمشی خورتلامایك شوملعونی !

دمین ، خشوعه واران برقیام خشیتله ،
حضور خالقه طورمشدیکز جماعتله .
یارنجه قبه‌یی « الله اکبر ! » اقراری ؛
بوشاندی یرلره حقك سمای اسراری .
اوکمده جوشه کلن صفلرك تلاطمنی
کورنجه آکدم او دریالرك تزاحمنی :
که دالغه‌لر کبی ، عمان سرمدیتده ،
برر سجود ایله کمنام اولور نهایتده !
صفوف آیاقده ایکن ، دلغه‌لر آیاقده ایدی ؛
خروش ایدنجه خطیبك ندای تحمیدی :

سریلدی یرلره « یکپاره » برجهان خموش ،
که امتداد مقابردی ، اویله دوشا دوش !
اوموجه موجه اوزانمش طوران حظائردن ،
طویولدی اوردینی بیکلرجه سینه‌نك بردن !
مزارلرك بو یورکلر دایانماز آهنکی ؛
یورکلرك‌ده حزین انکسار یکرنکی ؛
کتیردی جوششه عمان سرمدی‌ده ؛
ختامه ایردی نهایت او سرمدی سجده :
زمینه رعشه ویرن بر درین صدا کلدی ؛
دمینکی دالغه‌لرك ، شیمدی ، هپسی یوکسلدی !
بو هرج ومرج عبودیتك توالیسی ؛
سقوطی جبهه‌لرك ، صوکره‌دن تعالیسی ،
نمازده هم بنی کوز یاشلریله آغلاتدی ؛
هم اویله آغلانه‌جق بر حقیقت آکلاتدی ،
که دیکله‌مزسه‌کز البته محو اولور ملت :
سزك فلاکتکز : تارمار اولان « وحدت » .
اکر یورکلریکز عینی حسله چارپارسه ؛
اکر او حس کبی تك ، برده غایه‌کز وارسه ؛
دوشر دوشر ینه قالقارسکز ، امین اولیکز ..
دیمك که برلکی تأمین ایدنجه قورتولورز .
او حالده وحدته حائل نه وارسه چیکنه‌یکز ..

بو آیریلقده نه‌دن ؟ بر دکلی هر شیئکز ؟
نه فرقه هرزه‌سی لازم ، نه درد قومیت ؛
بزم دیانته صیغماز سکز ، طقوز ملت !
بوتون بو تفرقه‌لر ، ایتسه‌کزدی استکناه ،
کوروردیکز نره‌دن کلدی .. یا عبادالله !
حضور حقده ناصیل طوپلو دوردیکزدی دمین ؟
کناهدر ، ایتمیك آرتیق ، عیبدر ، ایله‌میك !
شو احتراصه اویوب آزمی ویردیکز قربان ؟
شقاق ایچون‌می ایدر ، ساده ، قلبکز ضربان ؟
نه‌دن اخوتکز بویله منحصر نمازه ؟
چیقینجه حولی‌یه هرکس نیچون بوغاز بوغازه ؟
نه مسلمانلغیدر ، آ کلامام که ، یاپدیغکز ؟
چیقار یول اولمایاجق ، قورقارم ، بوصاپدیغکز !
کورنجه فسلی ، آتیلمق ، طاسارلایوب بیچاغی ؛
کورنجه شاپقه‌لی ، سینمك ، دکیشدیروب سوقاغی ؛
کوکللر آیری اولوش ، سینه‌لر بر اولسه بیله ..
نفاق علامتی بونلر ، قوزوم ، تمامیله : [١]
نفاقه بغض ایدیکز خالصاً لوجه‌الله ؛
خلاص ایدر سزی اخلاصکزله بلکه الله .
منافقك صوکی کلمز ، سونر سفیل اوجاغی ..

---

[١] استعیذبالله : بأسهم بینهم شدید تحسبهم جمیعاً وقلوبهم

بو کون تو ترسه هنوز کلهمش ، دیمك که ، چاغی!
نهدر که ، ویردیکی یانغینله مملکتده بیتر ،
صاچاق طوتوشمادن اول باصیلمامشسه اکر.
یانده یاشده یانار ، چارهسز ، یانان قورونك ..
دییور کتاب الٰهی : « اوفتنهدن قورونك ،
کهساده سزدهکی ارباب ظلمی استیلا
ایدرده ، صوچسز اولان قورتولور دکل اصلا !.. » [٢]
حساب ایدك نهقدر بیکناهك آقدی قانی ..
بش اون وطنسز ایچون ناره یاقمایك وطنی !
خدا رضاسی ایچون قلدیرك نفاقی ... کناه !
آلو صاچاقلره صارسینمی ، یاعبادالله ؟
صارارسه هانکیمزك خانمانی قورتولاجق ؟
اوبر طوتوشمایه کورسون ، نه اود قلیر ، نهاوجاق!
نهدن بش آلتی وطنسز بش آلتی قونداقجی ؟
ییغین ییغین بولویور آرقهسنده یارداقجی؟
نیچون حقیر اولیور ، صوکره ، طورمایوب اوتهدن،
« قوشیك ! دیین ، بوجهنم هنوز قیغیلجیم ایکن »
نهانتباهه چالیشمق ، نهاعتلایه املك ؛
جهان ییقیلسه بزم خلق اویانمادن کیدهجك !
اونك قیامی ایچون صوری بکلهمك لازم !

شتی - [٢] واتقوا فتنة لاتصیبن الذین ظلموا منکم خاصة ...

بودویغوسزلغه برچاره یوقمی اللهم ؟
زواللی کویلویه ، ایلکین ، ایچه سوکنلر ؛
ایشیتمه‌مش .. بوسفر براودونله دوکمشلر .
برر داوول قدر اولمش‌ده بودلرنده‌کی شیش ،
« داوول چالینماده ، ظنم ، آشاغیکی أوده !» دیمش .
اینیجه ، دیرکن ، اودونلر بودر ، دییوب بینی ،
« داوول بزم أوه کلمش ! » دیمش صوکنده ، هانی ؟
بزم‌ده حالمز عینیله کویلونك حالی !
حریم شرع مبینك ، زمین اسلامك ،
برر برر ییقیلیرکن حصون اجلالی ؛
یرندن اوینادی یرلرده ، بزلر ایامك
تقلباتنه بیکانه‌یز خیال ایتدك ،
قیمیلدامقسزین ایمانی کفره چیکنتدك !
قیمیلدامق ینه یوق بزده جبرمافاته ؛
کیم اوغرامشدی ، اونوتدق ، کچن بلیاته !

بزم محیطی ، بزم خلقی سیر ایدنجه نظر ؛
کورورکه : بینی بوزولمش ییغین ییغین قفا وار .
دوشونجه‌لر متخالفدر استقامتده ؛
شو وارکه ، هپسی نهایت بولور سقامتده !
برنجی زمره‌یی تشکیل ایدن زواللی عوام ،

بیراقسه‌لر ایده‌جك طاتلی اویقوسنده دوام.
بو کون نصیبنی برلشدیریجه قورصاغنه ؛
« یارین » نه‌در ؟ اونی بیلمز ، یاتار دونوب صاغنه .
ییقیلسه عرش حکومت ، طیقیلسه قبره وطن ،
وظیفه‌سنده دکل : چونکه « هپسی اللهدن ! »
نه حکمی وارکه اساساً یالانجی دنیانك ؟
أولورسه ، یان کله‌جك جنتنده مولانك .
فنا قوروتی دکل ! بن دیرم ، صورولسه بکا :
« قبول ایدرسه جهنم نه موطلو ، عجبا ، سکا ! »

ایکنجی زمره‌یی تشکیل ایدن جماعت ایسه ،
حیاته کوسکون اولاندرکه : صاپلانوب یأسه ،
« سلامتك یولی یوقدر . . نه یاپسه‌لر بوشنه ! »
دیمش‌ده خرقه‌یی چکمش بوتون بوتون باشنه .
بو دورلو بر حرکت محض کفر اولور ؛ زیرا :
طلبله آمر اولورکن بر آیتنده خدا ،
بویوردی « کسمیکز روح رحمتمدن امید ؛
که‌مشرکین اولور آنجاق او نفخه‌دن نومید . . »
بو بر ؛ ایکنجیسی : یأسك نه اولسه اسبابی ،
اونك عطالت کلیه‌درکه ایجابی ،
ترسباتنی ایتمشدك اوکجه‌دن تحلیل .

اوچنجی زمره‌یی کیملردر ایله‌ین تشکیل ؟
أوت ، شباب منور دینن شو نسل سفیه .
ـ فقط نزیهی بورجمدر ایله‌مك تنزیه ـ
بو زوبه‌لر عجبا هانکی جنسك افرادی ؟
قادین دیسه‌ك ، کلیور آرقه‌سندن ارکك آدی ؛
خایر ، قادین دکل ، ارکك دیسه‌ك ، نه‌در اوقیلیق؟
دمت دمتکن او صاچلر ، نه مختصر اوبییق؟
صداسی بایقوشه بکزر ، خرامی صاقصاغانه ؛
خلاصه ، زوبه دیمشدم‌یا، آرتیق آکلاسه‌ك آ .
فقط بو قوقله حریف بر بیوك سجیه طاشیر ،
که ، حدم اولمایه‌رق ، « آفرین ! » دیسه‌م یاراشیر .
نه درمی ؟ آکلاته‌یم : اویله بر متانتی وار ،
که اك صاوولمایه‌جق یأسی تك بیرایله صاوار .
سیکیرلرنده تأثر دینن فنالق یوق ،
طبیعتنده اوتانمقله آشنالق یوق .
بیلیرسکز ، هانی ، انسانده بر دامار وارمش ،
که یوزسز اولمق ایچون مطلقا او چاتلارمش ؛
ناصیلسه « ربم اوتاندیرماسین !» دعاسی آلان،
بو عارسزك او دامار ذاتاً اکسیك آلتندن !
جبنده کوردیمی اوچ دانه چیل غروش ، نازلیم ،
توقاتلیانده صاتار مطلقا ، کیدرده ، چالیم .

اکر دولاندیره‌بیلمشسه ایسته‌نن پاره‌یی ؛
کورور محله‌لی تاقارناوالده مسخره‌یی !
بك اوغلنك او ملوث محیط فاحشنه
طالار کیدر ، طاقیلوب بر سفیه‌نك پشنه .
« حیا ، ادب کبی سوزلر رسوم فاسده‌در ؛
وطنله عائله ، حتی ، قیود زائده‌در . »
دیورده هپسنه بردن قودوزجه صالدیریور ..
« عیب دکلمی ؟ » دیمشسین ... عجب کیم آلدیریور !
نماز ، اوروج کبی شیلرله یوق آلیش ویریشی .
مقدسات ایله اکلنمك اك برنجی ایشی .
دویارسه‌کنز « قاره قوت » بیلك که : ایماندر .
« کتاب کهنه » ده ـ حاشا ـ کتاب یزداندر .
اوشنمه‌دن اوکا قرآنی آکلاتیرسه‌ك اکر ،
شو ازبرنده‌کی اسمانی متصل کوه‌لر :
« قرون ماضیه‌دن قالمه جانسز اورادی
چکرسه ، طوغرومی یکرمنجی عصرك اولادی ؟ »
نه‌در علاقه‌سی یکرمنجی عصر عرفانله
بو شاقلابان حریفك ؟ آکلامام عیب دکل‌آ !
متاع فضلی‌می وارمش آلنده کوستره‌جك ؟
نه‌در مزیتی ، کورسه‌ك‌ده باری اوکرنسه‌ك .
خایر ! محاسن غربك برنده یوق هوسی ،

رذائل اولدیمی لکن ، شعاریدر هپسی !
بوتون کبائره تریاکی برقوپوق طانیرم ..
— نه اولدی بیلمیورم شیمدی ، صاغ دکل صانیرم —
قمار ، شناعتك اقسامی ، ارتکاب ، ایچکی ...
خلاصه دفتر اعمالی اویله قاپ قاره که :
یانده لیل جهنم صباح جنتدر !
« اوتانمیورمیسك ؟ ایتدکلرك رذالتدر ! »
دینیرسه کندینه ، ملتلرك اکابرینی
صایاردی کوسترەرك هپسنك کبائرینی :
« فلان ایچردی .. فلان فحشه منهمکدی ... » دییه ،
ملوثاتنی بر بر رجال ماضیه
اضافه ایتمه‌یه باشلاردی پایه ویرمك ایچین .
« یکی ! فضائلی یوقمیدی سویلدکلریکك ؟ »
دیین چیقارسه « مورخلك ایتمدم ! » دیردی .
شوزوبه‌لرده ، بوکون ، عینی روحی کوستردی .
فرانسزك نه‌سی وار ؟ فحشی ، برده الحادی ؛
قاپیشدی بونلری « یکرمنجی عصرك اولادی ! »
یا آلمانك نه‌سی وار ذوقی اوقشایان ؟ بیراسی ؛
اونوتدی آیرانی ، معتوهه دوندی تهر اولاسی !
حریفلرك ، هانی ، دنیا قدر بدایعی وار :
علومی وار ، ادبیاتی وار ، صنایعی وار .

کیدن بر آووج اولسون کتیرسه مملکته ؛
دونر محیطمز ألبت محیط معرفته .
قوجاق قوجاق طاشیور اولمادق مساوی‌یی ؛
بکنمسه‌ك ، « مدنیت ! » دییور ؛ ایناندق ، ایی!
«نه‌وار ، برازده معارف کتیرمش اولسه .. » دیسه‌ك ؛
امین اولك سزه « حماللق ایتمه‌دم ؟ » دیه‌جك .

نه قالدی آرقه‌یه ؟ دردنجی قسمك افرادی .
بوزمره‌نك‌ده سفاهت حیات معتادی .
هم اعتیادینی هیچ برزمان دکیشدیره‌مز ؛
اونازلی سینه‌یه ، زیرا ، آجیقلی شی کیره‌مز !
کچن قیامت ایچون « فیرطینه‌یدی ، کچدی . » دییور ،
دییورده ذوقنه ، اور پاطلاسین ، دوام ایدییور .
— بو کون فیلوریامی ؟ اعلا ! یارین نه‌وار؟
— قونسر ..
« صولر » ده پك عمر اما ، آچیق دکل ، دیدیلر .
— آچیلمامش دیه أولرده قالمق اولمازیا !
— حقیقت اویله ! نه یاپسه‌ق ؟ کیدرمیسین مامایه ؟
— نه وارکه ؟
— اورته اویون وار . کلیرمیسین ؟ هایدی !
— قاووقلی ، حمدی‌می ؟ کرجك .. او صاغ دکل ..

— عبدی .

— خایر خایر ! بکا لازم دکل نه عبدی ، نه شی !..

— نه‌دنسه بك عصبیسین بوکون ، فریدون بك !

— دکل ، بو طاتسز اویونلر چکیلمیور : مونوتون !

— پکی ! نه‌یاپمالی ؟ سن باری سویله.. باق: ساعت‌اون.

— أوت ، نه یاپمالی؟ طور طور ! نه اسکدار، نه‌ماما ؛
تیاترو اولمالی ، یاخود کوزلجه بر سینه‌ما .

دیمك تیاترو سورمش بنم سویملی بکم ..
او حالده بن اوکا تام آلتی صحنه عرض ایده‌یم :
که هر برنده دکیشسین بوتون بوتون آهنك ؛
زمینی یکنسق اولسون ، اداسی رنکا رنك!
ادرنه قلعه‌سیدر کوردیکك حصار مهیب ؛
او ذروه‌سنده بیتن سیم سیاه آغاچ‌ده : صلیب !
مراد اولی صیرتنده کزدیرن تپه‌لر ،
ناصیل رکوع ایدیور فردیناندہ ، باق ، بو سفر !
بزممیدر صانیورسین شو یوکسلن بایراق ؟
چکن: صاووف.. لالاشاهین دکل ، قوزوم ، ایی باق!
ادرنه .. ایشته او اسلامك آهنین سوری ؛
ادرنه .. ایشته او شرقك جبین مغروری ؛
ایکنجی عرش تعالیسی آل عثمانك ؛

برنجی موقع فیاضی ، بلکه ، دنیانك ؛
ادرنه .. ایشته او استانبولك دمیر کلیدی ؛
سفیل آیاقلری آلتنده بولغارك شیمدی !
مظفر اوردوسی حقیله انتقام آلیور :
چولوق ، چوجوق، قادین، ارکك، نه بولسه پارچه‌لیور.
بو قتل عامه‌ده راضی‌یم احترام اولسه ،
حریم دینی‌ده کچدك ، حریم ناموسه !
شو درت مناره‌لی جامع که یوقدی که هیچ بر أشی ؛
که پارلیوردی هلالنده صنعتك کونشی ؛
صلیبی سینه‌یه چکمش‌ده بکلیور .. نومید !
اذان صداسی دکل طویدیغك طنین مدید !
او شانلی معبدی سلطان سلیم مغفورك ،
که احتشامنه بکزردی صبح مخمورك ،
ناصیل غروب ایدیورمش که : بر ضیا ، بر نور ،
او قانلی بزلرك آلتندن اولمیور منظور !
نه سینه‌سنده خداوار ، نه خاطرنده نبی ..
ظلام کفره کومولمش بوینجه لاشه کبی !
برر مزار مؤبد کسیلمش أولره باق :
بش آیده قرق بیکی سونمش که یانمیور تك اوجاق !
سوقاق سوقاق دولاشان صیحه : واپسین فریاد ؛
درین درین طویولان سس : انین استمداد .

طیشارده کندیسی محکوم ، ایچرده ناموسی ..
اسیری أولدوریبور ، باق که ، ظلمك الك قویوسی !
مر یجاله طونجه‌نك اوستنده کوردیکك کومه‌لر
نه‌در بیلیرمیسین ؟ انقاض تارمار بشر !
سرای ایچنده‌کی بیچاره‌لر که هپسی قادین ..
کناره اورمش اولان قسمیدر بو اجسادك !
نظرلرنده سونن کوزلرك سونوك نظری ؛
قولاقلرنده جوارك انین محتضری ؛
قوجاقلرنده بر نعش پاره پاره دفین ..
اجلله اوغراشیور بر بیغین کمیك .. نه حزین !
یالین آیاق ، باش آچیق ، بر پاچاورا صیرتنده ؛
بو طام طاقیر آطه‌نك طام طاقیر محیطنده ؛
آجندن أولمه‌یه محکوم اولان زواللیلری ،
صولر بیراقسه‌ده بولغار بیراقمیور طیشاری !
نه قورتولور ، نه أولور .. درده باق ، فلا کته باق :
حیات ؟ او حتی دکلدر . أولوم ؟ أولومده یاساق !

— نه‌دز شو قارشیکی وادی‌یی بر آلو بورویور ؛
فقط ییلان کبی یرلرده قیوراتوب یورویور ؟
— نه درمی ؟ کوکره‌مسندن‌ده بللیدر : آردا ..
— یا امتداد مهیبنجه یوکسلن هر آطه ؟

— مزار سابحی بیکلرجه کوکده‌نك ، قفانك !
— بو قیپ قیزیل دره‌نك رنك آتشینی ، صاقین ،
شفق بولوطلرینك ظلی اولماسین ؟ — هیهات !
سواحلنده اونك سوندورولدی اویله حیات :
که آقدی سل کبی آیلرجه خون مظلومی !

— بوقانلی پرده نه‌در ؟ — هانکی قانلی پرده ، شومی ؟
کوملجنه‌یله حوالیسیدرکه ، بر جاناوار
بو ملعنتلری یاپماز — مکرکه بولغارلر ! —
نه اختیار سچیور ، باق ، نه کیمسه‌سز طانیور ؛
بش آلتی کونده اوتوز بیك آدام بوغازلانیور !
بوماقلرك ده‌شیلوب سونکولرله وجدانی؛
آلنمق ایسته‌نیور تا ایچندن ایمانی !
برر برر اولیور عرضی ، مالی ، یوردی هدر ..
کیدنجه هپسی الندن : « یا بولغار اول ، یا کبر ! »
شو ، کوکسی بالطه‌لرك الك کوریله پارچه‌لانان ،
شو ، بینی طاشلرك آلتنده اوغرایوب قفادن ،
قارك ، چامورلرك اوستنده ایکله‌ین جانلر ؛
شو ، بر ییغین کومور اولمش ، کول اولمش انسانلر ،
که غازلی بزله ، او اولمازسه ، یاغلی قطرانله
یاقیلدی بولغاره شایسته بر صوغوق قانله؛
«صلیبه سجده‌یه وارمق خدایه عصیاندر . »

دییوب خداسنه قربان اولان شهیداندر .
« یا بولغار اول ، یا گبر ! » ساده خائنك دیدیکی..
تنصر ایتمه‌یه قویویرمیور اهالی‌یی ،
بهانه‌سیله امام کورمیورمی ، چیلدیرارق ،
قودوزجه صالدیریور انتقام ایچون اینه باق !
صاریقلرندن آصیلمشلرك حسابی‌می وار ؟
یتیشمیور کبی یر ، برده کوك یوزنده مزار !

سز ، ای باشنده‌کی دستاری ایتمیوب ده فدا ،
اونکله عالم لاهوته یوکسلان شهدا !
نه موطلو سزلره : دنیاده چوق أولوم کوردم ؛
تخطر ایتمیوردم بویله قهرمان بر أولوم .
جهانده حبل الٰهی‌یه اعتصامه ، سزك
شو قهرمانلغکزدر یکانه لوح کزین !
سز ، ای وجودینه ألویرمیوب ده خاك مزار ،
نسیم صافه کومولمش رجال بر خوردار !
بز آلماسه‌ق بیله اعدادن انتقامکزی ؛
خدا که دفتر ابراره یازدی نامکزی ،
کونك برنده شو داغلردن ایندیرر البت ،
او انتقامی آلیر قانلی جانلی بر ملت !
— نه‌در اوزاقده نمایان اولان شو ایصسز اووه ،
که پك حزین طورویور ؟ — بیلمیورمیسین ؟ قوصوه !
ناصیل بیلیردك ! أوت ، بیلمسه‌ك‌ده حقك وار :

بیراقمامش که، طاش اوستنده طاش، قودوز جاناوار !
یول اوغراتوب‌ده بوصحرادن اوکجه کچمشسه‌ڭ ؛
کورورمیسین، باقالم، بر نشانه کچمشدن ؟
نه اولمش اونجه مفاخر ؟ نه اولمش اونجه دیار ؟
ناصیل‌ده بیتمش او صاعقله بیتمه‌ین آثار !
او، ییلدیریم کبی صاحبقرانلرك، ابدی
صدای قهری فضاسنده چینلایان وادی،
بر انقلاب ایله، یارب، ناصیل خراب اولمش ؟
که چیرپینوب طورویور هرطاشنده بیك بایقوش !
مراد اولی قوینده صاقلایان طوپراق،
کیمك آیاقلری آلتنده ایکلیور هله باق !
کیمك ألنده بیراقدق .. کیمك اماتنی !
او پادشاه شهیدك حضورهیبتنی،
صوکنده چیکنه‌یه‌جکمیدی صربك اوردولری،
ایچوب ایچوب کله‌لك اوکارنده باندولری ؟
سن، ای شهید معظم که روح فیاضك
طویار نه‌لر چکیور یرده قالمش انقاضك ؛
او روحدن بزه بر نفحه اولسون ایندیریور ..
که باشقه دورلو اویانماز بو کوردیکك أولولر !..
— نه‌در شو قارشیده‌بر چوق قارالتیلر یورویور ؟
— مظفر اوردو اهالی‌یی شیمدی أولدورویور.
نفوس مسلمه چوقتش‌ده‌غیر مسلمه‌دن،

اداره مشکل اولورمش توازن ایله‌مه‌دن.
دیمك توازن ایچوندر بو مسلمان کسمك ؛
او حاصل اولدیمی آرتیق آدام کسیلمیه‌جك!
توازن اولمادی بسللی : هر طرف یانیور ؛
اودون قیبار کبی بیکلرجه سینه طوغرانیور !
نه رنك مظلمه کیرمش او یم یشیل قوصوه!
شماله طوغرو بوتون پرزرین ، ایپك ، یاقوه ،
فضای محشره دونمش غریو ماتمدن ..
هم اویله عرصهٔ محشرکه : یوق شفاعت ایدن !
نه بر یاشنده‌کی معصوم ایچون بشیکده حیات ؛
نه سکساننده‌کی مظلوم ایچون اشیکده نجات ؛
او ، بالطه‌لرله کسیکدر ؛ بو ، سونکولرله دلیك ..
اوبك اولك طورویور پیخق قابله کمیك .
بوتون ییقیلمش اوجاق ، باشقه شی دکل کورونن ؛
یوز اللی بیك بو قادار خانمانی بولدی سونن!
سز ، ای بو یانغینی احضار ایدن بش آلتی سفیل ،
که ایتدیکز بزی خیرواتله صربه قارشی رذیل !
نه‌دن حکومته قرآنله باغلی آرناوودی
آییردیکزده خراب ایتدیکز بوتون یوردی ؟
ناصیلمش ، آکلابیکز ادعای قومیت ؟
نه یولده محو اولیورمش باقیك که بر ملت !
سز ، ای بو زهری الك اول قوصان بینسزلر !

قاچوب‌ده قورتولورز صاندیکنز ... فقط ، نه کزر !
بو کون بلا کزی بولمش دکلسه کز ، مطلق ،
یارینکی صاعقه‌لر بینکزده پاطلایه‌جق !

شیشوب شیشوب کیدیورسین ، دکلی ، ای واردار ؟
یا بوغدیغك قادینك ، ارککك حسابی‌می وار !
مزاری اولمش ایکن بونجه نعش مواجك ،
جنازه یوتمایه حالامی طویماز امواجك ؟
نه اولدی یادیکه هر کون خطور ایدن او نقوش ؟
نه‌در بو کوکسکه چوکمش سواد جوشاجوش ؟
نه‌دن قیصلدی محیطکده چاغلایان نغمات ؟
بر آشنا سسی طویسه‌یدم اولمه‌دن ... هیهات !
او قانلی جانلی ییکیتلر که : ظل بیداری ،
قوشار کزردی سنك دوش امتنانکده ؛
او آتلی شانلی کلینلر که : نور دیداری ،
اویوردی ناز ایله آغوش مهربانکده ؛
او قهرمان بابالر ، آنه‌لر که : ساحلکی
دونردی ، هر بری اولادیکك طوتوب الني ..
او کولکه‌لرله برابر برر خیال تباه ،
برر خیال دفین اولدی شیمدی .. اویله‌می ؟ آه !
سلانیکك ، سیروزك ، باق ، او نامدار اوواسی ،
کیمك النده بوکون ، هانکی هایدودك یوواسی ؟

زمینی اویله بویانمش که خون اسلامه :
قیزیل کثافتی چوکمش جبین ایامه !
قیزیل افقلرك آلتنده قیپ قیزیل هر یر..
قیزاردی ، باقسه‌ك آ ، طاغلر ، قیزاردی وادیلر ؛
قیزاردی چهرهٔ دنیا ؛ قیزاردی روی سما ؛
فقط شوماویلی باپراق قیزارمیور حالا !
اونك صالیندیغی یرلرده برقیزیل طوفان ،
نه‌جان بیراقدی ، نه‌ایمان ، نه بوغمادق وجدان !
مناره‌لر سریلوب خاکه ، صوصدی معبدلر ؛
ییقیلدی مدرسه‌لر ؛ دوم دوز اولدی مرقدلر .
مساجدك چوغی میدانده یوق ، قالانلر ایسه ،
یا کوردیکك کبی میخانه‌در ، یا برکلیسا .
شهرده أولره باصقین ؛ قضاده قتل نفوس ؛
قراده قالمادی تلویث اولونمادق ناموس !
یاپان‌ده کیم ؟ آدی عثمانلی ، روحی یونانلی ،
بو ایشده الك متخصص بولوك بولوك قاتلی !
« مقدس اوردو » یی تأیید ایدن بوآزغینلر
صاچوب صاووردیلر اطرافه اویله یانغینلر :
که اوغرادقلری یرلرده توتمیور براوجاق ..
قیام حشره قدر ، بلکه توتمیوب طوره‌جق !
آدیم باشنده شقاوت ، آدیم باشنده قتال ؛
شناعتك نه‌قدر قانلی شکلی وارسه : حلال !
شو ، خاج قازیلق ایچون آلنی پارچه پارچه اولان ؛

شو وافتیز ایتمك ایچون بوزلو كولده طوندورولان
زواللیلرله صوغوقلرده تیتره‌شن ایتام ؛
شو ، سونكولرله آرانمش ده‌لیك ده‌شیك ارحام ؛
شو ، نعشی قانلی چاریقلرله چیكنه‌نن قیزلر ؛
شو ، خاندانی سونمش ؛ شو خانمانسزلر ؛
شو امهات پریشان ؛ شو دربدر اولاد ؛
شو صاچ یولان نینه‌جكلر ؛ شو ایكله‌ین اجداد ؛
شو ، بومبالرله چوكن قبه‌لر درونندن ،
كمیك ستونلری حالنده فیشقیران اجساد ؛
شو كول ییغینلری آلتنده صاقلی كوكده‌لری
طواف ایدن ، اویوركلر طایانمایان فریاد ؛
تیاترولرده كورولمز ، دكلمی ، نازلی بكم ؟
صیقیلدك اویله‌می ؟ طور باشقه صحنه كوستره‌یم :

بیلیرمیسین دویولان هانكی یوردك ایكله‌مه‌سی ،
. . . . [١]
ایكیندی اولدیمی یاهو ؟ نه‌در بو « صل ! » سسی ؟
أوت .. ایكیندی .. كلیك باری بر دعا ایده‌لم .

---

[١] واعظ بو بكی صحنهٔ فجاعق تصویره باشلامق اوزره‌ایدی كه ، مؤذنك ایكیندی وقتنی اخطار ایدن « صل » سسی قبه‌یه عكس ایتدی . لكن ، یاریم ساعتدن بری تأثر ، ندامت یاشلری دوكمكده اولان جماعتك امچندن ملك آزی بو صدانی ایشیده‌بیلدی .

قبول ایدر دیه‌لم .. حقه التجا ایده‌لم :

یارب ، بزی قهر ایتمه ، هلاك ایله‌مه .. — آمین!
تا عبرت اولوب قالمایه‌لم عالمه .. — آمین
یتمزمی جلالکله کوروندکلرك آرتیق ؟
قربان اوله‌یم ، بز بو تجلیدن اوصاندق !
بر فجر امید ایتملی فردالری تأمین ..
کوستر بزه یارب او کوزل کونلری .. — آمین !
فردالره قالدقسه اگر .. نرده او فردا ؟
حالامی بو اسلامی ازن ماتم یلدا ؟
حالامی بو آفاقه چوکن پردهٔ خونین ؟
نارك یتیشیر .. بکا یورز نوریکی .. — آمین !
مستقبل ایچون سینهٔ ملتده امل یوق !
بر عقده وار آنجاق ، اوده : « توفیق ازل یوق ! »
سنسین ایده‌جك « وار ! » دیه وجدانلری تطمین .
چوق کورمه ، الٰهی ، بزه بر نفخه‌کی .. — آمین !
قرآن آیاق آلتنده سورونسونمی ، الٰهی ؟
آیاتکك اوستنده یورونسونمی ، الٰهی ؟
خاچ کعبه‌نك آلتنده کورونسونمی ، الٰهی ؟
چوکسونمی نهایت ییقیلوب قوسقوجه بر دین ؟
چکدیرمه ، الٰهی ، بو قدر ذلتی .. — آمین !

والحمد لله رب العالمین

صفحات

محمد عاكف

ايكنجى طبعى

نجم استقبال مطبعه‌سى

بشنجی کتاب

خاطره‌لر

ایکنجی طبعی

۱۳۳۶ جمادی‌الاخره‌سی

خاندان خلافتك اركان معظمه‌سندن

عمر فاروق افندی حضرتلرینه

تقدمهٔ تعظیمدر

بسم الله الرحمن الرحيم

وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ . . .

مآل جليلی

طاقت کتیره‌میه‌جکمز یوکی بزه یوکلامه ، اللهم . . .

أی بونجه زماندر بزی تأدیب ایدن الله ؛
أی عالم اسلامی أزن ، اینکله‌دن الله !
بزلرکه سنك وعد الٓهیکه ایناندق ؛
بزلرکه بیك اوچ یوز بو قدر ییل سنی آکدق ؛
بزلرکه بشر بر سورو معبوده طاپارکن ،
ییقدق اویامان شرکی ، دویردك ابدیاً ؛
بزلرکه برر حمله‌ده اوهامی بیتیردك ،
معبدلره معبود حقیقی‌یی کتیردك ؛

بزلرکه سنك اسمکی دنیایه طانیتدق . . .
کوردکسه مکافاتنی ، یارب ، یتر آرتیق !
چکدیرمدیکك هانکی الم ، هانکی اذادر ؟
هر آنی حیاتك بزه بر روز جزادر !
اجدادیمزك قانلری سللر کبی آقمش . .
مقصدلری دینکله برابر یاشامقمش .
اولادی‌ده قربان اوله‌جقمش بو اوغورده . .
اولسون ینه ، لکن بو ایشیق یوقسولی یورده ،
بر نور نظر یوقمی‌که باقسین باجاسندن ؟
بر ییلدیز ، الٰهی ؟ بو نه ظلمت ! بو نه زندان !
حالامی سمامزده کزن لیلهٔ ممدود ؟
حالامی کورونمز او سحر پارهٔ موعود ؟
عمرك دها اك جانلی ، حرارتلی چاغنده ،
چالقانمه‌ده‌یز یأس ایله حرمان باتاغنده !
کام آلدی جهان ، بز ینه فردالره قالدق . .
آرتیق بزه کوسترکه او فردایی : بونالدق !
بر امریکه اجدادی‌ده ، احفادی‌ده قربان . .
اولمازمی بو ملت دها تأییدیکه شایان ؟
خسران ینه بیچاره‌نك آمالنی صاردی ؛
آتیسی نکاهنده قاراردقجه قاراردی .

بالقانده‌کی یانغین دها کول باغلامامشکن ،
بر باشقه جهنم چیقیورسین ... بوبه ایرکن !

لکن بو جهنم اونی ییلدیردیمی ؟ اصلا !
اعلایه سکیردوب طورویور نامکی حالا .
قوم طالغه‌لرندن کچیور اویله شتابان :
کویا او صبا ، کچدیکی چوللرده خیابان .
قار کتله‌لرندن اینیور اویله یامان‌که :
بر چاغلایان آقمقده یاروب طاشلری صانکه .
قیزغین کونك آلتنده بیابانی دولاشدی ؛
یالچین بوزلق اوستنده سه‌کوب طاغلری آشدی .
آرتیق کیدییور : حقه واران بر یولی طوتمش ،
اللهه باقان کوزلری دنیایی اونوتمش .
جوش ایلیه طورسون کریدن نوحهٔ خسران . .
یادنده اونك شیمدی نه ماتم ، نه‌ده هجران !
یادنده دکل لانه‌سنك حزن الیمی ؛
یادنده دکل یاوروسنك طور یتیمی ؛
یادنده دکل طوغدیغی ، تر دوکدیکی طوپراق ؛
یادنده قالان خاطره بر شی ، اوده آنجق :

کوکدن اوکا « یوکسل ! » دیین اجداد شهیدی !
آرتیق اوده یوکسلدی ، فقط یرده امیدی :
بر بویله شهیدڭ که مکافاتی ظفردر ،
ویرمزسه‌ڭ ، الٰهی ، دوکولن خونی هدردر !

١ کانون ثانی ٣٣٠

اویان !

ناقسه‌ڭ آ کیم بوینی بوکوك آغلایان ؟
حق حیاتك سنك أی مسلمان !
قورتار او بیچاره‌یی الله ایچون ،
آرتیق أولوم اویقولرندن اویان !

بونجه زماندر اویودڭ ، قالمادڭ ؛
چکمدیکك قالمادی ، اوصلانمادڭ .
چیکنه‌دیلر یوردیکی باشدن باشه ،
سن ینه بر کره قیملدانمادڭ !

نی دکل دیکله‌دیکك ولوله . .
کوکره‌یه‌رك آقماده مستقبله ،
بر ابدی سل که زماندر آدی ؛
هایدی قاتیل سن ده او جوشقون سله .

قارشی طورولماز ، جریان سینه‌چاك . .
وارسه طورانلر اولور البت هلاك .
طالغه‌لرك آ كلامادن سیرینی ،
كوز كوره كردابه نه‌در انهماك ؟

دهشت ماضی‌یی كتیر یادیكه ؛
كیمسه یتیشمز یارین امدادیكه .
مرحمتك یوق دییه‌لم كندیكه ؛
مرحمت ایتمزمیسین اولادیكه ؟

« بن اونی دنیایه كتیردم . . . » دییه
قالقیشه‌جقسین دیمك اولدورمه‌یه !
سوق ایدییورمش مكر انسانلری
حق ابوت‌ده بو جانیلكه !

طوغرییمیدر یأس ایله اولمق تباه ؟
یوقمی كلوب غیرته بر انتباه ؟
بكله‌دیككك صبح قیامتمیدر ؟
كون باتیور ، سن آرییورسین صباح !:

كوزلری ماضی‌یه باقان ملتك
عمری تمادیسی اولور نكبتك .

قارشیکه مستقبلی دیکمش خدا ،
کورمه‌یه ، لکن ، دها یوق نیتك !

ای قوجه شرق ، أی ابدی مسکنت !
سن ده قیمیلدانمه‌یه بر نیت ایت .
قورقیورم ، غربك الندن یارین ،
قالمایه‌جق چکمدیکك ملعنت .

حق حیاتك دها چیکننمه‌دن ،
قان دوکه‌رك آلمالیسین مرد ایسه‌ك .
چونکه بو کون اورته‌ده حق صاحبی
بر کشیدر : « حقمی ویریم » دیین .

۵ شباط ۳۳۰

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته . . .

مآل جليلى

أى مسلمانلر ، اللهدن ، ناصيل قورقمق لازمسه اويلجه قورقوكز . . .

نه عرفاندر ويرن اخلاقه علويت ، نه وجداندر ؛
فضيلت حسى انسانلرده الله قورقوسندندر .
يوركلردن چكيلمش فرض ايديلسين خوفى يزدانك ..
نه عرفانك قالير تأثيرى قطعياً ، نه وجدانك .
حيات آرتق بهيميدر .. خايير ، اوندن ده آلچاقدر :
يا حيوان باغليدر فطرتله ، انسان حرّ مطلقدر .
بهائم چيقماز اما خلقتك ثابت حدودندن ،
بشر حالا خبرسز بويله بر قيدك وجودندن !
مكر قلبنده مولادن تحاشى حسى ير طوتسون . .

او بر طوتمازسه هیچ معناسی یوقدر قید ناموسك .
هم افرادك، هم اقوامك بوحسدر، وارسه، وجدانی؛
اونك تعطیلی : انسانیتك توقیع خسرانی !
بودر خلقتده جاری اك بویوك قانونی خلاقك :
او یوزدن باشلار اضمحلالی ملتلرده اخلاقك .
فقط، اخلاقك اضمحلالی اك مدهش بر اضمحلال؛
نه ملت قورتولور ، زیرا ، نه ملیت ، نه استقلال .
اویونجاق صانمایك ! اخلاق ملی روح ملیدر ؛
اونك افلاسی اك قورقونج اولومدر : موت کلیدر .
اولور جمعیت آرتیق چاره‌سز پامال استیلا ؛
مکر قالدیرمش اولسون، روح ثانی ایندیروب، مولی.
أوت بر بعث بعدالموته امکان واردر البته . .
بونك تأمینی ، لکن ، بر یقین ادواره وابسته!
او جمعیتکه وجداننده حاکم خوف یزداندر ؛
بوتون دنیایه صاحبدر ، بوتون اقوامه سلطاندر .
فقط ، افرادی الله قورقوسندن بی خبر ملت ،
چکر ، ملتلرك منفوری ، قبطیلر قدر ذلت ؛
معالی میلی هیچ قالماز ، شهامت بوسبوتون قالقار ؛
نه حاکملك طانیر آرتیق ، نه محکوم اولمادن قورقار.
شرف حرصیله استحقار موت ایتمشکن اجدادی ،
براقماز اویله بر پاکیزه نسلك شیمدی احفادی ،

حیات اوغورنده استخفافه شایان کورمدك خسران !
کیرسین تکمه‌لر آلتنده واضی.. چیقماسین، تك، جان!
یورکلر الك ملوث ، الك سفیل آمال ایچون چارپار ؛
سیکیرلر الك محال اندیشه‌دن بیتر طوروور پار پار :
اولور جمعیت افرادنجه شخصی منفعت « معبود ! »
صورارسه‌ك کیمسه بیلمزوارمی «حق» نامنده برموجود.
او ، طویق بیلمه‌ین ، معبوده قربانذر حیا حسّی ،
حمیت ، آدمیت حسّی ، علوی حسلرك هپسی !
بو حسّسزلکله جمعیت یاشار دیرلرسه پك یاکلیش :
بولك بر ملت ، اولمش معنویاتیله صاغ قالمش !
٢٠ آغستوس ٣٣٠

ومن اصبح لا يهتم بالمسلمين فليس منهم

حديث شريف

مآل جليلی

کیم مسلمانلرك دردینی کنمزسه مال ایتمزسه اونلردن دکلدر

مسلمانلق نرده ! بزدن کچمش انسانلق بیله . .
عالم آلداتمقسه مقصد ، آلدانان یوق ، نافله !
قاچ حقیقی مسلمان کوردمسه : هپ مقبرده‌در ؛
مسلمانلق ، بیلمم اما ، غالبا کوکلرده‌در !
ایسته‌مم ، طورسون او پایانسز مفاخر بر یانه . .
کوسترك اجدادە آز چوق بکزه‌ین بر قان بکا :
ایسترم سزلرده کورمك عرقکزدن یادکار ،
چوق دکل ، آنجق ، نجیب اولاده لائق تك شعار .
وارسه شاید ، سویله‌ییك ، بر پارچه‌جق انصافکز :
بویله قانسزمیدی ـ حاشا ـ قهرمان اسلافکز ؟

بویله دوشمشمیدی هرکس آیریلق سوداسنه ؛
بکزه‌یوب شیرازه‌سز بر مصحفك اجزاسنه ،
هیچ کورلمشمیدی اولسون قید وحدت تارمار ؟
بویله اولمشمیدی مات جان أوندن رخنه‌دار ؟
بویله آجلقدن بوغازلارمیدی قاردش قاردشی ؟
بویله عادتمیدی ، بی پروا ، یمك انسان لشی ؟

عرضمزدر چیکنه‌ین ، اولادیمزدر طوغرانان !
هی صیقلمماز آغلامازسه‌ك ، باری کولمکدن اوتان !
« حس » دینن دولتلیدن اولسه‌یدی خالقك بهره‌سی :
پایتختندن بو کون طاشمازدی سرخوش نعره‌سی !

قورت اوزاقلردن باقار ، دالغین کورورمش مرکبی ؛
صالدیریرمش آکسزین یایدن بوشانمش اوق کبی .
لکن عشق اولسونکه آلدیرمازده اوتلارمش اشك ،
صانکه طاوشانمش کان ، یاخود قلیقسز کوسته‌بك !
کار صایارمش بر طوتام اوت فضله اولسون یوتمایی . .
خصمی ، دیرکن ، چوللانیرمش یوتمادن صوك لقمه‌یی ! . .

بر حقیقتدر بو ، شاشماز ، بیلدیکك اسلوبه صوق :
حالمز مرکبله قوردك عینی . . اصلا فرقی یوق .
بورتمزدن طوتدی دشمن ، بز بوغاز قیدنده‌یز !
بر باقیك : حالامی حالا احتراص آردنده‌یز !

صایغیسزلق أولیور . بر پارچه اولسون عارلانیك :
وقتی چوقدن کلدی ، هم چکمکدهدر عارلانمهنك !
طاورانیك خایقیرمهدن ناقوس اضمحلالکز . .
اویله بر بحرانه صاپمشدرکه ، زیرا ، حالکز :
ذوقه طالق شویله طورسون ، وقتکز یوق ماتمه !
طاورانیك زیرا کولونج اولدق بوتون بر عالمه .
بکله شیرکن کوکده یوز بیکلرجه ارواح انتقام ؛
یرده قالمش ، نعشه بکزر قوم ایچون طورمق حرام !
قهرمان اجدادیکزدن سزده بر قان یوقمیدر ؟
یوقسه : استقبالکزدن قورقولور ، پك قورقولور !

١٣ حزیران ٣٢٩

بویله دوشمشمیدی هرکس آیریلق سوداسنه ؛
بکزه‌یوب شیرازه‌سز بر مصحفك اجزاسنه ،
هیچ کورلمشمیدی اولسون قید وحدت تارمار ؟
بویله اولمشمیدی مات جان اوندن رخنه‌دار ؟
بویله آجلقدن بوغازلارمیدی قاردش قاردشی ؟
بویله عادتمیدی ، بی پروا ، یمك انسان لشی ؟

عرضمزدر چیکنه‌نن ، اولادیمزدر طوغرانان !
هی صیقلیماز آغلامازسه‌ڭ ، باری کوکلکدن اوتان !
« حس » دینن دولتلیدن اولسه‌یدی خلقك بهره‌سی :
پایتختندن بو کون طاشمازدی سرخوش نعره‌سی !

قورت اوزاقلردن باقار ، دالغین کورورمش مرکبی ؛
صالدیرورمش آکسزین پایدن بوشانمش اوق کبی .
لکن عشق اولسونکه آلدیرمازده اوتلارمش اشك ،
صانکه طاوشانمش کان ، یاخود قولیقسز کوسته‌بك !
کار صایارمش بر طوتام اوت فضله اولسون یوتمایی . .
خصمی ، دیرکن ، چوللانیرمش یوتمادن صوك لقمه‌یی!..

بر حقیقتدر بو ، شاشماز ، بیلدیکك اسلوبه صوق :
حالمز مرکبله قوردك عینی .. اصلا فرقی یوق .
بورنمزدن طوتدی دشمن ، بز بوغاز قیدنده‌یز !
بر باقیك : حالامی حالا احتراص آردنده‌یز !

صايغیسزلق اولیرر . بر پارچه اولسون عارلانیك :
وقتی چوقدن کلدی ، هم کچمکده‌در عارلانمه‌نك !
طاورانیك خایقیرمه‌دن ناقوس اضمحلالکز . .
اویله بر بحرانه صاپشدرکه ، زیرا ، حالکز :
ذوقه طانق شویله طورسون ، وقتکز یوق ماتمه !
طاورانیك زیرا کولونج اولدق بوتون بر عالمه .
بلکه‌شیرکن کوکده یوز بیکلرجه ارواح انتقام ؛
یرده قالمش ، نعشه بکزر قوم ایچون طورمق حرام !
قهرمان اجدادیکزدن سزده بر قان یوقمیدر ؟
یوقسه : استقبالکزدن قورقولور ، پك قورقولور !

۱۳ حزیران ۳۲۹

بسم الله الرحمن الرحيم

وَمَنْ كَانَ فِى هٰذِهِ اَعْمٰى فَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى
وَ اَضَلُّ سَبِيلاً

مآل جليلى

كيمك بو دنياده كوزى قپالى ايسه آخرتده ده قپاليدر ،
حتى اوراده كى شاشقينلغى دها زياده‌در .

نهايت نه‌يسه ادراك ايتديكك شى عمر فانيدن ؛
اونك بر عينيدر مطلق نصيبك عمر ثانيدن .
خطادر آخرتدن بكله‌مك دنياده هر خيرى :
او بر دنيا بو دنيادن دكل ، هم هيچ دكل ، آيرى .
سن أى سرسم كه «اوچ كونلك حياتك حكمى يوق . » ديرده،
صانيرسين اومديغك آماده‌در فرداى محشرده ؛
نه أكمشدك كه محصول ايسته‌يورسين برده فردادن ؟
سنك مشروع اولان حقك : بو كون خسران ، يارين خسران !

اگر مقصودی آنجق آخرت اولسه‌یدی یزدانك ؛
نه حکمت واردی ابداعنده هیچ یوقدن بو دنیانك ؟
« ازل » دن آیریلان روحك نشیمنگاه باقیسی
« ابد » کن ، یولده اشباحك نیچون اولسون ملاقیسی ؟
« ألست » ك ارقه‌سندن کلسین جنت ، جهنم‌ده ،
نه‌دن ارواحه تکرار امتحان اولسون بو عالمده ؟
دیمك : دنیا دکل پك اویله استخفافه شایسته ؛
دیمك : بر فیض باقی وار بو فانی عمره وابسته !
دیبورلر : « کائناتك اصلی یوقدر ، چونکه فانی‌در . »
أوت ، فانی‌در اما بر نظردن جاودانی‌در .
سور کسرمش حیات... اولسون! مؤبد ذوقی، خسرانی؛
اونك بر سرمدیتدر بو حیثیتله هر آنی .
« جهانك اصلی یوقدر ، چونکه فانیدر » دیین سرسم ،
نه‌دیر «اویله‌یسه خالقت پك عبث برشی چیقار.» دیرسه‌م؟
نه‌در دنیایه کلمکدن غرض ، کیتمکمیدر انجق ؟
ولو بر آکلامق حرصیله اولسون یوقمی اوغراشمق؟
غنیمتدر حیاتك ، اغتنام ایت ، طورمه ایرکندن ،
یارین میلیونله فریاد اولمسین انفاس معدودڭ !
بو عالم امتحان میدانیدر ارواح ایچون مادام ،
دیمك : انسان دکلسین ایله‌مزسه‌ڭ طورمایوب اقدام .
نه‌دن کچسین سفالتلرله ، خیبتلرله ، ازمانك ؟

نەدن عزمك سوركمز ، يوقيدر الاهه ايمانك ؟
چاليش دنياده انسان اول ، الكدەيكن هنوز دنيا ؛
اوبر دنياده انسانلق دكلمش يغما ، كوردكڭيا !
ديلكدن آخرت هيچ دوشميور اى مسلمان ، لكن ،
اونك حقنده باطل بر هوس محصولى ادراكك !
بو مجنونانه وهمكدن شفا ياب اولمادن ، شايد
كيدرسەڭ بويله صفراليد ، قاليرسين صوكرا صفراليد !
خيالات آرقەسندن قوشديغك يتمزمى هى شاشقين ؟
سنك حالا حقيقتدن نەدر اغماض ايچون حقك ؟
بو عالم شويله بر رؤيا ايمش ، ياخود موقتمش ...
أوت عقباده ا كلارسين نه مدهش بر حقيقتمش !
١٦ تشرين اول ٣٣٠

الاسلام حسن الخلق

حديث شريف

مأل جليلى

مسلمانلق خویلك کوزللکنده عبارتدر

بزكه يارمشدق شئونك الك بويوك عمانى ؛
چيكنه‌مشدك يوكسه‌لن امواج بى پايانى ؛
بزكه ادوارك ، قرونك ، حادثاتك رغمنه ،
حاكم اولمشدق بوتون بر عالمك ايامنه ؛
شيمدى تك بر طالغه‌نك پامال اضمحلالى يز !
شيمدى ساحللرده محكوميتك تمثالى يز !
بويله بر صدمه‌يله آلت اوست اولسون الك مدهش كمى ...
دهشتك تأثيرى حالا صارصيور انديشه‌مى !
اويله صالغيندر فلاكت ، اويله آنيدر أولوم :
هم كورور كوز ، هم ، عجب رؤياميدر ، دير ، كورديكم ؟
نرده رؤيا ! كورديكك عينيله واقعدر سنك .

غیر واقع نقطه‌لر : آنجق او مهیب صدمه‌نك ،
برطیشاردن ، برقضا ، برنا کهانی اولمسی ؛
برده ـ الك یا گلیش قناعت ـ آسمانی اولمسی .
داخلیدر صدمه .. خارجدن دکل .. اصلا دکل !
صوکرا ، اولماز از قضا دنیاده برشی ، بویله بیل !
نا کهانی لفظنك معناسی یوقدر ، هرزه‌در :
الك بینسزلر بواستقبالی زیرا کسدیرر .
کوکدن ایمز برده هیچ برشی .. بوتون یردن طاشار ؛
کندی اخلاقیله برملت اولور ، یاخود یاشار .

چیکنه‌نیرسه‌ك بز بوکون ، چیکنه‌نمك استحقاقمز :
چونکه عزت نرده ، برباق ، نرده‌در اخلاقمز .
مسلمانلق پاك سیرتدن عبارتکن ، یازیق !
اویله صاپلاندقکه لوثیاته : حالا چیقمادق !
ظلمه طاپمق ، عدلی تپمك ، حقه هیچ آلدیرمامق ؛
کندی آسوده‌یسه ، دنیا یانسه ، باش قالدیرمامق ؛
عهدی نقض ایتمك ، یالان سوزدن تحاشی ایتمه‌مك ؛
قوتك مداحی اولمق ، عجزی هیچ سویلتمه‌مك ؛
مبتذل برچوق مراسم : انحنالر ، یاتمه‌لر ؛
شاقلابانلقلر ، ریالر ، متصل آلداتمه‌لر ؛
فرقه ، ملیت ، لسان نامیله دائم آیزیلمق ؛

الك صميمى كيمسه‌لر بيننده الك جدى آچيق ؛
اكسه‌دن آرسلان كسيلمك ، جبهه‌دن يالتاق كدى ...

. . . .

مسلمانلق بزدن اول بويله ذلت كورمدى !
حالمز برانحلال ايتمش وجودك حاليدر ؛
روح اضمحلالمز اخلاقك اضمحلاليدر .
ساده برسوزدر فقط حكمتلرك الك مجملى :
برخلاص امكانى وار : اخلاقمز يوكسلملى .
يوقسه پك قورقونج اولور قاتراشوب خسرانمز ..
چونكه هم دنيا كيدر ، هم دين ، اكر ياپمازسه‌كز .

٢٠ حزيران ٣٢٩

بسم الله الرحمن الرحيم

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيمَاناً وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

مأل جليلى

او مؤمنلر ایچونده عندالله اجر عظیم واردر که: بر طاقم کیمسه‌لر کلوب ده کندیلرینه «دشمنلریکز سزه هجوم ایچون طوپلاندیلر، اونلردن قورقمالیسکز» دیدکلری زمان، بو خبر جناب حقه اولان ایمانلرینی بر قات دها آرتیردی «اللهك نصرتی بزه کافیدر، او نه کوزل محافظدر» دیدیلر.

شهامت دینی، غیرت دینی آنجق مسلمانلقدر؛
حقیقی مسلمانلق اك بویوك بر قهرمانلقدر.
جبانت، مسکنت، دنیاده، صیغماز روح اسلامه..
کتاب اللهی اشهاد ایلدم - کوردك یا - دعوامه.
کوروورسین، حس ایدرسین وارسه وجدانکله ایمانك:

نه مدهش بر حماست چارپیور کوکسنده قرآنك !
او وجدان نرده‌در ، لکن ؛ او ایمان کیمده وار ؟ هیهات !
نه اولمش ، بن ده بیلمم ، یلك قورا‌ق شیمدی حسیات !
او ایماندن ولو یك آز نصیب اولسه‌یدی ملتده ،
شواوچیوز التی میلیون خلقی کورمزدك بوذلتده !
او ایمان اتحاد ایسترادی بزدن ، وحدت ایستردی ..
ناصیل « بنیان مرصوص » اولمامز لازمسه کوستردی .
بکی ! بزلر نه‌یاپدق ؟ قول‌قول اولدق ، تارمار اولدق ..
نهایت بردنی صدمه‌یله دوشدك ، خاکسار اولدق !
او ایمان قوت احضاریله امر ایتمشدی .. لکن ، بز
« توکلنا » دییوب یاتدقده قالدق بویله اك عاجز !
او ایمان فرض قطعیدر دییور تحصیلی عرفانك ..
نه جاهل قومی‌یز بز مسلمانلر ، شیمدی ، دنیانك !
او ایمان حسن خلقك اك بیوك حامیسی اولمشکن ..
نه مز واردر فضائلدن ، نه مز اکسیك رذائلدن ؟

دیمك : اسلامك آنجق نامی قالمش مسلمانلرده ؛
بیوزدنمش ، دیمك ، خسران ملی صوك زمانلرده .
اکر چیکنه‌نه‌مك ایسترسه‌لر سیلاب ایامه ؛
رجوع ایتسینلر آرتیق مسلمانلر صدر اسلامه .
او دورك یاد نورانوری بی‌پایان شهامتدر ؛

مفاخر اونلرك تاريخيدر ؛ امت او امتدر .
كه بر ياندن جلادلر صاچوب دنيايى تيترتمش ؛
او بر ياندن‌ده انسانلق نه‌در دنيايه اوكرتمش .
دكلمش بويله محكوميتك تمثال پامالى !
شواهقدن تنزل ايله‌مزمش عرش اجلالى .
« توكل » وصفى آنجق اونلرك حقنده معنيدار :
كه ايتمش هيسى دنيالر قدر آلامى استحقار .
چكينمزمش شدائد ياغسه ، اصلا ، اقتحامندن ؛
زمينلردن اولوم فيشقيرسه دونمزمش مرامندن .
« حقيقى مسلمانلق اك بويوك بر قهرمانلقدر . »
ديمشدم .. ايشته دعوام اونلرك حقنده صادقدر .

٤ ايلول ٣٣٠

الاقصرده (*)

پرنس عباس حلیم پاشا حضرتلرینه

هوا آغیردی ، فقط ، پك طرقونمیوردی صیجاق ؛
غروبه واردی اساساً یاریم ساعت آنجق .
یاقیندی ساحله مهمانی اولدیغم مسکن ؛
یاواش یاواش اینیوردم آغاچلی بر تپه‌دن .
او ، نیلی قوینه چکمش یشیللەنن ، وادی
ـ که یوق خزان صفحاتنده عمرینك ابدی ـ
اوکمده نامتناهی زمرّدین موجات
دوکوب دوکوب اوزایور : صانکه بر سراب حیات !
نه یال وبال مطرّا ! نه امتداد مدید !
بو یال وبالی سمادن قوجاقلایان خورشید ،

---

*) الاقصر قاهره‌نك التی یوز کیلو مترو قدر جنوبنده، نیلك ساحل شرقیسنه دوشن بر موقعدرکه اسکی مصریلردن قالمه پك چوق آثاره مالك اولدیغی ایچون سیاحلرجه معروفدر. آشاغیده اسمی کله‌جك «قورناق» ایسه بزم آت میداننده‌کی دیکیلی طاشلرله طولودر .

که نیلی شرقنه آلمش‌ده غربه کچمشدی ؛
افقده صولك لمعاتیله پارلیور شیمدی ..
فقط ضیاسنه حالا تحمل امکانسز .
صولمده بر بویوجك خرما وارکه یاپ یالکز ..
زمینی خلیجه مائل‌ده اولسه ، چاره‌سی نه ؟
بوروندم آرتیق اونك ظلّ پاره پاره‌سنه .

بو نقطه‌دن نه مهیّج فضایه طوغرو نظر !
بر قانات ایکی ساحلده یوکسلن اوولر :
نکاه اوزاندیمی برکره دوش ساحرینه ،
خیال اوچوب کیدییور باشقه عالمك برینه !
زمینه شیمدی ، او کوندوز آلو صاچان ، آفاق
ایلیق ایلیق دوکیور برهوای استغراق .
کولومسیور یوزی آرتیق محیط ریّانك ..
محاطی ، چونکه ، سمادن اینن بو چاغلایانك .
دمینکی صمته بدل خنده چینلایور یرپر :
کولومسیور قوجه وادی ، کولومسیور تپه‌لر ؛
کولومسیور صونی طیرمانق ایسته‌یوب اوته‌دن ،
اوزون کورکلی قاییقلرله بربویوك یلکن ؛
کولومسیور بریدن کولکه‌لر دوکوب نیله ،
اوتل بنالری اطوار امتنانیله ؛
کولومسیور قییلرن بش آلتی خطوه قدر

ایچرده، ایپلی صیریقلرله ایشله‌ین قویولر ؛
کولومسیور صویی قیربه‌یله آقطاران قلّاح ؛
کولومسیور بونی عمرنده کورمه‌ین سیاح ؛
کولومسیور چالیلقلرله اورتولن دره‌لر ؛
کولومسیور صاییسز تارلالرله مشجره‌لر ؛
کولومسیور قاریلر، باشلرنده طوپراقدن،
کوکوم قیلقلی برر قاب دونرکن ایرماقدن ؛
کولومسیور دره‌لردن بالق طوتان، چیپلاق،
چولوق چوجوق صویی کپچه‌یله آقطاروب طوره‌رق -

صباحلین دولاشوب کوردیکم او هیکللر ؛
که سرمدیت چیلغین زواللی حرص بشر،
— قلوبه نقش ایده‌جك یرده یاد رحمتنی —
فضایه قازمق ایچون ظلّ بی کرامتنی ؛
دیکوب ده هرقایادن بیك حیاته سنك مزار،
بوقورقولقلره وحشتله ویرمش استقرار ؛
که سجده‌لر ایده‌جکمش آیاقلرنده زمین ؛
که عرشی تیتره‌ده‌جکمش آلینلرنده‌کی چین !
فقط زمان دینیلن دست کبریای مهیب
بوقهرمانلری ایتمش که اویله برتأدیب :
نه‌انف نخوتی قالمش قیریلادق، نه‌قولی !
جوار عبرتی انقاضِ لاشه‌سیله طولو .

نه‌چهره‌لرده مهابت، نه‌جبهه‌لرده غرور ؛
سیلیك خطوطنه چوكمش بوتون مآل فتور .
عدالتك بوقدر بی‌امان تجلیسی
نكاه زائره ویرمكده مرحمت حسنی .

أوت ، مزاری او هیكللرك اوزاقدی بكا ؛
شو وار كه منعطف اولدقجه كوزلرم او یكا ،
كولومسیور دییورم اونلرك‌ده چهره‌لری .
كولومسیور قوجه برمعبدك ییقیق كمری .
كولومسیور صاغه باقدقجه قارشیدن « قورناق » ؛
كولومسیور او ستونلركه ، نیله مستغرق ،
ظلال رعشه تماشیله اوینایور امواج .
كولومسیور ، طاغینیق باشلرنده آلتون تاج ،
سمایه فورچه اوران خرمالر سواحلدن .

اوطورمش اولدیغم آسوده سطح مائلدن
برآز یوقارده‌كی چارداق بچملی كولكه‌لكی
ناصیلسه كورمك ایچون قالقه‌یم ، دیدم ... نه‌ای !
فرانسز ، انكلیز ، آلمان ، اون اوچ قدر سیاح ،
اوچر بشر كومه اولمشلر ! ایچیلیور اقداح !
برنجیلر كولویور .. چونكه حیب مشحونی ،
یرندن اویناد‌ییور كائنات مدیونی .

«سه‌دان» دوشوندوره‌جك اولسه‌اولسه مسخره‌یی ...
رفاه اونوتدورر انسانه اك درین یاره‌یی .
ایكنجیلر كولویور ، هم‌ده حقیدر ، كوله‌جك :
جهان برأمرینه آماده .. «أول !» دیسین ، أوله‌جك .
طوتوشدوروب بوتون اقوامی قارشیدن باقیور ؛
چلیكله طاش اوروشور كن حریف چوبوق یاقیور !
اوچنجیلر كولویور ، چونكه زور بازوسی ،
نه‌دیرسه «طوغرو !» دینن بركفیل ناموسی .
بشركه قوتی بخش ایتمیور هنوز حقه ؛
نه‌چاره وار اونی قوتله آلمادن باشقه ؟
زبونمیسین ؟ یالكز آغلامق سنك حقك !..

أوت ، بوساحهٔ جوشك ، بوجوش اذواقك
ایچنده بن ، یالكز بن زواللی كولمیورم ..
اوطورمش آغلیورم ، آغلاسه‌مده معذورم :
وطن جدا كی‌یم جدّیمك دیارنده !
نه طوپراغنده شو یوردك ، نه جویبارنده
بر آشنا سسی ، یاخود بر آشنا ایزی وار !
صدامه بلكه‌دیكم عكسی ویرمیور اووالر .
بیله‌یدم أی قوجه شرق ، ای جهان دورا دور ،
سنك نره‌كده‌كی اولادیكك نصیبی حضور ؟
باشك بلالره كیرمش ؛ الك ، قولك پامال ؛

انجکدن اسدیمی بر کون هوای استقلال ؟
کوروورمی‌یم دیـه قارشیمده مسلمان یوردی ،
بوتون دیاریکی کزدم ، آیاقلرم طوردی ..
یابانجی سسلری کلدکجه رهکذارمدن ،
هپ انکسار امل طاشدی روح زارمدن !
وطن جدا اوله‌یم سینه‌سنده اسلامك ؟
بو یوقمی ؟ الك آجی بر انتقامی ایامك !
بنم ایلرله‌دی عمرم ، دوشوك قولم ، قانادم ؛
بو انتقامی چالیشسین ده آلسین اولادم .

افقده شیمدی کونش سونمك اوزره صاللانیور ؛
شو وارکه چهره‌سی حالا پاریل پاریل یانیور .
بر آز کچینجه ، شعاعات وایسینیله
دیکیلدی پیش نکاهمده آکسزین نیله ،
میاهه رعشه ویرن بر عمود نورانور .
فقط بو ظل مباهی ، بو انطباع وقور ،
— که چوق زمان قاله‌جق صاندم امتدادندن —
بش اون دقیقه‌ده نیلك سیلیندی یادندن !
یازیق ، او کولکه‌ده میلیارله ظل نایابه
قاتیلمق اوزره آتیلمش مکر بو کردابه !

کورونمیور کونش آرتیق ، اوکنده پرده جبال ؛
او شیمدی باشقه افقلردن ایتدی عرض جمال .

آجیقلی روحنی مغرب حزین حزین دوکدی ؛
زمینه شام غریبان یاواش یاواش چوکدی .
دیکیشدی چهره‌سی نیلك : اوکمده آز قومرال ،
دمینکی ظلّ ستونك یرنده پك قویو آل ؛
بر آز ایلرده ، فقط ، عادتا قارا کلقدی .
بو رنك ماتمه طاغلرده آشنا چیقدی :
قاراردی باقدم اوزاقدن دومانلی جبهه‌لری .
رداسی مغربك آرتیق قوجاقلامشدی یری .
جبین اسمر وادیده تیتره‌دکجه ظلال ،
اویاندی روح غریبمده برخیال محال :
جهان صامتی قارشیمده آغلیور صاندم ..
او کولکه‌لکدن اینوب نوره طوغرو طیرماندم .

۱۵ کانون ثانی ۳۲۹

برلین خاطره‌لری

بیکباشی عمر لطفی بك قارده‌شمزه

« بر آزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... » دیمشدی آرقداشم .
او طوغرو سویله‌مش اما بن اکری آکلامشم :
محله قهوه‌سی نردن‌ده کچدی ذهنمدن ؟
باقیلسه کچمه‌ملیمش .. بیلیرمی‌یم اونی بن ؟
محله قهوه‌سی .. برلین ... مناسبتمی دیدك !
فقط رجا ایدرم ، دیکله‌ییك ، عنایت ایدك :
فقیریکز ألك آچیق برسوز اولسه ، مجبورم ،
قفامده بولدیغم اشیایی آقطاریر طورورم .
اونك براورنکی کچمشسه عاقبت ألمه ،
دیرم‌که : « ها ! بو دیکمش اوطویدیغم کلمه . »
اوتل دینیلدیکی بالفرض ، او معتبر قاموس
نه‌سویلیور باقارم بر : أوت ، لغت مأنوس ؛

کوتوکده مخلصی خان ، سنی لااقل یتمش !
زواللی آخر عمرنده ارتداد ایتمش ؛
شو وارکه معده‌ی الحادی ایتمه‌مش تمثیل ؟
نه مسلمان ، نه فرنك ، اویله بر وجود سفیل .
ییقانمه یوق ، تووالت یوق ؛ یازین بلنده چامور ؛
اتکلرندن ایترکن قابزق طوتار یاغمور !
دکلمی اوچقوری صارقان بوناقلرك برأشی ؟
باقیکدی جومبایه : بیزار ایدر طورور کونشی ،
او نملی یورغانی صاللاندیروب ده پنجره‌دن !
یاتاق طاقملری شایان مرحمت جداً :
قدیفه حالنه کچمش یاتیسقه‌دن یاصدیق ...
نه استحاله کچیرمش حساب ایدك آرتیق !
بنك بنك یاییلوب کهله انطباعاتی ،
بنکلی باصمه‌یه دونمش اوچارشافك صورتی !
قیریق صراحیده بکلر یوصونلی بر مایع ،
که درد جوعه کلیر اوچ یمك قدر نافع .
براکمکك یری طولمازمش اولمادن ایکی صو ؛
بونك بش اکمك اولور بالکه برقدح طولوسی -

شمندوفر دیکز ... بولدم ایشته اورنکنی :
اوشنمه‌دن چوروب نازنین تکرلکنی ،

— یاقینسه بیندیککز نقطه‌دن اکر قصبه —
قدر مساعده ایتدکجه ایشله‌ین آرابه .
حمالیه لوردی مفتش ؛ طاطاوله قونتی مدیر ،
زواللی ملتك افرادی اورته یرده اسیر !
« بیلت محلی » میدر اسمی پك‌ده بیلمیورم ،
باصیق طاوانلی ، رطوبتلی ، ایسلی بر بودروم ،
آیاقده اسنه‌ین آواره یولجیلرله طولو .
بیلتجی نره‌ده‌می ؟ قومپانیه‌نك او نازلی قولی
ورای پرده‌دن ایتمزکه خلقه طوغرو نگاه ..
نه‌وار تلاش ایده‌جك ؟ بکله‌سین عباد‌الله !
آچیلدی پرده نهایت . شو وارکه جندره‌یه
قیصیلمق ایسته‌میورسه‌ك صوقوله پنجره‌یه !
ایتیش قاقیش اولاغان شی ، دوکوش سوکوش‌ده جابا !
— بیلتجی ، موسیو ، ترن قاچده قالقه‌جق عجبا ؟
— آیاغمی أزدك آدام ... پاطلایورمیسین نه‌زورك ؟
— اوروورسه‌م آغزیکه ؟..
— یاهو ! کورولتوکز نه؟ طوروك !
— یاواش به !
— چوش به ! کوزك کورمی ؟
— پاردون !
— الاالله !

ناصیل‌که چیقدی شو«پاردون» اشکلك اولدی مباح !

— نه لافدر ایتدیکی اللهجه سویله‌ییك یاقیشیر ؟

— اوزاتمه !

— طوت‌که اوزاتدم ؟...

— حریف‌ده اما خیشیر !

— صوچ أولدورنده دکلدرکه دیرسه‌لر ....

— هله باق !

— نه‌درکه برده‌که باقدم ؟

— صوصك بلا چیقه‌جق !

— اوفاقلق اولمالی ؟

— یوق ، موسیو !

— یوقسه کیت ! بوزدور !

— دیکیلمه نافله ، سینیور نه‌دیرسه قانوندر !

— ترن قاچار آقوزوم ...

— هایدی ! دیکه‌مز بن لاف !

— ترن قاچار دییورم ، دیکه‌مم دییور : نه تحف !

— قیزارسه آغزی بوزوقدر فنا بی‌شی سویلر ؛

بوزاولر اونلغی ویردکمی . قوش‌ده بوزدیریویر !

توتونجی « اون پاره آز ! » دیر .. مصیبتك بویوکی :

حریف سمیدجی آرارکن ترن چالار دودوکی !

سوقاق دییك مثلا ... شیمدی باقدیغم لغته

مراجعت ينه لازم‌مى ؟ لازم البته .
أوت ، او بر حلزوندركه قطرى آلتى قاريش ؛
ياطولى ؟ بيلميورم ، هرنه سويلسه‌م ياكليش .
موفق اولمه‌نك امكانى يوقكه تخمينه :
بر آز كيدوب طاليور هايدى اولرك برينه !
زمانه شعرينه بكزر زمين ترتيبى :
ظلام ايچنده مباديسى منتهاسى كبى .
بكى ! نه‌ياپالى چارپيلمق ايسته‌مزسه‌ك اگر ؟
تكين دكلى نه‌در ، پك عجائبسى بو ير ؟
ديلكده بسمله اولسون ، الكده سورهٔ نور ،
كيسه‌كده ساده مهر ... كيمسه چارپه‌ماز .. دستور !
برنجى خطوه سلامت .. ايكنجى خطوه تمام ..
اوچنجى خطوه‌يى لكن دوشونمه‌دن آته‌مام .
نه‌وارمى ؟ آغزينى آچمشكه بر يامان اوچوروم ،
طالارسه «جوب!» ديه انسان ، چيقارمى بيلميورم !
اوزاق طولاش ! اى ، لكن ، آليكدى بر تومسك ،
نه آتلايانده قالير ديز ، نه‌طيرمانانده بيلك !
كنارجه كيتملى اويله‌يسه ... احتمالى مى وار ؟
صاغكده : آغريسى دلوتمش چيقيق قارنلى ديوار ،
صولكده : لاستيكه صاحب چيقان ساقيزلى چامور !
طوروكدى چاره‌يى بولدم .. أوت، اولورمى اولور :

شو کنبدك اوزوندن بش آلتی طاش سوکرم ،
باتاقسه آل ، بوده باتماز ، دییوب دییوب اکرم .
دیمك ؛ خزینهٔ اوقافه برمتین کوپرو
بناسی ترك ایده‌جکسین .. اوزاتمه ، هایدی یورو !
وصیتم سزه ! ای زیبلایوب کچن اخلاف ،
صاقین شو کنبد فیاضی ایتمیك اسراف ،
کونك برنده باتاقلق آشارسه کوپرومدن ،
امین اولك سزه لازمدر اویله برمعدن .

مکر اوتل اودکلش ، شمندوفرده کذا ..
سوقاقمی بکزه‌ین آز چوق؟ آمان جانم، حاشا !
مکر اوتللر اولورمش سرای قدر معمور ،
آدام کیررده یاشارمش ایچنده مست حضور .
بش آلتی‌یوز اوطه‌نك هر برنده پوفلا یاتاق ..
نصیب اولورسه اکر ، هیچ دوشونمه یاتمه‌که باق !
سوقاقده قار یاغه طورسون ، اوطه‌کده فصل بهار ،
طیشارده لیلهٔ یلدا ، ایچرده نصف نهار !
خیاط نورنی تمدید ایدوب هرآویزه ،
فضاده نسج ایدییور برصباح پاکیزه ،
هوایی قیزدیره‌رق حس اولونمایان براوجاق ،
ایلیق ایلیق کزییور هرطرفده عینی صیجاق .

کورول کورول آقیور چشمه‌لر ، تمیزمی تمیز :
صوغوقده ایسته‌سه‌کز وار ، صیجاقده ایسته‌سه‌کز .
غیجیر غیجیر اوتیور اورته‌لق تیتیزلکدن ،
صانیرسکزکه زمیننده اولمامش کیزینن .
نه کهله وار او مبارك دوشکده هیچ ، نه پیره ؛
قاشینمه حسی معطل بو اعتباره کوره !
اونوتدم اسمنی .. برصیرناشیق بوجك واردی ..
چیقوب دیوارلره ، یاصدیق بودر ، دیر آتلاردی .
ازنجه برقوقو پیدا اولوردی چوقجه ایتی ..
بیلیرسکز آجانم .. نه‌یدی ؟ نه‌یدی ؟ تخته بیتی !
او همشهریم ، صانیرم ، چوقدن ایمه‌مش بورایه ،
بوجاق بوجاق آرادم ، اولسه راست کلیردم یا !

شمندوفرده مکر باشقه درلو برشیمش :
همان بینوب اوچیورسین .. امان باییلدیغم ایش !
مسافه قیدی ، مکان قیدی بیلمیور انسان ؛
دقیقه‌نك بویی : ساعت . نه اختصار زمان !
اوت ، قوجاقلایور ابعادی برق اولوب ناکاه ،
خریطه‌نك اوزرندن ناصیل کچرسه نکاه !
شهرلرك یاپیشیق صانکه هپسی بربرینه :
طوتوبده پنجره‌دن فیرلاتیلسه برایکنه ،

دوشر یا « طیق » دییه هرحالده موقفك دامنه ؛
یا شهرك اسمی اولان لوحه‌نك کلیر جامنه !
دودوك صداسنه حسرت قالیر ایشیتمزسین ...
بزمکی طوردیغی یردن اوتز طورور ، مسکین !
قاوورمه زنبیلی یوکلنمك اعتیادی‌ده یوق ..
نه‌در کاغدده‌کی ، پینیرمی ؟ آجمه قوینکه صوق .
لوقانطه کفکه آماده ، ایسته‌دکجه یاناش ..
لسانده ایسته‌میور : براشارت ایت ، آ کلاش .
یوق اویله هکبه‌یه دیرسك ویروب ایمزغانمق ؛
یاتاقسه امره مهیا ایچرده .. هم نه یاتاق !
اوزاندیغك کبی دنیادن انسلاخ ایدرك ؛
دولاش سمالری آرتیق دوشکده یل یپه‌لك !

سوقاق دیدکلری نه‌یمش ؟ فضای بی پایان ،
که طی ایدیلمسنك یوقدر احتمالی یایان .
دیمك ، وسائط نقلیه نامی تحتنده ،
هواده ، یرده ، برك چوق زمانلر آلتنده
اوچوب طوران او خوارق براحتیاج شدید .
پیاده خرجی‌می ، حاشا ، بوامتداد مدید !
باقیلك ناصیل‌ده مجلاّ که : فرش نوّاری ،
زمینه ایندیرییور کوك یوزندن انواری !

بو امتدادی نظر شویله طورسون استیعاب ،
او بر کناره کچرکن دوشر قالیر بی‌تاب !
شو وار که : دوشدیکی یردن چامورلانوب قالقماز ..
چامور بو بلده‌ده عادت دکل نه‌قیشی ، نه‌ده یاز .
کچنده خیلیجه قار یاغدی برلینك ایچنه ؛
بجیق بجیق اوله‌جقکن طاقیر طاقیردی ینه !
مراق ایدوب صوریویردم ، « براقمایز » دیدیلر !
— براقماییك ، کوزل اما یاغار طوروورسه اگر ؟
« براقمایز ! » سوزی عیناً تکرر ایتمزمی !
أوت ، بوسوزده نمایان حریفلرك عزمی .

بزم دیاره بر آز قار دوشنجه زور قالقار .
محله خالقی نهایت قاتیرسه پك مضطر ،
« لدوس دعاسنه چیقمق کرك . . » دینیر ، چیقیلیر .
جناب حق ده لدوس کوندریر ، فقط بیقیلیر :
چامور ییغینلری پیدا اولورکه مهلکدر ..
« امان طون اولسه .. » دیرز .. شبهه یوق ، تمیزلکدر .
طونك چوزولمسی وارمش ، دوشونمه آرتیق اونی :
یاغار ، اریر ، بوز اولور .. نه‌یسه ، یاز دکلمی صوکی ؟

قلندرك زیفیر اولمش صو کورمدك یاقه‌سی ..
باقوب ده بر تمیز انسان دیمش که :
— قهر اوله‌سی !

نه‌در او کوملککك حالی ، یوقمی بریقامق ؟
— دکلمی کیرانه‌جکدر صو کنده ؟ کیفکه باق !
— صو قیتلغنده دکلسین یا .. هی مسیب آدام ،
ایکنجی دفعه ییقارسین ..

— فقیریکنز یاپه‌مام :

جناب حق بزی دنیایه طورمایوب کوملك
صابونلاییك ، دیه کوندرمه‌مش بولونسه کرك !

حکایه بزلری تأیید ایچون کوزل دستور .
سوپورکه صحبتی بیتمزکه : بحث دورا دور .
سوقاق سوپورمك ایچون کلمدك یا بزلرده !

*
* *

— بر آزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... دیمشدیکنز ، نرده ؟
— دولاشدیروب سزی برپارچه ، غالبا یوردم .
اوزاق دکل مع‌مافیه ..

— یورولمادم ، صوزدم .
— شو درت یول آغزینی طوتدق می ، قورقماییك ..
— اعلا !

— کوزوکدی ایشته !

— امان نرده ؟ کورمدم حالا ..
— کورورسکز ، هله برپارچه یاقلاشیك یانه ..
— بو ، قهوه ... اویله‌می ؟ یاهو ! نه‌دربو ؟ وای جانه !

بزم «دیون عمومیه»دن‌ده هیبتلی !.
نه‌وارکه ، اویله سویمسز دکل بونك شکلی .
— براق شو هیکل افلاسی ! یوقمی باشقه مثال ؟
— براقادقمی ؟ فقط آکلایورمی استثقال ؟
دیمش چوجوق : «بابا ، آرتیق عته کتیرمشسین ! »
حیاسز اوغلنه بیچاره اختیار نه‌دیسین :
« او کندی کلدی آیول ، بن کتیرمدم یوقسه ! »
بوایش‌ده طبقی او .. کیم « کل » دیمشدی منحوسه ؟
براقمق ایسته‌یه طور ، سن ، براقیورکه سنی ...
ناصیل ! اودنج آله‌رق بول طوتارمیسین کیسه‌کی ؟
— طالوب‌ده ملتك آلام بی نهایه‌سنه ،
چویرمه بحثی ، برادر ، بیلان حکایه‌سنه !
تنزه ایتمه‌یه چیقدق ، اونوتمه ..

— طوغرو ، اوت !

بو قهوه .. اویله‌می ؟ لکن حقیقةً حیرت !
فضا ایچنده فضا .. برحریم نورا نور ،
که آسمان کریمنده بیك کونش منظور !
نه سلسبیل ضیادر اوکمده جوشه کلن ،
که روح پاك سحردر طاشوب دوکولن .
لیاله قارشی اوطوفان فجری کورملیسین :
خدا بیلیر شاشیرسین ، طوناز قالیر حسك !

نه‌دن بو بورله‌نه‌یم ، بن ده اویله اولدمدی ؛
ضیانك اولچوسی عقلمده ، چونکه ، بر مومدی .
بزم حساب ایله میلیونلر اوینایور آراده ..
اداره قندیلی مقیاسی پك کوچوك بوراده !
کوزم قاماشدی بدایتده ، دوندی طوردی باشم ؛
رذیل اولوردم اگر اولماسه‌یدی آرقداشم .
نه باصدیغم یری کوردم ، نه کیتدیکم طرفی ؛
ناصیل ییقیلمایه‌بیلدم ، بوایشته اك تحفی !
تحف دکل ، دوشویورکن یتیشدی اسکمله ؛
کنیشجه بر نفس آلدم چکوب ایلیشمه‌مله .
باقینمق ایسته‌دم اطرافه ، آکلادم پك زور :
آصیلمش اکسه‌مه خائن قفام ، قیمیلدامیور !
خاییر ! عنادینك اسبابی یوق دکل ، وارمش ؛
بن اکلامازمشم اما او چوق شی اکلارمش :
مکرسه دعوت ایدرمش بزم فسك اییلکی ،
او بیلدیریم گبی انظاری برسپردن ایی !
قراری بنده قیلارمش ییغینله برق نکاه ،
اوزاق ، یاقین نره‌دن چاقسه ... هم معاذالله ،
زمینه صار قه‌ماسه‌یمش .. طوتوب ده پوسکوللی ؛
تپه‌مده قیشلایه‌جقمش .. کورورومیسین اولومی !
دیمك که : هیچ دها فس کیرمه‌مش بومملکتده ..

بزمکیلر نه کیرمش ، کلاهمی ؟ البته !
چکه‌مله کوملکمك ارتباطی بر آرالق
چوزولمسیله ، قفام شویله طوغرولوب آریجق ،
نه‌وار نه‌یوق دییه اطرافی ایتدی استکشاف .
جواری یوقلایه طوروسون بزم آلیق کشاف ؛
ایلرده برماصه کوزدم ، دیدم‌که آرقداشه :
— براز سپرده اوطوروسه‌ق .. بکرمی‌یز او باشه ؟
— نه‌دن ؟
— کورولمه‌یی سومم‌ده ...
— پك کوزل ، کیده‌لم ..
بنم‌ده وحدته کثرتدن آز دکل میلم .

اوت ، کورونمیه‌رك خلقه پك دمینکی ندر .
قولایدی شیمدیکی یردن محیطه مدّ نظر .
فقط ، ضیاده اوچارکن ناصیل‌که بزباراسه ،
کلن قارالتی‌یه طاغ طاش دینمزده چارپارسه ؛
بنم سیکیرلی نکاهم‌ده چارپوب ایز کیله‌جك ،
نه‌اولسه «پات!» دییه بر کره ... های آلیق کله‌بك !
چونوق ، چوجوق ، قادین ، ارکك ... خلاصه، بولدیغنه
صاتاشمه‌دن کری طورماز باقیکدی مجنونه !

*
* *

اوکمده یوکسلیور بی نهایه لوح جبین ،

که جبهه‌سنده اوقورسین حیاته قارشی متین
بر اعتماد بلیغك مآل غالبنی .
او اعتماد ایله ملت بوتون مطالبنی ،
بو کون دکلسه ، یارین چاره یوق خلاص ایده‌جك -
مجاهده‌یله توکل ... نه‌قهرمان مسلك!
بوشالمه‌سیله اواثناده اوچ بش اسکمله ،
اوطوردی قارشیمه برقیر صقاللی آدمله ،
ردای ماتمه کیرمش فلاکت آرقداشی ؛
سویملی برده کوچوك قیز .. یابش، یا آلتی یا شی -
رئیس عائله‌نك پك وقور اولان حزنی ،
کزیده رنك تجلدله قاپلیور یوزنی .
قادین‌ده اویله‌جه کوسترمك ایسته‌یور تمکین ؛
سونوك نظرلری لکن بکا قدر غمکین !
زهرلی بردوکوم اولمش دوداقلرنده کدر ،
که زورلامقله آچیلماز .. چوزرسه کریه چوزر !
صولنده ارککنك ابتسام جبریسی ،
صاغنده یاوروسنك انشراح فطریسی ،
اوکنده نامتناهی نظر ربا صفحات ،
انین روحنی بردرلو ایتمیور اسکات .
کورونمش اولمالی برشیکه ، صوکرادن، کوزینه ؛
کوتوردی مندیلی بیچاره آکسزین یوزینه .

— نه‌وار حجاب ایده‌جك بونده ای زواللی قادین !
دكلی بر آناسین سن ، أولن‌ده اولادك ؟
او حقلی كریهٔ هجرانی حبسه قالقیشمق ،
خدا بیلیركه ، خطادر .. كناهه كیرمه ، براق !
براق مرارت روحك بورام بورام اینسین ...
بوشانمه‌دن دینه‌جك بر بلامیدر یأسك ؟
سیرجی فرض ایدییورسه‌ك محیطی ماتمكه ؛
یابانجی هانكی نظردر بكای محرمكه ؟
نهایت آرقداشم وار ، دكلی ، صوكره‌ده بن ؟
وبالی بوینكه اولسون اكر بوظنده ایسه‌ك
مصائبك ازلی آشناسی وارسه ، بزز :
جهانده بر كونمز كچمه‌مش فلاكتسز !
سروره قالسه‌ده بیكانه مسلمان یوركی ؛
بیلیر تأثر معصوم اوكنده ایكله‌مه‌یی .
اونكله سویله‌شیلیر اك آجیقلی هجرانلر ،
كه‌هر فغانی آجیق برلسان قدر آكلار .
اوحالده آكلاشه‌رق پایلاشیك ملالكزی ؛
ایشیتمك ایسته‌یورم ، چونكه ، حسب‌حالكزی .
سنك نه‌در باقه‌لم كیزلی كیزلی فریادك ؟
أوت ؛ بویكجه برابر یتشمش اولادك ،
بهار فیض حیاتنده پایمال اوله‌رق ،

فدان وجودینی یوغمش یاباجی برطوبراق ؛
کمنزده بللی دکل .. بیلمك ایسته‌سه‌ك ده محال .
اولانجه یادی بو کون برچامودلو ، قانلی خیال !
اویادی روحکه کومدك که بر وظیفه‌کدر .
« اونوت ! » دیمك آچیلان قبری کورمه‌مکدندر .
خایر ، دیه‌م ... بیلیرم پك وفالیدر اومزار .
فقط ، دوشون ، نه‌یه اوغلك حیاتی استحقار
ایدوب ده بویله پریشان براقدی آنه‌سنی ؟
اوت ، یاشاتمق ایچون امهاتك اقدسنی ،
« فدای جان ایده‌جکسین ! » دیمش « وطن » حسی ..
دیمك : هدر دکل اوغلك ، وطن فدائیسی .
بیلیرمیسین نه‌قدر آنه وار بو کون ، یاسده ،
تونسده ، صوکره جزائرده ، صوکره قفقاسده ؟
کوتورده قلبکه برکره ای قادین الکی ؛
دوشون زواللیلرك سرنوشت اوذلنی !
نه ابتلا ! نه مصیبت ! جهان دهان اولالی ،
بو اضطرابی امینم که چکمش اولمالی .
حسابه قاتمیورم شیمدیلك بزم یاقه‌ده
سونن اوجاقلری ؛ لکن زواللی آفریقاده ،
یوز اللی بیك قادینك توتیور بو کون باجاسی .
نه کوریه اوغلی دینیلمش ، نه اختیار قوجه‌سی ،

طوتوب طوتوب کتیریلمش ـ فرانسز عسکرینه
سپرلك ایتمك ایچون ـ صف حربك اوکارینه .
او امهاتی ، اوزوجاتی بردوشونملیسین :
کیمك حسابنه اولمش ، دیسین‌ده ایکله‌مسین ،
آ کارکن اوغانی ، بیچاره ، یاخود ارککنی ؟
« کیمك حسابنه ؟..» برسوزکه : پارچه‌لار بینی !
باقنجه قصد اولنان غایه‌نك شناعتنه ،
نه‌اولسه چیلدیرر انسان ایشلك فجاعتنه .
نه‌ملتك شرفیچون ، نه کندی شانك ایچون ؛
فدای جان ایده‌جکسین عدوی جانك ایچون !
کبرکه سن : بابا یوردك ، حریم ناموسك
یابانجی اوکچه‌لر التنده چیکنه‌نوب طورسون !
کبرمك ایسته‌میورسین دکلمی ؟ باق نه اولور :
وطن براقدیغك افراد عائه‌ك طوتولور ،
بر بر ازیلیر . هم ناصیل وسائطله ؟
که حوصله‌ك طوتوشور حالم اولسه تحلیله .

برازده کچمه‌یی ایسترمیسین بزم یاقه‌یه ؟
آل ایشته برکونی ماتمسز اولمیان آسیا!
او اسکی معبد عرفان ، او مهد ابراهیم ؛
او شیمدی ، بونی بوکولمش زواللی خاك یتیم !
زمان رشدینی آ کدقجه آغلاسین طورسون ،

ایکیز وصایتی آلتنده انکلیزله روسك .
سولوك بکنزلی وصیلر نه‌أمدیلر قانی ،
که حالی قالمادی آرتیق چیقاردیلر جانی !
بوتون خزائنی هندك ، او محتشم یوردك ،
کیدرده حرصنی تسکینه اوچ شقی لوردك ؛
زواللی یرلی‌یی قیتلق زمان زمان کمیرر ؛
بو ، قان توکورمه‌یه باقسه‌ین .. او ، متصل سمیرر !.
حقوق ملته حاکم دنی بر استبداد .
حیاتی ، روحی صویولمش ییغین ییغین اجساد
ویرده هپسنی قالمازسه هیچ می هیچ پاره‌سی ؛
طامارلرنده‌کی صوك طامله‌نك کلیر صیره‌سی ..
که‌صاقلی طورمایه‌جق ، ایستر ایسته‌مز آقه‌جق ،
کیدوب افندیسنك دشمنیله چارپیشه‌رق .
او ، جان آلوب ویره‌طورسون ، بیلیرمیسین بونه‌دیر ؟
« أولورسه خدمت ایدر ، أولدوررسه خدمت ایدر ! »
یا چونکه هرایکی صورت لهنده جانینك .

شماله طوغرو چیقارسه‌ك ، وصیّ ثانینك ،
زبون رذیلی محجوب ایدر ، شناعتنی
کورورده ضبط ایده‌مزسین صدای لعنتکی .
نه‌طول براقدی ، نه‌اوکسوز او خانمان ییقیجی ..
ناصیل‌ده کسکین اهالی‌یه قارشی کور قیلیجی !

شئون جاریه‌دن کوی باصوب ، شهر یاقمق ..
سفیلك اردوسی قاتل ، حکومتیسه یاتاق !
حضرده صلحی تحسرله یاد ایدن تبعه
سورولدی سونکولر آلتنده حربه صوك دفعه ؛
ییقیلدی آرقه‌ده میلیونله بیکناهك أوی .
یتیم ایکیلتیسیدر شیمدی ایکه‌دن جوی !

دکلمی بر آناسین سن ؟ دکلمی آلمانسین ؟
اوحالده فکر ایله وجدانه صاحب انسانسین .
اوحالده « آسیالیدر ، عرقی باشقه‌در .. » دییه‌رك ،
بنات جنسك اولان امهاتی انجیده‌جك
یابانجی طوری یاقیشماز سنك فضیلتکه ...
کل اشتراك ایدیور شونلرك فلاکتنه .
که « یابانجیلدیغی آرتار طورور سرور بشر ؛
کدرسه ، عکسنه : اورتاقله اکسیلیر . » دیرلر .
بیلیرمیسین که سنك شرقه میل ایدن نظرك ،
برنجی دفعه طوغان فجریدر زوالیلرك ؟
خدایی بر طانیمق تهمتیله صوچلو اولان ،
شو خانمانی ییقیق اوچ یوز اللی میلیون جان
نه‌دنسه ، موته اولورکن بیکر بیکر محکوم ،
چیقوب‌ده ایتمدی برسس بوحکمه قارشی هجوم !

نه‌دنسه ، طوینادی غربك اوحسلی وجدانی ،
خروشی سینهٔ اعصاری ایکله‌دن بوقانی !
نه‌دنسه ، عرشه قدر یوکسه‌لن انین بشر
سزك سمالره عکس ایلدکجه اولدی هدر !
نه‌دنسه ، وحدت اسلامی تارمار ایده‌لی ،
بویوك طانیلدی ، مقدس بیلیندی ظلمك ألی !
زمین شرقی مظالم قاصوب قاووردقجه ؛
او قیپ قیزیل یوزی خاکك فضایه اوردقجه ؛
غروب سیر ایدن آواره بر تماشاکر
قدرده اولمادی دنیا نصیبه‌دار کدر !
کدرده سوزمی یا ؟ آلقیشلایوردی جلادی ،
اوتانمه‌دن قوجه بکرمنجی عصرك اولادی !
اوت ، شناعته ال چیرپیوردیلر هپسی ...
سنك الکده یوق آنجق بو آلقیشك لوثی .
او ناصیه‌ك – که پوروز بیلمه‌ین بر آیینه
برائتیله بوتون قومکك برائتنه
کواه اولوب طورویور – شرقه طوغرو دونملی که :
سزلرده غربکزك خاطرات ناپاکی
بر آز سیلینسین اونك هیچ دکلسه یادندن .
خانم ، محیطکزك آلچق اعتیادندن ،
– که‌زوره قارشی یالیشمق ، زبونی ازمکدی –

بنات جنسکی بیلسه‌ڭ نه‌لر نه‌لر چکدی !
اونك نتیجهٔ ایقاظیدرکه : « اوروپالی »
دینیجه، روحی شاغیر ، قلبی حس ایچون قاپالی ،
مؤبداً بزه دشمن بر اُمت آکلاردق .
خایر ، بو عنعنه‌نك حقی یوق ، دیوب آرتیق ،
بنات جنسکه کوسترمك ایسترم سنی بن ...
یابانجی طورما که پك آشناسکز قلباً .
او آنه‌جکلر ایچون طویدیغك خرافه‌یی آت !
دوشونمه دست مصافاتی شرقه طوغرو اوزات .
نه‌حسلی والده‌لردر بزم قادینلرمز !
یازیق که آکلاته‌جق یوقده یاکلیش آکلادیکز .
یازیق که اونلری تصویر ایدر برر اوماجی ،
بش اون روماجی ، صیقیلماز بش اون‌ده مقصدجی .
نه‌در بو آکلامامازلق ؟ کلیك‌ده آکلاشیکز ؛
لسان مشترك اولمازمی کندی کوز یاشکز ؟
نصیب زاریکه دوشمز بو ایشده فضله کدر ؛
او بر طرف سنی حتی کدرلر کدن ایدر .
ایناتمیورمیسین ؟ اویله‌یسه بر حساب ایدیکز :

سز التی ییل اولیور ، بلکه ، حربه کیرمدیکز .
بحین محاربه‌دن شانلی بر جلادتله
چیقمجه ویردیکز أولاد مملکت ال اله ؛

چالیشدیکز گیجه گوندوز ، دیدیندیکز اوقدر ،
که‌های وهوی تکامله جنکه دوندی حضر !
سکون مطلق اولان صاحه ویردیکز حرکت ؛
زمانه طی وقایعده ایتدیکز سبقت .
بوسیری آلماسی قابلی دیکر اقوامك ؟
که قوشسه‌لرده گیدرلر ایزندن ایامك .
نفوسکز ایکی قات آرتدی ، علمکز اون قات ؛
اوچوردیکز یوروین فنه طاقدیکزده قانات .
زمینی سطوتکز طوتدی ، جوی صنعتکز ؛
یارین مسخریکزدر ، بوکون دکلسه ، دکز .
ترقیاتکز آرتیق یتیشدی بر یره که :
معارف اولدی عمومك غدای مشترکی .
خواصکز یازییورکن عوامکز اوقودی ،
یازانلرکده اوقوتمقدی ، چونکه ، مقصودی .
اونوتمیوردی بینلر سوزرکن آفاقی ،
نصیب نورینی طوپراقدن ایسته‌ین خلقی .
سمایه چیقمق ایچون یوکسك اولمالیدی زمین ..
بو اعتلایی سز اولجه ایتدیکز تأمین .
بلیردی یوردیکزك سینه‌سنده شاهقه‌لر .
أوت ، بوشاهقه‌لر ، بلکه ، باشقه‌سنده‌ده وار ؛
فقط ، سزکیلرك آرقه‌سنده یوق یریر ،

درین درین اوچوروملر ، جهنمی دردلر .
نه‌دن‌می ؟ کندی دکل سیوریلوب چیقان بلکنز ،
زمینله بر کیدییور دائما شواهقکنز .
« بین » له « قلب » ی هم آهنك ایدوب‌ده ایشله‌نه‌لی ،
آتیلدی وحدت ملیه سقفنك تملی .
او وحدت ایشته بوتون احتشامکنزده‌کی سنر ،
جهانه رعشه ویرن سس اونك صدالریدر .
تشتت ایلیه‌رك غایه‌کنز ، بزمکی کبی ،
تحلل ایتمه‌یه قویویرمیور بو ترکیبی .
دوشونجه‌لرده‌کی مبدأ بر اولماسین وارسین ..
دکلمی غایه‌سی برهپسنك ، نه قورقارسین ؟
باقیلسه دائره‌نك نصف قطری نامعدود ؛
فقط عمومنه برنقطه منتهای حدود .
نه اتحاد معظم‌که : بونجه میلیونلر
ایچندن الك صیقی نسبتله بیکده آلتی چیقار
او غایه‌دن بیله‌رك انحراف ایدن آمال ..
که هرزمان اوله‌جق پایمال اضمحلال .
بزم دوشونجه‌لر اما سزکـکنك عکسی :
دمین برابر ایکن شیمدی آیریلیر هپسی !
بواعتبار ایله باقدقجه : عینی مرکزدن

چیقوب‌ده نامتناهی محیطه طوغرو کیدن
کومه‌یله خطلره بکزرکه متصل آچیلیر ...
بزم‌ده ایشته بودر انحلالمزده‌کی سر .
او رابطه‌یله کیدرکن سزك تعالیکز ؛
بو تفرقه‌یله پریشان بزم اهالیمز .

سزك ایشتدیککز بر ترانه ، بر پرده ؛
بشیکده ، صوکره اشیکلرده ، صوکره مکتبده .
خلاصه هرچاینك آلتی عینی سسله طولو .
بوتون شئونی بر آهنکه ربط ایدن بو یولی
طوتجه ، کیت کیده مکتبله ، قیشله ، فابریقه ، فن
سچیلمز اولدی ، حقیقت حریم عائله‌دن .
بو اتحادی طبیعی یاشاتمق ایستردی ..
اصل کمالی ملت اوایشده کوستردی :
دوشوندی هانکی سمادن حیاتك ایندیکنی ؛
دوشوندی روح عمومی‌یی امزیرن دینی .
صوکنده کوردی‌که : امتده مشترك وجدان
تحسساتی آلمقده عینی منبعدن ؛
قورورسه بر کون او منبع نه حس قالیر ، نه حیات ؛
بقای دین ایله قائم حیات جمعیات ؛
مقدساتی تثبیته اوغراشوب طوردی ..
مجردات کثیفه‌یله برجهان قوردی .

آلنجه شکل تعین وطن هیولاسی ،
بودر روابط ملیه‌نك الك اعلاسی ،
دییوب صاویلماده اصلا تردد ایتمدیکز .
ناصیلسه مکتبکز طبقی اویله معبدیکز .
نه چاك صداسی بوغار صنعتك ترانه‌سنی ،
نه صوصدورور مدنیت بو آخرت سسنی .
محیطکز نه عجائب محیط ولوله‌دار :
که هر کورولتوسی برباشقه انتباهه مدار !
صنایعك نه‌وار آفاقی طوتسه دمدمه‌سی ؟
بدایعك‌ده منوم دکل‌که زمزمه‌سی .
نه‌موسیقیکزه کیرمش اویوشدورور نغمات ؛
نه شعریکزدن اولور تارمار فکر حیات .
اونك لسان سماویسی روحه سویلرسه ؛
بونککی روح معالی‌یی نفخ ایدر حسه .
کلوب‌ده کورملی صنعتده غایه وارمی ایمش ؟
«خایر» دینیرمی‌که : هر غایه‌کزده الك مدهش ،
الك اینجه صنعتك اسراری یوکسلوب طورویور ؟
سزککی یوکسله طورسون بر آزده کل بزی صور !

بشیکده هر بریمز بر ترانه‌در ایشیدیر ،
که بسته‌کاری طبیعت دکل‌ده عنعنه‌در .

چيقوب‌ده نامتناهی محیطه طوغرو کیدن
کومه‌یله خطلره بکزرکه متصل آچیلیر ...
بزم‌ده ایشته بودر انحلالمزده‌کی سر .
او رابطه‌یله کیدرکن سزك تعالیکز ؛
بو تفرقه‌یله پریشان بزم اهالیمز .

سزك ایشتدیککز برترانه ، بر پرده ؛
بشیکده ، صو کره اشیکارده ، صوکره مکتبده .
خلاصه هرچاتینك آلتی عینی سسله طولو .
بوتون شئونی بر آهنکه ربط ایدن بو یولی
طوتجه ، کیت کیده مکتبله ، قیشله ، فابریقه ، فن
سچیلمز اولدی ، حقیقت حریم عائله‌دن .
بو اتحادی طبیعی یاشاتمق ایستردی ..
اصل کمالنی ملت اوایشده کوستردی :
دوشوندی هانکی سعادن حیاتك ایندیکنی ؛
دوشوندی روح عمومی‌یی امزیرن دینی .
صو کنده کوردی‌که : امتده مشترك وجدان
تحسساتی آلمقده عینی منبعدن ؛
قورورسه برکون اومنبع نه حس قالیر ، نه حیات ؛
بقای دین ایله قائم حیات جمعیات ؛
مقدساتی تثبیته اوغراشوب طوردی ..
مجردات کثیفه‌یله برجهان قوردی ..

آنجه شکل تعین وطن هیولاسی ،
بودر روابط ملیه‌نك الك اعلاسی ،
دییوب صاریلماده اصلا تردد ایتمدیکز .
ناصیلسه مکتبکز طبقی اویله معبدیکز .
نه چاك صداسی بوقار صنعتك ترانه‌سنی ؛
نه صوصدورر مدنیت بو آخرت سسنی .
محیطکز نه عجائب محیط ولوله‌دار :
که هر کورولتوسی بر باشقه انتباهه مدار !
صنایعك نه‌وار آفاقی طوتسه دمدمه‌سی ؟
بدایعك‌ده منوّم دکل‌که زمزمه‌سی .
نه‌موسیقیکزه کیرمش اویوشدورر نغمات ؛
نه شعریکزدن اولور تارمار فکر حیات .
اونك لسان سماویسی روحه سویلرسه ؛
بونکْکی روح معالی‌یی نفخ ایدر حسه .
کلوب‌ده کورملی صنعتده غایه وارمی ایمش ؟
«خایر» دینیرمی‌که : هر غایه‌کزده الك مدهش ،
الك اینجه صنعتك اسراری یوکسلوب طورویور ؟
سزکْکی یوکسله طورسون بر آزده کل بزی صور !.

بشیکده هر بریمز بر ترانه‌در ایشیدیر ،
که بسته‌کاری طبیعت دکل‌ده عنعنه‌در .

چیقوب‌ده نامتناهی محیطه طوغرو کیدن
کومه‌یله خطلره بکمزرکه متصل آچیلیر ...
بزم‌ده ایشته بودر انحلالمزده‌کی سر .
او رابطه‌یله کیدرکن سزك تعالیکز ؛
بوتفرقه‌یله پریشان بزم اهالیمز .

سزك ایشتدیککز برترانه ، بر پرده ؛
بشیکده ، صوکره اشیکارده ، صوکره مکتبده .
خلاصه هرچانینك آلتی عینی سسنه طولو .
بوتون شئونی بر آهنکه ربط ایدن بو یولی
طوتجه ، کیت کیده مکتبله ، قیشله ، فابریقه ، فن
سچیلمز اولدی ، حقیقت حریم عائله‌دن .
بو اتحادی طبیعی یاشاتمق ایستردی ..
اصل کمالی ملت اوایشده کوستردی :
دوشوندی هانکی سمادن حیاتك ایندیکنی ؛
دوشوندی روح عمومی‌یی امزیرن دینی .
صوکنده کوردی‌که : امتده مشترك وجدان
تحسساتی آلمقده عینی منبعدن ؛
قوروروسه برکون اومنبع نه‌حس قالیر ، نه حیات ؛
بقای دین ایله قائم حیات جمعیات ؛
مقدساتی تثبیته اوغراشوب طوردی ..
مجردات کثیفه‌یله برجهان قوردی .

آنجه شکل تعین وطن هیولاسی ،
بودر روابط ملیه‌نك الك اعلاسی ،
دییوب صاریلماده اصلا تردد ایتمدیکز .
ناصیلسه مکتبکز طبقی اویله معبدیکز .
نه چاك صداسی بوغار صنعتك ترانه‌سنی ؛
نه صوصدورر مدنیت بو آخرت سسنی .
محیطکز نه عجائب محیط ولوله‌دار :
که هر کورولتوسی برباشقه انتباهه مدار !
صنایعك نه‌وار آفاقی طوتسه دمدمه‌سی ؟
بدایعك‌ده منوّم دکل‌که زمزمه‌سی .
نه‌موسیقیکزه کیرمش اویوشدورر نغمات ؛
نه شعریکزدن اولور تارمار فکر حیات .
اونك لسان سماویسی روحه سویلرسه ؛
بونککی روح معالی‌یی نفخ ایدر حسه .
کلوب‌ده کورملی صنعتده غایه وارمی ایمش ؟
«خاییر» دینیرمی‌که : هر غایه‌کزده الك مدهش ،
الك اینجه صنعتك اسراری یوکسلوب طورویور ؟
سزککی یوکسله طورسون بر آزده کل بزی صور !

بشیکده هر بریمز بر ترانه‌در ایشیدیر ،
که بسته‌کاری طبیعت دکل‌ده عنعنه‌دیر .

أوت ، بوعنعنه‌نك تللرنده ماضيمز
ترنم ايتسه اوپارلاق سسيله راضي‌يز .
فقط مفاخر اجدادي نقل ايدن « آنا » تل ،
باقيلمايوب‌ده عصرلرجه قالمادن مهمل ،
يا بوسبتون صاغير اولمش ، يا اويله پاصلانمش :
كه هانكي پرده‌يه اورسه‌ك ، چيقان صدا ياكليش .
بوتل كه «ييلديريم » ك داستان سطوتي
باشنده بسته‌ليوب ، جديمك صباوتي
ظفر هواسنه طويمقسزين اويوتمازدي ؛
بوكون اويوشديرييور « تي »لرله احفادي !
اشيكدن آتلامق ايسترسه‌لر حياته يارين ،
بشيكده طويديغي سسلر كلير ، بوياورولرك
طوقور افقلري اوستنده برسراب كثيف ،
كه بيرته‌رق چيقه‌بيلمك اميدي خيلي ضعيف !
جگر شبابمزك الك كزيده ايامي
حياتي آكلايه‌رق آتمادن بو اوهامي !
حياتي آكلامييور .. چونكه كورمييور ، اوقويور ؛
زواللي قرقنه كلمش‌ده آغزي سوت قوقويور !
اوقومه : بيتدي ؛ اوقوت : سرسري شعر وخيال !
اوقوتماسه‌ك‌ده ، اوقرتسه‌ك‌ده عيني استقبال !
حساب ايديلسه : جهالت قدر چيقار مهلك ،

معارف اولدیغی یرده ساده مستهلك.
علوم حاضره‌دن بکله‌نن منافعیدر ؛
دیمك ، برنجیسی علملك : حیاته نافعیدر .
او حالده بزده کیلر صدره هیچ دکل شافی .
فنون مثبته‌دن استفاده‌مز منفی ؛
نه قالدی ، بر ادبیاتمزمی ؟ وا اسفا !
براقکه ایتدیکی بوقدر بر احتیاجه وفا ؛
یا روح ملتی افسونلیوب اویوشدوریور !
یا سینه‌لرده‌کی حسلرله چارپیشوب طوریور !
شراب قوقماده اسلافك الك تمیز غزلی ..
بش آلتی یوز سنه «ساقی» هوای مبتذلی
سیکیر براقمادی عثمانلیلرده کوشه‌مدك !
محیطك اوسته میخانه‌لر قوصان بو کدیك
قاپانمق اوزره ایکن باشقه رخنه‌لر چیقدی ؛
آیاقده قالماسی لازم نه‌وارسه هپ ییقدی .
« دکلمی بر تو کوروك آلنه چارپه‌جق تأدیب ،
نه حکمی وار؟ » دییه اوچ بش حیازو کوردی ادیب ؛
بیتیرملك ایسته‌دی اخلاقی ، عاری ، ناموسی ؛
چیقارتوب اورته‌یه کزدیرتدی ، صاقسیلر طولوسی
هوای فحشی قودورتان زهرلی « زنبق » لر !
. . . .
. . . . [١]

[١] بورادن اللی بیت اکسیکدر .

« اوقور یازار » دینیلان اسکی باش بلاسندن
اولنجه أمت مرحومه بوس بوتون مأیوس ؛
محیط فکرینه جوللاندی قانلی برکابوس .
چکیلسه: آرقه‌ده ماضی دینن لیال عذاب؛
آتیلسه : اوکده بر آتی‌که طالعه سراب !
نه کوکده ییلدیزه بکزر اوفاق برآیدینلق ؛
نه یرده کوز قدر اولسون ایشیلدایان برایشیق !
عدم بولوطلری دوکدکجه کولکه طوفانی ،
کفنلی کزمه‌ده موتك خیال عریانی !
باغیرمق ایسته‌دی لکن طویولمیوردی سسی .
بونالدی ... چونکه طیقانمشدی بوس بوتون نفسی .
نهایت اولدی بورؤیادن اویله بر بیدار :
که هپسی کیتمش الندن ، نه‌یار وار ، نه دیار !
چاتیردامقده بوتون خانمانك تملی ؛
آتو صاچاقلره صارمش .. یرنده یوق روم ایلی !
شقی چاریقلرك آلتنده خرد و خاش ایمان ؛
خدایی تیتره‌دییور ایلدکجه استیمان !
طوموز چوبانلری «بالقان»ده خاندان وقور !
او خاندانلر ، او بکلر بوتون بوتون مقهور .
رئیس عائله‌لر کاملاً شهید اولمش ؛
قاپانمش اولره طوللر ، یتیملر طولمش .

زمین جامدی سیّال بر آلو بورویور :
بوتون صونر طوره‌رق یخی یختی قن یورویور !
دکل‌که محرمی اولسون یابانجی انظارك ،
بو احتمالی تصوردن اورکن ابکارك
آچیلمادق یری یوق شیمدی ، هپسی میدانده :
بردای عصمتی بریانده ، کندی بریانده .
حریمنك اشیکندن اوزانمامش باشلر
— اوزولرنده محافظ بولوك برلوك جاناوار —
سوروکلنوب قاره قیشلرده وارنه ساحانه ،
سفینه‌لرله طاشینمقاده روسیه داخلنه :

بو ، یانمادق یری قالمش‌سه ، قاغشامش یورده ،
مکرسه آوروپا قونداق صوقار طورورمشده ،
« اویان شو اویقودن ، اطرافی یانغین الدی ، یتیش ! »
دیمك لزومنی هیچ بریبن دوشونمزمش .
اونوتمشم ، بونی اولمشدی حس ایدن کرچك ..
چیقوبده : «اورته‌ده فول یوق ، یوموزطه یوق .» دیه‌رك !

سزلرده وارسه‌ده یك قانلی بر هزیمتکز :
بزمکیلر اوکا بکزرمی ؟ نرده ! نسبتسز .
فرانسز اردوسی غالبدی واقعا «یه‌نا» ده ؛
فقط ینیلمدیکمز ، بجه ، سز ناپولیونه‌ده :

ظفر دکل‌ده نه‌دو اویله بر پریشانلق ،
که بولدی ویردیکی غیرتله وحدت الملنلق ؟
«سه‌دان»ده خارقه‌لر کوسترن بو وحدتدر ؛
دیمك ، اوقانلی هزیمتده برسعادتدر .
بزم فلاکتمز بویله اولمیور اصلا :
محیطی یأس ایدیزك هرطرفدن استیلا ،
نه انتباهه ، نه اقدامه ویرمیور میدان .
بونکده حکمتی : ملتده بردکل وجدان .
وطن کوانجه ، بزم محترم وطنداشلر
تحمل ایتمز اولور ، اکثی چهره‌لر باشلار !
مصائب ایتمه‌یه کورسون زواللی ملکی زبون ؛
آصیق صورتلیلرك هپسی منبسط ، ممنون !
ناصیل بو مملکت آتیدن اولماسین نومید ؟
افقلرنده سونوك برضیا ، جیلیز برامید
بلیرمسیله ، باقارسین ، دمینکی بایقوشلر ،
مشیمه‌سنده فضانك او نوری بوغمشلر !
قوشارکن آوروپا تعجیله احتضاریمزی ؛
ایچرده بر سورو خائن قازار مزاریمزی !
« کبرمك ایسته‌میز بز ! » دیسه‌كده کیم دیکار ؟
قیمیلداسه‌ڭ ، « أزرز ، محو اولورسکز ! » دیرلر !
قیمیلدامازده طوروبسه‌ڭ ، ایشتدیکك نقرات :

« چالیشمایانلر ایچون یوق جهانده حق حیات .»
سوزك خلاصه‌سی : بیهوده‌در بوغوشدیغمز ؛
چالیشماسه‌ق‌ده ، چالیشسه‌ق‌ده موته محکومز !
نه سویلیوب طورویور ، کورمدکمی انکلیزی :

« اوزولمه‌یك ، یاشامقدن کسیلك امیدیکزی !
« حقیقت اورته‌ده ، معناسی وارمی اوهامك ؟
« بیلیرسکزکه : مصر ، کائنات اسلامك
« او صیصقه ، کوکده‌سی اوستنده عادتا قفاسی ؛
« دیار هند ایسه ، کوکسنده قلب حساسی ؛
« سزککیلرده ، قیمیلدانمق ایسته‌ین قوالدر .
« که بوش براقمایه کلمز ، نه اولسه قورقولیدر !
« بز انکلیزلر اولوب حالی اوکیجه‌دن مدرك ؛
« او بینه پنچه‌یی طاقدق ، او کوکسه یرلشدك .
« اوحالده بر قولی قالمش‌که بزجه چولالانه‌جق ،
« یولنده‌در ایشمز باغلانقمی قیصر قیوران !
« هم اویله زوروله دکل ، چونکه « فکر قومیت »
« ایدر بوغایه‌یی تسهیله یك بویوك خدمت .
« او تخم لعنتی باشدن صاچوب‌ده اورته یره ،
« عربله تورکی آییردقمی شویله برکره ،

« نه‌چاریینیر قولی آرتیق ، نه‌چیرییینیر قانادی ؛
« خلیفه‌نك‌ده قالیر ساده برسویڵی آدی !
« دونمامزله ویروب ، صوکره ، شرقی ولوله‌یه ،
« برنجی حمله‌ده بایراق دیکر چناق قلعه‌یه ؛
« ایکنجی حمله‌یه دارالخلافه ! دیر چکرز ! »

ایشیتده آغلا ! فقط بز نه مظهریتسز ،
نه بختی قاپ قاره ملتمشزکه دنیاده :
شو بینی قورتاره‌لم دیر ، قوشارکن امداده ؛
بش آلتی پنجه براولمش بوغازلامقده بزی !
سیلیندی کیتدی هلالك شو آنده بلکه ایزی ،
زواللی مرمره‌نك شرحه شرحه باغرندن !
بر انکلیز بزیدر ، بلکه ، شیمدی دالغه‌لانان
بزم چناق قلعه آفاق تارمارنده ،
او دار سلطنتك باب شرمسارنده !
سن ای بوغازکه ، اوزاتدك‌ده آهنین قولکی ،
خلیفه یوردینی تهدید ایدن دکز یولنی
جهانه قارشی عصرلرجه باغلادك طوردك ؛
آچیق دکل‌یا هنوز رهکذار مسدودك ؟
یرنده قالدی یا قبله‌م ، حریم ایمانم ؟
خدا رضاسی ایچون سویله ، پك پریشانم !

اوزاقده اولمامه رغماً جوار زار کدن ،
جوارم ایکلیور آواز احتضار کدن !
شو آنده جبهه‌کی کورمکده‌یم : آتش یاغیور ؛
بولوطلرك بری بیکلرجه ییلدیریم صاغیور !
نکاهی بیك بوقدر میلی مسافه‌دن قاووران
آلولریله برابر ، او سیله قارشی طوران
قاراالتیلر نه‌در ، عسکرمی ، طاش‌می ، کولکه‌میدر ؟
خدا رضاسی ایچون ، سچمیور کوزم ، بیلدیر .
نه‌طاش ، نه کولکه ، نه‌عسکر .. سراب ، قورقیورم ،
بیغینله کول کسیلان صیرتلرکده منظورم !
طاش اولسه ، چونکه ، اریر ؛ کولکه اولسه پارچه‌لانیر ؛
طاشار کلیرده بوطوفان ، او ننده سدمی طانیر ؟
طوروك ؟... قیمیلدانیور کوردیکم خیالتلر ...
باقیك : ایلرله‌دی ... عسکر ! خدا بیلیر ، عسکر !
اوت ، کوزم سچیور شیمدی بر بر افرادی :
خلیفه اردوسنك الك معظم اولادی ،
که پاك آلینلری اسلام ایچون صوك استحکام .

خدا رضاسی ایچون ای مجاهدین کرام !
ثباتی کسمه‌ییکز ، چونکه ، ساده سزده امید ؛
دونرسه‌کز ابدیاً سونر کیدر توحید ،

حریم حق ییقیلوب صولتیله اوهامك .
او الده طوتدیغكز پرحیات اسلامك
یگانه عقدهسیدر. یاد آیاق باصارسه اگر،
اولور معالمی دینك بر آنده زیر وزبر !
امیدی سزده قالان اوچ یوز اللی میلیون جان
— كه خستهٔ كوكسی ییقمقده شیمدیدن خلجان —
قوپوب طامارلری، شیرازهسز كتابه دونر ؛
قالیر صحائفی یرلرده واست كان چیكنر !
منارهلر سوكولور سینهسندن آفاقك ؛
فضایه سوبلهمز آرتیق لسانی خلاقك !
اون اوچ، اون اوچ بوچوق عصرك نهوارسه قلبنده
حیات ماضیهمزدن ، شو آن ایچون ، زنده ؛
بوغارده هپسنی بربر طوتوب نسیان ،
بوتون مفاخرمز برسراب اولور اوزمان !
كوچر حظیرهٔ تاریخه بیتی مولانك ؛
چورور كیدر آیاق آلتنده كوكسی قرآنك !
بیلیرسكزكه ، همان، یوز یوزاللی ییلدر ، بز
نهوارسه الده ویروب متصل چكیلمهدهیز !
عمرلرك ، یاووزك بز وفاسز اولادی ،
صیانت ایلهمدك یادكار اجدادی .
نهیار جاندی او، لكن بز اولمادق اوكا یار ؛

صوکنده پارچه‌لانوب یوردیمز دیار دیار
کوچولدی اویله‌که : یوقدر یاشاتمق امکانی ،
دونوب‌ده آرقه‌یه ناموسی ، دینی، وجدانی !
أوت، بوحسلر ایچون رمزار اولور آنجق ،
قالیرسه الده نهایت بش اون قاریش طوپراق !
انین ایچنده وطن .. قیمایی‌یك شومظلومه ،
خدا رضاسی‌ایچون رجعت ایتمیك !..

— قورقمه :

جهنم اولسه کان ، کوکسمزده سوندوروروز :
بویول‌که حق یولیدر، دونمه بیلمه‌یز ، یوروروز !
دونرمی تك طاشی،صاندك، حریم ناموسك ؟
مکرکه حربه کیرن صوك نفر شهید اولسون .
شو قارشیمزده‌کی محشر قودورسه ، چیلدیرسه ؛
دکزلر اوردو ، بولوطلر دوناتما یاغدیرسه ؛
بوآلتمزده‌کی یردن بوتون یانارطاغلر ،
طاشوب‌ده قاپلاسه آفاقی برقیزیل صرصر :
دکلی جبهه‌مزك سینه‌سنده ایمان بر ،
سوینمه بر ، آجی بر ، غایه عینی، وجدان بر ،
دکلی جنکه قوشان چرکسك، لازك، تورکك ،
عربله، کرد ایله باقیدر اتحادی بوکون ؛

دکلی اورته‌ده برسینه چارپیور ... بیلمز !
جهان ییقیلسه امین اول بوجبهه صارصیلماز !
ناصیل که یرمه‌دن آفاقی پاره پاره دوشر ،
خدای بوغمق ایچون صالدیران جنون بشر ؛
ناصیل که نور حقیقتله چارپیشان اوهام
اولور شرارهٔ غیرتله عاقبت کمنام ؛
شو قارشیمزده‌کی محشرده اویله حشر اوله‌جق .
یاقینده قورتوله‌جقدر بوجبهه ...

— قورتوله‌جق ؟..

دیمك ییقیلمایه‌جق قبله‌گاه آمالم ..
دیمك که أولمیورز ...

هایدی آرقداش گیده‌لم !

رابین : ٥ مارت ٣٣١

نجد چوللرندن مدینه‌یه

امیر مکه شریف علی حیدر پاشا حضرتلرینه

تار بیضا کسیلوب اوکله زماننده کونش ،
تپه‌سندن دوکویور بیننه آفاقڭ آتش !
بیلدیریم یاغموری شکلنده اینن حزمه‌سنه
سپر اولمش یانیور چولده‌کی چیپلاق سینه .
صنعتڭ سحری رسّام ازلدن اوقویان؛
روح معصومی بوتون خلقتی کندنده طویان ؛
شیمدی یرلرده شفق ، شیمدی بولوطلرده بهار ،
شیمدی طوفان ضیا ، شیمدی کوپوك ، شیمدی بخار ،
شیمدی ، مخمور تفکر ، اوزانان انکینلر ،
شیمدی یالچین قایالر ، شیمدی قوووقلر ، اینلر ،
شیمدی طالغین درەلر ، شیمدی ظلال عمّانی ،

شیمدی بر واحه چیزن ؛ شیمدی بوتون الوانی
طوپلایوب ماوی الکدن کچیریرکن ، عریان
قوملرك اوستنه بیك درلو بدائع طوقویان
او کوزل سینه ، اوچول ، شیمدی نه‌قورقونج اولیور :
برجهنم‌که اوزانمش ، دیلی چیقمش ، صولویور !
نه‌زمیننده سزرسین ، نه‌فضاسنده حیات ؛
آه بر رنك حیات اولسه‌ده کورسه‌م ... هیهات !
بکزی کولدن‌ده اوچوق .. نرده او ماس‌ماوی سما ؟
ینه بیچاره‌نك اوستنده او مزمن حمّا!
یورولوب تیتره‌مه‌دن ، صانکه ، طالارکن محموم ،
کیزلی نوبت کبی نردنسه چیقوب باد سموم ،
ده‌شیور باغرینی جوّك ، اشیور ، آقطاریور ؛
او زمان ایشته محیطاتی آلولر طاریور !
بر آووچ کولکه‌یی منتله ویرن قویتولرك ،
یالایور ، پارچه‌لایور کوکسنی بیکلرجه فرون !
نه‌صولوق وار ، نه‌ده‌سس .. بادیه‌نك حالی خراب !
چاغلیور ساده افقلرده‌کی آواره سراب ؛
برده چاك سسلرینك طالغه‌لانان تکراری . .

کیجه‌دن کیردیکی دهشتلی مغیلانزاری ،
کوندوزین کچمك ایچون قافله اولمش دوه‌بر ،

ا کریلوب بوکرولەرك ، یانغینه دوشمش اژدر
اضطرابیله ، نەمزعج اوزانوب قیورانیور !
ایڭیورکن یانیور ، طیرمانیورکن یانیور .
یا او صیرتندەکی یوزلرجه هیولای بشر ،
آتشین طالغەلر اوستنده یوزن بر محشر ،
که بوانکینلری طی ایتمك ایچون چالقانەرق
کیدییور بولمایه ، هیهات ، یشیل بر طوپراق !
یوقمی ، ای باغری یانیق چول ! ابدی پایانك ؟
نرده‌در واحەسی ، یارب ، بو سرابستانك ؟
نجدك اعماقنه طالمش ، ایکی آیدن بریدر ،
قوجه برقافله مجنون کبی خائب ، خاسر ،
قوشویور ، مرحمت ایت ، بادیەدن بادیەیه ،
کورورم ، برکون اولور « خیمهٔ لیلا » یی دییه !
نەدوام ایتمه‌یه آرتیق ، نەده آرامه شکیب ...
برایلیق کولکه ، الٰهی ... اوده اولمازسه نصیب ،
قالمیور ساحل مقصوده وصول امکانی .

یکیدن جوشه کلیرکن بر آلو طوفانی ،
قارشیدن « قبهٔ خضرا » [١] ایدیور مزمی ظهور ؟
او ناصیل هیکل دیدار ، او ناصیل جبههٔ نور !

---

[١] مرقد نبوینك اوزرندەکی قبه

اویله بر طورکه : هر لحظهٔ استغراقی ،
اولمادن چاك تجلی ، سوزویور خلاقی !
ابدی فجرینی کوردکجه پریشان لاهوت ؛
ظل ممدودینه دوشدکجه کونشلر مبهوت !
صانکه فیفای تجریده یانان ارواحه ،
سایه‌لر دوکمك ایچون سدره‌دن ایمش واحه .
او جهنم کبی وادیده بوجنت نه کوزل !
اك بویوك شعر تضادکمیدر ، ای حسن ازل ؛
سکا بر مصرع برجسته‌در ایمش‌که سنوح :
طویار اما وارەماز یوکسه‌لن آهنکنه روح .

*
* *

« مناخه » [١] دن کچیوردق ، ایکندی اولمشدی .
چیقنجه قارشیمه جانانمك یشیل یوردی ،
کوزم قاراردی ، آتیلدم حریم جاذبنه ؛
یاروب جماعتی ، دوشدم دیرکلرك دیبنه .
صوکنده بریره ، لکن ، کومنجه وارلغمی ،
ردای خشیته حس ایلدم صاریلدیغمی .
یاواش یاواش او دمین طویدیغم درین هیجان
ایچمده طوندی‌ده بررعشه قوپدی روحمدن ؛
که خلقتمده‌کی هرذره آیری اورپردی !

---

(١) مدینه‌نك اورته‌سنده برمیداندرکه قافله‌لردوه‌لرنی اورادەچوکدیررلر .

نوكمده ، سينه‌يه چكمش خشوعى، تيتردى ،
زمين زمين قاباران صفلريله كونا كون
ظلال جامده حالنده ، برجهان سكون!
اوت ، اوقوس قوجه‌عالم ... تونسلى ، آفغانلى ،
ترانسواللى ، بخاراللى ، چينلى، سودانلى،
حبشلى ، خيوه‌لى ، كاشغرلى ، يرلى ، هرسكلى ،
سرنديبك ، جاوانك ، مغربك بوتون شكلى ؛
خلاصه ، آتديغى قوللر ، محيط غربيدن ،
جهان جهان دولاشوب ، منتهاى شرقه كيدن
او دودمان كريمك صاييلماز اولادى
حضور ايچنده براقمش بو محشر آبادى !

نه‌منظره‌يدى ، الهى ، او هرج ومرج صموت !
كه وجده كلدى تماشادن آ كسبزين ملكوت :
خروش ايدوب بشى بردن يانيق مناره‌لرك ،
خدايى باغرينه باصمش بيغين بيغين بشرك
كومولمش اولديغى عمانى طالغه‌لانديردى ؛
دمينكى محشرى ايكلتدى ، صورى آكديردى :
برنجى « اشهدان‌لااله الاالله »
نداليله دونركن سمايه طوغرو جباه ،
طويولدى مرقد پاكنده ، عينى اقرارى ،

درین درین کان آوازه‌لرله تکراری .
بوتون اومعکسه دونمشدی جبهه‌لر شیمدی ؛
اونك صدالری آرتیق محیطه حاکمدی .
ایکنجی موج شهادتله عینی عکس مدید
خدایی ایتدی زمیندن ایچین ایچین توحید .
اوچنجی اولدی شهادتکه : طوتدی ابعادی ،
محمدك ابدیت کزین اولان یادی .
نه‌غلغله‌یدی اویادك پینده طالغه‌لانان !
ناصیل اویانمادی بیلمم‌که اویقودن جانان ؟
محیطی بونجه زماندرکه ایکابور ، آزمی ؟
قیام حشره قدر یوقسه هیچ اویانمازمی ؟
ناصیل صیغارکه ، الٓهی ، خیاله ، ادراکه :
شو خوابگاهی درآغوش ایدن دمیر شبکه ،
ـ برندن اویناماپان آهنین وجودنده ـ
بوتون بوجوششی اورپرمه‌لرله طویسونده ؛
او مهربان ازل ، روح نازنینیله ،
اویانماسین قوجه برمحشرك انینیله ؟

منارەلر یکیدن « لااله الاالله »
ترانەسیله جوشارکن ، آیاقلانوب ناکاه ،
کوروندی پرده‌کی صفلر حضور مولاده. ؛

یاییلدی ولوله‌سز برایکیلتی ابعاده .
اوکمده امت مظلومه‌سیله پیغمبر ؛
کوزمده سل کبی یاشلر ، ایچمده تیتره‌مه‌لر ؛
نه‌اختیاریمه صاحب ، نه اعتیادیمه رام ،
بوکردباد عباد اورته‌سنده بی‌آرام ؛
صولرله انکینه دوشمش سفینه پاره کبی ،
ـ که‌شیمدی اوسته چیقار ، شیمدی بوغلق اوزره دیبی ،
اینر اینر سیلینیر ، شیمدی تا اوزاقلرده
یاواش یاواش قاباران طالغه‌لرله قالقارده ،
عیان اولور یکیدن ـ اویله چالقانوب طوره‌رق ؛
زمین عجزه قاپاندم صوکنده مستغرق !
اویانمشم که : او دهشتلی کردباد ، او خروش
سکونه منقلب اولمش‌ده بکلیور ، مدهوش .
اینمجه یرلره محفلدن عاقبت برانین ،
بوشاندی کیتدی اوبیکلرجه سینه‌دن « آمین ! »
بویون بوکوك ، قول آچیق آسمانه ، کوز قاپانیق ؛
نه‌ایکلیور او جماعت ، نه‌ایکلیور آرتیق !
فضایی طولدوران اللرکه حقه یالواریبور ؛
یاروب‌ده لوشلغی برمتّکای نور آرییور !
بوباشقه باشقه لسانلر ، بوهرج ومرج آواز
برر نیاز ایدی مولایه . . همده عینی نیاز !

أوت، شو اوكده طوران اختيار سرنديبلى ،
يا آرقه صفلره دوشمش زواللى مغربلى ؛
طالوب طالوب كيديور كن سماى مرحمته ،
كرك بوعالمه عائد ، كر كسه آخرته ،
نه ايسته‌سين كه، برابرجه بن‌ده ايسته‌ميم؟
شو بن كه .. هر برينك آيرى آيرى قارده‌شى‌يم .
ازلده قايناشان ارواحه آيريلق وارمى ؟
جهان ييقيلسه بو وحدت يرندن اويناريمى ؟
اولنجه منبريمز ، عرشمز ، خدامز بر ؛
بزم‌ده بكله‌ديكم نور اونلرده غايه‌سيدر .
او نورى كوندر ، الٓهى ، عصرلر اولدى ، يتر !
بونالدى ملتك آفاقى ، برضباح ايستر .
عنايتكله خلاص ايت كه ، طالعه ظلام
ايچنده قايناماسين چارپينوب طوران اسلام !
بو سجده‌كاهه قاپانمش يانان يوركلر ايچون ؛
بوتون صولوقلرى فرياد اولان شو محشر ايچون ؛
حريم كعبه‌نك ايچون ؛ سرمدى كتابك ايچون ؛
عوالمكده‌كى آيات بى‌حسابك ايچون ؛
نصيب دائمى خسران كسيلمش امّت ايچون ؛
شو خاك پاكه بورونمش سماى رحمت ايچون ؛
براز افقلرى كولسون جهان اسلامك !

حدودی یوقمی بو بیتمز ، توکنمز آلاملك ؟
او ، چونکه ، عالمه حاکم یگانه قدرت ایکن ،
بر انقلاب ایله محروم اولنجه عزمندن ،
اسارتك نه‌قدر شکلی وارسه قاتلاندی ..
وطنلرنده غریب اولدی کندی اولادی !
اوعزمی سن ویره‌جکسین‌که ایلسین سریان ،
صولوق بکزلره قان ، ایکله‌ین کوکسلره جان .
او روحی ویرکه ، الٓهی ، قیام ایدوب دینك ،
زمینه فیضی یایسین حیات ماضینك .....

هنوز دعا ایدییوردم‌که ، « یارسول الله ! »
نداسی کوکره‌یه‌رك ، بر قانادلی طیف سیاه ،
باصوب اشیکلری طوتمش ییغینله کولکه‌لره ،
سوزولدی اوجده‌کی « باب‌السلام » اوکنده یره .
مهیب صیحه‌سی حالا فضاده چینلاردی ،
که یوکسه‌لوب یکیدن ، یاردی کچدی ابعادی .
دوشنجه روضهٔ پیغمبرك آیاقلرینه ؛
صاریلدی کوکسنه چارپان دمیر قوشاقلرینه .
دیکیلدی جبههٔ دیدار اوکنده ، مستغرق .
دییوردی ایکلیه‌رك :

— یا نبی ، شوحاله باق !

ناصیل که باغری یانار، کون قیزنجه ، صحرانك :
بنده روحمی یاقدقجه یاقدی هجرانك !
حریم پاککه جان آتمق ایسته‌دم طوردم ؛
کریلدی قارشیمه ییللرجه عائلم ، یوردم .
« تحمل ایت ! » دیدیلر ... هانکی برزمانه قدر ؟
نه بیتمز اولسه تحمل ، اونك‌ده برصوکی وار !
کوزمده توتدی بو آکدقجه یاندیغم طوپراق !
اوکمده طورمادی آرتیق نه خانمان ، نه اوجاق ..
ییقیلدی هپسی .. بن آشدم دیار سودانی ،
اوچ آی « تهامه! » دییوب چیکنه‌دم بیابانی .
کمیکارم بیله یانمشدی بلکه صحراده ؛
یتیشمسه‌یدك اگر ، یامحمد ، امداده :
اسردی قومده یوزرکن سرین سرین نفسك
آقار صولر کبی چاغلاردی هرطرفده سسك !
اراده‌م اولدیغی کوندر سنك اراده‌که رام ،
برآن ایچون بکا یوللرده طورمق اولدی حرام .
بوتون هیاکل خلقتله حسبحال ایتدم ؛
لیاله دردیمی دوکدم ، جبالی سویلتدم !
یانوب طوتوشمادن آیلرجه یوممادم کوزیمی ..
نجومه صورکه بوکیرپیکلر اویقو کورمشمی ؟
عذاب هجریکه قاتلاندم الهی اوچ سنه‌در ..

صوكنده آلنمه چارپان بوظالم اورتو نه‌در ؟
بش آلتی سینه‌یی هجران ایچنده ایکله‌ده‌رك
چیقان یورکلره خسرانمی ، مرحمتمی کرك ؟
دمیر نقابکی قالدیر مزار یا کـکدن ؛
بو خسته روحمی آرتیق آییرمه خا کـکدن !
نه‌در اومشعله ؟... نورکمی ؟... یارسون‌الله !...

. . . .

سکون ایچنده بر آن کچدی ، صوکره برقیصه « آه!»
طویولدی، باقدم اوزانمش زمینه سودانلی .
باشنده ، آغلایه‌رق برزواللی سیلانلی
اوپوب اوپوب قاپایور اللریله کوزلرینی .

بیتنجه خارجه نقلیله غسلی ، تکفینی ،
« بقیع » ٭ [١] کیتدی شهیدك وجود فانیسی ؛
« حرم »ده قالدی ، فقط ، روح جاودانیسی .

صوك

---

[١] مدینه مزارلغنك اسمی .

صفحات

آلتنجی کتاب

عاصم

محمد عاکف

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی نشریاتی

استانبول ـــ آمدی مطبعه‌سی

١٣٤٢

قارداشم فؤاد شمسی‌یه

بو اثر بر محاوره‌دن عبارتدر که حرب عمومی ایچنده ، وقائع بانغیننده‌ن اول ، خواجه زاده‌نك صاری کوزلده‌کی اونده کچر. اشخاص محاوره شونلردر :

خواجه‌زاده	مرحوم خواجه طاهر افندینك اوغلی
کوسه‌امام	مرحوم خواجه طاهر افندینك شاکردلرندن
عاصم	کوسه امامك اوغلی
امین	خواجه زاده‌نك اوغلی

— وای خواجەم! وای کوزیمك نوری افندیم، بویوروك!
هانکی روز کاردر آنان سزلری ؟... لطفاً اوطوروك .
متحسردك افندیم ، نه عنایت ! نه کرم !
اوپمدك عفو ایدیکز ..

— چوق یاشا .. لکن .. ویرەمم .

— بوتون استانبولك آغزنده کزن اللریکز ،
بزه ناز ایتمسه اولمازمی افندیم ؟ ویریکز .
— دوکدیککك دیللره بیتدم ، سنی چوق سوزلو سنی !
آیده ، عالمده بر اولسون آرەمازسین کوسەکی .
بو حریف أولدیمی ، صاغ قالدیمی ، دیرلردە ، آیول ،
بابا دوستیسەم اکر قالقوب آرارلر بر یول .
یوقسه یاشلانمایه کورسون ، آدامك حالی یامان ...
نه فنا کونلره قالدق ، امان اللهم امان !
نسل حاضر دینیلن شی پك عجائب بر شی :

خواجه رحمتلی یه باق ، اوغلنه باق ، هی کیدی هی !..

— امّا تکدیر ایدییورسین ، جانم ایلکین آدامی ..
بر سلام ویر باقالم ، بویله سلامسزدمی ؟

— سلام علیکم .

— علیکم سلام ..

باریشدق ، یوزك کولسون آرتیق، امام .

— هله طور ، اوفکه‌می تکمیلله‌یه‌یم ..

— تکمیلله !

ذاتاً اکسیك بر او قالمشدی : خدایی سیلله .
— صانکه دوکسه‌م نه یاپارسین ؟ خواجه‌یزبز ، دوکرز..
کول بیتر عشق ایله اوردقمی ..

— ایناندم ، جائز .

— یك جیلیزچیقدی بو « جائز »، دیمك ایمانك یوق ؟
— دایاق « آمنت » یه کیردیسه ، بنم قارنم طوق .
کول دکل ، قیل بیله بیتمز صوپا آلتنده !

— هله !

— اویله اولسه‌یدی ، شوقارشیکده‌کی یالچین کله‌ ،
فرق اولونمازدی قیزانلقده‌کی کوللکلردن !
بودایاق فصلی‌ده آچ قارننه بیلمم نردن ؟
طورکه چای دمله‌یه‌لم ، نارکیله کلسین ، کرم ایت .
— سویله کلسین ، هادی ، زحمتسه‌ده ..

— حاشا ، رحمت .

— انفیه‌ك واریا ؟

— طبیعی .

چکیلیر بویدمی ؟

— بورون آلداتمایه کافی .

— بونه‌در ؟ جرمانی ؟

— قاریشیق .

— نه‌یسه، ضرورتده پك اعلا کیده‌جك .

خواجه زاده‌م ، باقالم ، برده بزمکندن چك .

— یرلی محصولنه بکزرمی دیسه‌م ؟...

— کندیسیدر .

— سن‌ده تیریاکی دکلسین‌یا ، پك اعلا بنیشیر .

— بابا‌ڭ اولسه‌یدی‌ده کورسه‌یدی ، ایشك واردی !

— نه‌یی ؟

— چکدیکك مرداری .

— سومزدی ، اوت ، بویله شیئی .

— نه یدی رحمتلیده ، لکن ، اوتمیزلك ، وای وای !

— آزیجق بکزه‌مش اولسه‌یدی یامخدومی‌ده ..

— آی ؟

شوبابامدن نره‌م اکسیلش ، هادی ، کوستر باقایم ؛

— آما حدتلنه‌جکسه‌ڭ نه‌صویم وار ، نه‌صایم ؟

یوق ، اکرموم کبی طوس طوغرو جواب ایسترسه‌ك :
باباك کسدیکی طیرناق بیله اولمازسین سن .
— نه‌نزا کیتلی بیان ! های کیدی‌موم ، طبقی اودون !
— بویله حدتلنه‌جکدك ، نه‌یه راضی اولدك ؟
— اولدم امّا بوقادار طوغرونك اولمازکه طادی ..
« سلام علیکم بهی کور قاضی ! »
سنی چوق سوزلو دیدك ، یمدی ؛ تکدیر ایتدك ،
ینه آز کلدی . .
— خایر ، سویله‌مدم ، سویلتدك .
— باشلادك شیمدی‌ده تحقیره .. قیزیلمازمی خواجه ؟
— زوبه‌لك یوق !
— اونه ؟ بن زوبه‌می‌یم ؟
— اولدقجه .
— واقعا چوق‌سوررم ، هرنه‌دیسه‌ك آلدیرمام ؛
بو ، فقط هضم اولونور پارچه دکل . پیراول امام!
— سن‌ده پیراول .
— آما قیزدم .
— نه‌تحف شیسین به :
یر سوزمدن قیزییورسین .
— کیمه دیرلر زوبه ؟
— سکا دیرلر .

— نه‌یه ؟

— هم بکزه‌مدك مرحومه ؟

هم نه‌دن بکزه‌مدك، دیرسه‌ك ، افندیم، صورمه ، اونه حدت ، اونه شدت ! چالیشوب بکزه‌سه‌که ! علمه وقف ایتدیکی دیرسك باباکك : اللی سنه .

— بزده آز چوق پالا سورتدك ..

— سکا جاهل دیمدك ،

یالکز زوبه دیدك .. باق بنه بافدك دیك دیك . خواجه رحمتلی یتیشمشدی ، دوشون هم ، نره‌دن ؟ کیمك اوغلیدی باباك ؟ کیمدی اونوتدکمی دده‌ك ؟ ایپکك کویلوسی، امی، یاری وحشی بر آدام ..

— باری یام‌یام دی! نه مانع که ، أوت، آق‌یام‌یام !

— دیکله اوغلم ..

— نه نزاهت بو خواجه‌م ؟ حیرانم!

— لافی آغزمده بیراقدك به قوزوم ، طور به جانم . .

— جمله بیتسه‌یدی ، امیم که ، دده‌م کیتمشدی . . طاریتیشدم !

— نه‌او ، صیرتلان‌ده‌می اولدقشیمدی ؟

— نه‌یسه بحثکده دوام ایت باقالم ..

— ایشته باباك ،

بر شی اوکرنه‌مه‌دی البته او امی بابادن .

نه قزانمشسه بوتون کندی قازانمش ، کندی .
ذات دولتلری ، لکن آزیجق چوپلندی .
سن دعا ایت خواجه‌دن طوپلادیغك میراثه ،
هپ اونك همتیدر اوچ سطر علمك وارسه .
— اوچ سطر هم‌ده ، الٓهی ، نه توکنمز عرفان !
— هادی اوچ یوز سطر اولسون متحملسه قفاك .
باباك کعبه‌یه یوکسلمه‌ك ایچون طاغلر وار .
— طیرمانیرسه‌م ؟
— هادی طیرمان ، باقالم ، ایشته‌دیوار .
— کوره‌جکسین .
— بو باجاقلرله‌می ؟
— های های !
— بللی !
یاشیکز قاچدی پاشام ، اللی‌می ؟
— یوقدر اللی .
— آشدیکز قیرقی یا ؟
— قیرق آلتی‌یی بولدق .
— اعلا ...
یوزی بولسه‌ك ، ینه « حالامی بو مکتوب ، حالا »
عرضی اولمازسه حیاتك نه چیقار طولندن ؟
هانی قیرق آلتی ییلك الده‌کی محصولندن ؟

هانکی فنلرده تعالی ایده‌بیلدك، اولاد؟
هانکی صنعتده رسوخك کوزه چارپار؟ آ کلات!
علمادن‌می صایلدك؟ فقهادن‌می؟

— خایر.

— یا سیاسی‌می نه‌سین؟ کندیکه بر مسلك آیر.

— شاعرم.

— اولماز اولایدك: اونه یوزلر قاره‌سی!
نجه دنیاده‌کی ایشسزلرك اك مسخره‌سی.

— عفو ایدرسین اونی!

— امکانی یوق ایتمم، نه دیمك!
شعره مسلك دییه اوغلم ویریلیرمیدی امك؟
آه، وقتیله کلوب بر دانیشه‌یدك کوسه‌که،
سنك اولمشدی بو کون بلکه او قیرق آلتی سنه.

— آما پك خیرپالادك شعری..

— أوت، خیرپالادم:
چونکه مرکب دکلم، بنده مرکب پالادم،
بنده تاریخ اوقودم؛ عالمی آز چوق بیلیرم.
«شعرا» دینیدیمی، بردن بره اوینار سیکیرم.
ایی کون دوستی حریفلر، اونه یارداقجی کروه،
اونه مستکره آداملر! هانی باقمق مکروه.
دالقاووقلقده‌کی ادمانلری سرمایه‌لری..

اونلر آزدیردی ، أوت ، باشلیجه پسپایه‌لری .
بو صیقیلمازلره « مدح ایت ! » دیه مانغیر صونه‌رق ،
نه اراذل آدام اولمش ، اوقو تاریخی‌ده باق !
ادبیاته ادبسزلکی اونلر صوقدی ،
یوقسه دین نامنه اخلاقه تعرض یوقدی .
سوردیلر تورکه « تصوف » دیه اولغون شیرایی ؛
متصل شیمدی « حقیقت » قوصویور صدقی دایی !
بو جهان بوش ، یالکز بر راقی حق ، برده شراب ؛
قبله: تزکاه باشی ، میخانه‌جی اوغلان: محراب.
کیت او « دیوان » می نه‌قارن آغریسیدر ، آچ‌ده‌اونی ،
قوقلا بر کره ، قوقار میس کبی « صاندیق بورنی ! » ١]
بنی سویلتمه نه‌لر وار داها !

— تکمیلله‌یه‌یور ..

ساده بك سوکه‌که ، پیغمبریمز شعری سور .
— واقعا « ان من الشعر ... » بویوك بر نعمت ؛
دقت ایتسه‌ك : ینه سودکاری ، لکن ، حکمت . ٢]
بن که عطار ایله سعدی‌یی اوقور ، هم سورم ؛
باشقه وادیلری طوتمشلره آنجاق سوکرم .

١] بکی قاپیده‌کی تاریخی میخانه‌لرك اولدیغی یر .
٢] « ان من الشعر لحکمة وان من البیان لسحراً = اویله شعر واردرکه حکمتدر ؛ اویله بیان واردرکه سحردر . » حدیث شریف

هم سنك شعره طرفدار اولیشك معناسز :
سكا شاعر دیین ، اوغلم ، سنی كوردم یالكز !
كیمی مولدجی دییور ..
— آه اولا بیلسه‌م ، نرده !
یتیشیلمز كه : سلیمان دده یوكسكلرده .
— كیمی بدعتجی دییور .. طویدیغم آنجاق بونلر .
— باشقه یوقیدی ؟
— خایر .. وار ، وار ، اونوتدم: بیطر .
— كشكه بیطرلق ایده‌یدم ..
— ینه ایت ممكنسه .
— یاپه‌مام .
— بلكه یاپاردك به..
— اونوتدم به كوسه .
— كشكه ذهنكده قالایمش ، نه قدر لازممش ؛
بنی دیكلرمیسین اولاد ؟ ینه قابلسه چالیش :
چونكه بر تجربه ایتسه‌ك سنك عقلكده یاتار ،
بزه انسان هكیمندن داها لازم بیطر .
— هله برچك باقالم !
— سنده بزمكندن چك .
— هانی چای كلمدی یاهو ؟
— آی ، اونوتدق ، كرچك .

ــ كيتمه، سسلن، يالكز، نرده امين يوقمى ؟

ــ امين !

نرده‌سين؟ باقسه‌كز ، چاى دمليه‌جكلردى دمين . .

ــ دمله‌مشلر، بابا

ــ سن كاسه‌كز، اوغلم، بورايه ..

ال أوپرلردى، اونوتدكمى ؟

ــ خاير .

ــ اولديمى‌يا ؟

ــ دمين اوپدم ، بابا . .

ــ اوپدكمى، كيت اويله‌يسه هادى.

هله‌يا‌ربى شكر چاى‌ده نهايت كلدى .

شكر ايسترسه‌ڭ اكر بولدوره‌لم ؟

ــ درت يوزمى ؟

آلديغم‌يوق، ياشاسين ازميرك اعلا أوزومى؛

هم اوجوز، هم داها لذتلى .

ــ چكرد كسزده .

ــ بويورك .

ــ باشلاجانم، وارمى مراسم بزده ؟

ــ خواجه‌م، اولجه أوزوم چيكنه‌نه‌جك، اوستنه‌چاى..

ايچه‌لم عشقنه رندان خدانك !

ــ هاى هاى !

*
* *

— خواجه کشف ایت باقایم، شیمدی بو حربك صوکنی؟
— اونی الله بیلیر اما، عجبا وارمی صوکی ؟
— نه دیمك! نامتناهی می بو؟ البته بیتر ؛
طرفینك بری آنجاق دیيورسين که : بیتر .
— عقلم ایرمزسه‌ده اولاد، بوایشك بیتمسنه
ایکی شیدن بری لازم ..
— اونه‌در ؟
— دیکله‌سه‌که :
انکلیز یوقمی، اوخائن، یاطوپوب باطلامالی؛
یاخود آچ قالمالیدر.. یوقسه‌بزم فال قاپالی .
آچه سن شیمدی او یاپراقلری ، اوغلم بنی صور :
باشمك دردی بویوك ، چاره‌سی یوق .. اولسه‌ده زور .
— چاره‌سز درد اولاماز ، سویله خواجه‌م ،دیکله‌یورم ؟
— بر دکل ..
— طوت که بیك اولمش ، نه دیمك ، مجبورم .
سکا خدمت، بابامك روحنه رحمتدر، آیول .
— خواجه‌زاده‌م ، بیلیرم هپسنی ، برخوردار اول .
اوغلانك حالنی اولجه‌می آچسه‌م ؟.. لکن ،
قومشونك دردی طورورکن بونی آحمق چیرکین .
— اوغلانك حالی نه‌در ، سویله ؟ مراق ایتمه‌ده‌یم ..
— هله طورسون‌ده او ، ایلکین شونی برنقل ایده‌یم :

*
* *

متقاعد پاشالردن بری ، اوچ بش سنه وار ،
دوشدی بیلمم نه‌طرفدنسه بزم سمته قادار .
کیمده آز چوق کتیرر بر صاتیلق مال وارسه ،
قاپاتوب یاپدی بلشدن سکز أو ، درت عرصه .
حریفك حالی بدایتده ضررسزجه‌یدی ؛
صوك زمانلرده ، نه اولدیسه ، نمازدن جایدی .
نه جماعتده ، نه مسجدده بزم قومشو پاشا .
— اولاغانشی ، صوفیلق چیقمادی بسبللی باشه .
— دیرکن ایجلمه‌یه ، کنجلمه‌یه قالقیشدی ..
— آمان !
— نه آمان دیکه‌دی ، کیتدکجه ، خوواردام ، نه زمان.
صاچ صاقال طوتدی نه حکمتسه عجائب بر رنك ؛
قالافاتلاندی بییقلر ، ایکی‌بطمان ، بر دنك !
چهره آللیقلی صابونلرله مجلا هر کون ؛
فس‌ییقیق ، کله‌چیقیق ، قاش‌ییلنشیق ، کوز سوزکون ؛
ایکنه ، بونجوق ، یاقه‌لق ، تاصمه ، یولار ... هپسی تمام ؛
قوچ ییکیت صانکه بویاق !
— سن‌ده‌می شاعردك امام ؟
— قوشقولاندم پاشادن ، کیزلیجه کیتدم خانه‌ ؛
دیدم : اورتونده قیزم ، کل باقالم ، کل یانمه :
زوجکك طوری عجائبله‌شیور ظن ایدرم ،

سن نه دیرسین بوکا بیلمم ، بکا صور ، باق نه‌دیرم :
ایشجیکز ، سوفره‌جیکز وارمی ؟

— أوت .

— کیم ؟

— أله‌نی .

— شیمدی صاو .

— هیچ‌می سببسز ؟

— آقیزم ، دیکله بنی :
بویله شیلرده سبب ، حکمت آرانماز .. چابوجاق
صاوه بیلمکده‌در ایش .. یوقسه رذالت چیقه‌جق :
پاشا آزمش !

— عجبا اوستمه کول قوقلارمی ؟

— اونی بیلمم ، گولی قوقلارمی قوجه‌ڭ ، یوقلارمی ؟
بنی سویلتمه قیزم ، کیت‌ده همان صاو قاری‌یی .

*
* *

چوق زمان کچمدی ، کوردم‌که بزم صویتاری‌یی ،
کلیور «علم وخبریاز.» دیه ، نه‌یمش باقالم ؟
— برا ذننامه .

— اذننامه‌می ؟ های های ، لازم ..
أوله‌نن هانکیسی ؟ بکلرمی ، کریمه‌کمی ، پاشا ؟
— اونلرك وقتی دکل .

— کیم یا ؟

— بن ایم .

— سنمی ؟ یاشا !

تام‌ده وقتك ، هانی کون کچمه‌یه کلمز ، طاوران !

— خواجه‌، اکلنمه همان یازمه‌گه باق ، ایشته پاره‌ك !

— آی اومردار کاغدك پك‌می بویوك خاطری که ،

بی اورکر دیه طوتمش صاییورسین بر .. ایکی ؟..

قاچ پاره‌ك وارسه بو کوب قاتلاده ایندیر جبکه ،

یازه‌مام نافله .

— البت یازه‌جقسین ، سکا نه ؟

— هیچ آدام حالنه باقمازمی به ؟ انصاف آزیجق !

— چوق شکرحالمه .. نه‌م وار؟ یوزم‌آق ، آلنم آچیق..

ایی باق سن بکا بر کره !

— خایر ، کندك باق ؛

نجه بر کله‌ك آچیق ، برده صاقال دیبلرك آق .

— آما سن خلط ایدییورسین ! صاقالمدن سزه نه ؟

— نه‌می ؟ اوندن یلش اکلنجه‌می وار سیر ایده‌نه ؟

کولویور قهوه‌ده ایل ، چارشیده بقال ، چاقال ؛

اولمه بیهوده ایلك آغزینه برپارماق بال ؛

چاتلاسه‌ك سوفره‌جی رومدن قاری اولماز آدامه .

— کیم خبر ویردی بیله‌یدم ؟..

— نه بوناق شیسین آما !

کیم خبرویردی ، نه‌در ؟ صورمایه وارمیدی لزوم ؟
یدیکك هرزه‌یی کور کوردی ، صاغیر دویدی قوزوم .
سویله‌تیر چارچابوق انسان ، مکر اولسون پك آلیق ،
بوش‌بوغاز شی اوسنك یوصمه صاقال ، خاصبه قیلیق !

— آرتیق الویردی امام ، کتله‌می قیزدیرمه‌ده یاز.

— بکا باق : هیچ برامام بویله رذالت یازه‌ماز .

— آی ، رذالتده دیبور سنته !

— سنت‌می ؟

— یا نه ؟

— اویله شی یوق ..

— نه دیمك !

— دیکله ، بهی دیوانه :
اویله سنت دینه‌مز ، هر زمان ، اولنمك ایچین ؛
وقت اولور ، سنتی کچ ، واجب اولور ارکك ایچین ؛
وقت اولور ، سنت اولور ..

— سویلدیکم چیقدی ، تمام .

— وقت اولور، برده باقارسین که، اولور بویله : حرام .

— کیمسه‌دن دیکله‌مه‌مشدم بو سنك فتوایی ..
نه تحف !

— سنده تحفلق ، قیصه کس دعوایی .

چولوغك وار ، چوجوغك وار ، حرمك ناموسلو ؛
یاشك آلتمش بشی بولمش ، اوطور آرتیق اوصلو .
نره‌ڭ ا كسیك ، به آدام ، بویله نه‌وار چیلدیره‌جق ؟
قاری درد یله ییقیلماز بو قادار ییللق اوجاق .
ـــ اوناصیل سوز؟ بن اوجاق ییقمایه أوله‌یورم .
ـــ هیچ اوسکسان قاپی گزمش ، اوقاشارلانمش روم ،
سوفره‌جیکن سنی قویمش ده بوجانم قیلیغه ،
خانمدیرسه دوکولمزمی که فندقجیلیغه ؟
قاری قیوراق ، پاشاحضرتلری شاللاق مالالاق ؛
بری حقیله ادبسز ، بری شرطنجه صالاق ؛
اول الله دونه‌جکسین چابوجاق مسخره‌یه ؟
اوره‌جقسین ایکی اوچ دالغه‌ده باشدن قاره‌یه !
آرتیق أولر کیدیور جلوه‌یی قیردقجه مادام . .
اوینا سین قومده چوجوقلر !
ـــ نه‌وظیفه‌ڭ به آدام ؟
آووقاتدن ده بتر ، ای نه قادار هرزه وكیل !
ـــ دفع اول اورادن ؟
ـــ هادی یاز كاغدیمی !
ـــ یازمام به ، چكیل !
ـــ یازه‌جقسین !
ـــ ییقیل اورادن ، سكا یوق علم وخبر ؛

مکر امر ایتملی رؤیامه کیروب پیغمبر .
یازمه ستین سنه ، پامپین،یاپ الکدن کلنی ؛
یدی کون صوکره طویارسین : خانم اولمش آله‌نی !

*
* *

ـــ خواجه زاده‌م ، سوزی چیقسین‌ده نهایت حریفك،
بکا قاه قاه دییه کولسون‌می ؟ ناصیلمش کیفك !
ـــ عقدی کیم یاپدی ؟
ـــ آجیق کوزمی آرارسین که؟ طولو ..
یالکز کوسترن اولسون : پاره‌نك نرده یولی .
اودکل ، شیمدی اصل چاتدی بلانك بویوکی :
خبر آلدم ، قاری قاندیرمش او سرسم هودوکی ،
آلیورمش بوتون املا کنی .
ـــ کرچکمی ؟
ـــ أوت .
بوکا بر چاره دوشون ، کیتمسین اولر ، کرم‌ایت .
او چوجوقلر نه اولور صوکره ؟
ـــ پریشان . یاخانم ؟
ـــ اوده رحمتلی آنامدن داها صاقمش به‌جانم!
سویلدم سویلدم آلدیرمادی « اوردم طویماز »
صوکره ملعون قاری قورنازمی ، حقیقت قورناز ؛
حریف آتشك‌می دیدك، اشهدبالله آتشك؛

آغزی قارنده‌کی اوچقور دوکومندن گوشك !
برقیریتسین ، ایکی دیل دوکسون او فتان قحبه ؛
چاره یوق ، صالیه‌سی صارقوب دییه‌جك: ویردم به !

خانم آقشام، بزه کلمشدی نمازدن صوکره ..
بولده بیچاره شاشیرمش ، هادی کیرمش چاموره .
نه قیافت ، نه حزین منظره ، کورسه‌ڭ یاوروم !
کندی آغلار، قیزی آغلار .. نه دییم ، بیلمیورم .
جکرم صیزلادی باقدم‌ده ، فقط ، فائده نه ؟
قدرڭ جلوه‌سی ، قربان اولایم حل ایده‌نه !
غمسز انسانلره اکلنجه کلیرمش یاشامق ؛
بورکك حسلی‌می ، اشکنجه‌ده‌سین ، طالعه باق !
شیمدی ، اوغلم ، حریفك حجرینه بر چاره ؟
— قولای .

— سفهادن صایه‌بیلسه‌ك ؟

— صایه‌جقسین ، های های .

بر آدام مالنی اسراف ایله اتمشسه هدر ،
اوکا حکام شریعت « سفهادن » در دیر .
ساده‌دل ، ابله اولوب ، کار ایدرم ، وهمیله
اخذ و اعطایه چیقوب آلدانان اشخاصه بیله ،
سفها نامنی ویرمکده ، أوت ، شرع شریف .

کله‌لم مسئله‌نك حلنه : مادام بو حریف ،
کندی انفاقنه محتاج اولان اولادلرینك ،
جمله‌سندن لچه‌رك دردینه بر پیس قارینك ،
هدر ایتمکده بوتون مالنی.. البت یابوناق ؛
یاخود آلداتمایه غایتله مساعد او ناق .
ایکی صورتده‌ده حاکم بونی حجر ایتسه ایدر .
شیمدی لازم کلن آنجاق سزه‌بر علم‌وخبر.
اختیار هیئتی ، مختار،هپکز طوپلانیکز .
یازیکز چارچابوق.. اطرافلیجه اولسون یالکز ؛
صوکره تقدیم ایدیکز عائد اولان محکمه‌یه .
— ایش مهم.. قورقارم اطرافلی یازیلمازسه دیه ،
شونی سن یازسه‌کزا اوغلم ؟
— باقارز طورده براز ..
داها اعلاسی‌می: بن سویلیه‌یم، کندیك یاز . .
امام اسلوبنه اویدورماسی آرتیق سندن !
هادی بر بسمله چك، باشلایه‌لم ایستره‌ك .
هله ایلکین طاقیور کوزلکی .
— های‌های طاقه‌یم؛
یالکز سن‌بکا بر پارچه کاغد ویر باقه‌یم .
— حقه ایسترمی ؟
— دیویت واریا .

— یکی ، ایشته کاغد .

اولا اورته‌یه بر «هر» می آتارلر ؟ هادی آت ،
باشلا : «بادی»

— اوت ، «علم وخبر اولدرکه»

— «محرمزده» چابوق یاز !

— شاشیرمایم ، طورکه !

— «فلانه سرقاقده»

— یاواش سویله ، اولدی .

— «قائن اولانه

فلانجه خانه‌ده ... ساکن ... فلانجه اوغلی ... فلانه ...
دوشونمه ! «هرنه‌قادار»

— اولدی ، سویله سن ...

— «معتوه»

— یکی .

— «دکلسه‌ده»

— لکن ، قلم قیریلدی به ، توه !

— اوبر قلمله یاز آرتیق ، نه‌ماقته وار ، نه‌چاقی .
«اعاشه‌سیله» بیتیردکمی ؟

— سویله .

— «اتفاقی

تماماً اوسته عائد و ... » هایدی ! « افرادی کثیر ..»

— أوت ، آزیجق طور ...

— « عیال واولادی »

— پکی .

— « بولوندیغی ..»

— طور طور !

— یورولدڭ آکلاشیلان ؟

— یورولمادم هادی سن ..

— « حالده عهده‌سنده اولانه »

یازیلدی بیتدیمی ؟ « بالجمله مال وملکی »

— أوت .

— « اخیراً آلدیغی ..» یازدکمی ؟.. طورمه شیمدی .

— فقط..

— نه وارکه ؟

— « آلدیغی » کافی‌می ؟ ایسته‌مزمی نکاح ؟

— او حالده شویله یازارسین : « اخیراً استنکاح »

— بو اولدی .

— « ایتدیکی » .. قیز نه‌یدی ؟

— سویلدك یا قوزوم ،

— ایشیتمدکمی دمین ؟

— حقلیسین ، دوام ایت : « روم

جماعتنده » افندم « فلانڭ » یازیور .

— یازیلدی .

— « اوسته ایتمك »

— ایده‌یدی کشکه !

— « دیلر

و بوبله مالنی بیهوده یولده امحایه

قیام ایدر »

— یاواش اول ! قوش دین‌ده اولمادی یا !

— « وعرصه ایدلدیکی وجه اوزره امر اتفاقی »

نه اعتنا بو ! یساری‌میسین ، نه‌سین ؟

— طبق !!

— یازیکدی : « کندینه مخصوص ومنحصر بولنان »

آدام ، جیزیقدیریور ، باقه حسن خطه ،فلان.

« کوچوك ، بویوك بونون اولادلریله زوجه‌سنی »

یازیلدی بیتدی یا ؟

— صبر ایت دوزلته‌یم شو سینی ..

دوزلدی .

— یاز باقه‌لم : « هر جهتجه یلك محروم

واحتیاج »

— أوت ، اوغلم ، یازیلدی ، بکلیوردم .

— « ایچنده أولمه‌یه محکوم »

— ایدرمی ؟

— یوق، « بیرافیر »

— یازیلدی .

— « اولمغیه »

— اعلا !

— فنامی یوقسه ؟

— خاییر ،

فنا اولورمی‌یا ؟

— « دومی الیهك »

— ایشته بوچوق !

— نه‌چاره ! « شرع شریف جانبنده » اولدیمی ؟

— یوق ..

بیراز یاواشجه .

— یکی.. هایدی ، شیمدی باغلاییور :

« لزوم تجربه دائر » یاز .. « اشبو علم وخبر »
« محله‌مزجه » می دیرسین ؟ دیدکسه « بالتنظیم
حضور حاکم شرعی‌یه » سجعی یاپ : « تقدیم

قیلندی. »

— آفرین ، اوغلم ، امامده بویله یازار .
— اونی بیلمم ، شو بیتیردك یا نهایت زور زار .
— عجبا جحری موافق کوره‌جکلرمی که ؟

— ای ..
حاکمك رأینه ، وجدانه قالمش برشی
سن‌ده کور کندینی بر کره .

— پکی ، اولادم ،
کوره‌یم .. باشقه نه یاپسه‌م که ، شاشیردم قالدم .
بیتدم آرتیق ، بیله‌مزسین نه قادار بیتدیکمی ؛
آه کورسه‌م شو جهاندن ییقیلوب کیتدیکمی !
نه کبرمز ، نه کوتوك بنیه‌که هیچ قاغشامامش !
بونی ربم بکا صاغلق دییه نردن یامامش ؟
ایسته‌مم ، کندینك اولسون !

— نه‌دییورسین ؟ هله باق!
— بیراق اوغلم ، آزیجق دردینی دوکسون شوبوناق .
بکا دنیاده نه بر قالدی ، امین اول ، نه‌ده‌یار ؛
آرارم کوچمك ایچون باشقه زمین ، باشقه دیار .
بوکالان روحمه ایستر بر اوزون بویلو سفر ؛
یاشامقدن نه چیقار کونلرم اولدقجه هدر ؟
برکولر چهره سزوب کولدیکی بوقدر یوزیمك ؛

کیجه‌دن فرقنی کورمش دکلم گوندوزیمك .
سنه‌لر وار که خراب اولمادیغم کون بیلمم ؛
کزرم آبداله چیقمش کبی سرسم سرسم . ١]
دیکیلیر قارشیمه هپ کورمدیکم ، بیلمدیکم ؛
صورارم کندیمه : غربتده‌می ، حیرتده‌می‌یم ؟
یوقلارم طاشلری ، طوپراقلری : ایزلر قان ایزی ؛
یوردیمك قان قوصویور موس‌مور اوزانمش ده‌گیزی!
توتر اوچ بش باجا قالمش .. اوده سیرك سیرك ..
آشنا بر یووا اولسون سچه‌بیلسه‌م ، دیه‌رك ،
باقینیرکن طویارم کوزلریمك یاندیغنی :
صارار آفاقی بیکلرله صیجاق کول ییغینی .
نه او گوم گوك دره‌لر وار ، نه او زمرد طاغلر ؛
نه او چیلدیرمش اکینلر ، نه او جوشقون باغلر .
شیمدی قیزغین کونك آلتنده بینکلر ، بکلر ،
ساده یالچین قایالر ، ساده ایپ ایصسز چوللر .
یوردی باشدن باشه ویرانه‌یه دونمش تورکك ؛
دونکی شن ، شاطر اوجاقلر یاتیور یرده‌بوکون .
کوندوز انسان سسی طویماز ، کیجه کورمز برایشیق ،
یولجی هایقیرسه‌ده بایقوش کبی چیغلیق چیغلیق .
« بودیارك هانی صاحبلری ؟ » دیرسین ؛ جنلر ،

١] «آبداله‌چیقمق» اورته‌اویوننده‌آبدال اویونی‌اوینامق دیمکدر.

« هانی صاحبلری ؟.. » دیر قارشیکی طاغدن بوسفر !
نرده ارطغرلی قوینده بویوتمش اوبالر ؟
هانی عثمان کبی ، اورخان کبی کوربوز بابالر ؟
هانی برشانلی سلیمان پاشا ؟ برشانلی سلیم ؟
آه ، بریلدیریم اولسون کوره‌مزسین، نه‌الیم!
هانی جندیلری شاهین کبی جیلان قووالار ،
کوپورور ، دالغه‌لانیر ، یم یشیل انکین اووالر ؟
هانی تاریخی صورولدقجه ، مفاخر سویلر ،
قهرمانلر یتیشن طوپراغی زنکین کویلر ؟
هانی اورمان کبی آفاقی ده‌شن مزراقلر ؟
هانی آتلر کبی صحرایی اشن قیصراقلر ؟
هانی آی پارچه‌سی قیزلرکه قوشار اوینار‌دی ؟
هانی طاغ پارچه‌سی میلیونله بهادر واردی ؟
بوکون آرتیق بری یوق .. هپسی ماصال ، هپسی یالان !
بر اوکولماز یاره‌دز ، وارسه یورکارده قالان .

*
* *

— صورمه ، قارتالده ایدم بن‌ده بو چهارشنبه کونی .
دیدیلر : « قورنه‌ده دوندن بری وار کوی دوکونی ؛
خوشلانیرسه‌ڭ ، هادی ، اولمازمی ؟..» « پك اعلا ، کیدرز ؛
هم بیراز قیر کوروروز ، هم‌ده کولش سیر ایدرز .»
کشکه ، کیتمم دیمش اولسه‌یدم ... الٓهی ، اونه حال ،

او ناصیل مسخره درنکدی که تعریفی محال .
طوپی قیرق اللی قادار کویلو سریلمش باییره ،
باقیور خرمنك آلتنده‌کی اوتسز چاییره .
بت بکز صاپ صاری بیچاره‌لرك هپسنده ؛
نه اولور بر کیشی اولسون کوره‌بیلسه‌م زنده !
شیش قارن صیصقه چوجوقلر کبی قوللر صارقیق ؛
آرقه یوس یومرو، کوکس چوکمش ، اوموزلر قالقیق .
کوزلرك بوس‌بولانیق رنکی ، قاپاقلر شیش شیش ؛
یوز بوروشمش ، اوزامش ، جبهه طارالمش ، کیتمش .
کزه‌جك یرده او آواره نظرلر طالیور ؛
سریلوب دوشدیکی بر نقطه‌یه ، قالدیرماسی زور !
صیتمه‌دن بوینی بوکولمش‌ده او دیم‌دیك تورکك ،
دوشونوب طورماده اوکسوز کبی کوسکون کوسکون .
کوکده تشریحلره دونمش ، او باجاقلر دکنك ؛
دها یاش یکرمی ایکن اللر ، آیاقلر تیتره‌ك .
اویله سکسانلك آداملر آرامق بك‌یا کلیش؛
قیرق اونك عمرینه صوك مرحله اولمش قالمش .
دکیشیك صانکه او آرسلان کبی عرقك طورونی !
بنسه اسلامك او کوربوز ، اوجوان عنصرینی ،
قوجاماز ، دیردم ، عصرلرجه ، صورولسه‌یدی اکر !...
نه‌چابوق الدن ، آیاقدن دوشه‌جکمش اومکر !...

نه‌یسه ، دکنکجی کلوب : «میدان آچیلسین ، صاوولك!»
دیر دیمز باشلادی قلبی سسی بیرتیق داوولك .
گوم گوم اوتمك نه‌کزر ! طیق نفس اولمش قاصناق :
گوکسی طوقماق کبی کوت ! کوت ! اورویورخیشلایه‌رق.
زورنا خیم خیم‌می نه‌در، سویله‌میور برتورلو ؛
اوفله‌ین چنکانه‌نك رنکی مزار ، کندی اولو .
کونش اولدقجه قیزیشمش ، بنی یورمشدی صیجاق ؛
هله بر کولکه بولوب آلتمه چکدم چابوجاق .
تام دیمشدم : آزیجق یاصلانه‌یم ، دیکله‌نه‌یم ...
بری طیقسیردی تا اکسه‌مده ... عجائب ، بوده کیم ؟
نه کوره‌یدم : کله‌بك تارلاسی اولمش‌ده ایچی ،
صولویوب سومکورویور صیرتمه بریاشلی کچی !
« آما باق ، عقلمه کلمزسه‌ده حرمت طلبی ؛
اوقادار فضله صمیمیتی سومم چلبی ؛
صاقلکدن چکرم ، صوکره ، قاریشمام .. هادی کیت !»
نرده! آلدیرمادی.. صوردم، باش‌اودولمش بو بیکیت![۱]
هله سن کچ ییکیدم ، کچ باقلیم ، باشقه نه‌وار؟
بر چلیمسز صوپا ، بوینده اوچ آرشون آستار .
پهلوانلر هانی ؟ دیرکن، شوکوویرمزمی، خواجه‌م ، ،

۱] «أودول» کولشلرده، یاریشلرده غالب طرفه ویریلن مکافات. املای قدیمی : اوکدول .

بر برندن داها بیچاره سکز چیپلاق آدام ؟
آه او صویغونلغی رؤیاده کورن قورقاردی :
چونکه کوملك کبی أتندنده صویونمشلردی !
بر دلیك طوربایه کیرمش کیمی قیسمت یرینه ؛
چکیویرمش کیمی بر لیمه چووال دیزلرینه .
کیمنك کیدیکی چاقشیر ، کیمنك بز شالوار ؛
کیمنك اوچقوری بویندن آصیلمش طونی وار .
عجبا یاغ سورونورلرمی دیسهم ، یاغ نرهده ؟
برکت ویرسین اوك معدنی وارمش درهده :
صاغ اوموزلرده بز ، باشلری کرتیکلی ، آغاچ ،
قادن ، ارکك صوبی آقطارمهده باقراج باقراج .
صوکره ، نردنسه کلوب « یاغلانیکز هایدی ! » سسی ،
چوکدی میدانده طوران قابلره آرتیق هپسی .
پالاز اوردك کبی باندقچه آووجلر باندی ؛
مشین ایصلار کبی قاوروق دریلر ایصلاندی .
بو مراسمده بیتوب ، باشلایهجق دیندی کولش ،
چارپیشوب چیرپینهرق چیقدی نهایت ایکی أش .
داها ایلك الده بوشانسینمی آلینلردن تر ،
اوکوکسلر سکا اوتسونمی کوروکدنده بتر ؟
باقدم : آلتندن اوبر چیفته پریشان باغرك ،
صولوغانلر کبی قالقوب اینیور چیفته قارین !

صو کرەدن دیزلرە بر تیترەمەدر چوکمشدی ؛
هله چوق سورمیەرك دردی‌دە جانسز دوشدی .
ایکی بیچارە سربلمش ، یاتیور کن یردە ،
« قالقیك آرتیق ! » دیدیلر ، لکن او درمان نردە !
گولشك بویلەسی هیچ کورمدیکم بر شیدی ؛
اورتە، باش، هپسی‌دە بونلر کبی آوارەیدی .

*
* *

قارشیدن تنتەسنك نصفی حصیر، نصفی عبا ،
بر تکرلکلری آلچاق ، یانە یاتمش آرابە ؛
یرلیدن آز قابا ، مالطیز کچیسندن چوق اوفاق ،
ایکی محزون او کوزك سیرینە منقاد اولەرق ؛
نە یانیق مرثیەلر سویلەدیور دینکیلنە !
بونی کوردم آجیمق کلدی ایچمدن کلینە :
سکاباقسین‌دەقیزم ، بختك اوتانسین..نەدییم ؟
او ، سنك، کیمدی ، بو کون نردە یاتار، بیلمدیکم
نینەکك روحنە آغوش آچیور کن ملکوت ،
ترتمیز نعشنی غفران کبی اورتن تابوت ،
شو کلینلك آرابەکدن داها شاهانەیدی .
کچدی رؤیا کبی ، اللهم ، او کونلر نەیدی !
شو بابیرلردە ـ کە وقتیلە بوتون باغلردی ـ
سسی دنیایی طوتان بر برکت چاغلاردی .

یاشوواد‌ی که چیریل چیپلاق اوزانمش ، بی تاب ،
هیچ یازین بویله فضاسنده توتر میدی سراب ؟
شیمدی آفاقه آلو پوسکوریور هرچاتلاق ،
یاریلوب خسته دوداقلر کبی ، یر یر ، طوپراق .
ــ دشمه ، اوغلم ، یازه‌در ، همده یورکار یاره‌سی ...

ــ نه‌یدی ، یاربی ، اوتوز قیرق سنه اول بوراسی ؟
طاغلر اورمان ، تپه‌لر باغ ، اوولر هپ تارلا ؛
قوجه مرعی طولو باشدن باشه صاغمالرله .
ایکنه آتسه‌ك یره دوشمز : او اکین برطوفان ؛
آتلی کیرسه‌ك کومولور بوغدایك آلتنده قفاك .
کویلونك قیرلری طوتمش ، یاییلیرکن داواری ،
سوکه‌مزسین ، صارار آفاقکی یوك دالغه‌لری !
طولاشیر صال کبی کوللرده حسابسز ماندا ،
فیل صانیرسین ، هانی ، برچیقسه‌ده کورسه‌ك قاره‌ده .
کندیش آلنیله یارار اوتلری بیکلرجه اوکوز ،
بسیدن هر برینك صیرتی ، باقارسین ، دوم دور .
نه‌ده ایصلاق یاتی بورننده‌کی موس مور منویش ! [۱]
هادی کلسین باغلم طاملرك آلتنده کویش .

۱] صیغیرلرك بورونلری اوستنده‌کی ایصلاق نشانهٔ صحتدر . کویش کتیرملری‌ده اویله‌در .

دیز چوکر بولدیغی یاصلانمایه کافی میدان ؛
سوروتور طوپراغك اوستنده اوقوت قات کردان .
چیفته کوزلر سوزولور ، تك جگه طورماز چیکنر ؛
ایکی یاندن یره شفاف ایکی ایپلیکدز اینر .
بونلرك آغدهلانیر ، ماچ ماچ اوترکن ساقیزی ،
اوتهدن بر سورو کوربوز ، دموی کویلی قیزی ،
طارایوب هپسنی اولاد کبی ، بر بر قینالار .
تپهدن قوروغی دیکمش ، اینه طورسون طانالر ،
طالار اطرافه کوبك دامغالی یوزلرجه طایی ؛
ایکهدیر آت سسی ، قیصراق سسی کوم کوك اووایی .
کوندوزین کیمسه کوروتمز : قدین ، ارکك چالیشیر ؛
وارسه میدانده کزن طوس طوپاچ اوغلانلردر .
آقشام اولمازمی ، فقط ، طوپلار اهالییی اذان ،
صوك جماعت یری ، حتی ، آدام آلماز بعضاً .
کونش آفاقه هنوز عرض وداع ایتمشکن ،
بوکسهلیر کعبهیه طوغرولمش آلینلر یردن .
اوکجه بر دالغهلانیر ، صوکره ایدر هپسی قرار ؛
أورولور أکلی اوموزلرله بر ر جانلی حصار .
بو یامان صفلرك آهنکی حقیقت مدهش :
صانکه یالچین قایالر یان یانه پرچینلنمش ،
اویله بر جبهه کسیلمش که : مسلسل ایمان ؛

هانكی ایمانه طوقونسه‌ڭ طاشه‌جق اطمینان .
آه او یکپاره‌لك ایامی خیال اولدی بو کون ؛
ملتك حالنی کور ، صوکره‌ده ماضی‌یی دوشون .
کیم بو یالچین قایالر صارصیله‌جقدر دیردی ؟
اویله صارصیلدی که ادواره تزلزل ویردی !

*
* *

کویلونك برشیئی یوق ، صحتی ، اخلاقی بیتیك ؛
باق او صیرتنده‌کی میتنان بیله تیفتیك تیفتیك .
بر کمیك ، بر دریدر اولمدی قالدیسه دیری ؛
نرده اوّلکی رفاهك عجبا اونده بری ؟
طام چوکوك ، عرصه رهن ، باغچه‌یی اجرا ایستر ؛
بر قلم بورجه بدل فائضی ذفتر دفتر !
هیچ باقیم کورمدیکندن‌می نه‌دندر ، طوپراق ،
ویریلن تخمی‌ده انکار ایده‌جك ، اویله چوراق .
بره درت آلدیغی ییل کویلو ، أمین اول ، قودورور :
خار اورر بیتمیه‌جکمش کبی ، خرمن صاوورور .
اوغراماز ، کون قاووشور ، چیفتنه یاخود أوینه ؛
صباح اسقامبیل آتار قهوه‌ده ، آقشام دومینه .
مختصر ، غیر مفید علمی قادار دینی ؛
نه اوامر ، نه نواهی ، سچه‌مز هیچ برینی .
نمازك سمتنه بایراملری اوغرار ساده ؛

هیچ صو کورمز یوزینك دوشمانیدر سجاده .
هانی ، اوچ بش کیشیدن فضله مصلی آرامه؛
مسجد آنبارلق ایدر ، باشقه نه یاپسین ، امامه !
اوقومق بحثنی کچ .. چونکه او دفتر قاپالی ،
بر ردیف ضابطی مکتبلری دبوی پایه‌لی .
صیتمه، فحش ، ایچکی ، قومار ، دورلو فجایع صالغین..
صوکره سویلنمیه‌جك شکلی‌ده وار خسته‌لغك .
بر طرفدن بولانیر لونه حسابسز ناموس ؛
بر طرفدن سریلیر طوپراغه میلیونله نفوس .
هادی آلدیرمایه‌لم یوکسه‌له طورسون و فیات ،
نرده نقصانی تلافی ایده‌جك تازه حیات ؟
أوله‌نوب عائله تشکیلی بوکون زور کلیور ؛
کورویورسین یا نکاحلر نه قادار سیره‌لیور !
اسکیدن زورنالر اوتدکجه فضا ایکلردی ؛
او نه دهشتلی دوکونلر ، او نه درنکلردی !
قورولور میدانه خرمن کبی قیرق اللی سینی ؛
طابلالر یغمایه باشلار قویونك بسلیسنی .
اکثریا قات قات طاشوب اطرافه دوکلمش یاقه‌دن ؛
کوکسك ابعادی قابارد‌قجه کریلمش جامادان ؛
باشده آبانی صاریق ، تنده حلالی کوملك ؛
بلده لاهور شالی ، اوستنده او صوم صیرمه یلك ؛

دیزده قایطان چویرلمش چوخه‌دن صیقمه یوطوز ؛
عمجه‌لر، لوك كبی، باغداش قوره‌رق حلقه‌اولور.
سوفره‌نك هاله‌سی شكلنده طوزان ، قطری كنیش ،
بویی چپ چوره قیلاپدانله ظریف ایشلنمش ،
آگی آز پشكیری هر كس كوتورور دیزلرینه.
چوربادن صوكره أتك تورلوسی قالقوب ، یرینه ،
خمورك تورلوسی دولت كبی قوندقجه قونار .
سكز اون یرده كوكوملر متمادی قاینار .
تازه شربت صونولور تازه كسیلمش قارله ؛
بوزلو آیرانسه دونر اورته‌ده باقراجلرله .
اوكله اولمازمی ، جماعتله قیلارلر نمازی .
گولشك گوملر او اثناده مهیب ایجه سازی :
اوطورور بسلی داووللر یره شیشمان شیشمان ،
یرده كوسترمه‌یه باشلار قابالردن، او زمان ،
اویله ایكلركه زمین: قلب فضا « كوت ! كوت! » آتار؛
زورنانك تیزلری ، دیرسه‌كك ، یدی اقلیمی طوتار !
شیمدی ، حیوانلی، پایان ، قیز ، قادین، اوغلان، اركك؛
قوشاتیر ایپ چكیلن میدانی یوزلرجه اوبك .
بر طرفدن‌ده اینر نا متناهی آرابه ..
اینر اما او قادار سوسلوكه ، دیرسین : « عجبا ،
شو بیاض تنته‌لر آلتنده برر حجله‌می وار ؟ »

چکیلیر دیرکن اودوللر : سکز اون سچمه داوار ؛
ایکی باش ماندا، بر طای، طانا، طوپ طوپ طوقوما..
هله پشکیر کبی پشکشلری آرتیق صورما .
یاغ قازانلرله طورور ، طارتیسی یوق ، اولچوسی هیچ ؛
هانی ایستر سورون ، ایستر دوکون ، ایسترسه‌ڭ ایچ !
بونلرڭ هپسی بیتر ، بر هیجاندر بلیریر ؛
نه تماشادر او، تیتر طورور انسان تیر تیر .
بر بریندن داها موزون ایکی اوچ چیفت اندام ،
آتیلوب صحنه‌یه شاهین کبی ایتمزمی خرام ؛
سس ، صولوق چیقماز اولور ، هر کسی اورپرمه آلیر ؛
او کنیش یرده نفسلرله برابر طارالیر .
چونکه میدانده دکل ، سیره باقانلرده بیله ،
عاصمك دنکی هیا کل سچیلیر یوزلرله .
شیمدی ، صاغ قولده ، کوموش قاپلی بر بازوبند ،
بوینی میصقه‌یله دونانمش ، او یاریم دسته لوند ،
اوکجه پشرو یابه‌رق ، صوکره طوتوشمازلرمی ،
کولش آرتیق قیزیشیر ، خصمنی طارتار خصمی .
اوزانیر شیمدی کوکسلر ، قاووشور ؛ شیمدی‌ینه
طالغه چارپار کبی چارپار کریلوب بربرینه .
کیمی تك چاپرازه کیرمش ، متمادی سورویور ؛
کیمی شیرازه‌یی طارتوب آلیویرمش ، یورویور .

کیمی صارمه‌یله چوریسه‌م دییه صاردقجه صارار ؛
کیمی قیاچیق دوشونور، آتمق ایچون فرصت آرار .
عضلی گوگده‌لر آلتنده او بیچاره چاییر ،
سریلیر طوپراغه ، هم بر داها قالقارمی ؟ خاییر !
بو ال اکسه‌یله دوشورمش‌ده همان چوللانیور ؛
اوده قورتولمق ایچون تورلو اویون قوللانیور .
کیمی آلمش پاچا قاصناق ، او آچار ، خصمی دونر ؛
کیمی کونده‌یله کیدرکن طوپوق اللرده یکر .
کیمی جرأتلی اولور چیفته طالار ، هم‌ده قاپار ؛
کیمی باصقین چیقه‌رق قاز قانادندن چارپار .
سیر ایدن خلق‌ده بر گور : او نه جاندن خدمت ؛
او نه رقتلی آداملر ، او نه معصوم امّت !
یاریلان باشلری چوره‌یله بوغانلرمی دیدك ..
کوز سیلنلرمی دیدك ، انجیك اوغانلرمی دیدك ..
یاغ سورن باشقه ، صاران باشقه ، چوزنلر باشقه ؛
صو ویرن باشقه ، کوکوملرله کزنلر باشقه .
شان ، شرف دویغوسی ملتده ناصیل یوکسکسه ،
مرحمت حسی‌ده اویله‌یدی ، دکلیدی کوسه ؟
نه او ؟ بر شی دیمدك ...
— لچمشه ماضی دیرلر !
— طوغرو ، لکن ..

— بیراق ، اوغلم ، کله‌جکدن نه خبر ؟
— اونی الله بیلیر آنجاق .
— آزیجق قول‌ده بیلیر .
— بیله‌مز ، چونکه کورمز .
— ایی اما سزبیلیر :

اوروج صیجاقلره کلمش ، قیر آغاسی باقمش که :
صباحلر آقشام اولور شی دکل ، بو ، تیریاکی ؛
بوتون کون اسنه‌مه‌دن ، حدت ایتمه‌دن بیقمش ؛
آل آتله باغداشه‌رق « یا سفر ! » دیمش چیقمش .
طاقیم راحت ، پالا اویغون ، غزا مبارك اولا :
طاووقلی ، هندیلی کویلرده هفته‌لرجه مولا .
رفیقی آرپه‌یی بولمش ، کسر فریح و فخور ؛
بو درت او گون یوب ایستر صو کنده برده سحور !
بادهوا سوفره‌یه دوشدکمی خوش کچر رمضان ؛ [١]
مسافرم دییه انسان مقیم اولور بعضاً .
ناصیلسه بر کیجه بردوش کورور بزم یولجی ؛
صباحی بکلیه‌مز ، یوق‌یا خائنك اوروجی ،
اویاندیریر نه قادار کویلو وارسه ، دیر : چابوجاق ،
کیدك بولوك بکا بر شویله زورلو دوش یوره‌جق . [٢]

[١] « بادهوا » کلمه‌سنی سویلندیکی کبی اوقویه‌جغز : بەداوا .
[٢] « دوش یورمق » رؤیا تعبیر ایتمك .

چاریقجی عمی‌ـّـی صاغلیق ویرز جماعت‌ده،
— فقط سحورده یاتار ، قالقه‌ماز بو ساعتده .
بیراز صبرلی اولیك ..

— شیمدی ایسترم ، کله‌جك :
بن اویله بکله‌یه‌مم ، قالقه‌ماز دیمك نه دیمك ؟
چاریقجی عمی کان خلقی اوغراتیر قاپیدن .
ایکنجی دفعه کیرلر : — اوجاغکه دوشدك ، آمان ،
حریف لاف آکلامیور ، کل‌ده صوکره یات ، هایدی ؟!
— صباح صباح بو نه دوشدربه ؟ کورمز اولسه‌یدی !
هنوز یاتاغمه اوزاندم ؛ باقیکدی عکسیلکه ..
کیره‌مدیدی یا !

— سن کیت‌ده سوز کچیر دلی‌یه !
نه سویلسه‌ك قیزییور .. حق شاشیرتماسین قولنی .
آدامجغز چیقار اودن ، طوتار کویك یولنی ،
که اویقو سرسمی طاق دیر زاواللینك جانه ؛
دوشر کلنجه نهایت قیر آغاسنك یانه .
— آمان به عمی !
— نه وار ؟

— دوش یورارمیسین ؟

— به آدام ،

بیراز نفسلنه‌یم ، طورکه ، یورغونم ..

— طوردمام .

— نه‌دن ؟

فنامه کیدر بکه‌مك‌ده..

— واه ! واه ! واه !

— بیلیرمیسین که نه کوردم ..

— خیردر انشاءالله ؟

— یمك یبوب یاتیوردم ، تمام یاریدی کیجه ،
بر اویله حیوانه بیندم که سچمدم ایچه .

— یکی ، او بیندیکك آتمیدی ، آکلاسه‌ق ، نه‌یدی ؟

— بیلیرمی‌یم ؟ یالکز درت آیاقلی بر شیدی ..

قاطیرمی دیسه‌م ؟ اشکمی دیسه‌م ؟
اوکوزمی دیسه‌م ؟ اینکمی دیسه‌م ؟
آل آتمی دیسه‌م ؟ ایدیجمی دیسه‌م ؟
قویونمی دیسه‌م ؟ چیپچمی دیسه‌م ؟

— کوزل !

— بیراز یورودك ..

— کچدیکك ناصیل یردی؟

— ناصیل‌می‌یردی؟.... اونوتدم، کورورمیسین دردی؟

یوقوشمی دیسه‌م ؟ اینیشمی دیسه‌م؟
اوزونمی دیسه‌م ؟ کنیشمی‌دیسه‌م؟
چوراقمی دیسه‌م ؟ چایرمی دیسه‌م ؟

صولاقمی دیسه‌م ؟ خایرمی دیسه‌م ؟

— تمام ! ایلرده نه کوردك ؟

— ایلرده بر قوجامان

قارالتی واردی ..

— یکی ، اسمی یوقمی ؟

— بیلمم آمان !

آغاجمی دیسه‌م ؟ کوتوکمی دیسه‌م ؟

دیوارمی دیسه‌م ؟ هویوکمی دیسه‌م ؟

آغیلمی دیسه‌م ؟ حمامی دیسه‌م ؟

ییقیقمی دیسه‌م ؟ تمامی دیسه‌م ؟...

— یا صوکره ؟...

— قارشیمه ، باقدم ، دیکیلدی ..

— کیم ؟

— بر آدام ..

— طانیشدیکزمی ؟

— او ، بیلمم طانیرمی ، بن طانیمام ..

بابامی دیسه‌م ؟ قیزمی دیسه‌م ؟

خصممی دیسه‌م ؟ خیصیممی دیسه‌م ؟

چیفیتمی دیسه‌م ؟ کاوورمی دیسه‌م ؟

شودرمی دیسه‌م ؟ بودرمی دیسه‌م ؟...

— اوزاتما ، سن بولویورسین بلاکی اللهدن ..

بو : الده بر ؛ یالکز یك سچیلمیور نه‌زمان ..
بو کونمی دیسه‌م ؟ یارینمی دیسه‌م ؟
اوزاقمی دیسه‌م ؟ یاقینمی دیسه‌م ؟
یازین‌می دیسه‌م ؟ کوزین‌می دیسه‌م ؟
کوزین‌می دیسه‌م ؟ یازین‌می دیسه‌م ؟...
— نه‌قادارطوغرو! خواجه‌م ، خیره یورولماز بو کیدیش .
— سن اورؤیایه حقیقت دییبور ، تام بزم ایش .
حریفك حالنی کوردڭیا ، بو کون ملتده ،
عینی مسلکده ، اوفطرتده ، اوماهیتده .
طانیماز یندیکی مخلوقی ، سورر کور کورینه ؛
طانیماز کیتدیکی برهانکی طرف ، کوردیکی نه ؟
فکری یوق ، دویغوسی یوق ، صانکه یورور بر کوتوروم؛
بوده صاغلیقسه اکر بنجه مرجحدر اولوم .
اوچ بینسز قفالك سوقنه شاشقین کبی رام ؛
قیرباج آلتنده بوتون کون ، نه تظلم ، نه قیام .
طوتدڭ ، اوغلم ، بکا ماضیلری تصویر ایتدڭ ؛
کویلونك حالنی بیلمز ، دیه‌رك دیکلتدڭ .
خسته میدانده ، تداوی‌یه‌ده جداً محتاج ؛
یالکز کورملی‌یم نرده هکیم ؟ نرده علاج ؟
نسل حاضرکه صاریق کوردیمی ترذیل ایدییور ،
دفع اول اسقاطجی دیبور ، جرجی دیبور ، لشجی دیبور ..

خواجه زادهم ، نه سولو كمش او مكر واى جانه !
ديش بيلرمش سنه‌لردن بری توركك قاننه .
أميور فرصتى بولمش یاپيشوب ، هم نه أميش !
گه‌ نه بر شيمى عجب ، آه اونه طویماز شيمش !
نه او ، قيزدكمى ؟

ـــ خاير ، آكلارم امّا گه‌نه‌ يى ،
صاغديكز سزده عصرلرجه او صاغمال اينكى .
ـــ حقمزدر صاغارز : قهرينى چكدك اوقادار ،
بسلدك ..

ـ يا ؟

ـــ نه ديمك ؟

ـ بسلديكز ، حقك‌وار !
هانكيكز بر طوتام اوت ويردى ، بيراق بسله‌مه‌ يى ؟
ـــ بوقيدر مدرسه‌نك كويلوده اولسون امكى ؟
ـــ مكتبك ، بلكه .. فقط مدرسه‌نك ، هيچ اوممام .
ـــ قيزارم ها !

ـــ او سنك حق صريحكدرامام .
ـــ خلقه يول كوستره‌جك برقيلاغوز وار : علما .
قالانك هپسى‌ده بوش .

ـــ بوشدر، افنديم ، امّا ...

ـــ نه‌يمش امّاسى بكم ؟

— یوق ، شوسزك مدرسه‌لر ،
عصرك ایجابنه اویمقده عناد ایتمه‌لر ..
— کیدك اصلاح ایدك اویله‌یسه !
— حقیقت ، لازم .
— فقره کلسین‌می نه‌دیرسین ؟
— هادی ، کلسین باقالم .
— صوك زمانلرده حکومت شیماریق بردلی‌یی ،
کوتورور بریره والی دیه باغلار .
— نه‌ای !
— حریفك ایلك ایشی « تکمیل خواجه‌لر کلسین !» دیر .
که طبیعی بو آداملرده اجابتله کیدر .
اوکیجه تبریك ایله تقدیم ایچون آزچوق طورولور ؛
صوکره « مجلس » دینیلیر ، برقوجه دیوان قورولور .
شیمدی کر‌سی‌یه آبانسین‌ده سنك والی بك ،
نطقه کلسین‌می آدام ظن ایدرك کندینی ؟...
— أی ؟
نه‌دیمش ؟
— یوق ، نه‌گیرمش دیه صور ! معناسز
بریغین رابطه مشتاقی پراکنده لفظ ،
براتك یاوه صاچار ، بر سورو جنت صاوورور ؛
بوده یتمز کبی پش تختیه اوچ کره اورور ،

دیرکه :

«یکرمنجی عصر، فنلر، ذهنیتلر

ویره‌بیلمکله تبلر وتفاخرلر ایدر .

واقعا حالت روحیه‌سی وار اقوامك ؛

بو پرنسیپله ، فقط ، معشری پك اعظامك ،

بلکه فردیتی صارصار بیرز عکس العملی ..

ساده شأنیت احصاری طوروب دیکه‌ملی .

اجتهادی غلیانلرده مهمدر یا ، اصل ،

اقتصادی جریانلردر اولان مستحصل .

بونی تأمین ایده‌مزلرسه نهایت خواجه‌لر ،

اسقولاستیکله صنایع یوله کلمز ، پوجالار .

ایلك آدیمدر آته‌جقدر بونی البته علم ؛

پار پرنسیپ ، کلیك ، اصلاح مدارس دیه‌لم . »

— پار پرنسیپ‌می ؟ بایلدم به !

— فرانسزجه‌مه‌می ؟

یا حریفدن ده‌می اتشك صایوردك امامی ؟

— بردن اتشك دیمه ، بیچاره هنوز مسوده ..

نه یتیشکینلری وار ، طورسون او صاغلام شده .

— هانکی مسوده ؟ نه مسوده‌سی ؟ بر بیلمجه‌ده ..

— مرکبك ..

— ای ؟

ــ متكامل صوبى اولمازمى ؟

ــ نيچى ؟

ــ ايشته خلقتدن او صورتده چيقاز كن بياضى ؛

بويله بردن بره مسودهده فيرلار بعضى !

نه يسه كيچ فقره‌يه .

ــ نرده‌يدك ؟ أوت ، شيمدى نطق

بيتر امّا يايبلير مجلسه بر طوزغونلق .

چونكه املايه كلير هرزه دكل طويديغى شى !

صوكره قالقار خواجه‌لردن برى ، دير :

« والى بك »

شو خطابه‌يله طاوانلردن اوچان افكارى ،

طوتامازلرسه كوچوك كورمكز حضارى .

سزكه يكرمنجى عصرلرده‌سكز ، باقسه‌كزا ،

بزم اون دردينه دون باصمش اولان عصريمزه !

آلتى يوز ييل مى ، أوت ، تام او قادار لازمكه ،

قابل اولسون او بيوك نطقكزك ادراكى .

ساده « اصلاح مدارس » مى نه ، بر شى ديديكز ..

اونى آكلار كبى اولدقسه‌ده ايضاح ايديكز :

عجبا هانكى ضرورت سزى سوق ايتدى بوكا ؟

يا فساد اولمالى ميدانده‌كه اصلاح اولونه .

بونى بر كره قبول ايله‌ميز ، رد ايدرز .

صوكره ، بیچاره مدارس اوقادار صاحبسز ،
اوقادار باشدن آتیلمشده او حالیله ینه ،
دوشویور، قالقیور امّا کیدییور خدمتنه .
خلقك ارشادی‌میدر مقصد تأسیسی ؟ تمام :
شهره مفتی ویرییور ، منبره ، محرابه امام .
خطبا کز اورادندر ، اورادن واعظکز ؛
اورادندر خواجه‌کز، قیّمکز، حافظکر .
عدلی توزیع ایده‌جك حاکمه فقه اوکره‌دن او ؛
هله کوی کوی دولاشوب کویلویی انسان ایدن او .
شیمدی بر مسئله وار عرض ایده‌جك، چونکه دکر:
بونلرك هپسنه آز چوق یتیشن مدرسه‌لر،
بر زمان مفتقر اولمش‌می عجب خارجه ؟ یوق .
ایی امّا ، آبکم ، شویله بافینسه‌ق ، بر چوق ،
بر آلای مکتب عالی دینیلن یرلر وار؛
صوروکز بونلره ملت نه ویریر ؟ میلیونلر .
شونه ؟ ملکیه . بو ؟ طبیه . بو ؟ بحریه . اونه؟
اومی ؟ بیطر . بو ؟ زراعت . شو ؟ مهندسخانه .
چوق کوزل ، هیچ بری حقنده سوزم یوق ؛ یالکز ،
نه یتیشدیردی که شونلر عجبا ؟ آکلاتیکز .
ایشمز دوشدی‌می ترسانه‌یه ، یاخود دکیزه ،
مطلقا ، عادتمزدر ، قوشارز انکلیزه .

بر بیتیق کوپرو ایچون باچیقادن قالقه کلیر ؛
هکیمك حاذقی بیلمم نره‌دن جلب ایدیلیر .
مثلا بودجه حساباتی بوقدر چیقاران ..
هادی مالیه‌یه کلسین باقلم موسیو لوران .
هانی تزکاهلریکز نره‌ده ؟ صنایع نره‌ده ؟
یا بروکسلده ، یا برلینده ، یا مانچسترده !
بز نه‌مفتی ، نه امام ایسته‌مشز آوروپادن ؛
نه‌ده عقباده شفاعت دیلرز ریمپاپادن.
سز کیدك بونلری اصلاحه باقیك پیدرپی ؛
خواجه‌دن ، مدرسه‌دن واز کچیکز ، والی بك ! »

*
* *

نه‌دیدك فقره‌مه ؟

— اعلا ! بنی خبط ایتدك ، امام !

— بوله کل شویله بیراز ، نه‌یدی اوسوزلر ؟

— به‌خواجه‌م ،

سکا بز مدرسه‌نك خدمتی هیچ یوق دیمدك ؛
بربداهت بوکه انکاره چالیشمق دلیلك .
خلقی ارشاد ایده‌جك وارمی‌یا سزدن باشقه ؟
اونی انسان بیله صایماز متفکر طبقه !
کویلودن ملتك اولادی قاچارکن یان یان ،
سیزدیکز کویده‌کی عنصرله برابر یاشایان .

روحکز خلقمزڭ ، کویلومزڭ روحنه دنك؛
سوزیکز بر ، اوزیکز بر ، اونه مسعود آهنك !
بز بو آهنکی خراب ایتمیه جکدك ، ایتدك ؛
قاپانیر تورلو دکل آچدیغمز قانلی کدیك .
نه قادار بکزییورز شیمدی سقط بر دیواره ..
وحدتك ترتیز آلننده نه چیرکین بویاره !
هادی ایش کور باقلم ، وارمی که امکان ؟ نرده !
ایکیلك عزمکه حائل کسیلیر هر یرده .
نه دیسه‌ك ، دیکله‌میور ، نافله ، بر کیمسه بزی .
— اویدوروك سزده ، بکم ، خلقه بیراز کندیکزی .
— حقلیسین .
— آنقیری کیتمکه بو یول هیچ چیقماز .

— قونیه‌ده یدم ...

— خبرم یوق ، نه زمان ؟

— بیلدیر یاز .

شهری آز چوق بیلیر ، اطرافنی پك بیلمزدم؛
باری بر کویلری کورسه‌م ، دییه چیقدم ، کزدم .
یولده طویدم که : فلان ناحیه‌نك اعیانی ،
اوچ کون اول قوغیویرمش خواجه بیلمم فلانی ؛
هر کس اولادینی آلمش ، قاپادیلمش مکتب .

چوق فنا شی ! هله بر آگلایه‌لم ، نه‌یدی سبب .
هیچ ایشم یوق ، بوده اولدقجه مهم طوغروسی‌یا ،
کیده‌جك یولجی‌ده وار ، آقشامه اینه‌دك اورایه .
یاتسودن صوگره اهالی « بزه وعظ ایت . » دیدیلر ؛
چکدیلر آلتمه برجیلانی چیقمش میندر .
تخته صوردم ، سیلینوب چوره قادار یکرله ،
کلدی ، تا کوکسمه یاصلاندی سقط بررحله .
اولا حمدله‌دن ، صلوله‌دن باشلایه‌رق ،
کیرمه‌دن مقصده دیباجه‌یی سردم چابوجاق .
علمه قیمت ویرن آیاتی ، احادیثی بوتون ،
اوقودم ، حاصلی بلبل کبی اوتدم بن اوکون .
صوگره ، تأیید الٰهی اولاجق بسبللی ،
اویله برمسخره ایتدم که اوخائن جهلی ،
هانی کندم‌ده بکندم .

— آدام، آکلات ، نه‌دیدك ؟

— بری عقلده دکل .

— اویله‌می ؟

— باقدم ، صددك

تام زمانیدی ، اهالی‌یه چویردم یوزیمی ؛
آچدم آرتیق بوسفر آغزیمی ، یومدم کوزیمی :
هیچ معلم قوغولورمیمش ، آیول ، سویله‌یکز ؟

او سزك دولتكز ، نعمتكز ، هر شيكز .
خواجه حقيله برابر كله جك حق وارمی ؟
سيزی ميزانه چكركن بونی صورمازلرمی ؟
مسلمان، الده عصا ، بلده ديويت ، باشده صاريق؛
صو كره ، صيرتنده، يدك، شايلی بش اون دسته چاريق ؛
آلتی آيلق يولی، طاغ طاش ديميوب ، چيكنه يه رك ،
چين ماچينده كی بر علمی كيدوب اوكره نه جك .
هيچ دوشونمك ده می يوقدر ، به آدملر ، بونه ايش ؟
اك بويوك طالعی مولی سزه احسان ايتمش ،
هم ده تا اولديغكز موقعه كوندرمشكن ؛
تپديكز كندی كان نعمتی سرسملكدن !
چوق زمان كچميه جكدر كه بو نانكورلككز ،
نه فلاكتلره ميدان ويره جكدر كوروكز !
كويلرك يوزده بوكون سكسانی ، حتی ، خواجه سز ؛
سزده اونلر كبی جاهل قاله رق آكلايكز !
بر خطا اولدی ، ديبوب شيمدی پشيمانسكز آ . . .
نه چيقار ؟ كيتدی كيدن ، قييديكز اولاديكزه . . .

بوكا بكزر داها بر خيلی صاووردم ، اسدم ؛
سس ، نفس هپسی توكنمشدی ، نهايت كسدم .
صانيوردم كه دعادن قوجه مسجد ايكلر . .

اومدیغم چیقمادی هیچ : پك یاواش آمین دیدیلر .
چكیویردم اوزمان بن‌ده همان فاتحه‌یی .
یاته‌جغمز اوطه‌نك صاحبی مستانلی دایی ،
كتیریركن بنی ، صاغ الده فنر ، مسجددن ؛
« گورول گورول اوقویور هپ ، گوزول گورول اوقویور ؛
یا گیل‌ده بر ، دلی اوغلان ، باباك مزارده‌می ، صور ! »
دییبوریرمزمی ، نه‌دیرسین ؟
ــ آما پك خوش جداً .
ــ بونی طویدم زهر ایچمش كبی سرسملشدم ..
أوه كلدك ، حرنفك قلبنی آرتیق دشدم .
نه‌ده چوق شی بیلیورمش ، به خواجه‌م ، كویلو مكر !
ــ اویله‌در .
ــ سن‌ده شاشارسین ، هانی ، سویلرسه‌م اگر .
آ كلادم : بیلمیه‌جك تیلكی اونك بیلدیكنی .
ــ هادی نقل ایت باقالم شیمدی شوبیلكیجلكنی ؟
ــ دیدی :
« فتوایی ویرن محكمه ، یا كلیش ، كرچك ،
ایكی دعواجی نه‌سویلرسه بوتون دیكلیه‌جك .
اوزمان كسدیكی پارماق آجیماز ، آمنا ..
آما هپ بر طرفك آغزینه باقمق ، او فنا .
بنم آرقه‌مده‌كی دوشمان بكا مولدمی اوقور ؟

طورکه بن سویلیه‌یم برده ، قوزوم ، سن هله طور !
کویلو جاهلسه‌ده حیوانمی دیمکدر ؟ نه دیمك !
کیم تپر نعمتی ؟ انسان مکر اولسون اتشك .
قوجه بر ناحیه تیتره‌شدك ، اودونسز یاتدق ؛
او بویوك مکتبی کوردك یا ، قیشین بز چاتدق .
کیمسه اولادینی جاهل قومق ایسترمی آیول ؟
بزه لازم ایکی شی وار : بری مکتب ، بری یول .
نه‌یه تورکك جانی یانغین و نه‌یه ملت کریدر ؛
آکلادق بز بونی ، آزچوق ، سنه‌لردن بریدر .
صوکره باقدق که حکومتدن اوموب طوردقجه ،
نه مهندس ویره‌جکلر بزه ، آرتیق ، نه خواجه .
پاره بزدن ، خواجه سزدن دیویردك .. اوزمان ،
چیقه کلزمی بو صویسز ، آمان اللهم آمان !
سن ، اوغول ، ازبره چالدك بزه آقشام ، قاره‌یی ..
کورملیدك او معلم دینیلن مسخره‌یی .
کبریر ، جامعه کیرمز ، نه اوروج وار ، نه نماز ؛
غسل آبدستنی الله بیلیر اما طانیماز .
یلده ایزلر بیراقیر کزدیکی برچیش قوقوسی ؛
ابه‌نك تکنه‌سی عمرنده پیسك کوردیکی صو !
قاینایوب چیفته قازان ، آقسه‌ده چاه‌چاق چاه‌چاق ،
بونی بیلمم که یارین هانکی امام پاقلایه‌جق ؟

خویی دیرسه‌ك ، بر آداجیل كه صوقولماز آدامه ..
باری بر پارچه آلیشسه‌یدی یاصوك سوك ، آرامه !
بوله كلمز شهرك صویسزی ، بوقدر قولایی .
یا كیلوب خوش بش ایدن اولدیمی ، طیمازده آیی ،
برباقار انسانه یان‌یان كه ، یوز اولمش ماندا ،
جانی یاندقجه ، دونر اویله باقار نعلبنده .
بر سلام ویر به حریف ! آغزك آشیمازیا .. خایر ،
نه بیلیر ویرمه‌یی حیوان ، نه‌ده سن ویرسه‌ك آلیر .
یاغلی یر ، چشمه‌یه كیتمز ؛ صودوكر ، ال ییقاماز ؛
هله طیرناقلری برقازمه كه انسان باقاماز .
قفا اورمان كبی ، لكن ، اوبیق هپ بودانیر ؛
نه عیبدر دیسه‌ك آ كلار ، نه توكورسه‌ك اوطانیر .
ترتمیز یرلره كیپ كیرلی فوطینلرله طالار ؛
قالدیریمدن داها برباد اولور آرتیق اوطه‌لر ؛
اورتو ، میندر بولانیر هپسی ، باقارسین ، چاموره .
صو مهندسلری كلمشدی .. حریفلر كاوور آ ،
نه‌مه لازم بزی انجیتمدیلر ذره قادار ؛
اینان اوغلم ، داها انصافلی ایمش چورباجیلر !
طاتلی یوز ، بال كبی سوز .. باشقه نه ایستر كویلو ؟
آدام آلداتمایی اعلا بیلیور قحبه‌دولی !
نه ایچون واردی ، نه سجاده‌یه چیزمه‌یله باصان ؟

نه دییم دینلری باطلسه ، حریفلر انسان .
هیچ آییق کزدیکی اولمازیا بزم فارماصونك ..
ایچکی یوزلر صویی ، اخلاقی بر بیلسه‌ڭ اونك !
شیمدی ایستر بنی سن حقلی کور ، ایستر حقسز ،
اویله دولت کبی ، نعمت کبی لافلر بکا ویز !
علمی یوتدورسه خیر یوق بو مصیبتلردن ..
بیراقیك اوعلمی ، جاهللکه راضی‌یم بن . »
— حقی وار .
— پك کوزل امّا ، بو ایشك یوق که صوکی .
قابادق مکتبی ، قوغدق دیه‌لم فارماصونی ،
باشی بوش کویلونك اولادینی کیملر یده‌جك ؟
آدام ایستر اوکا انسانلغی تلقین ایده‌جك .
بونی نردن بولالم ؟ کیملره ایصمارلایه‌لم ؛
اوکیجه قاچ تزکاهمز وار ، باقلم ، بر صایه‌لم ..
— پك اوزون بویلی حساب ایتمه ، نه‌در مسئله که ؟
هرکسك بیلدیکی شی : مدرسه ، بر ، مکتب ، ایکی .
- ایشته عرض ایلیورم ذات فضیلانه کزه :
ایکیسندن‌ده خیر یوق بو شرائطله بزه .
— غالبا سن یکیدن قیزدیره‌جقسین کوسه‌یی ؟
سویله ، میراث یدی بك ، کیمدی یبقان مدرسه‌یی ؟
بزمی بز ، سزمیسکز ؟ سزسکز البت .

— البت !

— يېقديكز قازمه‌يه قوت ، نه‌ده سرعتله !

— أوت .

— برهنرمش كبي اقرار ايدييور آغزيله ..

— چونكه مكتب ياپه‌جقدق اونك اقتضيله .

— چونكه مكتب ياپه‌جقمش !... نه‌قولاى سويله‌مسى !
بر كومس ياپديغكز وارمى كه ، برقاز كومسى ؟

— انقلاب امتنك شانى ياقوب يېقمقدر .

— سزه چيلغين ديه‌ين وارسه ، قوزوم ، احمقدر .
يېقمق انسانلره ياپمق كبي قيمت‌مى ويرر ؟
اونى الك چولپا حريفلرده ، امين اول ، بجرير .
ساده سن كوستريور « ايشته بودرقبه ! » ديه ؛
ايكى ايرغادله اينر شيمدى سليمانيه .
آما كل قلديره‌لم ديندمى ، هيهات ، اوزمان ،
برسليمان داها لازم يكيدن ، برده سنان .
بونلرك وارمى سزك ليسته‌ده هيچ بكزرى ، يوق .
يانه‌وار ؟ برقورو ديل ، سز بويوروك ، قارنم طوق !
اوتمه‌ييك نافله بايقوش كبي قا شيمده ، سوصلك !

— مرتجعسين نه امام ؟

— مرتجم ، حمد اولسون .

— هله باق ، حمد ايدييور !

— حمد ایدییورسه‌م ، یریدر :
شافعینك‌می ، کیمکدر اوشعر ؟
— هانکی شعر ؟
— هانی « پیغمبرك اولادینی جاندن سومك ،
رافضیلکسه..
— أوت ،
— « برده بشر ، کوکده ملك ،
رافضیدر بو ، دیسین هپسی‌ده حقمده بنم ،
بن‌اویم ، ایشته .. » دییور ..
— بیلدم ، أوت .
— قائلی کیم ؟
— شافعی ظن ایدرم ، نه‌یسه ، فقط مقصدیکز ؟
شونی لطفاً بکا تشریح ایدیکز ، آکلادیکز .
— بیقیلان یوردیمه جنت دیه‌مم، معذورم ؛
هانی معموره ؟ خرابه‌یله بنم نه‌یدی زورم ؛
هکبه صیرتنده « عدالت » دیله‌نیرکن ملت ،
مستریح اولمانك امکانی‌می وار ، انصاف ایت ؟
« یاشاسین ! » معجونی اعلا ایدی ، یوت ، کیفکه باق ؛
طوتمیور شیمدی ، فقط ، بیك یالا پارماق پارماق .
— نه‌یه تیریا کیسی اولدك بوقادار سن‌ده آیول ؟
طوتمیور ، چونکه آلیشدك .. نه‌یه‌یدك بول بول .

هم بزم معجونی یك خبر پالامق طوغرومی یا ؟
— طور جانم ! بن قیزازم بویله وقتسز شاقه‌یه ..
سوزی تكمیل ایده‌یم ..
— صوڭره بیتیر ، دیكله بیراز :
بر یوتار ، بش یوتار ، آفیونكشی آفیون طوتماز ؛
دیركه : طوپراقمی ، نه‌زقیم بو ؟ واروب آكلامالی .
آچیلیر قورنه باشندن ، صیریر پشمالی ،
نعلینك صیرتنه آتلار ، سوزه‌رك طوغرو كیدر ،
هانكی عطارسه ، بولور : «طوتمادی یاهو ، بنه ! » دیر .
كونه‌دن چاتلایه طورسون بیریكن چارشی ، پازار ؛
«بوقدر طوتدیغی یمزمی قوزوم ؟ » دیر عطار .
سزده آرتیق اوزون ایتمكده‌سكز ، هم یك اوزون ؛
اوچ ساعت اسنه‌مه‌دن دیكله‌دیكم نطقكزك ،
«یاشاسین ! » معجونی پیمانهٔ الهامی بوتون ،
هانی ، سرخوش قوشه دوندك ، متمادی اوتدك !
— بیراق اوغلم ، یتر آرتیق ، شاقه‌نك وقتی دكل .
— سن‌ده ، اویله‌یسه ، بزم معجونه باش كسمه‌یی بیل !
— ساده بر «بال» دییوریمكه آغیز طاتلانسه ،
آری اوچمش دیه ، قاچمش دیه هیچ چكمه طاسه .
آغلاسین ماتك اولادی‌ده بانغیر بانغیر ،
طورما حریتی آلدق دییه سن تورکو چاغیر !

ظلمی آلقیشلایه‌مام ، ظالمی اصلا سوه‌مم ؛
کالنك کبی ایچون کچمشه قالقوب سوکه‌مم .
بری اجدادیمه صالدیردیمی ، حتی ، بوغارم ..
— بوغامازسین که !

— هیچ اولمازسه یانمدن قوغارم .
اوچ بوچوق صویسزك آردنده زاغاراق یاپه‌مام ؛
هله حق نامنه حقسزلغه اولسه‌م طاپه‌مام .

طوغدیغمدن بریدر عاشقم استقلاله ،
بکا هیچ طاسمه‌لق ایتمش دکل آلتون لاله .
یوموشاق باشلی ایسه‌م ، کیم دیدی اویصال قویونم؟
کسیلیر ، بلکه ، فقط چکمه‌یه کلمز بویونم .
قانایان بر یاره کوردم‌می یامار تا جکرم ،
اونی دیندیرمك ایچون قامچی یرم ، چیفته یرم .
آدام آلدیرماده کج کیت ، دییه‌مم ، آلدیریرم :
چیکنه‌رم ، چیکنه‌نیرم ، حتی طوتار قالدیریرم .
ظالمك خصمی‌یم اما سورم مظلومی ...
ارتجاعك شو سزك لهجه‌ده معناسی بومی ؟
— یوق جانم !

— یوق دیمه !

— افراط ایدیورسین کوسه ..
— یا ؟

ایشته بن مرتجع ، کلسین ایشیتسین دنیا !
هم‌ده باش مرتجع ، پاتلاسه کز ، چاتلاسه کز !
هادی قانونکز آصسین بنی ، یاخود یاسا کز !

— یاسا یوق شیمدی .

— نه‌دن ، بیتدیمی ؟

— چوقدن بیتدی .

— دده جنکیزیا ؟

— بیراق ، دردیمی دشدك : کیتدی !

— کتیریرلر ینه لازمسه ..

— خایر ، کیتدی کیدر .

— دیمه اوغلم !

— یا نزم دوشمانمزمش اومکر ..

دده کزدر دیه بر قحبه چیفیتمش یامایان ..

— سزه‌ها ؟

— اویله‌یا ، چوق کچمدی ، لکن ، آرادن ، کلدی بر باشقه کاوورجق ، دیدی « جنکیزله ، آیول ، بوخیصیملیق نه‌دن چیقدی که ، سز تورك ، اوموغول !..»

— صوکره ؟

— هیچ

— هیچمی ؟

— سونوب کیتدی اوقیزغین پیاسه .

— همده بر پوفله !

— اوت ، شیمدی نه خاقان ، نه یاسا !

— کیمسه معقول کفره‌یمش ، اوحریف .

— صورما کوسه‌م ..

— چوق شکر سزده‌ده پك یوق ، دکل اما سرسم !

— ایکنه‌لرسین شوبنم نسلمی یوز بولدقجه ،

سکا الماس کبی حریق کیم ویردی ، خواجه ؟

نه‌یامان شیدی اونوتدکمی او استبدادی ؟

هپ فجایعدی ، حیاتك هله هیچ یوقدی طادی .

ملتك بکزی صارارمش ، ایشیدیلمزدی رفاه ؛

هرنفس درت الفك صیرتنه بینمش بر « آه ! »

اونه کونلر ...

— بنی قیزدیرمایه سویلر مخصوص ،

یتر آرتیق !

— نه‌یه ؟

— ازبر بیلیرم هپسنی ، صوص !

— نه‌توخافسین ! بکادوکدورمه‌یه‌جکسین‌ایچمی ..

— یوق پاشام ، سزده‌توخافلق ، اوبنم حدممی ؟

— مستبدلرده کم آلماز صوبی چیقدك ، کیت کیت ،

سن که حریت ایچون نفی اولونوردك ، آتیریت !

ایشی یوق ، شیمدی مخالفلکه صارمش دردی ..

— خواجه رحمتلی کرامت کبی سوز سویلردی..

— باری طوتدکمی ؟

— نه‌ممکن ؟ اوزمان نرده عقل ؟

— صو کره‌دن کلدیکی ثابت‌می افندیمجه ، ناصیل ؟

— دوکرم ها !

— هادی دوکمش قادار اول !

— طور به آدام ،

دیکله ، زوز کلکی ترك ایت !

— سکا ترك ایتدم ، امام !

— نه‌دییوردم به؟..

— یا کوردکمی ، قفاك عینی قفا!

«خواجه رحمتلی» دیدك ، اویله کیریشدکدی لافه.

— أوت ، اوغلم ، خواجه سومزدی ، بیلیردم ، سرایی؛ آما سوکمزدی‌ده خوشلانمدیغندن طولایی .

واردی بردویغوسی بسبللی که ...

— بیلمم ، وارمش ..

پادشاه دیندیمی ، چوقلق دیل اوزاتمازلرمش!

— هیچ اونوتمام ، خواجه‌زاده‌م که ، صیجاق بر کوندی ، باغچه‌ده‌یدك ، بکا برپارچه باباك کوسکوندی .

— سکا دوشکوندی بابام ، کوسدیکی اولمازدی آما ..

— بوش بوغازسین دییه قیزمشدی .

— كرامت !

— صورما !

بوس بوتون قیزدیره‌یم باری ، دیدم ..

— یا ؟ چوق ایی :

چیوی ، برعنعه‌در بزده ، سوکرمش چیوی‌یی .

— « اورته‌لق شویله فنا ، بویله مذبذب ایشلر ؛
آه او بیلدیزده‌کی بایقوش أولوویرمزسه اکر ،
عاقبت چوق کوتو ...» دیباجهٔ معلومیله ،
سوزه کیردم .

— قیزییورمیدی ؟

— خایر .

— تکمیلله !

— بیراقان وارمی‌که ؟ رحمتلی بابالك طوغرولارق ،
دیدی :

« اوغلم ، بو تمی نه‌یه بکزر ، بکا باق :
اشکلرك جانی یوکدن یانار ، آمان ، دیرلر ،
نه‌در بو چکدیکمز درد ، او چیفته چیفته سمر !
بربله اوضراشیورکن کلیر چاتار او بری ؛
کلیرکه طاش کبی خائن ، هم اسکیسندن ایری .
سمرجی اوسته کیرسه‌یدی .. دکمیك کیفه !
أوت ، کیرملیدر انکسار ایدك حریفه .

زاواللی اوسته کوچر بر کون عاقبت ، آنجاق ،
مقامی اویله اوزون بویلو نرده بوش قالەجق ؟
چیراقمی ، قالفەمی ، کیم وارسه یاصلانیر کوشەیه ؛
آغاج یونار طورور آرتیق کان کیدن اشکه .
آدام مکر عجمیمش ، سمرسه خیلی هنر ؛
صیره یله بیطری بویلار زاواللی مرکبلر .
بوتون او بللر ، اوموزلر چورور چورور اویولور ؛
صوکنده هر برینك صیرتی یمیشیل أت اولور .
« کیدن سمرجی‌یی ، دیرلر ، بولورمی‌یز شیمدی ؟
یا بویله قالفه دکل ، باش بایاغی معلمدی .
ناصیلده قدرینی وقتیله بیلمدك ، توخاف ایش :
سمر دکلمش او رحمتلینك کی دولتمش ! »

نصیحتم سکا : هرزه‌یله اشتغالی بیراق ؛
آداملغك یولی نردنسه ، بولده کیرمه‌یه باق .
آدامیسین : ابدیاً جهانده حرسین ، کز ؛
بولار طاقوب سنی بر کیمسه‌جك سوزوکلیه‌مز .
آدام دکلیسین اوغلم : کوکللیسین سمره ؛
کفر صاوورمه بویون کسدیکك سمرجیلره ،
ـــ سن ایشلك یوقسه دویرچاملری پالدیر کولدور ؛
نسلمك شویله دونوب باقماسی حتی ذلدر .
کوزم اکسه‌مده دکل ، کورملی‌یم بن اوکمی ؛

کسدك آندق هله ماضی دینیلن کور دوکومی !
نه‌زماندن بریدر باغلی‌یز آرتیق بیقدق ؛
دمیر آلدق او سزك عنعنه‌لکدن چیقدق .
— بوپا یالکز آچیلیك شاید اوطورمازسه کمی !
بو تنزه ، جیجی بك ، طوغروجه کاغدخانه‌یه‌می ؟
— خایر ، انکینلری بر برلچه‌رك ، غایه‌مزه .
— هله بر کره چیقیك مرمره‌دن آق دکزه !
فقره کلسین‌می ؟

— ایشلك فقره‌جلیق‌ذاتاً امام !
قورقارم چام دویرزسین ینه ..

— بیلمم چام مام !
«بوجالارکن باقار اوستنده‌کی قایدان عجمی ،
صاریلیر بر قایانك بوینه بیچاره کمی .
«بونه‌در ، بك بابا ، بیتدکمی ، نه اولدق ؟ » دیرلر ؛
کیمی اوراد اوقور اوفلر ، کیمی یاردیم بکلر .
«یوق جانم ! دیر ، حاجی قاپدان ، بیریکن یولجیلره :
صو توکنمش ، خبرم یوق ، بویورولك ایشته قاره !»
سزده ، اوغلم ، بومهارتده ، بوجرأتده‌سکز :
کمی یوزدورمك ایچون قالمادی میدانده دکیز !
— دیکله بر فقره‌ده بندن باقالم شیمدی .

— اولور .

— «دور سابقده قضا تکنه‌سی بر کهنه واپور ،
آق دکیز خطنه تخصیص ایدیلیر بول کیسه‌دن .
اسکی قاپدان «کیده‌م ، دیر ، کتیرك وارسه کیدن .»
یکی قاپدان کله‌رك ، طوغرو چیقار موقعنه .
آدامك طالعی اولدقجه کوزلمش که ینه ،
یل اوفورسون ، صو کوتورسون دییه بکلتمز پك ،
کیجه قالقار بو عدم پوسطه‌سی ازمیر دییه‌رك .
کوکصوده یمش کبی فیش فیش یوزه طورسون مسکین..
دکزك نشئه‌سی اعلا ، هوا انفس ... لکن ،
بر طرفدن ویریویرمزمی نهایت پاطلاق ،
تکنه کور قاندیل اولور ، یولجیلر آللاق بوللاق .
شیمدی بیچاره سواری‌یه نه طوروار ، نه اوطور ؛
دیکله‌نیر فرض ایدرك بر چوق امرلر صاوورور :
«کتیرك خریطه‌یی ! » دیر ؛ باقسه‌که ماشاءالله :
شیله ، بارطین ، قیزیل ایرماق .. کوزلم ، بحرسیاه !
«آق دکز یوقمی ؟ خایر یوق — بو ناصیل قاپدانلق؟
— حقلیسین ، بك بابا ، کوندرمدیلر ، چوق یازدق .»
اکیلیر صوکره باقار : ابره‌سی یوق بر پوصوله ..
یورومز ازبره ، یاهو ، کمی ، ایواهلر اولا !
بورا اسدکجه اسر ، طالغه‌لر آزدقجه آزار ..
«کتیرك ابره‌یی ! » دیر ، بولمانك امکانی‌می وار ؟

« ابره یوق ، بك بابا ، بیلمم نه کتیرسه‌ك ؟ » دیرلر ..
اوده « اویله‌یسه شهادت کتیرك ! » دیر بو سفر .

*
* *

ویردیکك تك سیلیك اونلقدی ، بری عکسی امام ،
اولاجق سوزمی طوقوز قبه‌لی ، چین چینلی حمام ؟
بزه دولت دییه تسلیم اولونان شی نه‌یدی ؟
چارپه‌جق ساحل آرار ، قوپ قورو بر تکنه‌یدی !
اون سکز میل‌می کیده‌یدك ؟ باتیریردق ..
— ابی ؟
باتمادق بر یریکز قالدیمی ، بیلسه‌م ، جیجی بك ؟
« دورسابق‌»می دیدك شیمدی ؟.. الکده‌یسه ، چویر ،
اکسه‌سندن طوتوب ایام‌ده کلسین او دور .
ملتك بش پاره‌سز اونده ، امین اول ،یدیسی !
کوندوزین آچ طولاشیر ، آقشامه قیرق او کدیسی !
یاتیرك عالمی چاودار قاریشیق مزبله‌یه ؛
نه بو ؟ اکمك ! دییه دنیایی ویرك ولوله‌یه .
خسته‌لق ، کهله ، سفالت صاره طورسون ،قول‌قول ،
ساده سیز سیره باقیك !
— حرب عمومی بو ، آیول !
— دورسابقده کبرمزدی آدام بویله ذلیل ،
دیری بریانده اوزامش ، اولو بریانده سفیل .

— نه‌یه حریت ایچون سورگونه کیتدگدی ؟

— أوت ،

کیتدم اممّا بو دکل بکله‌دیکم حریت .
ذاتاً اعلان ایدیلیرکن ایشی چاقشدمیا ...
چاتلاسه‌ك خیره یورولمازدی او مسکین رؤیا !
نه‌حریفلر ، نه‌قیلیقلر ، نه‌نطقلردی ، دوشون !

— دوشونور ، عرض ایده‌رم صوکره !

— اونوتمام ، برکون ،

باب عالی یوقوشندن چیقیوردم ، باقدم :
یولی بویدن بویه طوتمش ألی باراقلی طاقیم .
کزییور باشلرك اوستنده کگیزدن برسس .
چومه‌لوب، صالیه سوموك ، آغلایه طورسون هرکس ،
بن کورور کورمز أوتن زورنایی برایرکیلدم ...
آی ، ظهوری‌یه چیقان مسخره ! بیلدم .. بیلدم ...
دکیشن بربری یوق ، دیکله‌یه‌مم کیم نه‌دیسه .
ینه برقیل کچه آلتنده قاپانمش اکسه ؛
ینه بیللرجه حمامسزکه بویون موس موردار ؛
ینه پارماق کبی ، آفاقه باتان ، طیرناقلر ؛
ینه مردانه کچیرمش کبی یاقین بریوز ،
که حیا نامنه تك عارضه بیلمز ، دوم دوز !
ینه برطاتسز آلین ، یاصصی بورون ، باصمه چکه ...

هپ او ، هیچ باشقه دکل ، کوردیکم اولکی سنه .

— کیمدی ، آکلات شونی ؟

— قوزغونجغه کچدم بر کون ،

مثلانك کوشکنه یاقلاشمادن ایتمزمی سوکون ،

بلکه قیرق اللی کوپك ، خاولایه‌رق ، نردنسه ..

— آما هیچ صاقلامه : قورقوبده اوطوردکمی کوسه ؟

— کوسه دنیاده سنك سویلدیکك خلطی یمز ؛

پارچه‌لار ، بلکه ، فقط اوستمه ایتلر سیبه‌مز .

— هادی اویله‌یسه ، خواجه‌م ، سل‌ّعصا ایتده یاناش !

— صالدیران یوقدی که .. دیر کن ، قوجامان بر قاره‌باش ،

قارشیدن باشلادی سس ویرمه‌یه ..

— لکن بویامان ،

قوناغك بکجیسی بسبللی ..

— دکلمش ، طور آمان !

اوایچردن ، بویکیتلرده طیشاردن اورودی ؛

بر آغیز قاوغاسیدر آلدی ، طبیعی ، یورودی .

قاره باش صوصدی نه‌دن صوکره ، کوپکلر یاتدی ؛

شیمدی آفاقی کوموش قهقهه‌لر چینلاتدی .

قاپیدن بر کوره‌یم شویله ، دیدم ، وای جانمه :

آدام اولمش قاره باش ، کچدی بکك تایانمه .

بن شاشیرمش باقیوردم که‌صدالر دینندی ؛

قاره باش صالطه طورورکن دونه‌رك سیلکیندی ،
اولدی برزیللی کوچك ، اوینادی هوپ هوپ کوبکی ؛
هانی وارمش کبی قارننده بش آیلق ببکی !
قاره باش صوکره ظهوری‌یه‌ده چیقسین‌می سکا ؟
هم ناصیل ، طاش چیقاریر ، بلکه ، بورونسز حسنه .
نه‌عرب قالدی ، نه‌لاز قالدی ، نه‌چرکس ، نه‌یوماق ،
اویله برکسدی که تقلیدلری ، بیتدم ..

— هله باق !

چوق کوبك اوغلیمش !

— أوت ، بك‌ده اوتانماز شیدی ..

— پارصه چوقمیدی ؟

— بیراق ، طوپلاسین ، اوغلم ، دکدی .

قاچیرانلر بیله اولمش ، اوقادار کولمشدك .
ایشته یاوروم ، بواوموزلرده کزن دیللی دودوك ،
خاولایان ، زیل طاقینان ، صوکره ظهوری‌یه طالان ،
اوبزم صویتارینك کندی دکلیدی ؟

— یالان !

— قاره باش کل ! دییه‌جکدم ..

— دیه‌مشدك یا ، صاقین ؟

— نه دیدم ، بیلمیورم ، تا اوته‌دن برچاپقین ،
غالیا سزدی که ، یکدن دیدی : « خلط ایتمه صوفی !

کوردیکك فسلی سنك ملتگك فیلسوفی .
بو وامثالی دهالر طوتوبور مملکتی.
سن بوشنلکلری کوردکسه کیمك معرفتی ؟ »
دیدم : « ازبرلیه‌لم ، صایسه‌گا ، اوغلم ، بر بر ،
شو دهالر دیدیکك قاچ کیشیدر ، کیملردر ؟
— « اجتماعی بری ، دهشتلی سیاسی او بری ؛
هله مالیه‌جیمز یوقمی ، بو علمك پیری .»
صایی دولشدی ، فقط بنده توکنمشدی صفر ؛
دون ایشلك یوقسه فیریلداق کبی آرتیق فیرفیر .
بویله بر قورقو کچیرمش دکلم عمرمده ؛
بکزه‌دم کیتدی اوکون نشوه‌سی قاچمش کرده .
— ینه بر فقره‌می پرلشدیره‌جکسین آردیه ؟
— هانی واعظ کچینن مسخره شیلر واریا ،
دیرکه بردانه‌سی پش تخته‌یی یومروقلایه‌رق :
دیکله دنیا نه‌نك اوستنده طورور هی آواناق !
یرك آلتنده اوکوز وار ، اونك آلتنده بالیق ؛
اونك آلتنده‌ده بر زورلو دکیز وار قایالیق .
اوته دن کرد آتیلیر :
— طوغرومی دیرسین به خواجه ؟
— نه‌دیمك طوغرومی دیرسین ؟ کیدی جاهل عمجه !
سوزلرم باصمه دکل ، یازمه کتابدن تکمیل ؛

کیم ایناغازسه قیزیل کافر اولور بویله‌جه بیل .
— راحتم یوق بنم اویله‌یسه بو کوندن صوکره ؛
کومولوب قورتولایم باری همان برچوقوره .
— نه زورك وار به آدام ؟
— آ کلاته‌یم طورکه خواجه‌م :
بن بودنیایی کوروردم‌ده صانیردم صاغلام .
نه چوروکمش او مکر سن شو بنم بختمه باق :
طوتالیم شیمدی اوکوز طوردی ، بالیق طورمایه‌جق؛
دیه‌لم هایدی بالیق طوردی بیراز بولدی دیم ،
یا دکیز ؟... هیچ دیی یوقمش بوایشك.. اورت که‌اوله‌م !

*
* *

نه‌دیدك فقره‌مه ؟
— غایتله فنا.
— وای ؟
— دیکله :
مملکت محو اولویور ، باقسه‌کا ، بدبینلکله .
بن که اجداده سوکن مسخره‌لردن دکلم ،
آکارم هپسنی رحمتله .. فقط منفعلم .
— نه‌یه ؟
— زرق ایتمه‌دیلر قلبمه برطامله امید .
خواجه ، دنیاده یاشامزیاشامقدن نومید .

داها مکتبده چوجوقدق ، بزی بیلیردی حیات ؛
اویسه هیچ قورقو نه‌در ، بیلمیه‌جکدك ، هیهات !
نسلم اور ککمش ، أوت ، یوقدی که اور کوتمه‌یه‌نی ؛
« یورو اوغلم ! » دیه تشجیع ایده‌جك یرده نی ،
دیکدیلر قارشیمه برفاپ قاره مستقبل که ،
اویله قورقونج اولاماز خوابلاسه دیولر بلکه !
بکا دیابه چیقارکن « باته‌جقسین ! » دیدیلر ..
چیقمادن باتمه‌یی اوکرن، نه‌قادار صاچمه هنر !
یأسی ازبر بیلیرم ، عزمی یوزندن طانیام ؛
اوقوتان بویله اوقوتمشدی ، بکنمدکمی امام ؟
ـــ چالدی ، لکن ، اویالان بلمه‌دیکك استقبال .
.. هادی چالمش دیه‌لم ، کیمدر عائدکه وبال ؛
برایشیق کوسترن اولسه‌یدی اکر ، نك برایشیق ،
بز اوظلمتلری بیك پارچه ایدوب چیقمشدق .
ایکی اوچ یوز سنه‌در سریه‌میور بزده شباب ؛
چونکه بیچاره‌نك آتیسنه ایمانی خراب .
حسی یوق ، فکری بوزوق ، عزمی دیرسه‌ڭ : مفلوج ..
هانی روحنده اوحقسزلغه عصیان ، اوخروج ؟
قارشیدن زنده کوروورسین ، صوقولورسین که : یاریم ..
یاندق اجدادیمزڭ نازینه ، حالا یانارم !
یأسی تکفیر ایدن ایمانه اولسون که یمین ،

بزه تلقین امید ایتمدیلر ، یوقسه بودین ،
ینه دنیالره یایمشدی یشیل کولکه‌سنی ؛
ینه حقك سسی بوغمشدی ضلالك سسنی .
مسلمانلق بو دکل ، بز یولمزدن صاپدق ،
طاپه‌جق بر پوتمز یوقدی ، اوزندك ، یاپدق !
کوره‌یم کل‌ده بویوك بیلدیکك اللهی قاییر ..
هانی ، توفیق الٰهی‌یه قانان وارمی ؟ خاییر .
یا سنك عالم اسلامك ایناتمش یأسه ؛
دین رسمیسی اودر ، واز کچه‌مز کیم نه دیسه !
اوکجه درت قطعه‌یی آلت اوست ایدن ایمان متین؛
صوکره ، درت یوز بو قادار میلیون آدام ، هپسی جبین!
شرقه این ، مغربه یوکسل ، کوره‌مزسین غلیان ..
ناصیل اولمش‌ده اویوشمش بوتون امته‌کی قان ؟
نه یه طونمش‌ده بو شوکت ، بو شهامت دینی ،
بندن امساك ایدییور جدیه بذل ایتدیکنی ؟
یاشامق حق صریحمی‌می ؟ أوت . بر منطق ،
بونی انکار ایده‌مز ، چونکه بدیهی آرتیق .
بر بداهت‌ده بو اویله‌یسه : « چالیشمق بورجم . »
یوق اراده‌مکه ، فقط ، دیپ دیری برمفلوجم !
— یاقباحت ینه ماضیده‌می ؟...
— بیلمم ، کیمده ..

برچیفیت سیلله‌سی قاچ بیلدر اوتر بینمده :
دیدی : « فرض ایت سنك آسیاكٔ یدی یوز میلیونمش ؛
نه‌چیقار ؟ طاوراناماز هیچ که ، سراپا طونمش .
واقعا بز بر اووج عنصرز امّا بوغارز ،
کیمی دنیاده کوروسه‌ك حرکتسز ، جانسز . »

آه اودین نرده ، اوعزمك ، اوثباتك دینی ؛
اوپرك کوکدن اینن دینی ، حیاتك دینی ؟
بوناصیل طار ، نه‌قادار باصمه قالب بر کوره‌نك ؟
مسلمانلق‌می دیدكٔ ؟.. توبه‌لر اولسون ، نه‌دیمك !
هانی قرآنده‌کی روحك شوهیولاده ایزی ؟
ناصیل اسلام ایله تألیف ایدرز کندیمزی ؟
یأسی خنزیر کبی زرق ایتمش ایدنلر دینه ..
او نه ملعون آشی ، هیچ بکزه‌میور ، هیچ برینه !
دقت ایت : ۱۰۰۰ سنه‌سندن بری ، اعصابی خراب ،
یاتیور قوس قوجه برعالم ایمان ، بی‌تاب .
پنجی حالنده یورکلر ، جولانسز قانلر ؛
چوروب یاصدیغی تکرار اویویور قالقانلر !
کوزینك کوردیکی یوق بیننه چارپان کونشی !...
— ایی امّا ناصیل ایقاظ ایده‌جکسین بولشی ؟
— اش دکل .

— لش می دکل ؟

— دیپ دیری .. دالغین ، یالکز...

شیمدی قورتارمق ایچون عزم ایدەلم ، قورتارپرز :
ویرەلم کل‌دە شونك قلبنه برجانلی امید .

— نەقولای ! سعی مدید ایستر آیول ، سعی مدید !

— اکلرم بن‌دە مساعی‌یی طوتار بربرینه ،
آل قوزوم ، ایستەدیککك سعی مدید اولدی ینه .
وارمی بر باشقه سوزك سویلیەجك ؟

— البت وار :
هانی ، توفیقی حساب ایتمدك ، اونسز نەچیقار ؟

— آما قول نەیله مکلف ، خواجه ، توفیق ایلەمی ؟
هیچ دکل ، سعی ایله ؛ توفیق ، او : خدانك کرمی .
صاریل اسبابەدە چیق ، ایشته طریق ، ایشته رفیق ؛
نه وظیفەك سنك اسمزمش ، اسرمش توفیق ؟
اوطوروب دیل دوکەجك یردە کیدوب دوکملی تر !
بیك چالیش غایەك ایچون ، بر قازان عمر کدە یتر .
متباقی او طوقوز یوز امکك یوقمی خواجەم ؟

— داها طقسان طوقوز ایستر ، نه دیملك ، ایتسەکە ضم !

— هادی ایتدك .. بری اولماز ، بری حق ، ضایع ؛
یا اونك غایەدە تك حصەسی وار ، هم شایع .
دیکله اوچ بش سنه اول کچن اولدقجه مهم ،

بر اوفاق حادثه‌دن بحث ایده‌یم ..

— دیکله‌یه‌لم .

— حسین کاظمی البته بیلیرسین ؟

— لبی ؟

— قدری بك زاده جانم ؟

— ها ! شو بزم کاظم بك .

— او،زراعتله چوق اوغراشدی ، بیلیر چفتجیلکی ..

— کوردم:آثاری‌ده وار کویلو ایچون .. هم بك ایی .

— بر زمانلر ، هانی ، تنویر ایده‌لم خلقی دیه ،

طوپلانیردق یا ..

— أوت ، هیئت ارشادیه .

— او سنك سویلدیکك جانلی اثرلر ، صانیرم ،

یکی یتمشدی که، کوستردی‌ده بر کون کاظم ،

دیدی : « مجلسجه مناسبسه باصیلسین‌ده همان ،

اوقوسون طشره‌لیلر ، کوندره‌لم مجاناً .

بز بو تکلیفی بکندك ، آره‌مزدن ساده ،

اعتراض ایتدی شو صورتله رجائی زاده :

« کوزل یازیلمش اثرلر وشبهه‌سزکه مفید ؛

فقط ، باصیلسه اوقورلرمی ؟ بنجه آزدر امید .

أوت ، بش اون کیشی آنجاق اوقور تنور ایدر ؛

بزم مصارف طبعیه اولمایه‌یدی هدر . »

دیدك: « جوابنی ویرسین مؤلفك کندی .»
قبول ایدیلدی بو تکلیفمز ، پکی، دیندی.
— نه سویله‌مش ، باقالم ، چونکه پك کوزل سویلر ؟
— سوز آلدی ، باشلادی کاظم :
« افندیلر ، بکلر ،
شو بحثی کچمش اثرلر نه‌در ؟ زراعیدر .
مدافعاتمی اویله‌یسه پك طبیعیدر ،
آلوب‌ده نقل ایدیورمك بوتون طبیعتدن ،
بوتون طبیعته حاکم شئون قدرتدن .
بیلیرسکز که: خدایی بیتن الك اینجه نبات،
دوکرده هر سنه میلیونله جانلی تخم حیات ،
کوجرسه اویله کوچر خلقتك بهارندن .
یابانی خردله ممکنمی اولماموق حیران ؟
یا بر پاپاتیه‌یه قابلمی ایتمه‌مك حرمت ؟
نه ویرکی ویرمه‌لردر ؟ چیچك باشندن ، اوت ،
زمینك آلدیغی تخمك یکونی : میلیارلر !
دیمك، طبیعتی اجبار ایدن عوامل وار،
بو احتشامه ، بو واسع ، بو مدهش اسرافه ؛
او ، اقتصادی بیراقمازدی یوقسه بر طرفه .
ایشك حقیقتی : خلقت نه کار آرار ، نه ضرر ؛
بقای نسله باقار هپ ، بقای نسلی صورار .

نه‌دن‌می ؟ چونکه حیاتك یکانه غایه‌سیدر ؛
او غایه اولماسه دنیا بر آخرت کسیلیر .
صاچوب صاوورماده فطرت بوتون خزائننی ؛
مرامی غایه‌سنك بویله‌لکله تأمینی .
یااوگجه‌دن بیلیور ، بیکده کیم بیلیر نه قادار
زیانه اوغرایه‌جق صوگره‌دن بو میلیارلر ؟
قولای دکل ، کیمی انتاش ایچون زمین بولاماز ؛
زمین بولور کیمی ، لکن نه‌دنسه طوغرولاماز .
بو چیکنه‌نیر ، اونی قورت یر ، او بر زاواللی‌یی قوش ؛
باقارسکز : چوغی بیتمش صوکنده ، محو اولمش ،
نبات ایدوب‌ده ، فقط ، قورتولان تخم پك آزی .
دیمك ، صاچارکن اتکلرله صاچه‌دن غرضی ،
شو چیمله‌نن بر آووچ تخمی دیوشیروب ، آنجاق ،
بقای نسله واران غایه‌سنده قوللانمق .
دیمك ، طبیعت ایدرمش زمان زمان اسراف ..
خایر ، طبیعته مسرف دیمك بلا انصاف ،
خطا دکل‌ده نه‌در ؟ چونکه خیر ایچون ویریور .
افندیلر ، بزه فطرت نمونه گوستریور ،
دیورکه : غایه‌کز اوغرنده بذل ایدك امکی ؛
دوشونمه‌یك هله هیچ بر زمان اسیرگمه‌یی .
افندیلر ، بو اثرلرده شیمدی باصدیریلیر ،

بیگر بیگر صاچیلر یورده ، چونکه لازمدر .
بویور دیلر که : فقط باصدیروب طاغیتدقمی ،
زیان اولوب کیده‌جك، هم بویوجه بر قسمی .
افندیلر ، بیلمیرم بن‌ده چوق بو ایشده زیان ؛
شو وارکه: صاورولان افکاری طوپلایوب اوقویان،
ولو پك آز کیمسی اولسون ظهور ایدر مطلق .
بزم‌ده غایه‌مز آنجاق او نسلی قورتارمق . »
— حقیقةً دییه‌جك یوق به ! آفرین کاظم!
— زاواللی اکرم او کون « حقه سر فرو لازم »
دییوب رجوع ایدیورمشدی .
— آفرین ، اکرم !
— شیمدی، اوغلم ، سکا بر وقعه‌ده بن سویلرسه‌م؟
— دیکلرم ، سویله خواجه‌م ،
— آفرین اولاد سکاده !
— هله بر آفرین اولسون دییه‌بیلدك بکاده !
— قدری بك صاغدی ، طرزونده هنوز والیدی .
ینه بر طولدوران اولمشدی که عبدالحمیدی،
قاراقولدن دیدیلر : « شیمدی ، امام ، ارضرومه ! »
برده قیش ، برده قیامتدی که آرتیق صورما !
طیقدیلر ، چال یاقه ، بر تکنه‌یه ؛ صیرتم کوشك ،
عبام آرقه‌مده دکل ، صوکره نه یورغان ، نه دوشك.

تپه‌ده‌م بش کیجه ، دورت کون ..

ـــ نه‌ده چوق ! بش کیجه‌می ؟

ـــ خواجه زاده‌م ، هله بیك تورلو مشقتله کمی،
بزی بر ساحله آقطاردی « طربزون » دییه‌رك .
هنوز اینمش باقینیرکن « بونی والی کوره‌جك ،
کوتورك شیمدی اوبر لازله برابر قوناغه ؛
طورمایك ! » امرینی ویرمزمی بر اولدقجه آغا ؟
یکیدن طوغمشه دوندم . آرادن کچدی بیراز ،
سوکدی ماندال خواجه‌در کورله‌یه‌رك ..

ـــ آی ، اومی لاز ؟

ـــ یکی جامعده‌کی واعظ، بیله‌جکسین بلکه؟

ـــ بیله‌جکسین نه‌دیمك ؟ ماندالی کیم بیلمزکه ؟
تاجی یوق ، تختی‌ده یوق ، کندینه مالك سلطان .
أولدی بیچاره آدام ، ظن ایدرم ؟

ـــ هم چوقدن .

نه کوزل سویلدك ، اوغلم، خواجه سلطاندی أوت،
یوقدی دنیاده اسیر اولدیغی هیچ بر قوت .
هله سن یولداشمك حالنی کورسه‌یدك اوکون ،
اسکیسندن‌ده پریشاندی ...

ـــ طبیعی ، سورکون .

ـــ باشده بردالغه‌لی فس ، تا تپه‌سندن او اییك،

جوق اوطورمش باقیور ۱]؛ ماوی بش اون قات ایپلیك،
صاپی یوق یوسکولی طوتمش‌ده ، طیشندن ایپکه ،
باغلامش صیم صیقی « آرتیق بوده قویمازیا! » دییه .
اوکی کوچمش صارینك ، آرقه طرف ویرمش بل ؛
چاغلیور یوسکوله باقدم ، اوزرندن تل تل .
صاچاق آلتنده او کوزلر اوزانان قاشلردن ؛
ایکی شیمشك طولو کوك صانکه ، یانارسین باقسه‌ك !
صوکره ، خندقلر آچیلمش کبی قات قات بر آلین ؛
هانی ، بیك پارچه اولور ، دوشمه‌یه کورسون، نظرك!
ایری بورنندن اینوب صاورولیور چیفته دومان ،
أل آیاق باغلی صولورکن بو قیلماز آرسلان .
قاره یل ایندیره طورسون تیپی ، یاغمور ، قار ، قیش ؛
خواجه چیپلاق ، یالکز چوق سنه‌لردن قالمش ،
یانی ییرتماجلی بر انتاریسی وار صیرصیقلام،
آقیور دورت اتکندن هانی بیچاره آدام .
لکن آلدیردیغی یوق: هم‌سو کویور ، هم یورویور ؛
کوکسنك قیللری طوتمش ، او آتش یوسکورویور !
اوفلی « خائنلره لعنت ! » طاغیتیرکن یول یول ،

۱] جوق اوطورمق ، آشیق اویوننده آشیق کمیکنك آیاقده طورماسیدر . آشیغی جوق اوطورمق ، ایشی یولنده کیتمکدن کنایه اولور .

کیمه بکـزتدی که ، بیلمم ، بنی « بر خوردار اول »
دییه‌رك اوقشادی ؛ آرتیق نه قدر خوشلاندم ،
بیله‌مزسین .. صیجاجق بر عبا کیدم صاندم .
ـــ باقالم شیمدی مقامنده کوروك قدری بکی ،
زورلو والیدی حریف ..

ـــ علمه‌ده واردر امکی .
أوت ، اوغلم ، خواجه ماندالله طوتوندق أل اله ،
اولا کاظمی کوردك ؛ بزی حرمتله ،
آله‌رق طورمادی والی‌یه خبر کوندردی ؛
کلیکز ، امرینی والی‌ده سریعاً ویردی .
کاظم اوکدن ، هادی بزلرده پشندن طالدق .
ـــ وای امام ، سن ینه‌دوشدکمی بوقیشلرده؟ یازیق !
یاخواجه‌م ، سن نه‌یه تاپیلدیزه چیقدك بوسفره ؟
اوطوز آکلات ، باقالم ، چونکه فنا سویلدیلر ؟
ـــ کیم فنا سویلدی ؟

ـــ استانبوله صورمشدقده ..
اوفلی تدریج ایله باغداش قوره‌رق قولتوقده ،
دیدی :
چوقدن بریدر واردی بنم بردردم :
کیده‌یم ، ظالمی ایقاظ ایده‌یم ، ایستردم .
او ، بزم جامع اوزاقدر ، کله‌مز ، مانع نه ؟

کیدرم بن ، دییه‌رك ، واردم اونك جامعنه .
قفس آردنده خانملر کبی صاقلیدی حمید ،
آل عثماندن ایدیلمزدی بوقورقاقلق امید .
بلکه قرق الّی بیك عسکرله صاریلمش ییلدیز ؛
اوسلاحشورلر ، اوآل فسلی حریفلر صاییسز .
نه‌یه مال اولماده سیر ایت ، حریفك برنمازی :
ساده آلتمش بیك آدام قالدی نمازسز الك آزی !
هله تبذیری آشان مصرفی ، دیرسه‌ك ، صورمه .
کوردیکم مسخره‌لق کیتدی‌ده آرتیق زوریمه ،
دیدم که : «بونجه زماندر نه‌دربو کیزلنمك ؟
بیرآزده میدانه چیقسه‌ك‌ده حسبحال ایتسه‌ك .
آدامی ، جنمی نه‌سین ؟ یوق نه‌بر کورن ، نه‌ایدن ؛
یاچونکه صاقلانیورسین بوجاق بوجاق بزدن .
دکلمی صاقلانیورسین ، دیمك که : قورقوده‌سین ؛
یاچونکه قورقان آداملر کرك که صاقلانسین .
دکلمی قورقوده‌سین ، وار قباحتك مطلق !... »

برده باقدم ، جاناوارلر یوصولردن چیقه‌رق ،
قوشدیلر ، تکمه‌یه قوت کیمی ، دیچیکله کیمی ،
سردیلر هرطرفندن دلینن پوستکی‌می .
— صوکره ؟..

— بن حسمی غیب ایتمشم آرتیق ..

— واه ! واه !

— صانکه برقورقولی رؤیا ایدی .. فرداسی صباح ،
دکیز اوستنده بولوب کندیمی شاشدم بوایشه ،
دیدم که : « آکلاتیرم بن ، حمید او برکلیشه .
آدام آلدیجه لازستان قبیسندن طاقالر ،
قورتولوش یوق ، سنی ماندال ینه برکون یاقالار ! »

قدری بك هم بنی ، هم واعظی تطییب ایتدی ؛
عبا کیدیردی که بزلرجه برر خلعتدی .
صوکره بر چوق پاره‌لر ویردی ..

— جبندمی ؟

— أوت .

اوفلی رد ایتدی ، بن آلدم ..

— ایی اولمش ..

— البت .

— ایشته کوردکیا، خواجه‌م، ملت‌ایچون لازم اولان،
خواجه ماندالده‌کی ایمان کبی صاغلام ایمان .
تیتره‌تیرسین ینه دنیایی ، امین‌اول، تیر تیر ؛
هله سن شرقه او ایمانده بش اون سینه کتیر .
زوببه والی‌یه چاتان هانکی مدرسه ، اوکا ،

صورارم بن كه : آچيق كورديكى بر حق بولنه ،
كله‌سندن نچه‌جك ملا يتيشديرمشمى ؟
اوطوروب ساده‌جه ، مكتبلرى تنقيد ايشمى ؟
قورو لافدن نه چيقار ؟ طينغير الك ، طينغير ساج ..
مكتبك آجسه اكر ، مدرسه‌ك اوندن دها آج !
بوده محتاج ، اوده يللرجه مغدى يمكه .
« نه يه بوينك بوقدر اكرى ديمشلر ، دوه‌يه ،
آقوزوم ، هانكى يرم طوغرو ؟ ديمش.» سوزده بودر.
سن ايشلك يوقسه ، فلان مسلكه وير پايه‌يى ، طور .
او فلان مسلك ، أوت ، بزده فلاندن يوكسك ؛
بر بچاق صيرتى قادار فرقى ، فقط اولچرسه‌ك .
بنى كوردكيا ، شو بن قاچ پاره‌لق شاعرسه‌م ،
سنك علمكده اودر ، نافله اوغراشمه كوسه‌م .
« بكجى خيرسيز ياقه‌لار باغده ، قوشار ديركه بكه ،
باغلادم هايدودى ، زورزار ، آياغندن ديره‌كه .
ـــ آياغندن‌مى ديدك ؟ قوللرى ميدانده ديمك !
اوغلان ، آبدالمى نه‌سين ؟ شيمدى چوزر ..
ـــ كيم چوزه‌جك ؟
ـــ هله باق ! كندى چوزر اللرى بوشده‌يسه ..
ـــ پاشام ،
هيچ تلاش ايتمه !

— نەدن ؟

— چونکە بزم کویلو آدام ..

— نە چیقار ؟ کیتدی کیدر ..

— کیتمەسنك وارمی یولی ؟

طوت کە، بن بیلمەمشم باغلانەجقمشدە قولی ؛
آیاغندن ایپی کوشەتمەیی عقل ایتمز اودە . »

بزدە بر کویلیلرز، یانلامشز بر یوردە .
اویلە هیچ کندینی آلداتمایە قالقیشمامالی ؛
هانکیمز، باشقە متاعز؟ هپمز تیرخاللی !
مدرسەك وارمیسنك؟ نجە اوچوقدن یورودی .
هادی کوستر باقایم شیمدیدە ابن‌الرشدی ؟
ابن سینانەیە یوق؟ نردە غزالی کورەلم ؟
هانی سیدکبی، رازی کبی اوچ‌بش عالم ؟
الك بویوك فاضلکمز: بونلرك آثارندن،
بلکە اون شرحە باقوب، بر قورو معنا چیقاران .
یدی‌یوز ییللق اثرلرلە بودینك حالا،
احتیاجاتی قابلمی تلافی؟ اصلا .
طوغرودن طوغرویە قرآندن آلوب الهامی،
عصرك ادراکنە سویلتملی‌یز اسلامی.
قورو دعوا ایلە اولماز بو، فقط، علم ایستر ؛

بن اوقدرتده آدام كورميورم، سن كوستر ؛
قوجه علميه‌يى آقطارده، بول اوچ دانه‌فقيه :
ذوق فقهيسى بوتون، فكرى آچيق، روحى نزيه؟
صايسز حادثه‌وار اورته‌ده تطبيق ايده‌جك ؛
هانى بردانه اصول عالمى، ياهو ، برتك؟
بويله آواره دوشونجه‌يله ياشانماز، هيهات ،
«ملتقى» فقهكزك نامى، اصولك «مرآت» .
ياشانير، ظن ايديورسه‌ك، بابا جعفرلكسين،
نفس ايتدير، چابوجاق، كنديكه، اولسون بيتسين !
أولولر دينى دكل، سن ده بيليرسين كه بودين ،
ديرى طوغمش، طوره‌جق ديپ ديرى، طوردقجه‌زمين.
نه‌يه اسراف ايده‌لم برسورو اقناعيات ؟
خواجه، مادام كه بودين : دين بشر، دين حيات ،
بشرك حقه رفيق اولمق ايچون وجدانى ،
بشريتله برابر يورومكدر شانى .
يوروميز ديرسه‌ك اكر، روحى كيدر اسلامك ؛
اويورو ، سن يوروميزسه‌ك، نه‌اولور انجامك ؟
اوفلينك علمى ده اولسه‌يدى اوايمانه كوره ،
شيمدى باشدن باشه توحيد ايله طولمشدى كره .
اوناصيل قلب، اوناصيل عزم، اوناصيل اطمينان؟.
ايشته توفيق الٓهى‌يه يوركدن اينانان ؛

ایشته «لاخوف علیهم» [۱] دییه قرآن حکیم ،
بو ولیلری ایتمکده‌در آنجاق تکریم .
خالقك نامتناهی آدی وار، اڭ باشی : حق.
نه بویوك شی قول ایچون حقی طوتوب قالدیرمق !
هانی، اصحاب کرام، آیریلالم، دیرلرکن
مطلقا سورهٔ والعصری اوقورمش، بونه‌دن ؟
چونکه مکنون اوبویوك سوره‌ده اسرار فلاح :
باشده ایمان حقیقی کلیبور، صوکره صلاح،
صوکره حق، صوکره ثبات. ایشته قوزوم انسانلق .
دردی برلشدیمی یوقدر سکا خسران آرتیق.
مسلمان حقه ظهیر اولمایه هر آن مجبور،
صارصیلیر وارلغی، کوسترمه‌یه باشلارسه فتور .
هله ظلمك غلیاننده بو مجبوریت ،
داها شدتلی اولور باشقه‌لرندن البت .
چونکه حق اویله زمانلرده قالیر تهلکه‌ده ،
چاره‌سزدر اونی قورتارمایه باقمق ساده .
برآدام طورسه‌ده برظالم امامك یوزینه،
عدلی امر ایتسه، بوظالم‌ده اونك حق سوزینه ،
انقیاد ایله‌یه‌جك یرده طوتوب قیسه اوکا ،

۱] نظم جلیلده‌کی (لاخوف) فانك فتحیله ـ یعقوب قرائتنه کوره ـ اوقونمالیدر .

او مجاهد یازیلیر تا شهدانك باشنه .
حمزه‌دن صوکره کلن شانلی شهید آنجق اودر .
حق ایچون جان ویره‌نك پایه‌سی البت بو اولور .
حتی بر ظالمه اخطار ، اونه شاهانه جهاد !
« اك بویوکدر » دیدی پیغمبر پاکیزه نهاد .
حق ذلیل اولدیمی ملت‌ده ، حکومت‌ده ذلیل .
« هانکی امتده‌که مشکلدر ایدیلمك تحصیل
عاجزك حقی قویلردن.. او ،قوتله‌نه‌مز . » ۱]
ـــ نه کوزل سوز بو ! شمولیله برابر موجز .
ـــ عمرك خطبه‌سی عقلکده‌می بیلمم ؟
ـــ بیلمم ..
ـــ «ایها‌الناس» ایدرم طاپدیغم اللهه‌قسم ،
یوقدر اصلا شو جماعتده‌که هیچ بر عاجز ،
بنم عندمده سزك اولمایه اك قادریکز ،
بر قویکزده اولان حقنی قورتارمام ایچین .
بر قوی کیمسه‌ده یوقدرکه بو امتده ، بیلیك ،
اك ضعیف اولمایه نزدمده ، طوتوب کندندن ،
عاجزك حقنی اصرار ایله ایسترکن بن . »

عمرك ایشته ، خواجه‌م ، چیزدیکی مسلك بویدی .

۱] امام علی‌دن روایت اولونان بر حدیث شریفك ما لیدر .

— لکن اقوالنه افعالی بحق اویدی .
— صاللانان چونکه قیلجلردی ؛ نه قوروق، نه قاووق!
اویله بردور شهامتده قولایدر اولولق .
سنك اطرافکی آلسین که ییغینلرجه سفیل ،
کیمی ادمانلی ادبسز ، کیمی تعلیملی رذیل .
کیمنك فطرتی آزاده حیا قیدندن ؛
کیمنك عفتی اقبالنه أتمدن قالقان .
او قومارباز ، بو حرامی ، شونی دیرسه‌ك ، عیاش ،
صوکره مجموعی مزور ، متبصبص ، قلاش ..
بو محیطلك باقالم شیمدی ایچندن چیقه بیل ؛
نه یاپارسین ؟ عمر اولسه‌ك ، ینه حالك مشکل .
اوغراماز طوغری آدام سمتکه ، لکن ، هیهات ،
کیجه کوندوز سنی اضلاله موکل حشرات !
قولاغك حق سوزه آرتیق ابدیاً حسرت ؛
قوصدیغك هرزه : یا حکمت ، یا بیوك بر نعمت !
یوتان اولمازسه دیدك ، اویله‌می ؟ بیهوده مراق ؛
دالقاووقلر اونی هضم ایتمه‌یه جاندن مشتاق !
کیبیرسین حرفلك بورنه ، اوح ، دیر ، نه نفیس !
آقصیریرسین، وای افندیم ، بو نه آهنك سلیس !
توکوروورسین او ملوث یوزه « هاق تو ! » دییه‌رك ؛
صیریتیر: «صورما ، صمیمیتمز پك بوکسك.»

ایچیورسه‌ڭ ، صوفی ، سرخوش سکا هر کس ساقی ..
« عشرتك حرمتی حالامی ؟ او سزلر باقی ! »
عرضه دوشمانسه‌ڭ اکر ، عائله‌لر هپ محرم ..
« نه بویوك وحشت اساساً بوسلاملقله حرم ! »
برمخالف هوا یوق ، دیکه‌دیکك عینی صدا :
« ذات سامیکزه ملت ده ، حکومت ده فدا . »
منفعتدر سنی تهدید ایده‌جك تك موجود ،
چونکه چیقسه‌ڭ ده نبی‌یم دیه ، خصمك معبود ! [۱]
صوفیسین فرض ایده‌لم ، شیمدی ده بوی بوی تسبیح ..
دالقاووقلر بوتون انسان کسیلیر لاتشبیه !
طیلسان ، جبه ، قاووق ، خرقه ، هپ اسباب ریا ،
طیش یوزندن عمرك دوری محیطك کویا .
کیمی صائم ، کیمی قائم ، اوطاوانلر ، یرلر ،
«قل هو الله احد» زمزمه‌سندن ایکلر .
سن بوجوشقونلغه ایترسه‌ڭ اینان ، هپسی یالان ،
«هو» نك مرجعی آرتیق نه «احد» در ، نه فلان .
چونکه مادام یوروین ساده سنك سلطنتك ،
شیمدیلك هیکلی سنسین طاپیلان منفعتك .
قائمه ، هی قوقلا قیافتلی آدام ، هی سرسم ،
حریفك آغزی «صمد» ، معده‌سی یوزلرجه « صنم ! »

---

[۱] خصمك یعنی منفعت

—ن ده برتكمه‌ده بولدكمى ، نهايت، يريكى،
نه‌قيليقده‌يسه كان، هپسى هويتلرينى ،
عينى ماهيته آقطارمه ايدرلر چابوجاق .
سكا هر كون سكز اون كره سوكرلر مطلق .
هانى ديللرده كزن نامك ، اوهيچدن شرفك ؟
نه‌ده صاغلامش، أوت، آكلاشين آبدال خلقك :

« آه افنديم، اونه حيوان، اوناصيل مركبدى !
الك خير خواهى ايدك، بزلرى حتى تپدى .
بوحيا دير، بوادب دير، ويرز اوهامه وجود ؛
بيلمز آبدال كه دكل هيچ برى ذاتاً موجود .
دين، وطن، عائله، ملت، ابديت، وجدان ،
صوكره حيثيت ذاتيه، شرف ، شهرت، شان ،
داها برخيلى خرافاته حريف اونلش اسير .
صارميساق بيننه ايتمزكه حقائق تأثير .
بويله عنقا كبى مدلولى يوق اسمايه قانار ؛
آدامك صبرى توكنمك دكل، اساسى يانار .
قيز، قادين هپسى حرملرده بوتون كون محبوس ،
شوتلقى‌يه باقيك، الك كوتو وحشت: ناموس !
حريفك سوفره‌ده‌شامپانياسى حالا: آيران،
بارى، يكرمنجى عصردن صيقيل آرتيق، حيوان!

ایچه‌لم صحت‌ساملیکزه... های‌های ایچرز !
بز، افندیم، سنك اوغرکده بوجاندن کچرز .
ایچه‌لم... طورمایه‌لم... عافیت اولسون... شرفه!..»
صوکره نوبته، اوزون بویلو، سوکرلر سلفه.

خلفك فرض ایده‌لم شیمدی اوبرمکتبدن .
دالقاووقلر بکی برماسکه طاقارلرده همان ،
قوشاتیرلر ینه اطرافنی :

« سبحان‌الله!
بونه فطرت، بونه وجدان معالی آکاه !
ذات علیالری حقك بزه انعامیسکز ؛
کیمسکز ، سویله‌یکز ، حضرت موسامیسکز ؟
هله فرعونك ألندن یاقه‌مز قورتولدی ؛
هله محواولمادن اوّل سزی ملت بولدی .
آه افندیم، اوحریف یوقمی، قیزیل کافردی ؛
چونکه برشی طانیماز، هرنه‌دیسه‌ك منکردی .
نه ادب دیر، نه حیا دیر، نه فضیلت، نه وقار ؛
گیدیر لش کبی، معتادی دکل استغفار .
آقصیریر صوکره، فتور ایتمه‌رك، بورنمزه ..
یوتارز، چاره نه، ممکنمی ایلیشمك طوموزه ؟
صاوورور یالفامی تا آلنمزك اورتاسنه ،
توکورورمش کبی طاشلقده‌کی توکرولك طاسنه !

هذیان، صورسه کز، الله ؛ هذیان، پیغمبر؛
دین، وطن، عائله، ملت کبی یوکسك حسلر ،
احمق آلداتمق ایچون سویله‌نیلیر شیلرمش ..
بوخرافاتی حقیقت دیه کیم دیکلرمش ؟
عاقل اویمش که : حیاتك بوتون اذواقندن،
طورمایوب حرصنی تطمینه ایدرمش ایمان .
آخرت فکری یولارمش، یاقیشیرمش اشکه؛
هیچ قانارمیمش آدام بویله بینسزجه شیئه ؟
هله اخلاقه صاریلق نه‌دیمکمش حالا ؟
چکیلیرمیمش، افندیم، کیجه کوندوز بوبلا ؟
ذوقی حظمش آدامك، باشقه‌سی هپ باطلمش..
چوق توخافش بونی انسانلر ایچون آکلامایش !
آه ، افندیم ، داها سویلنمیه‌جك ایشلر وار..
چونکه ناموسه مسلطدی او آزغین جاناوار .
ـ ایی امّا نه‌یه صارمشدیکز اطرافنی هپ ؟
ـ حق دولتلری وار، عرض ایده‌لم نه‌یدی سبب :
تپه‌دن طیرناغه هر کون دوناتوب صیر صیقلام ،
هانی، یوندقسه او توکروکلری ، قاصلام قاصلام،
وطن اوغرنده افندیم ، وطن اوغرنده بوتون .
بز او ذلتلره قاتلانمامش اولسه‌یدق دون ،
مملکت یوقدی بوکون ، یوقدی، عیاذاًبالله ...

اوبله اوچ بالغام ایچون ملته‌قییمق‌ده گناه .
حریف آنجاق بزی بر پارچه‌جق اولسون صایدی ؛
باشی بوش قلمایه گزدی ، اگر قلسه‌یدی ،
ملکی صاتمشدی یا دوشمانلره ، اوندن‌ده کچیك ،
ییقمادق عائله قویمازدی خدا حق ایچین .
بولونور پك چوق آدام جنگه قوشوب جان ویره‌جك ؛
حربك الڭ مشکلی حیثیتی قربان ایتمك .
بو فدائیلکی بر بز گوزه آلدیرمشدق .
آما خالق بیلیور ، بیلمسین ایسترسه بالیق . ١]
ای ولی‌النعم ، آرتیق سزه بزلر گوله‌یز ؛
یالگز امر ایدیگز سز ، یالگز امر ایدیگز .»

ــ شیمدی ، اوغلم ، قیزه‌جقسین‌یا، فقط، بوش نه‌دیسه‌ڭ؟
بو رذالت بنی مأیوس ایدییور آتیدن .
حاله باقدقجه آدام قهر اولیور الده دگل ؛
بزی کیم قورتاره‌جق ، وارمی که بر باشقه نسل ؟
ــ عاصمك نسلی ، خواجه‌م ،
ــ نرده !
ــ خاییر ، حقسزسین !
غالبا اوغلانه پك فضله بو گونلر حرصك ؟

١] « ایلکی ایت ، دگیزه آت ؛ بالیق بیلمزسه خالق بیلیر . » دییه بر مثلمز واردر .

ـ عاصمك نسلی ... دیيورسين . نه اوزون بويلو خيال !
ـ عاصمك نسلنه منقاد اولاجق استقبال .
سكا وجدانمی آچدم اوقودم ، دیكله‌سه‌كه ؛
سويله‌تن باشقه‌سيدر ، باقمه خواجه‌م ، سويله‌ينه .
ـ نه كهانت بو ؟

ـ بيليرسين كه دكل معتادم .

ـ كوزل امّا ، نه فضيلتلری وار اولادم ؟
ـ نه فضيلت‌می ؟ چوجوقلر قوشويور ، آچ چيپلاق ،
جبهه‌دن جبهه‌يه آرسلان كبی هيچ طورمايه‌رق .
بنه واردر بر أولوم قورقوسی آرسلانده بيله ؛
يوز كوز اولمش بو چوجوقلر أولومك شخصيله !
جبهه‌نك هر بری بر قطعه‌ده ، اطرافی دكيز ؛
قاره دیرسه‌ك داها دهشتلی : نه يول وار ، نه‌ده ايز .
حركاتك كورويورسين‌يا ، خواجه‌م ، الك قولايی ،
يالين آياق قافقاسی طوتمق ، باش آچيق سينايی !
ياپيلير ظن ايديورسه‌ك ، باقلم ، سن‌ده صويون ..
قطعه قاپمق ، كوشه قاپمق دكل آرتق بو اويون .

شو بوغاز حربی نه‌در ؟ وارمی كه دنياده اشی ؛
الك كثيف اوردولرك يوكله‌نيور دردی بشی ،
ـ تپه‌دن يول بوله‌رق كچمك ايچون مرمره‌يه ـ

قاچ دونانمایله صاریلمش اوفاجق بر قاره‌یه .
نه حیاسزجه تحشدکه افقلر قاپالی !
نرده ـ کوستردیکی وحشتله « بو : بر آوروپالی »
دیدیرر ـ ییرتیجی ، حس یوقسولی، صیرتلان کومه‌سی ،
وارسه کلمش ، آچیلوب محبسی ، یاخود قفسی !
اسکی دنیا ، یکی دنیا ، بوتون اقوام بشر ،
قایناپور قوم کبی .. محشرمی ، حقیقت محشر .
یدی اقلیمی جهانك طورویور قارشیکده ؛
اوسترالیایله برابر باقیورسین : قانادا !
چهره‌لر باشقه ، لسانلر ، دریلر رنکارنك ؛
ساده بر حادثه وار اورته‌ده : وحشتلر دنك .
کیمی هندو ، کیمی یام‌یام ، کیمی بیلمم نه بلا ..
هانی ، طاعونه‌ده ذلدر بو رذیل استیلا !
آه او یکرمنجی عصر یوقمی ، او مخلوق اصیلی ،
نه قادار کوزده‌سی موجود ایسه ، حقیله سفیلی ،
قوصدی محمدجکك آیلرجه طوروب قارشیسنه ؛
دوکدی قارننده‌کی اسراری حیاسزجه‌سنه .
ماسکه ییرتیلماسه حالا بزه آفتدی او یوز ..
مدنیت دینیلن قحبه ، حقیقت ، یوزسز .
صوکره ملعونده‌کی تخریبه موکل اسباب ،
اویله مدهش که: ایدر هر بری بر ملکی خراب.

اوته‌دن صاعقه‌لر پارچه‌لایور آفاقی ؛
بریدن زلزله‌لر قالدیریور اعماقی ؛
بومبا شیمشکلری بیندن اینوب هر سپرك ؛
سونیور کوکسنك اوستنده او آرسلان نفرك .
یرك آلتنده جهنم کبی بیکلرجه لغم ؛
آتیلان هر لغمك یاقدیغی : یوزلرجه آدام .
أولوم ایندیرمه‌ده کوکلر ، أولو پوسکورمه‌ده یر ؛
او نه مدهش تیپی‌در : صاورولور انقاض بشر ..
قفا، کوز، کوکده، باجاق، قول، چکه ، پارماق ، ال، آیا
بوشانیر صیرتلره ، وادیلره ، صاغناق صاغناق .
صاچیور زرهه بورونمش‌ده او نامرد اللر ،
ییلدیریم یایلیمی طوفانلر ، آلودن سللر .
ویریور یانغینی ، طورمش‌ده آچیق سینه‌لره ،
سورو حالنده کزرکن صاییسز طیاره .
طوپ توفکدن داها صیق ، کولله یاغان مرمیلر ...
قهرمان اوردویی سیر ایت که بو تهدیده کولر !
نه چلیك طابیه‌لر ایستر ، نه سینر خصمندن ؛
آلینیر قلعه‌می کوکسنده‌کی قات قات ایمان ؟
هانکی قوت اونی ، حاشا ، ایده‌جك قهرینه رام ؟
چونکه تأسیس الٰهی او متین استحکام .
صاریلیر ، ایندیریلیر موقع مستحکملر ،

بشرك عزمنی توقیف ایده مز صنع بشر ؛
بو کوکسلرسه خدانك ابدی سرحدی ؛
« او بنم صنع بدیعم ، اونی چیکنتمه . » دیدی .
عاصمك نسلی ... دیبوردم‌یا . نسل‌مش کرچك :
ایشته چیکنتمدی ناموسنی ، چیکنتمیه‌جك .
شهدا کوکده‌سی ، بو باتسه‌کا ، طاغلر ، طاشلر ..
او ، زکوع اولماسه ، دیاده اکیلمز باشلر ،
اورولوب نو تمیز آلتدن اوزانمش یاتیور ،
ر هلال اوغرینه ، یارب ، نه کونشلر باتیور !
ای ، بو طوپراقلر ایچون طوپراغه دوشمش ، عسکر !
کوکدن اجداد اینه‌رك اوپسه او پاك آلنی دکر .
نه بویوکسین که ذنك قورتاریور توحیدی ..
بدرك آرسلانلری آنجاق ، بوقادار شانلی ایدی .
سکا طار کلمیه‌جك مقبری کیملر قازسین ؟
« کومه‌لم کل سنی تاریخه . » دیسه‌م ، صیغمازسین .
هرج و مرج ایتدیکك ادوارده یتمز او کتاب ..
سنی آنجاق ابدیتلر ایدر استیعاب .
« بو ، طاشکدر . » دیه‌رك کعبه‌یی دیکسه‌م باشکه ؛
روحمك وحینی طویسه‌مده کچیرسه‌م طاشکه ؛
صوکره کوك قبه‌یی آلسه‌مده ، ردا نامیله ،
قانایان لحدینه چکسه‌م بوتون اجرامیله ؛

ابریشمانی آچیق تربه که چانسه‌م‌ده طاوان ،
یدی قاندیللی ثریایی اوزاتسه‌م اورادن ؛
سن بو آویزه‌نك آلتنده ، بوروتمش قانکه ،
اوزانیرکن ، کیجه مهتابی کتیرسه‌م یانکه ،
تربه‌دارك کبی تا فجره قادار بکلتسه‌م ؛
کوندوزین فجر ایله آویزه‌کی لبریز ایتسه‌م ؛
تولله‌ن مغربی ، آقشاملری ، صارسه‌م یاره‌که ...
ینه برشی یاپه بیلدم دیه‌مم خاطره‌که .

سن که ، صوك اهل صلیبك قیره‌رق صولتنی ؛
شرقك اك سوکیلی سلطانی صلاح‌الدینی ،
قیلیج آرسلان کبی اجلالکه ایتدك حیران ..
سن که،اسلامی قوشاتمش ، بوغیور کن خسران ،
او دمیر چنبری کوکسکده قیروب پارچالادك ؛
سن که، روحکله برابر کزراجرامی آدك ؛
سن که،اعصاره کومولسه‌لك طاشه‌جقسین ... هیهات ،
سکا کلز بو افقلر ، سنی آلماز بو جهات ..
ای شهید، اوغلی شهید، ایسته‌مه بندن مقبر ،
سکا آغوشنی آچمش طورویور پیغمبر .

— بیراق الهی سورسه‌ك ، ینه برباد اولدم !
او یانیق دفتری آرتیق قاپا ، زیرا طولدم ..

طیقانوب طورماده‌یم ، بافسه‌کا ، نوبت نوبت ..
ذاتاً اعصابمه حاکم دکلم ، مرحمت ایت .
— باقایم شیمدی سنك نه‌یدی او مشکل دردك ،
که صباحدن بریدر سویله‌مدك ، سویله‌مدك ؟
— عاصمك حالی فنا : پك متهوّر ، اما ، پك !
نه نصیحتدن آلیر شی ، نه آزار دیکلیه‌جك .
— آتاق اوغلاندر اساساً ... دیمك آزدیردی ایشی ...
— بیلمم آزدیردیمی ، لکن خوشه کیتمز کیدیشی .
— رمضان وقعه‌سی وارمش ، او نه‌در ؟
— آکلاته‌یم ..
او زماندن بری ذاتاً نه صویم وار ، نه صایم !
— نه دیمك ؟
— چیقمیورم ، صانکه ، برابر طیشاری .
بو ، ظیپیر ؛ عالمك اولادینی دیرسه‌ك ، خاشاری ؛
کوره‌جك خیلی مروّت داها وار ! بن یاپه‌مام ..
— رمضان وقعه‌سی ، یاهو ! شونی آکلات ، به آدام !
— اسکداردن کلیوردق ، ایکیمز : عاصم ، بن .
ساعت اون بر صولرنده‌یدی .. واپور بکلرکن ،
بولجیلر بافره‌یی تللندیریوبرمزمی سکا ؟
قاچیوبر ، بللی که چینغار چیقه‌جق ، طورماسه‌کا !
خاییر اوغلم ، ناصیل اولدیسه ، آپیشدم قالدم .

چوجوغك طوری دكيشمشدی . ديدم : « باق، عاصم،
دالاشيرسه‌ك بو حريفلرله اوزرسين باباكی . »
ايچلرندن بری ، هم شبهه‌سز ، الك قالتابانی ،
اوچ نفس پوفله‌يه‌رك بورنمه : « سن سويله ، خواجه !
نه‌يه باغلانمالی حيوان كبی حالا اوروجه ؟ »
ديبيورمزمی ، طبيعی سنك اوغلان توقادی ،
حريفك ييرتيلاجق آغزينه قالقوب يامادی .
غالبا پك جانی يوقمش كه يووارلاندی لشی ...
اصل ايتلر كريده‌يمش ، قوشه‌رق دردی ، بشی ،
آكسزين سرديلر اولاديمی قارشيمده يره .
بن شاشيرمش ، « آمان اوغلم ! » ديمشم بر كره .
هله يارّبی شكر ، طوپلانوب اوغلان بردن ،
كومور آلمش دوه قالقار كبی طوغرولدی همان .
او ناصيل جهد ايدی قورتولمق ايچون آكلامالی :
سيلكينوب آتدی بلندن آصيلان درت چووالی!
ديدم : آرتيق سزی حقلار بو ظپير شيمدی ، طوروك،
نه آغيز قالدی ييكيتلرده ، حقيقت، نه بورون ؛
كيمه ايندي‌يسه، نزول اينمشه بكزتدی اونی !
بو سويمسز شاقه‌نك خيلی فراقليدی صوكی :
هانی ، سلخخانه‌لر آلتنده طوروب سيره باقان ،
قاره باشلر كورولور : يوزلری قان ، كوزلری قان ؛

طیقانوب طورماده‌یم ، باقسه‌کا ، نوبت نوبت ..
ذاتاً اعصابمه حاکم دکلم ، مرحمت ایت .
— باقایم شیمدی سنك نه‌یدی او مشکل دردك ،
که صباحدن بریدر سویله‌مدك، سویله‌مدك ؟
— عاصمك حالی فنا : بك متهور ، آما ، پك !
نه نصیحتدن آلیر شی ، نه آزار دیکلیه‌جك .
— آتاق اوغلاندر اساساً ... دیمك آزدیردی ایشی...
— بیلمم آزدیردیمی ، لکن خوشه کیتمز کیدیشی .
— رمضان وقعه‌سی وارمش ، او نه‌در ؟
— آکلاته‌یم ..
او زماندن بری ذاتاً نه صویم وار ، نه صایم !
— نه دیمك ؟
— چیقمیورم ، صانکه ، برابر طیشاری .
بو ، ظیپیر ؛ عالمك اولادینی دیرسه‌ك ، خاشاری ؛
کوره‌جك خیلی مروت داها وار ! بن یاپه‌مام ..
— رمضان وقعه‌سی ، یاهو ! شونی آکلات ، به آدام !
— اسکداردن کلیوردق ، ایکیمز : عاصم ، بن .
ساعت اون بر صولرنده‌یدی .. واپور بکلرکن ،
یولجیلر بافره‌یی تللندیریویرمزمی سکا ؟
قاچیویر ، بللی که چینغار چیقه‌جق ، طورماسه‌کا !
خاییر اوغلم ، ناصیل اولدیسه ، آپیشدم قالدم .

چوجوغك طورى دكيشمشدى . ديدم : « باق، عاصم،
دالاشيرسه‌ك بو حريفلرله اوزرسين باباكى . »
ايچلرندن برى ، هم شبهه‌سز ، الڭ قالتابانى ،
اوچ نفس پوفله‌يه‌رك بورنمه : « سن سويله ، خواجه !
نه‌يه باغلانمالى حيوان كبى حالا اوروجه ؟ »
ديييورمزمى ، طبيعى سنك اوغلان توقادى ،
حريفك ييرتيلاجق آغزينه قالقوب يامادى .
غالبا پك جانى يوقمش كه يووارلاندى لشى ...
اصل ايتلر كريده‌يمش ، قوشه‌رق دردى ، بشى ،
آكسزين سرديلر اولاديمى قارشيمده يره .
بن شاشيرمش ، « آمان اوغلم ! » ديمشم بر كره .
هله يارّبى شكر ، طوپلانوب اوغلان بردن ،
كومور آلمش دوه قالقار كبى طوغرولدى همان .
او ناصيل جهد ايدى قورتولمق ايچون آكلامالى :
سيلكينوب آتدى بلندن آصيلان درت چووالى!
ديدم : آرتيق سزى حقلار بو ظپير شيمدى ، طوروك،
نه آغيز قالدى ييكيتلرده ، حقيقت، نه بورون ؛
كيمه انديسه، نزول ايتمشه بكزتدى اونى !
بو سويمسز شاقه‌نك خيلى فراقليدى صوكى :
هانى ، سلخخانه‌لر آلتنده طوروب سيره باقان ،
قاره باشلر كورولور : يوزلرى قان ، كوزلرى قان ؛

بو چومارلرده او وضعیته کلمشلردی .
هپسنك حقنی الله ایچون اوغلان ویردی !
هله بر دانه‌سنك بینی داغیلمشدی ، اکر ،
ایشی صلح ایتمه‌مش اولسه‌یدی کلن درت عسکر .
— آکلاسه‌یدق ، شو نه‌دن صوکره‌کنك فضله پایی ؟
— یا طابانجه‌یله هجوم ایتدی اوزاقدن بودایی .
برکت ویرسین او عسکرلره دعوی بیتدی ؛
سدیه‌لر کلدی ، پولیسلرله حریفلر کیتدی .
— سزی حقسز چیقاران یوقدی‌یا ؟
— اولسون‌می ؟ توخاف !
عفو ایدرسین ، خواجه زاده‌م ، نه قادار صاچمه بولاف !
حقلی ، حقسز دیه تقسیمی کیم ایتمش‌که قبول ؟
بو جهان ، باقسه‌کا ، باشدن باشه : آکل ، مأکول .
قوتك صیرتی کیمسش ، کوره‌یم ، اوقشامایان ؟
نه زمان آلتده قالیرسه‌ك ، اوزمان دردیکه یان !
« بشرك عدلی ماصال ، حق ظپیرکدر یالکز ؛
دوکولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه : جیلیز ! »
بزم اوغلان بونی ورد ایتمش ، اوقور هریرده ..
— طوغرو سوز ، صوکره ، طبیعی ، افه‌لك وار سرده !
— افه‌لك ، چوق کوزل امّا ، صوکی چیقماز بویولك ؛
ایتمه ، اوغلم ، شوکا بر پارچه نصیحتده بولون .

چونکه بن قورقویورم ، سویله‌مش اولسه‌م تکرار ،
یوز کوز اولدق ، ایده‌جك مسئله عصیانده قرار .
— نه دیمك ! هیچ سکا عصیانمی ایدرمش عاصم ؟
— نجه هر ممکنی وقتیله دوشونمك لازم .
— خواجه‌م ، اولادیکه بکنزر بولامازسین آراسه‌ك ؛
کورمدم بن بو قادار درت باشی معمور انسان .
نه بویوك خلقت او عاصم ، نه معظم هیکل !
اونی ، بر شعر حماست کبی ، الهام ازل ،
سکا صوندیسه ، آچوب روحنی تشریحه چالیش ..
غالبا اوغلانی یاکلیش کورویورسین ، یاکلیش !
بالکز کوکسنك ابعادی‌می صاندك یوکسك ؟
این‌ده اعماقنه بر باق ، نه درینمش او یورك !
دالغه‌لاندقجه ایچندن طاشان ایمان دکیزی ،
دوکولن حسلری کور : انجیلرك اك تمیزی .
کوکده یالچین قایادن آنده ، لاقید اجل ؛
صانکه هیچ دویغوسی یوق .. برده فقط روحنه کل ؛
او نه افراط ایله رقت ! هانی ، ایتسه‌ك تعمیق ،
بر قادین روحی دکلدر او قادار بلکه رقیق .
صوکره ، عرفانی ایچون سویلیه‌جك سوز بولامام ؛
اوغلانك بیلدیکی ، اوکرندیکی هر شی صاغلام .
بونی دهشتلی ، أوت ، بنی‌ده لکن زنده ؛
قفا اکسه‌یله برابر کیدیبور سیرنده .

چولده بن خیلی کوروشدم بو سفر عاصمله ؛
خواجه ، تأمین ایدرك سویلرم ایمانمله :
اغتنام ایتمه‌یه باقدم جوجوغك صحبتنی ؛
پك یاقیندن طانیدم جونكه خصوصیتنی .
نه کولشدیرمدیکم قالدی ، نه قوشدورمادیغم ؛
نه‌ده « هر شیده صفرسین ! » دیه جوشدورمادیغم .
چولك آسوده محیطنده کچن کونلریمز ،
بکا کوستردی تماملیه که : اوغلك اشسز .
بی تناهی صفحاتیله حریف آیری جهان ؛
بی تناهی صفحاتنده‌ده ، لکن ، انسان .
هیچ اونوتمام ، بویوجك بر ظفر اولمش‌ده نصیب ،
عسکر ایتمشدی کولشلرله یاریشلر ترتیب .
« هادی عاصم! » دیدك، « اولماز. » دیدی، بزدیکله‌مدك؛
بولارق برده قالین ، بیرپیته بکزر دیزلك ، ١]
یاره‌لیمش دیمدك ، اوچ کیشی طوتدق صویدق ؛
چیقدی میدانده کزن خصمنه بیچاره چوجوق .
نه‌یدی اوغلانده‌کی اندامك او آهنکی فقط !
بللی هرعضوی ایچون آیری چالیشمش خلقت .
یا کمیکلر نه‌صلابتلی، یا اتلر نه قاتی :
تپه‌دن طیرناغه، کویا، دولامشلر خالاطی ،

١] پهلوانلرك کولشده دیزلرینه‌جکدکلری؛ تماملیه‌مشین ایسه آدینه « قیسپت »،یاری یلکن بزی ، یاری مشین ایسه « پیرپیت » دیرلر .

ایکی اوچ قاتلی بو کوب برچنارك کو کدەسنه .
هلەطاشمش دو کولور کن اومعظم سینه ،
اویله بارز عضلاتك ابدی دالغەلری ،
کەیورار عارضەلر سیرینه طالمش نظری .
چوق کنیش دیرسەکڭ اوموزلر، بوی اونسبتده اوزون،
اونه موزون قفادر، صو کره، نەصاغلام اوبویون!
اوفاراق برقاپی صیرتك قاباران ابعادی ،
چاربیشوب طورماده ناچار ایکی مدهش قنادی .
اکسەدن تابله صارقان اودرین خط، اویاریق ،
عرضی عمقنده نهان طول مجرد آرتیق !
بل نصابنده، اوموزلرکبی طاشقین جانیلر ،
عضلی بالدیرینك قطری همان بوینی قادار .
ایکی چام بولمەسی قول، کیم طوتەجق، کیم بوکەجك؟
اوبیلکلرله او الرسه دمیردن داها پك .
پارەلر باشقەجه اندامنه هیبت ویریور ،
برشهامتلی تماشا کە وجود اوریریور .
واقعا خصمیدە کوربوز دلیقانلیدی آما ،
عاصمك صولتی قوتمی صورار هیچ آدامه ؟
سیلکیور دوت کبی بیچارەیی صاغدن، صولدن .
نەاو؟ چابرازمی؟ همان کیرکه سنکدر میدان .
آی! حریف صیریلیور، هم نەقولایلقله، باقیك !

آمان غاصم، بو كولش اولماسين اويدورما صاقين :
هله آكلات شوايشدك نه‌يسه حقيقى رنكى ؟
«يكه‌مزمش اونى: بركره دكلش دنكى ،
برده بيچاره آدام پك متعظم شيمش ،
قهر اولورمش كدرندن طوتارق يكسه‌يمش .
صوكره، لايقمى ايمش يرلره سرمك شيمدى ،
بويله دوشمانله بوتون كون دوكوشن بريكيدى ؟»

*
* *

ـ آكلادق، هپسى‌ده اعلا، ديه‌جك يوق... لكن،
شوبنم دردیمه برچاره بولايدق ايلكين .
رمضان وقعه‌سى هر كون، خواجه زاده‌م، هر كون ؛
هله كونلر بر كتليسه همان اوچ بش او كون !
عادتا چيلغينه دونمش.. بوجنونك‌ده باشى :
يانه‌رق كومديكى بيكلرجه شهيد آرقداشى .
صانيرم صوك‌يار‌ه‌سندن‌ده بيراز خويلانيور..
صوكره، احواله تحمل‌مى ديدك، غايت زور .
نه دولابلر دونيور، بينكى صارصار طويسه‌ك !
نجه بيهوده‌در، اوغلم، بونهرلر كبى قان .
او، دمين «حرب عمومى» ديديكك مسخره‌لق ،
قاره كوزدن‌ده بتر، قيمتى يوق بش پاره‌لق .
پرده صييريلدى، ايشك قالمادى هيچ بر هنرى ،

هرباقان سزدی قاراکلقده سنین چهره‌لری .
یوتولور هرزه‌می بیر عشقنه محرومیت ؟
چکدی ییللرجه، فقط، چکمه‌یور آرتیق ملت .
هله سن کل‌ده «حمیت!» دییه آبدال قاندیر ؛
جانی یانمش دده‌نك صوك سوزی «الاالله!»در .
بن سفالتدن اولور کن سنی صیقمازسه رفاه ،
حق‌ارنلر بوکا اونمام که دیسین : ایو لله !
شویله بر باق: نه خراب اورته‌لیغك منظره‌سی . .
آما هیچ‌دشمه صاقین، چونکه یورکلر یاره‌سی .
هانی، انسان سسی چاغلاردی شو وادیلرده . .
صورکه آفاقه، اوعالملر، اودملر نرده ؟
یم‌یشیل یورده چوکن قاپ‌قاره طوپراق رنکی ؛
دیندی بیکلرجه حیاتك ازلی آهنکی .
یوق جوارمده بوکون آج یاتانك پایانی ؛
هر پریشان یووا بر عائله قبرستانی !
بنی اولدورمه‌ده ، اوغلم ، بو خراب ایصسزلق :
هانکی ویرانه‌یی اشسه‌ك قوبویور بیك چیغلیق !
خسته بیکلرله ، باقان یوق ؛ دیریلر چیر چیپلاق ؛
اولولر قاص قاتی اولمش ، هانی کیم قالدیره‌جق ؟
بر طرفدن بو فجایع کمیریرکن یوردی ،
بر طرفدن‌ده ایلك بر سورو طویماز قوردی ،

دیشلەیور نعشنی صیرتلان کبی بیچارەلرك ؛
یولی اوتمام کە بو اولسون قوشولان صوك ظفرك !
کیردیکمز حربە حریفلرلە دە ضروری ! » دیەرك ؛
بو رذالتدە ضروری‌می ، قوزوم ، بر بیلسەك ؟
— آما سن پك اوزون ایتدڭ ، خواجەم ، آرتیق صددە!
بحثمز نردە ، سنك سویلدیکك شی نردە ؟
— ایشتە ، اوغلم ، چوجوغك روحنی صارصان اسباب ؛
متصل قیورانیور ، قلبی یمشیق ، بینی خراب .
هانکی بیچارەنك آلامنی ایتسین تعدیل !
کیمك امدادینە قوشسون : او قادار چوق کە سفیل !...
هانکی ماتملی اوڭ دردینە چیقسین اوزناق ؛
بر یمغین نوك کسیلان ، باقسەڭا ، بیکارلە اوجاق !
هانکی یاردیم دیەنڭ عجزنی طوتوب قالدیرسین ؛
هانکی ملعون چتەنك بوینی ایلمکین قیرسین ؟
نە او محکمە : حاکم ، برکت ویرسین ، آجار ؛
کیجەدن حکمنی ویرر ، کوندوزین اجرایە قوشار !
— اوغلانك پك عملی شی ، نەمە لازم ، بیلەکی !
— اما هیچ صورمە نە چکدیکمز غائلەیی :
آقشام اولمازمی ، قیزك بکلدیکی اوجوقدر مطلق ..
آه بکم کلمدی حالا .. دیە قورقوق قورقوق ،
دیکلر قارشیمە .. لاحول دیرم ، صبر ایدەرم ؛

بنی کیم تسلیه ایتسین که بن اوندن بترم !
چوللانیر بینمه یوزلرجه مهیب اندیشه ؛
بوتون اعصابمی صارصار ، باقه‌مام هیچ بر ایشه .
ساعت آرتیق بیله‌مم آلتی‌می ، یاخود یدی‌می ؟
هیجان ، کلدیمی اوغلان ؟ خانجان ، گلمدیمی .
چله‌دن چیقمشم آقشام ، دیدم :
« عاصم ، بکا باق !
یول یاقینکن کری دون ، بافله چیقماز بو سوقاق .
قوشویورسین ، نه چوجوق ، چارپه‌جق آلنك دیواره ،
داغیلیر صو کبی قفالك ، ایچه . چکیل بر کناره .
نه دمیر لبلبی مسلك بو ، ابوذر واری ؟
عمرك ضابطه مأموری که‌یدك باری !
سن او میخانه‌یی باصمقله مکلفمیدك :
یا قوماربازلری معناسی نه‌در تهدیدك ؟
طوپلانوب جنبش ایدنلر قبالك اولادی . گیجه ،
هانکی بر حقله گیدوب هپسنی دوگدك دلیجه ؟
نعره آتمش نیجه سرخوشلری . طوت سنی ، قوروالا ..
بازی گیت بکجی یازیل ، آیلق آلیرسین بوراده :
نه‌یه جیبنه آیری بر سپی قوجه‌سنی دعای .
قومشولر ، باقسه‌کز ، دوکه گیلا ، قوشانلر سرخوشی .
بالیق آلمش ، نه اولور ، صو کرده یه‌ریرمش ، نه چیقار !

صانکه هیچ بسله‌مه‌مش کندیسی وقتیله زاغار .
سکا بر شی دیمه‌مش ، قیصمش اوطورمش دیلنی ؛
نیچون ، اوغلم ، سرییورسین حریفك پسدیلنی ؟... »

سویله‌ین بن دکلم شیمدی ، بزم عاصم بك :
« حرکاتم سزی بیزار ایدییورمش .. چوق شی !
باباجغم ، اویله دکل ، دیکه‌میك راست کلنی ؛
دیکه‌بیلك صوچلی می‌یم ، حقلی می‌یم ، برده بنی .
هرکس آج بکله‌شیور قالدیریمك صیرتنده ..
سز کیدك ، پرده‌لرك هپسنی قالدیرتیکده ،
علنی عشرت ایدك عالمه کوسترمك ایچون !
به آداملر ! آزیجق صایغی صاییك : کیزلی ایچیك .
مزه طوفانه طالمش ، قولاچ آتمقده‌سکز ؛
یوتقونان خلقه باقیك ، پنجره‌لردن ، صاییسز .
پاره کز یوق‌یا ، شو بن‌هوار دیه‌یم ، بول کیسه‌دن ؛
حقکز نرده، سفیه اولمایه‌دنیا آچکن ؟
هادی یاهو ، یتیشیر .. چوق بیله ایچدکلریکز ؛
طورمق اولماز ، طاغیلیك، بلکه اوزاقدر یریکز...
هانی آلدیرماسه‌لر باری ، « دفع اول کیت ! » دیدیلر ..
دیدم : « آرتیق کیمه عائدسه دفع اولمق ، او کیدر . »
قوللرندن طوته‌رق هپسنی آتدم بر بر ؛

سویله‌ییك وارسه قباحت ، عجبا بنده‌میدر ؟

کله‌لم شیمدی قومارباز‌لری تهدیده . أوت ،
بوتون أولرده ایشیقسز بوکالیرکن ملت ،
او قلوپدن صیریتان شنلکه انسان طورەماز :
یانیورمش ، دیدیلر ، هفته‌ده بر صاندیق غاز !
بن بو اسرافی طبیعی چکه‌مزدم آرتیق ؛
طاشیدم سویله‌نیلن پترولی صاندیق صاندیق .
بر اوفاق اولچو ، دیدم .. بولدی نهایت بقال ؛
آلدی هر کس غازی ، کول یاغی کبی ، مثقال‌مثقال !
نه دونانمشدی سوقاق ، طوغروسی شهر آیندی ؛
صورمایك پارچه‌لانان ظلمتی : اوچ کون سیندی !
باباجغم ، ایشته قوماربازلره ظلمم بو قادار ؛
برده او کوزلر ایچون بیك لیرا آلدم زور زار .

کله‌لم جنبشه . انصاف ایدیکز وقتی‌میدر ؟
یاخود انسان کبی اکلنسه حریفلر نه دینیر ؟
محتکر قافله‌سیمش ، نه ادب وار ، نه حیا .
آج ، سفیل ایکله‌یه‌رك جان ویره طورسون دنیا ،
ینه سز دیکله‌میك ، آکلامایك ماتمنی ،
سوروك آرتیق سریلن یوردیکزك صوك دمنی !
صاغده یوزلرجه أولن ، صولده حسابسز سورونن ؛

قارشیدن بوندره کولمك نه دیمکدر علناً ؛
طورمایيك ، دردیمه اورتاق کورونوك قالقيك‌دە ،
دیمش اولسه‌م ، بیلمیرم ، وسعکزك فوقنده .
آغلامق چوق کیشینك ذوقی دکلش ، لکن ،
کولمه‌مك هرکس ایچون ، ظن ایدرم ، پك ممکن .
قومشولردن صیقیلیك ، یسدن آتیك نعره‌لری ؛
بوش بوتون صوصدوردم صوکره ، چیقارسه‌م پوقاری :
صوڭ سوزمدر سزه ... بیهوده فقط ، نرده طویان ؟
طاشدی قوصموق کبی هر پنجره‌دن بیك هذیان .
پك طبیعی که طورولمازدی ...

— طور اوغلم ، یتیشیر !

— لطف ایدك ، یتمدی ...

— بر دیکه‌ده ، اولمازسه ، یتیر .

بکا آکلات باقیم شیمدی : شو بیچاره اوجاق ،
زورباار سلطنتندن نه‌زمان قورتولاجق ؛
هیچ بو منطقله ، آ دیوانه ، حکومت‌می یورور ؟
بر جماعت که ارنلر ایشی یومروقله کورور ،
قفا یتمش دیمك آرتیق ، چکیور قویروغنی !
قوتك حقی‌میدر اکسه‌له‌مك بولدیغنی ؛
بزه ، عاصم ، نه شونك یومروغی لازم ، نه بونك ؛
بزینك پنجه‌سی ایستر یالکز : قانونك .

ویر بوتون قدرتی قانونه که وحدت یو. وسون ..
یوقسه ملت دکل آنجاق داغینیق برسوزوسین ..
مملکت ذاتاً آ یول باقسه‌کا: آللاق بوللاق،
سن‌ده حسکله یوروسه‌ڭ باتیرپرسین مطلق .
یا قوزوم ضبطیه روحیه حکومت سوزه‌نك
یری آلتنده‌در ، اوستنده دکلدر کرده‌نك !
— باباجغم اویله دکل ..
— دیکله‌مم آرتیق ، هادی کیت !

*
* *

خواجه زاده‌م ، سن اصل دردی بزم قیزدن ایشیت :
سنك آبدال داها بر خیلی‌ده چیلغین بوله‌رق ،
باب‌عالی‌یی ..
— آمان ؟
— باصمه‌یی قورمش ..
— هله باق !
عجبا کیم که آیارتان ؟... آما ظن ایتمم یك ..
— دیته ، اوغلم ، بڭا تکمیلی آکلاتدی ملك .
قیز بیراز عزمنه انکل حریفك ، یوقسه فنا ..
هم باصار ، هم‌ده آصار ، چوق دلی شی‌ء آمنا !
— سویله ، یك قانلی اویوندر، یا کلیوب اویناسین .
— نی هیچ صایدیغی یوق نافله .. بر سن قازسین ،

برده همشیره‌سی وار ضبط ایده‌جك شیمدی‌اونی .
آمان اوغلم ، بکا ترك ایتمیکز مجنونی .
— یوق جانم ، واز کچر البته ، بو کرچکمی دلی ؟
— بیلمم ، قورقویورم قیزینی ایقاظ ایده‌لی .
ایش او اولکی وقایع کبی اولسه‌یدی ، أوت ،
بلکه بر پارچه تسلی‌یه بولوردم جرأت .
لکن ، اوغلم ، کورویورسین : قورولان برده یامان ؛
هانی، باشدن باشه قان، طیش یوزی قان، ایچ‌یوزی‌قان !
بر طامار پاتلاماسین ، سل کوتورور مملکتی ؛
یوقسه کوسترمه‌یه ربم او الیم عاقبتی .
— ینه افراطه قاپیلدك صانیرم ..
— هیچ‌ده دکل ،
سن شو وضعیته بر باقسه‌کا : جداً مشکل .
— هادی مشکل دیه‌لم ، چاره‌سی هیچ یوقمی‌که ؟
— وار .
— نه‌در اویله یسه تلاشك ، هیجانك بو قادار ؟
— هیجان یوق ، یالکز ، مسئله‌نك اهمالی ،
نیجه پك طوغرو دکلدر ، أوت ، انسان حالی ،
یا نهایت قیزی صایمازده بو معتوه اوغلان ،
یکیدن قامته قالقارسه، نه‌اولماز او زمان ؟
قوپاجق فتنه‌یی ، اوغلم ، هله بر کره دوشون ؛

صانیرم عین خطادر بنی مفرط کوروشك .
خایر ، افراطمه حکم ایتمه‌که راضی دکلم ؛
بن‌ده اولدقجه متینم ، هله بك معتدلم .
نه‌یاقین دیر ، نه‌اوزاق دیر ، نه‌صوغوق دیر ، نه‌صیجاق ،
بوچوجوق حربه قوشار ، قاچ سنه‌در ، زیپلایه‌رق .
نه‌زمان « کیتمه ! » دیدم ؟ « قوش ! » دییه‌رك کوندردم ؛
کوندررکن‌ده « کیدر ، برداها کلمز » دیردم ؛
اونوتولمش کبی آرتیق بیراقیردم پشنی ،
آووتوردم ، اوطورور ، اوده قالان قارده‌شنی .
خانملر چوکویور ، زلزله یالکز بکامی ؟
اورته‌لق چان چکیشیرکن آچه‌مام بن یاره‌می .
آکلامام اوغلم ایچون چکمه‌یی ذاتاً خلجان ؛
ایلك اولادی نه‌در ؟ هپسی جوان ، هپسی‌ده جان .
« پارچه‌لانمش سنك عاصم . » دیدیلر بالدفعات ؛
بابایم ، البت ایچم پارچه‌لانیرکن ، هیهات ،
هرزمان سینه‌یه چکدم ، بیلیورسین یا ؟
— اوت .
— چونکه غایتله طبیعیدر او مشکل غیرت :
قاپلامش یوردیمك آفاقنی ، مادام ، شهدا ..
وارسین اولسون قالانك اوغرینه عاصم‌ده فدا .
« هم غزا ، هم‌ده شهادت ، نه سعادت بو ! » دیرم ؛
جکرم یانسه‌ده سوندورمك ایچون عزم ایدرم .

آما « قتل » دیسه‌لر اوغلمی ، یاخود « مقتول »
او زمان ایشته بنم عاقبتم پك مجهول .
وارمی بر چاره که دنیاده ، کیدوب باش اوره‌یم ؟
هانکی خسرانمی « سن طور ! » دیه‌رك صوصدوره‌یم ؟
کندی وجدانم اولور او کیجه کلیر دعواجی ..
کوروپورسین یا : تجلدله صاووماز بر آجی !
باباك جانی ایچون مرحمت ایت ، اولادم ،
پك خرابم ، بکا بر پارچه‌جق اولسون یاردیم .
یالکز سنسین المدن طوته‌جق ، یاش یتمش ..
آه او وقتیله اولنلر نه‌ده طالعلی ایمش !
ربمك جلوه‌سی بونلر یا ، فقط حیرانم ..
کیروب کیتمدیکم ، باشقه نه‌در عصیانم ؟
آمان اوغلم ، « هادی تحصیلکی اکمال ایدیور . »
دی‌ده ، مجنونی زمان نجمه‌دن اول کوندر .
چونکه ..
— طور طور !... نه خبر ؟ بوقسه مسافرمی ، امین ؟
— عاصم آغا بکمی کتیردم ...
— ای ایتدك ، کلسین .
— بزه کیتمك دوشویور شیمدی .
سلامتله ، خواجه‌م ..
هیچ مراق ایتمه .. بو آقشام قونه‌بیلسه‌ڭ ؟
قاله‌مام .

— سنی چوقدن بریدر ، کوردیکمز یوق ، عاصم ،
نردەسین ؟ یردەمیسین ؟ کوکدەمیسین ؟ کل ، باقالم !
یالکزسین ؟

— یالکز کلدم ، افندیم ، بو سفر .

— کتیرەیدك، آجانم، شونلری ..

— بیلسەیدم اکر ..

— آفرین ، طوغروسی، جوهرلی چوجوقلر ، بللی !
افتخار ایتملی کوردکجە بو کوربوز نسلی .

— بن‌دە شکرانمی عرض ایتملیـیم شیمدی سزە ،
بویلە الك سوکیلی یارانمی تقدیریکزە .
عمجە بك ، کوردیکز ، اللە ایچون انسان شیلر ..
آما بر تورلو ایصینماز ، نە سببدنسە ، پدر .

— عقلی ایرمز باباکك ، سن نەکە لازم ، بکا باق !

— یکی یازدقلریکز نردە ، افندیم ، اوقوسەق ؟
آرادم کیمسەدە یوق ..

— وارسەدە اوچ درت اثرم ،
ذات سامیکزی خوشنود ایدەمز ظن ایدرم :
دموی ذوقکز البت دموی شعر ایستر !

— عصبی اولسەدە راضی‌یز ، افندیم ، بزلر ..
بر مزاج ایستەمیورسەق اودە : لنفائیلك ؛
چونکە ملتلر ایچون ، طوغروسی ، غایت مهلك .

— ادبیاتمز اللهه امانت بریسه که !
باباك اوغلیسین ، عاصم ، نه‌قدر اولسه ینه .
— پك طرفداری دکلدر پدرم ..

— صورمه ، فنا !

ادبا نامنه کیم وارسه ، بلا استثنا ،
هپسنك روحنی شاد ایتدی بو کون ..

— ایتمیکز !

— دیدم : آرتیق بوقادار سوکمه‌یه لائق دکلز .
سن‌ده کیمسین ؟ دییورمزمی ، نه اولدم ، بیلسه‌ك ؟
بنسه شاعر کچینیردم ، هله برباق شوکا سن !
قومشونك حالنه کولمك نه‌فنا شی !

— البت :

یوق که دنیاده جزاسز قاله‌جق برحرکت .
— أوت ، اوغلم ، یالکز عبرت آلانلر نرده ؟

ادبی صحبت اولورمش بویوجك برده .
نه‌دن آثاریمزك هپسی چلیمسز ؟ دیرلر ؛
بوزمین اوستنه هر کس ایکی‌اوچ سوز سویلر .
بولونور ، نه‌یسه ، نهایت بالیغك بل کمیکی :
شرقك اوچ‌بیك سنه‌در ، کون صایه‌رق بکله‌دیکی ،
اومعظم ، اویامان شاعر داهی‌ی زمان ،

چیقاروب و یرمه‌مش آغوشنه یوردڭ الآن .
روح ملیمزی تطمین ایده‌مزمش براديب ،
تمه‌دن صحنهٔ ایامه اوداهیٔ مهیب .
کیجه‌لرحامله، مادام، چوجوق ازکچ طوغه‌جق .
آماسن شیمدی ایشڭ کیردیکی صوڭ صفحه‌یه باق :
هانکی ساز شاعری، بیلمم، بونی آڭمش‌ده خبر ؛
«نه‌جی‌یم‌بن؟» دییه، کونلرجه تینمش نرتر !
صوکره طورمشسه‌ده، حالا، دیدیلر ، غیظی یامان ؛
دوت‌یمش بلبله دوتمش، کیدرڭ، قهرندن .
بوکا کولمشدم، اوت، کولمیه‌جکدم اوغلم ،
چرچبوق عدل الٰهی دیدی: «طور شیمدی قولم ،
سن که، واواه دییه‌جك‌یرده، کولرسین قه‌قه ؛
ایشته فعل، ایشته جزا، چڭباقالم!» ایوالله .
باباڭڭ یوقمی داوولدن بتر ایقاظی، هانی ،
طبقی رؤیادن آییلمشلره بکزتدی بنی !
— یوق افندیم، بوقادار شدتی اتمم یا امید ،
معمافیه پدرڭ حقی دکلدر تنقید .

— شیمدی عاصم ، ادبیاتی بیراق ، برطرفه ؛
داها جدی ایشمز وار ، کچه‌لم باشقه لافه .
غالبا سویله‌یکم یوقدی ؛ آدیــ ، هیچ یوقدی :

مصرك الك محتشم استادى محمّد عبده،
قونوشورکن نه یه دائرسه جمال الدینله؛
دیرکه تلمیذینه افغانلی :

« محمّد ، دیکله !

انقلاب ایسته‌یورم ، باشقه دکل ، هم چابوجاق .
اوکه بزلر دوشوب اسلامی‌ده قالدیرمازسه‌ق ،
نظریات ایله برشیلر اولور ظن ایتمه ..
اوبراهینی‌ده آرتیق یتیشیر ، دیکلتمه !
چونکه محتاج تظاهر دکل استعدادلك ... »
— « شبهه یوق ، حق سوجیلری وار استادك ..
کیده‌لم بزیره ، حتی شوبزم سودانه ؛
یکی برمدرسه تأسیس ایده‌لم عریانه .
داها اوچ بش‌ده فضیلتلی مجاهد بولالم ،
نسلی تهذیب ایله ، اعلا ایله مشغول اولالم .
چیقاروب کوندره‌لم ، حاصلی ، شیخم ، یر یر ،
اورادن عالم اسلامه جمال الدینلر . »
— « بر ، فقط ، یکرمی ییل ایسترکه قولای کوزه‌یورده ...
یکرمی کونلك ایشه باق سن !

— « قولکز معذورم . »

قصه‌دن حصه چیقارسه‌قمی ، نه‌دیرسین عاصم !

آكلایورسین یا ، ضرر یوق ، داها ایی آكلاشه‌لم :
انقلاب ایسته‌یورم بن‌ده ، فقط ، عبده کبی ..
یوقسه ، اللرده کور آلت أفه‌لر ترتیبی ،
باب عالیلری باصمق ، آدام آصمقله دکل.
چلك بوایشدن بوتون اخوانکی ، کندکده چکیل .
کزمیك اورته‌ده ، اوغلم ، صوقولك برصاپایه،
وارسه امکانی ، یارین عودت ایدك آوروپایه .

— عجبا بك !

— بافله عاصم ، سنی هیچ دیکله‌میز ..
چونکه سن بر کیشیسین ، بز باقالم اوپله‌می یز ؟
بن.. باباك.. صوکره ملك.. طوتدوره‌مازسین نه‌دیسه‌ك..
هادی تحصیلکی اکماله تزالدن ، هادی سن !
چونکه ملتلرك اقبالی ایچون ، اولادم ،
معرفت ، برده فضیلت .. ایکی قدرت لازم .
معرفت ، ایلکین ، اهالی‌یه سعادت ویره‌جك
بوتون اسبابی طاشیر ؛ صوکره فضیلت کله‌رك ،
او بیریکمش طوران اسبابی آلیر ، مملکتك
خیر اعلاسنه تخصیص ایله صرف ایتمك ایچین .
معرفت قدرتی اولمازسه بر امتده اکر ،
تك فضیلتله تعالی ایده‌مز ، ضعفه دوشر .
ابتدائیلکه مخصوص اولان آواره سکون ،

چوکر اعصابنه . آرتیق اوده بوندن ممنون !
معرفت ، فرض ایدەلم ، وارده ، فضیلت مفقود ..
بر فلاکت که جماعتلر ایچین ، نا محدود .
بشرك روحنی تسمیم ایدەجك قرحه بودر ؛
نه مصیبتدر او : طاعونلره رحمت اوقودور !
بزلر ادوار فضیلتلری جداً پارلاق ،
بر بیوك ملتك اولادی یز ، اوغلم ، آنجاق ،
او فضیلت صوك اوچ عصرك یوروین علمیله ،
برلشوب گیتمدی ؛ باتدقچەده امت جهله ،
بنیەوی قدرتی کوندن کونه مفلوج اولەرق ،
بردوشوش دوشدی که: طاورانسەده، صارصاق صارصاق.
غربك امریله یاتوب قالقمایه آرتیق محکوم ؛
چونکه حاکم پاشانان شوکت فندن محروم .
بز ، أوت ، خصممزك قدرت عرفانندن ،
بی نصیبزده اویوزدن بو شرفسز خسران .
صوکره، اعصارەسورن خیبتی چکمکله، بوکون ،
او فضیلت بیله حس سز ، حرکتسز ، أولکون .
شیمدی، عاصم، بکا مفرطدی، نه ایستەدکدی ،
معرفتدن ده جدا ، شرق ، فضیلتدن ده .
لکن ایسترمیسین،اوغلم، متسلی اولق :
اجتماعی بوتون عامللره، قدرتلره باق .

بونلرك هر برينك قوتى، ماضى يه ايمن،
كوكى مقدارى اولور؛ چونكه بو عاملردن،
اك درين كوكليسى اك صاغلامى، اك حاكميدر.
شيمدى، سن بزده كى قدرتلرى اشيدك، بر بر
كوره جكسين كه: بوملتده فضيلت اك اوزون،
اك درين كوكلره ياصلانماده؛ هم صوكره اونك،
بر مبارك صوبى وار، هيچ قورومايز: دين مبين.
حادثات ايتمسين اوغلم، سنى اصلا بدبين..
ايكى اوچ بالطه آييرماز بزى ماضيمزدن..
آغاجك كوكلرى مادام كه درينمدر جداً؛
دالى قويمش، نه اولور؟ كوكده سى كيتمش، نه ضرر؟
او، باقارسين، ينه اوستنده كى ادوارى يارار،
يوكسه لير، فيشقيروب، آفاق پريشانمزده؛
ينه بيك واحه سرر قاورولان ايمانمزده.
واقعا اورته ده يوزلرجه مساوى يوزويور؛
سن بو كابوسى بوتون شره دكل، خيره ده يور.
چونكه يوقدر برينك قلب جماعتده يرى؛
آراسه‌ك: هيسى بش اون مسخره فردك هنرى!
بو جهتدن، هانى، هيچ بيلماسين، اوغلم، كوزيكز؛
ساده غربك، ياليكز علمنه دونسون يوزيكز.
او چوجوقلرله برابر، كيجه كوندوز، ديدينك؛

کیدن اوچ یوز سنه‌لك علمی صیق الدن ایدینك .
فن دیارنده صیزان نامتناهی پیکاری ،
هم ایچك ، هم کتیرك یورده او نافع صولری .
عینی منبعلری احیا ایچون آرتیق بوراده ،
قفا کز ایشله‌سین ، اوغلم ، قانال اولسون آزاده .
سن کچنلرده دیمشدك که :

« یازیق حالا بز ،
دونکی علمك بیله بیکانه‌سی‌یز ، جاهلی‌یز .
ایشته فقدانی بو اهمال ایدیلن معرفتك ،
نسلی بر عجزه دوشورمش که ، بو کون ، مملکتك
بر بیغین قوتی وار ، هم نه طبیعیده ، هنوز ،
بز او قوتلره ایللر کبی حاکم دکلز !
یارینك علمی نه‌در ، حالبوکه ؟ غایت مدهش :
« ماده‌نك قدرت ذرّیه‌سی » اوغراشدیغی ایش .
او یامان قدرته حاکم اولابیلسه‌م دییه‌رك ،
صرف ایدوب طورماده برچوق قفا بیکارجه امك .
اوکا یوکسلدی‌می ، آرتیق ، دکیشیر روی‌زمین ؛
چونکه بردامله کومودن ایده‌جکلر تأمین ،
اویله میلیونله دکل ، نامتناهی قدرت !...»
عبرت آل کندی سوزکدن ، آمان اوغلم ، عبرت !
بر بیلك وار داها ظنمجه ؟

— أوت .

— باق، نه قولا ، !

لكن اخوان كرامك ؟

— چوغنك آلتیشر آی .

— هپ کیدرلرياه برابرجه ؟

— کیدرلر ، معلوم .

— هپسنك مسلكی صاغلامی ؟

— اوت، مثبت علو.

— انقلابك يولی مادام که بو يولدر يالكـز ،
« برده سين هی کيدی برلين؟» ديه رك يوللانيكز .
آلتی آی ، بر سنه غيرت سزه اكلنجه ديمك ..
سزكه ييللرجه نهلر چکمديكـز ، هم كوله رك !
هانی، بر عمره بدلدر شو کچن هر كونكـز ؛
بر كون اول كيديكـز ، بر ساعت اول دونوكـز
شرقك آغوشی آچيقدر او زمان ايشته سزه ؛
او زمان وارمه نك امكانی اولور غايه كزه ؛
او زمان ديكلرم آرتيق سنی ، عاصم ، بول بو

— يارين آقشام كيدرز .

— اويله می ؟ برخوردار اوز.

صوك

3 1761 07974304 3